

การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนมัธยม
สมบูรณ์ไพณสิน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬา เมืองโกสอนพนมวิหาน
แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

วิทยานิพนธ์

ของ

คำพอ แสงจันทิ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

กุมภาพันธ์ 2558

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนมัธยม
สมบูรณ์ไพณสิน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬา เมืองโกสอนพมวิหาน
แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

วิทยานิพนธ์

ของ

คำพอ แสงจันทิ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

กุมภาพันธ์ 2558

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

The Development of Teachers' Competence on Learning Activities Management
Based Learner Centered Approach at Phonsim Secondary School under
the Office of Khaisorn Pomvihan District, Savannakhet Province,
Lao people's Democratic Republic

BY
Khamphor Sengchantho

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements for
The Master of Education Degree in Educational Administration
at Sakon Nakhon Rajabhat University

February 2015

All Rights Reserved by Sakon Nakhon Rajabhat University

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือเป็นอย่างดี
ดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตรา วงศ์อนุสิทธิ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ และ ดร. อนันตดา ชาวนา กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้
คำแนะนำ เสนอแนะและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่ตลอดมาจน
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ ผู้ช่วย
ศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพโรจน์ นายคำพูน ตูไพฑูณ และนางหลังทอง แสงดาว
ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านที่ได้กรุณาตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ใน
การวิจัย ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณอาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สกลนคร ทุกท่าน คณะครู –นักเรียนโรงเรียนมัธยมสมบูรณินโพนลิม สาธารณรัฐ
ประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่ให้กำลังใจและแนวปฏิบัติในการศึกษาจนผู้วิจัยประสบ
ความสำเร็จ ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณเพื่อนๆ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่นที่
13/3 มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ทุกท่านที่ให้กำลังใจด้วยดีตลอดมาและขอขอบคุณทุก
คนในครอบครัวแสงจันทิ ที่คอยดูแลช่วยเหลือและให้กำลังใจในการจัดทำวิทยานิพนธ์ครั้ง
นี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากงานวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณความ
ดีและคุณประโยชน์แต่บิดา มารดา ที่ให้ชีวิตและอบรมเลี้ยงดู ให้การศึกษา รวมทั้งขอขอบ
กตัญญูตาแต่บรรพชนที่ล่วงลับไปแล้ว และบูรพาจารย์ที่ได้อบรมสั่งสอนจนผู้วิจัยสามารถ
ดำรงตน และบรรลุผลสำเร็จในปัจจุบัน

คำพอ แสงจันทิ

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปนลิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬา เมืองโกสอนพมวิหาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
ผู้วิจัย	คำพอ แสงจันทิ
กรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตรา วงศ์อนุสิทธิ์ ดร.อนัตตา ชาวนา
ปริญญา	ค.ม. (การบริหารการศึกษา)
สถาบัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปีที่พิมพ์	2558

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปนลิม สังกัด สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอนพมวิหาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว 2) หาแนวทางการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปนลิม 3) ติดตามผลการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปนลิม

กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 78 คน ประกอบด้วย ครูที่ทำการสอนโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปนลิม จำนวน 33 คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล 45 คน การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นการวางแผน ขั้นการปฏิบัติการ ขั้นการสังเกตการณ์ และขั้นการสะท้อนกลับ โดยดำเนินการ 2 วงรอบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบ แบบสังเกต และแบบนิเทศภายใน แนวทางการพัฒนา ได้แก่ การศึกษาดูงาน การอบรมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศภายใน และการนิเทศติดตามผล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพ และปัญหาการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปนลิม สังกัด สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอน

พมวิทาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า

1.1 สภาพการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโพนสิม สังกัด สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอนพมวิทาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า ครูส่วนใหญ่ใช้เทคนิคและวิธีการสอนที่ล้าหลังไม่ทันสมัย โดยยึดติดกับการสอนในรูปแบบเดิมๆ คือสอนโดยการอธิบายตามหนังสือแบบเรียน เขียนบนกระดาน แล้วให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัด

1.2 ปัญหาการจัดการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโพนสิม พบว่า ครูขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ขาดทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ขาดเทคนิคการวัดและประเมินผล และผู้เรียนขาดการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2. แนวทางการพัฒนาจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโพนสิม สังกัด สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอนพมวิทาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ดำเนินการพัฒนา โดยในวงรอบที่ 1 ใช้ 1) การศึกษาดูงาน 2) การอบรมเชิงปฏิบัติการ และ 3) การนิเทศภายใน และในวงรอบที่ 2 ใช้การนิเทศติดตามผล

3. ผลการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโพนสิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอนพมวิทาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถเขียนแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญถูกต้องตามรูปแบบ สอดคล้องกับสาระสำคัญ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และสาระการเรียนรู้ระบุพฤติกรรมที่สามารถวัดได้ประเมินได้ ครอบคลุมพฤติกรรมทั้งด้าน พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย เสริมสร้างให้เกิดทักษะ ความรู้ และพฤติกรรมที่กำหนดให้อย่างครบถ้วน และมีประสิทธิภาพนอกจากนี้ผู้ร่วมวิจัยทุกคน สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับดี สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมกับระดับชั้นและวัย

คำสำคัญ การพัฒนาศักยภาพครู การจัดการเรียนรู้

TITLE	The Development of Teachers' Competence on Learning Activities Management Based Learner Centered Approach at Phonsim Secondary school under the office of Khaisorn Pomvihan District, Savannakhet Province Lao people's Democratic Republic
AUTHOR	Khamphor Sengchantho
ADVISORS	Asst. Prof. Dr. Vijittra Vonganusith Dr. Anuttra Chaieyna
DEGREE	M.Ed. (Educational Administration)
INSTITUTION	Sakon Nakhon Rajabhat University
YEAR	2015

ABSTRACTS

The objectives of this research were 1) to investigate the conditions and problems on learning activities management based learner centered approach at Phonsim Secondary School under the Office of Khaisorn Pomvihan District, Savannakhet Province, Lao people's Democratic Republic, 2) to establish the guidelines for developing teachers' competence development on learning activities management based learner centered approach at Phonsim Secondary School, and 3) to monitor and evaluate of teachers' competence the intervention.

The target group consisted of 78 participants comprising 33 teachers of Phonsim Secondary School, and 45 informants. This action research employed the two spirals of four phases of planning, action, observation, and reflection. The instruments used in this study consisted of an interview form, a test, an observation form, and an internal supervision form. The statistics used for data analysis were percentage, mean, and standard deviation.

The findings were as follows :

1. The conditions and problems on learning activities management based learner centered approach at Phonsim Secondary School under the Office of Khaisorn

Pomvihan District, Savannakhet Province, Lao people's Democratic Republic revealed that:

1.1 In case of conditions on learning activities management based learner centered approach at Phonsim Secondary School under the Office of Khaisorn Pomvihan District, Savannakhet Province, Lao people's Democratic Republic most teachers still lacked knowledge and understanding of the managing learning activities based on learner centered approach. Through explaining the lessons on the textbook, using the blackboard and giving exercises.

1.2 In case of problems on learning activities management based learner centered approach at Phonsim Secondary School the teacher had no teaching techniques and better teaching approach. The teachers were also reported a lack written techniques for lesson plan based on learner centered approach. In addition, the teachers did not employ various measurement and evaluation tools for learning assessment. As a result, the teachers were not able to manage the instruction based on learner centered approach which might lead to low learning achievement and lack of student ' participation.

2. The proposed guidelines for developing learner centered approach involved in the first round: 1) a study tour, 2) a training workshop, 3) supervision and in the second round use a follow-up supervision.

3. The effects after the intervention revealed that the co-researchers' gained knowledge and understanding. They were able to write lesson plans based on learner centered approach in a correct format, and followed the contents, learning objectives, and behavioral objectives concerning cognitive, intellectual , and psychological skill, This would help students obtain skill, Knowledge , and desired behaviors effectively. In addition , all co-researchers were able to manage instruction based on learner center approach, as a whole, at a good level. They were also able to manage the activities to suit the students ' age and level.

Keyword Teachers' Competence Development, Learning Activities Management

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ปัญหาการวิจัย	5
ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
กรอบแนวคิดการวิจัย	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
การพัฒนาบุคลากร	14
การจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	38
การวิจัยเชิงปฏิบัติการ	88
บริษัทโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปณลิม	94
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	98
3 วิธีดำเนินการวิจัย	107
กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย	107
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	109
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	113
การเก็บรวบรวมข้อมูล	120
การวิเคราะห์ข้อมูล	121
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	122

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	123
การดำเนินการพัฒนา ในวงรอบที่ 1	123
ขั้นที่ 1 การวางแผน (Planning)	123
ขั้นที่ 2 การปฏิบัติการ (Action)	134
ขั้นที่ 3 การสังเกตการณ์ (Observation)	141
ขั้นที่ 4 การสะท้อนกลับ (Reflection)	154
การดำเนินการพัฒนา ในวงรอบที่ 2	154
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	161
ความมุ่งหมายของการวิจัย	161
กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย	162
วิธีดำเนินการวิจัย	163
สรุปผลการวิจัย	164
อภิปรายผลการวิจัย	166
ข้อเสนอแนะ	172
บรรณานุกรม	175
ภาคผนวก	187
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ	189
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์	193
ภาคผนวก ค เครื่องมือและผลการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ	201
ภาคผนวก ง ภาพประกอบที่เกี่ยวข้อง	265
ภาคผนวก จ ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้	273

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

ประวัติย่อของผู้วิจัย 283

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนผู้บริหารโรงเรียนมัธยมสมบูรณไพณลิสม สังกัดสำนักงาน ศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอนพมวิหาน แขวงสะหวันนะเขต	95
2 จำนวนนักเรียนและครูโรงเรียนมัธยมสมบูรณไพณลิสม สังกัดสำนักงาน ศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอนพมวิหาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	95
3 จำนวนผู้บริหาร ครู โรงเรียนมัธยมสมบูรณไพณลิสม ปีการศึกษา 2555	97
4 แผนการดำเนินการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้น นักเรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนมัธยมสมบูรณไพณลิสม สังกัดสำนักงาน ศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอนพมวิหาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	110
5 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	124
6 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลสภาพและปัญหาการพัฒนาศักยภาพ ครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนมัธยม สมบูรณไพณลิสม	125
7 ตารางการศึกษาดูงาน การพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนในการจัดการ เรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนมัธยมสมบูรณไพณลิสม สังกัด สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอนพมวิหาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	135
8 กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนใน การจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนมัธยม สมบูรณไพณลิสม	137

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
9 ปฏิทินการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนมัธยมสมบูรณ์โพธิ์สนิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอนพมวิหาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	139
10 ผลการประเมินการเขียนแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนมัธยมสมบูรณ์โพธิ์สนิม ในวงรอบที่ 1	140
11 การเปรียบเทียบคะแนนทดสอบก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนมัธยมสมบูรณ์โพธิ์สนิม สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอนพมวิหาน	143
12 แผนการนิเทศภายในการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนมัธยมสมบูรณ์โพธิ์สนิม สำนักงานศึกษาธิการและกีฬา เมืองโกสอนพมวิหาน แขวงสะหวันนะเขต	146
13 ผลการประเมินพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนมัธยมสมบูรณ์โพธิ์สนิม สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอนพมวิหาน ในวงรอบที่ 1	150
14 ผลการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนมัธยมสมบูรณ์โพธิ์สนิม ในวงรอบที่ 1	152
15 กำหนดการนิเทศภายในในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนมัธยมสมบูรณ์โพธิ์สนิม วงรอบที่ 2	155
16 ผลการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนมัธยมสมบูรณ์โพธิ์สนิม สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอนพมวิหาน แขวงสะหวันนะเขต ในวงรอบที่ 2	157
17 การเปรียบเทียบผลการประเมินแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูโรงเรียนมัธยมสมบูรณ์โพธิ์สนิม ในวงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2	158

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

- 18 แบบสรุปการพิจารณาความสอดคล้องแบบทดสอบการพัฒนาศักยภาพ
ครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนมัธยม
สมบูรณ์โพธิ์สมิ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอน
พมวิทาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชน
ลาว 216
- 19 แบบสรุปการพิจารณาความสอดคล้องแบบสอบถามการพัฒนาศักยภาพ
ครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียน
มัธยมสมบูรณ์โพธิ์สมิ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมือง
โกสอนพมวิทาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตย
ประชาชนลาว 227
- 20 แบบสรุปการพิจารณาความสอดคล้องแบบสัมภาษณ์การพัฒนา
ศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียน
มัธยมสมบูรณ์โพธิ์สมิ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมือง
โกสอนพมวิทาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตย
ประชาชนลาว 234
- 21 แบบสรุปการพิจารณาความสอดคล้องแบบสังเกตการพัฒนาศักยภาพ
ครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนมัธยมสมบูรณ์
โพธิ์สมิ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬา เมืองโกสอนพมวิทาน
แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว 239
- 22 แบบสรุปการพิจารณาความสอดคล้องแบบสัมภาษณ์ระหว่างกรอบ
การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใน
โรงเรียนมัธยมสมบูรณ์โพธิ์สมิ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมือง
โกสอนพมวิทาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตย
ประชาชนลาว 244

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

- 23 แบบสรุปการพิจารณาความสอดคล้องแบบนิเทศภายในการพัฒนา
ศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียน
มัธยมสมบูรณ์โพธิ์สนิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองไถ่สอน
นพมวิทหาน แขวงสะหวั้นนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชน
ลาว 251
- 24 แบบสรุปการพิจารณาความสอดคล้องแบบนิเทศการพัฒนาศักยภาพ
ครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนมัธยม
สมบูรณ์โพธิ์สนิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองไถ่สอน
นพมวิทหาน แขวงสะหวั้นนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชน
ลาว 258
- 25 แบบสรุปการพิจารณาความสอดคล้องบันทึกการประชุมการพัฒนา
ศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียน
มัธยมสมบูรณ์โพธิ์สนิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมือง
ไถ่สอนนพมวิทหาน แขวงสะหวั้นนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตย
ประชาชนลาว 263

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย	9
2 ขั้นตอนกระบวนการนิเทศภายใน	34
3 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบบทบาทสมมติ	73
4 กระบวนการการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์กลุ่มเรียนรู้สังคม ศาสนา วัฒนธรรม	77
5 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบใช้บทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขา	81
6 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบศูนย์การเรียนรู้	84
7 ขั้นตอนและกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบใช้ชุดการสอน	87
8 การประชุมเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพครู	267
9 ดัชนีสภาพ และปัญหาในการจัดการเรียนรู้	267
10 การนิเทศในวงรอบที่ 1	268
11 การนิเทศในวงรอบที่ 2	268
12 การปฏิบัติการสอนในชั้นเรียน	269
13 การให้ผู้เรียนได้ลงมือฝึกปฏิบัติ ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะ	270
14 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนด้านสื่อเทคโนโลยีของโรงเรียน มุกดาหารวิทยานุกูล จังหวัดมุกดาหาร	270
15 การทดลองทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมุกดาหารวิทยานุกูล จังหวัดมุกดาหาร	271

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ประเทศอาเซียนทุกประเทศให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษาของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการที่จะทำให้การศึกษานั้นมีส่วนสำคัญในการทำให้ประเทศมีพัฒนาการทางเศรษฐกิจที่ก้าวหน้ามากขึ้น หลายประเทศทั้งที่เป็นสมาชิกดั้งเดิมและสมาชิกใหม่ยังคงให้ความสำคัญกับบทบาทของการศึกษาในการขจัดความยากจนและการก้าวพ้นจากความด้อยพัฒนาทางเศรษฐกิจ ในขณะเดียวกันได้มุ่งหวังให้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการยกระดับศักยภาพการแข่งขันของประเทศในระดับสากล โดยมีบางประเทศสมาชิกใหม่ของอาเซียนปรารถนาให้ตนมีศักยภาพทัดเทียมกับประเทศอื่นๆ ภายในอาเซียนด้วยตนเอง ทั้งนี้ ทุกประเทศอาเซียนมีฐานการปรับปรุงและพัฒนาการศึกษาของประเทศตั้งแต่ระดับกฎหมายสูงสุดของประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมีการจัดทำกฎหมายว่าด้วยการศึกษา สอดคล้องรองรับ ซึ่งประเทศส่วนใหญ่มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ถึงแม้ว่าจะมีเพียงไม่กี่ประเทศที่ให้แผนดังกล่าวอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติก็ตาม โดยแผนดังกล่าวมีความสำคัญในลักษณะของแผนยุทธศาสตร์ซึ่งใช้ในการจัดทำและดำเนินการแผนต่างๆ อย่างต่อเนื่องสอดคล้องกันทั้งประเทศ ซึ่งอาจแบ่งออกได้เป็น แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน แผนพัฒนาการอาชีวศึกษา แผนพัฒนาการอุดมศึกษา ตลอดจนแผนปฏิบัติการในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและในระดับสถานศึกษา ในการพัฒนาสังคมให้เป็นสังคมแห่งความรู้ นำพาไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ ให้ประชาชนพลเมืองในแต่ละประเทศได้รับโอกาสเท่าเทียมกันในการเรียนรู้ และมีปัญญาเป็นทุนไว้สร้างงานสร้างรายได้ พาประเทศสู่เป้าหมายที่วางไว้ กระนั้นก็ตาม หลายประเทศอาเซียนยังคงห่างไกลจากขั้นตอนในการก้าวถึงแผนเฉพาะแยกย่อยข้างต้น (พัชรารัตน์ วงศ์บุญสิน และคณะ, 2549, บทนำ)

การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนามนุษย์ทั้งทางด้านร่างกายจิตใจ สติปัญญาอารมณ์และสังคมทำให้เป็นผู้ที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคมโลกอย่างมีความสุขในการพัฒนาการศึกษาของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวได้กำหนดเป้าหมายดำเนินการไว้หลายประการที่สำคัญได้แก่ ระดับประถมศึกษา ตั้งเป้าให้อัตรากារเข้าเรียนสุทธิเพิ่มจากร้อยละ 77 ในปี 2553 เป็นร้อยละ 85 ในปี 2558 มีการจัดตั้งเครือข่ายมัธยมศึกษาโดยการขยายจำนวนโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นทั่วประเทศ และทำให้การเข้าเรียนโดยรวมเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 45 ในปี 2553 เป็นร้อยละ 52 ในปี 2558 ขยายจำนวนโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายพร้อมกับการพัฒนาหลักสูตรและกลุ่มวิชาแกนต่างๆ ตลอดจนการเพิ่มอัตราการเข้าเรียนโดยรวมจากร้อยละ 22 ในปี 2553 เป็นร้อยละ 24 ในปี 2558 ในการปรับปรุงคุณภาพการฝึกครูระดับประถมและมัธยมศึกษา ยกระดับครูที่ไม่เคยผ่านการฝึกอบรมให้มีคุณสมบัติขั้นพื้นฐานที่จำเป็นอีกทั้งจัดให้มีวิชา บังคับและวิชาเลือกต่างๆ เพิ่มมากขึ้นในหลักสูตรการฝึกอบรมครู และการส่งเสริมให้เด็กนักเรียนหญิงและชนกลุ่มน้อยต่างๆ เข้าเรียนในระดับอุดมศึกษามากขึ้นและเพิ่มสัดส่วนนักเรียนต่อจำนวนประชากรทั้งหมดจาก 350/100,000 คนในปี 2553 เป็น 450/100,000 คนในปี 2558 (กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา, 2553, หน้า 21)

การปรับปรุงแก้ไขด้านกลไกคุ้มครอง และมติแนวปฏิบัติด้านการบริหาร โดยมีแนวปฏิบัติคือ การแก้ไขระเบียบการปฏิบัติที่ซ้ำซ้อนหลายขั้นตอนที่เป็นอุปสรรคต่อ การศึกษาและกีฬา ดังนั้นต้องมีการเปลี่ยนแปลงข้อกำหนด หลักการและระเบียบต่างๆ ที่ปฏิบัติอยู่ให้เป็นปัจจุบันเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก โดยกำหนด ยุทธศาสตร์การศึกษา 7 ยุทธศาสตร์ ซึ่งมีจุดเน้นที่สำคัญ ได้แก่ การปฏิรูปการศึกษาตาม แนวทางการปฏิรูป 2 การพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง การเอาใจใส่ปรับปรุง และขยายการศึกษาสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน การขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งการศึกษาใน ระบบ และนอกระบบ และการจัดการศึกษา และพัฒนาการศึกษาในระดับการศึกษาขั้น พื้นฐาน รวมทั้งการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (กระทรวง ศึกษาธิการและกีฬา, 2549, หน้า 27)

ในบริบทของการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมสมบูรณ์โพธิ์สมของ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ส่วนมากเน้นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญเช่นกัน และมีการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบบูรณาการ การเรียนรู้แบบบทบาทสมมติ และการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเผชิญสถานการณ์ ฯลฯ จากเอกสารการจัดการ

เรียนการสอนของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้ระบุให้โรงเรียน ครูผู้สอนใหม่มีการจัดกิจกรรมที่ถูกต้องสมบูรณ์ (กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา, 2553, หน้า 35)

นอกจากนี้การจัดการเรียนการสอนให้ประสบผลสำเร็จนั้น สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ บุคลากรหรือครูผู้สอนถือว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญ ทั้งนี้เพราะบุคลากรเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการบริหารกิจการต่างๆ คนเป็นทรัพยากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมมหาศาลยากที่จะหาสิ่งใดเปรียบ หลายองค์การจึงหันมาให้ความสำคัญกับทรัพยากรบุคคลเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพให้เกิดแก่บุคลากรในหน่วยงานของตน (อนันต์ ศรีอำไพ, 2549, หน้า 21) และการทำงานที่ที่จะทำให้หน่วยงานของตนเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่พึงปรารถนาเป็นยอมรับกันว่าการศึกษามีบทบาทสำคัญทุกยุคทุกสมัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนการสอนการจัดหลักสูตรปัจจัยที่เข้ามาเกี่ยวข้องคือ ผู้เรียน ผู้เรียนจะบรรลุถึงความรู้ ความสามารถ และการพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจได้ ก็จะต้องอาศัยครูผู้สอน (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2549, หน้า 13) การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ จึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งโดยเฉพาะ การศึกษาที่มีคุณภาพ ที่ทำให้ศักยภาพที่อยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ ทำให้คนที่รู้จักคิดวิเคราะห์รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ในทำนองเดียวกันจากนโยบายของรัฐบาลสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยเฉพาะกระทรวงศึกษาธิการและการกีฬามีความร่วมมือทางวิชาการกับประเทศไทย และสถาบันการศึกษาหลายแห่งได้จัดส่งบุคลากรเข้ารับการศึกษาคือในระดับที่สูงขึ้น ทั้งในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก รวมทั้งการฝึกอบรมเทคนิควิธีการเรียนการสอน การวิจัยในชั้นเรียนให้กับบุคลากรทางการศึกษาของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2555, หน้า 24) อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นจุดเน้นที่ต้องมีการปรับเปลี่ยนวิถีจัดการเรียนการสอนเสียใหม่โดยให้ครูและบุคลากรให้ความสำคัญตระหนักในการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงของโลกาภิวัตน์ ซึ่งในบริบทของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว กระทรวงศึกษาธิการและการกีฬามีการนำเสนอการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งครอบคลุมถึงการพัฒนาบุคลากรโดยเฉพาะครู โดยเน้นการมุ่งผลิตและการฝึกอบรมครู อาจารย์ และผู้บริหารโรงเรียนเพื่อให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน และการบริหารการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา, 2549, หน้า 20)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นปัญหาในปัจจุบัน ครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเขียนแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่ครอบคลุมเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่หลากหลาย บุคลากรขาดการอบรมพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การสอนของครูส่วนมากยังเป็นการสอนแบบบรรยาย ขาดการเตรียมการสอน แผนการสอนที่ใช้เป็นการสอนสำเร็จรูปจากสำนักพิมพ์ต่างๆ ครูไม่ใช่เทคนิควิธีสอนแบบแปลกใหม่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บางกลุ่มต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน การพัฒนาหลักสูตรยังมีจุดที่ต้องพัฒนาคือ การวิเคราะห์หลักสูตรและควรใช้เทคนิควิธีการอย่างหลากหลาย ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เป็นการหาแนวทางและมาตรการในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูต้องพัฒนาความรู้ ความคิดและความเข้าใจประกอบกับความสามารถในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน โดยการนิเทศแบบมีส่วนร่วม (สมหวัง สอนวิเชียร, 2555, หน้า 3)

โรงเรียนมัธยมสมบูรณโปชนิม สังกัด สำนักงานศึกษาธิการและกีฬา เมืองโกสอนพมวิทาน เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาล – ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 908 คน แยกเป็นระดับอนุบาล 128 คน ระดับประถมศึกษา 434 คนและระดับมัธยม 380 คน จำนวนครูทั้งหมด 36 คน แยกเป็นครูผู้สอน 32 คน และเป็นสายผู้บริหาร จำนวน 4 คน ในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนอัตราส่วน ระหว่างครูต่อนักเรียนไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากมีจำนวนนักเรียนมาก จนเกินไป ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาในการจัดกระบวนการเรียนการสอนอย่างมาก จากการสอบถามบุคลากรในโรงเรียนจากการสอบถามอย่างไม่เป็นทางการของบุคลากรใน โรงเรียนและศึกษานิเทศก์ แขวงสะหวันนะเขต พบว่า 1) ครูผู้สอนครูยังยึดหลักการสอนแบบเดิมคือแบบบรรยายเนื้อหาความรู้มากกว่าปลูกฝังให้เกิดทักษะกระบวนการคิด 2) ผู้เรียนผู้เรียนยังไม่มีความรู้เนื้อหาที่เรียนเนื่องจากไม่ได้แสวงหาความรู้ด้วยตัวเอง 3) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครูยังยึดตัวเองเป็นศูนย์กลางในการจัดการเรียน การสอนผู้เรียนมักเป็นผู้รับฟังและจดจำความรู้เฉพาะในเนื้อหาไม่ได้รับการฝึกปฏิบัติ กิจกรรมที่นำไปสู่การคิดวิเคราะห์ด้วยวิธีการที่หลากหลาย และพบว่าครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การทำความเข้าใจ การเขียนแผน และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นวิธีการที่จะแก้ไขปัญหาคือ ซึ่ง จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ได้มีการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้น

ผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างหลากหลายและประสบความสำเร็จ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน บทบาทสมมติ การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเผชิญสถานการณ์ บทเรียนสำเร็จรูป ศูนย์การเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้แบบชุดการสอน (บุรชัย ศิริมหาสาคร 2549, หน้า 16) ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงปัญหาและความจำเป็นที่จะต้องหาแนวทางการพัฒนาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจสามารถเขียนแผนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ การที่ผู้วิจัยได้มีส่วนร่วมในการศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาโรงเรียนชุมชนสังคมนักเรียนและตนเองถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของจรรยาบรรณครูที่ครูทุกคนต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัดและเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

ปัญหาการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดปัญหาการวิจัยไว้ดังนี้

1. สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโพนสิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬา เมืองโกลซอนพมวิทาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นอย่างไร
2. แนวทางการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโพนสิม มีอะไรบ้าง
3. ผลการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโพนสิม เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาของการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโพนสิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬา เมืองโกลซอนพมวิทาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปนลิม

3. เพื่อติดตามและประเมินผลการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปนลิม

ความสำคัญของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีความสำคัญดังนี้

1. ได้ทราบสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปนลิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬา เมืองโกสอน พมวิทาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

2. ได้แนวทางการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปนลิม

3. ได้ทราบผลประเมินผลการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปนลิม

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปนลิม ประกอบด้วย

1.1 กลุ่มผู้วิจัย จำนวน 35 คน ประกอบด้วย

1.1.1 ผู้วิจัย จำนวน 1 คน

1.1.2 ผู้ร่วมวิจัย ได้แก่ ครูระดับชั้นอนุบาล - ครูชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

จำนวน 34 คน

1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 45 คน ประกอบด้วย

1.2.1 ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 จำนวน 3 คน

1.2.2 ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 จำนวน 3 คน

1.2.3 ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 จำนวน 3 คน

1.2.4	ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1	จำนวน 3 คน
1.2.5	ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2	จำนวน 3 คน
1.2.6	ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3	จำนวน 3 คน
1.2.7	ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1	จำนวน 3 คน
1.2.8	ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2	จำนวน 3 คน
1.2.9	ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3	จำนวน 3 คน
1.2.10	ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1	จำนวน 3 คน
1.2.11	ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2	จำนวน 3 คน
1.2.12	ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/1	จำนวน 3 คน
1.2.13	ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/2	จำนวน 3 คน
1.2.14	ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1	จำนวน 3 คน
1.2.15	ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/2	จำนวน 3 คน

วิธีการได้มาของนักเรียน ได้มาจากวิธีการเลือกแบบเจาะจงโดยเป็นนักเรียน
เก่ง : ปานกลาง : อ่อน ในสัดส่วน 1 : 1 : 1

1.3 วิทยากร จำนวน 2 คน ได้แก่

1.3.1 นายสมจิต พะจันลิตติ ศึกษาานิเทศก์ฝ่ายมัธยม แขวงสะพาน
นะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

1.3.2 นายแก้วอุดอน จุนละมนตี ศึกษาานิเทศก์ฝ่ายมัธยม แขวง
สะพาน นะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

1.4 ผู้นิเทศ จำนวน 2 คน ได้แก่

1.4.1 นายคำพอ แสงจันทิ ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมสมบูรณ์
โพนสิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬา เมืองโกสอนพมวิหาน แขวงสะพานนะเขต
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

1.4.2 นายคำเพ้า นันทะลาด รองผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยม
สมบูรณ์โพนสิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬา เมืองโกสอนพมวิหาน แขวงสะพาน
นะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

2. ขอบเขตเนื้อหาในการวิจัย

การวิจัยเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญ ในโรงเรียนมัธยมสมบูรณ์โพนสิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬา

เมืองโกสอนพมวิทาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในครั้งนี้ใช้กรอบเนื้อหาของกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา (2549 3 2558, หน้า 29) โดยมุ่งพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4 ด้าน คือ

2.1 ด้านความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.2 ด้านการเขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.4 ด้านการวัดผลและประเมินผล

แนวทางการพัฒนาที่ใช้ในการวิจัยการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการพัฒนา 3 วิธี ในวงรอบที่ 1 คือ

1. การศึกษาดูงาน
2. การอบรมเชิงปฏิบัติการ
3. การนิเทศภายใน
4. การนิเทศติดตามผล ในวงรอบที่ 2

3. ขอบเขตด้านระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ตามแนวคิดของ Kemmis and Mc Taggart (องอาจ นัยพัฒน์, 2551, หน้า 301 – 303) ได้ให้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยดำเนินการ ประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การปฏิบัติการ (Action) การสังเกตการณ์ (Observation) และการสะท้อนกลับ (Reflection)

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

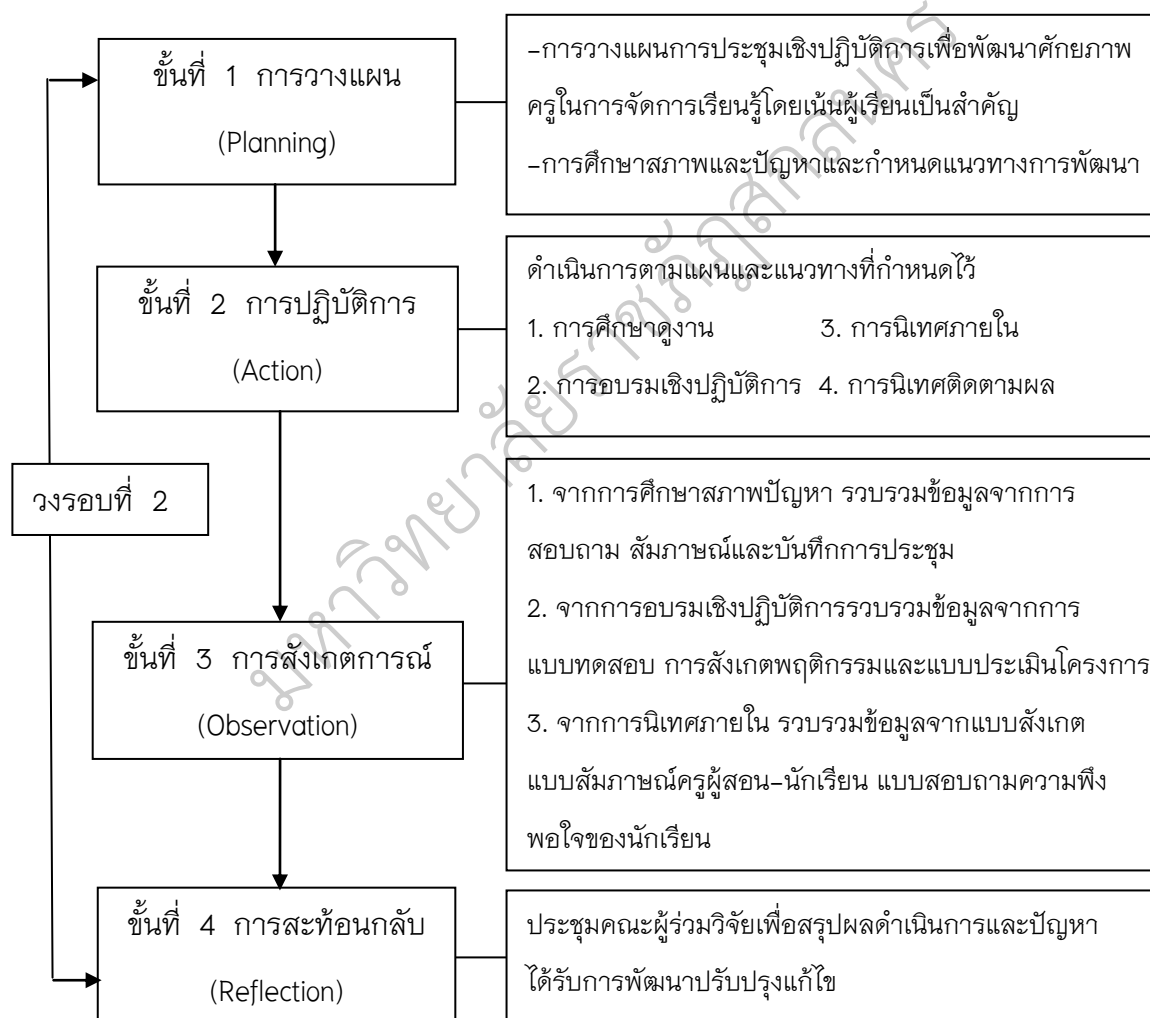
ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ในวงรอบที่ 1 ตั้งแต่วันที่ 18 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2556 ถึงวันที่ 31 เดือน มกราคม พ.ศ. 2557

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ในวงรอบที่ 2 ตั้งแต่วันที่ 1 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557 ถึงวันที่ 31 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2557

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดเพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนมัธยมสมบูรณ์โพธิ์สนิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ และกีฬา เมืองโกสอนพมวิหาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ตามแนวคิดของ Kemmis and McTaggart (องอาจ นัยพัฒน์, 2551, หน้า 301 – 303) ประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติการ การสังเกตการณ์ และการสะท้อนกลับ ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะ ความรู้ ความสามารถ โดยใช้ทักษะการจัดการที่มีประสิทธิภาพทั้งครูผู้สอนและนักเรียน โดยคำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดกิจกรรม เพื่อให้สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน ได้แก่ 1) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ 2)การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน 3) กิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้บทบาทสมมุติ 4) กิจกรรมการเรียนรู้แบบกระบวนการเผชิญสถานการณ์ 5) กิจกรรมการเรียนรู้แบบบทเรียนสำเร็จรูป 6) กิจกรรมการเรียนรู้แบบศูนย์การเรียนรู้ และ 7) กิจกรรมการเรียนรู้แบบชุดการสอน

2. สภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง สภาพที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการทำงานร่วมกัน เพื่อการติดตาม ให้ความช่วยเหลือในการจัดการเรียนรู้ ในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโพนสิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬา เมืองโกลสอนพมวิทาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

3. ปัญหาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโพนสิม ได้แก่ ขาดความรู้ ความเข้าใจ ขาดทักษะการเรียนรู้แผนการจัดการเรียนรู้ ขาดเทคนิคการวัดและประเมินผล ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. การพัฒนาครูผู้ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง กระบวนการหรือกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำเร็จตามเป้าหมาย วัตถุประสงค์ โดยที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ทุกคน ได้มีส่วนร่วมในการวางแผน มีส่วนร่วมในการปฏิบัติทุกขั้นตอน รวมทั้งการสรุปผลการปฏิบัติ โดยใช้แนวทางการ 3 แนวทาง ได้แก่

4.1 การศึกษาดูงาน หมายถึง การพาบุคลากรไปศึกษาดูงานในหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ที่ปฏิบัติงานดีเด่นด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ โรงเรียนมุกดาวิทยานุกูล อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร เพื่อให้ครูใน

โรงเรียนมัธยมสมบูรณโพนลิม เกิดวิสัยทัศน์ แนวคิดที่จะนำมาปรับปรุงและพัฒนางาน และกิจกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาความรู้ความสามารถของครูด้วย

4.2 การอบรมเชิงปฏิบัติการ หมายถึง การจัดการอบรมพัฒนาการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูโรงเรียนมัธยมสมบูรณโพนลิม ด้วย ความสมัครใจ และเชิญวิทยากร มาถ่ายทอดความรู้ แบ่งปันประสบการณ์และฝึกปฏิบัติ จจริงเพื่อให้บุคลากรมีความรู้และเพิ่มทักษะในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่ถูกต้อง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้อ การวัดและ ประเมินผล โดยมีการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นซึ่งกันและกันในระหว่างทำการ ฝึกอบรม รวมทั้งการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

4.3 การนิเทศภายใน หมายถึง การชี้แนะ ให้ความช่วยเหลือ ความร่วมมือ ระหว่างครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโพนลิม โดยมุ่งปรับปรุงและ พัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนโดยยึด หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม เสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน การศึกษาใน ครั้งนี้โดยยึดหลักกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อการพัฒนาครู ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ใช้การสังเกตการสอนการเยี่ยมชั้นเรียน การให้คำปรึกษาหารือเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล

5. การวิจัยปฏิบัติการ หมายถึง กระบวนการศึกษาวิจัยอย่างเป็นระบบเพื่อ แก้ปัญหาและพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดย การระบุปัญหาหรือความต้องการพัฒนางานที่รับผิดชอบให้มีประสิทธิภาพสูงสุดเป็นการ วิจัยที่ดำเนินการแล้วเกิดผลทันทีและสามารถสะท้อนผลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานให้กลุ่มผู้ ร่วมวิจัยมีส่วนร่วมวางแผนปฏิบัติและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อพัฒนางานโดยผู้วิจัย และผู้ร่วมวิจัยดำเนินการร่วมกันในทุกขั้นตอนของการวิจัย 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย

5.1 การวางแผน (Planning) หมายถึง การกำหนดการดำเนินงานในการ พัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งการวางแผนแนวทาง พัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนมัธยมสมบูรณ โพนลิม เพื่อให้ได้ปัญหาที่จะต้องดำเนินการแก้ไข ตลอดจนแยกแยะรายละเอียดปัญหา นั้นๆ ว่าจะดำเนินการแก้ไขอย่างไร ในการพัฒนาครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ

5.2 การปฏิบัติการ (Action) หมายถึง การลงมือปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ โดยปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ คือ 1) การศึกษาดูงาน ในโรงเรียนที่มีความเป็นเลิศในการ

จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจ กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล รวมถึงการนำไปใช้ในชั้นเรียนของคุณครู ในโรงเรียนมัธยมสมบูรณ์ โพนสิม และ 3) การนิเทศภายใน

5.3 การสังเกตการณ์ (Observation) หมายถึง การสังเกตการณ์ เปลี่ยนแปลง การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูโรงเรียนมัธยมสมบูรณ์ โพนสิม ตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้ รวมทั้งการนิเทศ ภายใน

5.4 การสะท้อนกลับ (Reflection) หมายถึง การวิเคราะห์ข้อมูลและ ประเมินผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูโรงเรียนมัธยมสมบูรณ์ โพนสิม

6. โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนมัธยมสมบูรณ์ โพนสิม สังกัดสำนักงาน ศึกษาธิการและกีฬา เมืองโกลซอนพมวิหาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว ที่เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาล – มัธยมศึกษาตอนปลาย

7. ครูผู้สอน หมายถึง พนักงานของรัฐที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการเรียนการสอนใน โรงเรียนมัธยมสมบูรณ์ โพนสิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬา เมืองโกลซอนพมวิหาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ปีการศึกษา 2556

8. นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาในระดับอนุบาล-ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมสมบูรณ์ โพนสิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬา เมืองโกลซอน พมวิหาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ปีการศึกษา 2556

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาแนวคิดทฤษฎีพื้นฐานและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพครู ในการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนมัธยมสมบูรณวิพนสิม ดังนี้

1. การพัฒนาบุคลากร
  - 1.1 ความหมายของการพัฒนาบุคลากร
  - 1.2 ความสำคัญในการพัฒนาบุคลากร
  - 1.3 แนวคิดหลักการและวิธีการพัฒนาบุคลากร
  - 1.4 วิธีการและกระบวนการในการพัฒนาบุคลากร
  - 1.5 แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
    - 1.5.1 การศึกษาดูงาน
    - 1.5.2 การอบรมเชิงปฏิบัติการ
    - 1.5.3 การนิเทศภายใน
    - 1.5.4 การนิเทศติดตามผล
2. การจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
  - 2.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
  - 2.2 หลักการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
  - 2.3 ลักษณะการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
  - 2.4 รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
  - 2.5 วิธีการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ
  - 3.1 ความหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ
  - 3.2 ลักษณะสำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ
  - 3.3 หลักการสำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

- 3.4 ขั้นตอนและกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ
- 4. บริบทโรงเรียนมัธยมสมบูรณ์โพธิ์สนิม
  - 4.1 ข้อมูลทั่วไป
  - 4.2 ข้อมูลด้านการบริหารและจำนวนบุคลากร
  - 4.3 สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน
- 5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. การพัฒนาบุคลากร

การพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้มีนักวิชาการหลายคนได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

1.1 ความหมายของการพัฒนาบุคลากร

การพัฒนาบุคลากรเป็นกระบวนการที่เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานของบุคคล เพื่อให้มีทักษะ ความถนัด ความสามารถเหมาะสมกับงานและพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพในการทำงานให้สูงขึ้น

วีระ พรหมอารักษ์ (2547, หน้า 9) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากร คือ กระบวนการพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถทักษะความชำนาญตลอดจนพัฒนาทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานเพื่อให้การทำงานประสิทธิ ภาพสูงขึ้นและบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน

สมโชค กางรัมย์ (2549, หน้า 10) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาบุคลากรไว้ว่าการนำกรรมวิธีต่างๆ มาพัฒนาและฝึกอบรมบุคลากรในหน่วยงานเพื่อให้บุคคลมีความรู้ความเข้าใจเกิดทักษะในการปฏิบัติงานจริงหรือมีความชำนาญในวิชาชีพทำให้การปฏิบัติงานในหน่วยงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามความต้องการของหน่วยงาน

นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2549, หน้า 53) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึง การทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงให้เจริญงอกงาม เมื่อคนทำงานอยู่ใน

โรงเรียนนานๆ แล้วไม่ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ก็เกิดการถอยหลัง แม้แต่การอยู่นิ่งก็จะถอยหลังอยู่แล้วเพราะวิชาการก้าวหน้าและพัฒนาขึ้นเป็นลำดับ

อนันต์ ศรีอำไพ (2550, หน้า 204) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาบุคลากรไว้ว่า การเพิ่มประสิทธิภาพด้านทักษะ ความชำนาญในการทำงาน ตลอดจนการปรับเปลี่ยนทัศนคติของบุคคลทุกระดับให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน การเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากรสามารถทำได้ด้วยวิธีการฝึกอบรมสัมมนา ส่งไปดูงานต่างประเทศ รวมทั้งสัมมนาทั้งในและนอกสถานที่ ฯลฯ เพื่อบุคลากรนั้นๆ จะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่และมุ่งไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (2553, หน้า คำนำ) นำเสนอเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรว่าเป็นการพัฒนาศักยภาพครู ให้มีความเป็นผู้นำทางวิชาการปฏิบัติหน้าที่โดยใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ อาศัยความร่วมมือของครูแกนนำ ครูต้นแบบ และสถาบันการศึกษาชั้นสูง เช่น คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ของสถาบันราชภัฏและมหาวิทยาลัย รวมทั้งชมรมวิชาชีพ ซึ่งจะช่วยพัฒนาครูให้มีศักยภาพในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหลักสูตรที่ต้องอาศัยการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นหลักสำคัญ

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2552, หน้า 126) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาบุคลากรไว้ว่าการดำเนินการต่างๆ เพื่อช่วยพัฒนาความรู้ ความสามารถ ความชำนาญของบุคลากรในหน่วยงานเพื่อให้เกิดการทำงานที่ดีขึ้น มีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานส่งผลให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จากความหมายการพัฒนาบุคลากรตามที่ได้กล่าวมา สรุปได้ว่า การพัฒนาบุคลากรเป็นกระบวนการพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถทักษะความชำนาญ ตลอดจนพัฒนาทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานเพื่อให้บุคคลมีความรู้ความเข้าใจเกิดทักษะในการปฏิบัติงานจริงหรือมีความชำนาญในวิชาชีพทำให้การปฏิบัติงานในหน่วยงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามความต้องการของหน่วยงานเพื่อช่วยพัฒนาความรู้ความสามารถ ความชำนาญของบุคลากรในหน่วยงานเพื่อให้เกิดการทำงานที่ดีขึ้น มีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานส่งผลให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.2 ความสำคัญในการพัฒนาบุคลากร

บุคลากรเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการดำเนินงานในองค์กรต่างๆ ทำให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ดังนั้นความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรจึงมีความสำคัญควบคู่ไปด้วย จะเห็นได้ว่าหน่วยงานหรือองค์กรจะมีแผนการพัฒนาบุคลากรเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำงานภายในองค์กรนั้นๆ และเพิ่มพูนคุณภาพของบุคลากรตามภาวะเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ซึ่งได้มีผู้กล่าวถึงความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรไว้ ดังนี้

ชัยยุทธ ศิริสุทธิ (2545, หน้า 2 อ้างถึงใน อำนาจ สนมเมือง 2554, หน้า 11) สรุปความสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ไว้ว่า การบริหารทรัพยากรมนุษย์มีความสำคัญที่สามารถเอื้ออำนวยให้องค์การบรรลุเป้าหมาย ซึ่งก็คือความเจริญเติบโตขององค์กรนั่นเอง ทั้งนี้เพราะงานด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์เป็นงานที่มุ่งเลือกสรรคนดี มีความรู้ ความสามารถ เข้าทำงาน และเมื่อคนเหล่านี้เข้ามาอยู่ในองค์กรแล้วงานของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ก็ยังไม่สิ้นสุดเพียงเท่านี้ แต่ยังคงดำเนินการต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ ด้วยการประสานงานกับฝ่ายต่างๆ ในองค์กร

สมชัย การมาใส (2547, หน้า 10) กล่าวว่าการพัฒนาบุคลากรมีความสำคัญมาก เพราะจะทำให้บุคคลในหน่วยงานได้มีความสามารถที่จะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตามที่หน่วยงานต้องการได้ เนื่องจากบุคคลที่ได้รับการบรรจุมาแล้วยังไม่สามารถหรือยังไม่มีความรู้ความสามารถเข้าใจ รวมทั้งความชำนาญเพียงพอ ที่จะปฏิบัติงานให้ได้ผลสูงสุดตามที่หน่วยงานต้องการได้จึงจำเป็นต้องพัฒนาให้มีความสามารถเหมาะสมก่อน ก็จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

บุญเลิศ บุษเนตร (2549, หน้า 11) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากรมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องดำเนินการพัฒนาเพื่อให้บุคลากรได้เพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจความสามารถ มีทักษะ ทักษะคิด ค่านิยม ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนทั้งการปรับตัวเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งจะส่งผลดีทั้งต่อตนเองและหน่วยงาน และจะต้องดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอตลอดไป

จากการศึกษาถึงความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรดังกล่าว สรุปได้ว่าการพัฒนาบุคลากรมีความสำคัญเป็นอย่างมาก หน่วยงานหรือองค์กรใดมีการพัฒนาบุคลากรอยู่เสมอก็จะทำให้เกิดระบบงานที่ดีมีคุณภาพ ส่งผลให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การพัฒนาบุคลากรนอกจากจะทำให้หน่วยงานหรือองค์กรมีประสิทธิภาพแล้วยังเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร ทั้งนี้ต้องสอดคล้องกับความต้องการความสนใจสภาวะและความทันสมัยของเทคโนโลยีด้วย

1.3 แนวคิดหลักการและวิธีการพัฒนาบุคลากร

ปัจจุบันการศึกษาเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและสำคัญของมนุษย์เพราะ การศึกษามีบทบาทต่อการพัฒนา ความมั่นคงความเจริญก้าวหน้าของประเทศเป็นอันมาก การพัฒนาคุณภาพของมนุษย์และการสร้างพลังในการพัฒนาประเทศดังนั้นสถานศึกษาจึง ต้องมีการจัดการศึกษาที่จะพัฒนามนุษย์ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในทุกๆ ด้าน และเป็น การศึกษาที่ต่อเนื่องตลอดชีวิตเพราะโลกในยุคปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ที่มีความเจริญ ก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี โดยปัจจัยสำคัญที่จะเผชิญการเปลี่ยนแปลงและความท้าทาย ดังกล่าว คือคุณภาพของคนการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้คุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความ จำเป็นอย่างยิ่งโดยจะต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพเพื่อทำให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคน ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพรู้จักคิดวิเคราะห์แก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเองสามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มี จริยธรรมคุณธรรม รู้จักฟังตนเองและสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเป็นสุข

ธีรยุทธ์ หล่อเลิศรัตน์ (2543, หน้า 632) มีการดำเนินการพัฒนาบุคลากร 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การหาความจำเป็นของการพัฒนาบุคลากร (Personnel Development Needs) หมายถึง การหาข้อมูลและวิเคราะห์ปัญหาของหน่วยงาน เพื่อหาทางแก้ไขด้วยการ พัฒนาบุคลากรในหน่วยงานนั้น

2. การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objectives) เมื่อทราบปัญหาความจำเป็น หรือความต้องการในการพัฒนาบุคลากรแล้ว ก็เริ่มดำเนินการด้วยการกำหนด วัตถุประสงค์ว่าจะพัฒนาบุคลากรเพื่อแก้ปัญหาหรือเพื่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างไร ในการปฏิบัติงาน

3. การเลือกวิธีการ (Methods) ที่เหมาะสม ว่าควรดำเนินการด้วยวิธีใด เช่น ประชุมเชิงปฏิบัติการ สัมมนา ศึกษานอกสถานที่ โดยพิจารณาดูว่าวิธีใดจะ ได้ผลรวดเร็ว

4. การกำหนดโครงการ ซึ่งในที่นี้หมายถึง การจัดทำรายละเอียดของ การพัฒนาบุคคลในแต่ละเรื่องว่าจะดำเนินการอย่างไร เช่น ถ้าจะใช้วิธีการประชุมเชิงปฏิบัติการสัมมนาก็ต้องกำหนดหลักสูตร เนื้อหาวิชา วิทยากร สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์และงบประมาณที่จะใช้ หรือถ้าจะใช้วิธีส่งคนไปศึกษาดูงานหรือศึกษาต่อก็ต้องจัดทำโครงการ รายละเอียดเหตุผล ความจำเป็น พร้อมทั้งกำหนดหรือจัดหาแหล่งเงินทุน เป็นต้น

5. การดำเนินพัฒนาบุคลากรตามโครงการที่กำหนดขึ้น เช่น จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ หรือสัมมนา หรือประชุมปฏิบัติการ (Workshop) หรือจัดส่งคนไปดูงานและศึกษาตามโครงการที่ได้รับอนุมัติ

6. การประเมินผลและติดตามผล การพัฒนาบุคคลที่ได้ดำเนินการไปแล้วว่าได้ผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด มีปัญหา อุปสรรคหรือข้อขัดข้องประการใดบ้าง รวมทั้งการติดตามดูว่าหน่วยงานและบุคคลนั้นได้รับประโยชน์จากโครงการที่ดำเนินการไปแล้วเพียงใดคุ้มค่าหรือไม่

เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2545, หน้า 39-40) ได้เสนอแนะว่าระบบการพัฒนาบุคลากรที่ดีควรจะครอบคลุมการพัฒนาใน 3 ระดับดังนี้

1. การพัฒนาบุคลากรระดับบุคคล ครูและผู้บริหารทุกคนควรจะได้รับ การพัฒนา

2. การพัฒนาบุคลากรระดับกลุ่มหรือระดับโรงเรียน เป็นการพัฒนาบุคคลเป็นกลุ่มหรือทั้งโรงเรียนพร้อมกัน

3. การพัฒนาบุคลากรระดับเขตพื้นที่การศึกษา หรือเขตการศึกษา (District) นอกจากนั้นยังได้เสนอแนะว่า วัตถุประสงค์ของโปรแกรมการพัฒนาควรจะเป็น ดังนี้

3.1 การพัฒนาวิชาชีพ

3.2 การปรับปรุงการสอน

3.3 การนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ

3.4 การพัฒนาองค์การ

โสภณา ตาแก้ว (2546, หน้า 37) กล่าวว่า วิธีการบริหารและจัดการพัฒนาบุคลากรนั้นสามารถทำได้หลากหลายตามสภาพเงื่อนไขของแต่ละแห่ง จากข้อเท็จจริงการพัฒนาบุคลากรจึงต้องพัฒนาครูในหลายๆ ด้าน และในรูปแบบที่หลากหลาย โดยทั่วไปคนสามารถพัฒนาได้โดยการเรียนรู้จากที่ผู้อื่นบอก หรือการเข้าร่วม

ทำดังนั้นการพัฒนาบุคลากรจึงแยกได้เป็น 3 ส่วน คือ การพัฒนาด้านความรู้ ทักษะและ
พัฒนาแนวคิด

ธารพรพร สัตยารักษ์ (2548, หน้า 69-71) ได้กล่าวว่า กระบวนการ
พัฒนาบุคลากรแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผน (Planning) เป็นการกำหนดเป้าหมายของบุคลากรในการทำงานซึ่งเป้าหมายดังกล่าวจะต้องสอดคล้องเชื่อมโยงมาจากเป้าหมายขององค์กร การวางแผนจะต้องเตรียมการล่วงหน้าก่อนเริ่มปฏิบัติงานและเป็นการตกลงร่วมกันระหว่างผู้ปฏิบัติงานและผู้บังคับบัญชา

2. การติดตามผลการปฏิบัติงาน (Monitoring) เมื่อบุคลากรมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการทำงานและปฏิบัติตามแผนงาน ผู้บังคับบัญชาจะต้องมีบทบาทในการติดตามความก้าวหน้าและผลการทำงานของบุคลากรเป็นระยะๆ ซึ่งหากไม่เป็นไปตามแผนจะได้มีการช่วยเหลือปรับปรุง หรือให้คำแนะนำเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาต่อไป

3. การพัฒนาบุคลากรและองค์กร (Development) หลังจากการติดตามผลการปฏิบัติงานของบุคลากรแล้วยังพบว่า มีปัญหา อุปสรรคต่อความสำเร็จของงาน กระบวนการถัดมา คือ การพัฒนาบุคลากรและองค์กร ซึ่งเป็นการเพิ่มศักยภาพของบุคลากรและองค์กรเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมาย

4. การวัดผลการทำงาน (Rating) เมื่อมีการกำหนดเป้าหมาย ก็ย่อมต้องมีการวัดผลดังนั้น องค์กรจำเป็นต้องกำหนดนโยบายและรูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน

5. การให้รางวัล (Rewarding) เมื่อผ่านกระบวนการวัดผลการทำงาน จะนำไปใช้ในการให้รางวัลแก่บุคลากรที่มีผลงานดีเด่น

ในการพัฒนาครุชนั้นมีทิศทางที่ครูจะพัฒนาจากระดับหนึ่งไปยังระดับที่สูงขึ้น โดยมีแนวทางการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาไว้ดังนี้ (วีระชัย จิระชาติ, 2549, หน้า 67 - 69)

1. หลักการ การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

1.1 การพัฒนาต้องก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ตัวผู้เรียน

1.2 การพัฒนาต้องเกิดจากความต้องการของครูและบุคลากร

ทางการศึกษา

1.3 การพัฒนาต้องมุ่งเน้นลักษณะ Site Based Development หรือ School Based Development (SBD)

1.4 การพัฒนาต้องมีหลากหลายรูปแบบให้เลือกตามความเหมาะสมของแต่ละบุคคล

1.5 การพัฒนาต้องสอดคล้องกับภารกิจและหน้าที่ที่ปฏิบัติของครูและบุคลากรทางการศึกษา

1.6 การพัฒนาต้องดำเนินการในรูปของเครือข่ายกระจายทั่วประเทศ

1.7 การพัฒนาต้องสอดคล้องกับนโยบายและข้อกำหนดของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.8 การพัฒนาต้องกระทำอย่างทั่วถึงและครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทั้งในและนอกระบบการศึกษาภายใต้ข้อจำกัดด้านงบประมาณ

สรุปได้ว่า วิธีการพัฒนาบุคลากรมีหลายรูปแบบ หลายลักษณะ สามารถนำมาใช้ได้ตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ทรัพยากร และบุคคลที่จะพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรครู ดังที่ Scribner (1999, หน้า 240 – 241) กล่าวว่า การที่จะเป็นครู ต้องมีการฝึกฝน มีมาตรฐานของหลักสูตร มีการประเมินผล มีระยะเวลาและการกระทำที่เหมาะสม รู้เรื่องงานของครู รู้และเข้าใจการเรียนรู้ร่วมกันในสังคมของโรงเรียน และมีความรู้ความสามารถด้านหลักสูตรที่เหมาะสม โดยมีพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมพื้นฐานและความคิดรวบยอดที่เกิดจากการฝึกหัดเพื่อให้เกิดคุณลักษณะครูที่ดีได้

1.4 วิธีการและกระบวนการในการพัฒนาบุคลากร

ในการพัฒนาบุคลากรในองค์กรหรือหน่วยงาน ให้เกิดความรู้ ทักษะและเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงานนั้นมีหลากหลายวิธี ดังนี้

ธัญญา ผลอนันต์ (2546, หน้า 37) ได้กล่าวไว้ว่า การฝึกอบรมคือ กระบวนการดำเนินงานขององค์กรในอันที่จะพัฒนาบุคคลหรือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้มีความรู้ ความชำนาญ ตลอดจนมีทัศนคติที่ดีต่อองค์กร เพิ่มพูนประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานขององค์กรทั้งในปัจจุบันและอนาคต ในขณะเดียวกัน

ณัฐพันธ์ เขจรนันท์ (2546, หน้า 52) ได้กล่าวไว้ว่า การฝึกอบรม คือ กระบวนการที่ทำให้ผู้เข้าอบรมเกิดการเรียนรู้ในรูปแบบใดแบบหนึ่ง เพื่อเพิ่มพูนหรือพัฒนา

สมรรถภาพในด้านต่างๆ ของบุคลากร ตลอดจนการปรับปรุงพฤติกรรมอันจะนำมาซึ่งการแสดงออกที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในขณะเดียวกัน

ซูซีย์ สมิทธิไกร (2549, หน้า 66) ได้พูดถึงการฝึกอบรม (Training) เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างหรือเพิ่มพูนความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) ความสามารถ (Ability) และเจตคติ (Attitude) ของบุคลากร อันจะช่วยปรับปรุงให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ดังนั้นการฝึกอบรมจึงเป็นโครงการที่ถูกจัดขึ้นมาเพื่อช่วยให้พนักงานมีคุณสมบัติในการทำงานสูงขึ้น การฝึกอบรมบุคลากรในองค์การมีจุดประสงค์ 3 ประการดังนี้

1. เพื่อปรับปรุงความระดับความตระหนักรู้ในตนเอง (Self - awareness) ของแต่ละบุคคล ความตระหนักรู้ในตนเองคือ การเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง อันได้แก่การทำ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและความรับผิดชอบของตนเองในองค์การ การตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ตนเองปฏิบัติจริงและปรัชญาที่ยึดถือ การเข้าใจถึงทัศนคติที่ผู้อื่นมีต่อตนเอง

2. เพื่อเพิ่มพูนทักษะการทำงาน (Job skills) ของแต่ละบุคคลโดยอาจเป็นทักษะด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้านก็ได้ เช่น การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ การดูแลรักษาความปลอดภัยในการทำงาน

3. เพื่อเพิ่มพูนแรงจูงใจ (Motivation) ของแต่ละบุคคล อันทำให้การปฏิบัติงานเกิดผลดี แม้ว่าบุคคลหนึ่งๆ จะมีความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงานเกิดผลดี แต่หากขาดแรงจูงใจ ในการทำงานแล้ว บุคคลนั้นอาจจะมิได้ใช้ความรู้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ และผลงานที่ออกมา ก็จะย่อมจะไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังนั้นการสร้างแรงจูงใจในการทำงาน จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จขององค์กร

วิโรจน์ สารรัตนะ (2548, หน้า 195) ได้เสนอรูปแบบการพัฒนาครูไว้ 5 รูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบการพัฒนาที่เกิดจากความต้องการของครูเอง (Individually Guided) โดยครูเป็นผู้กำหนดความต้องการ ความจำเป็น (Needs) จัดทำแผน (Plan) ปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามแผน (Accomplish the Plan) และประเมินผลตามแผน (Evaluation)

2. รูปแบบการสังเกตและการประเมิน (Observation and Assessment) ให้โอกาสครูได้สังเกตและมีข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) กับเพื่อนครูอื่นๆ โดยวิธี Peer Coaching, Team Building และ Collaboration, Clinical Supervision

3. รูปแบบมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องของในกระบวนการพัฒนา (Involvement in a Development) เชื่อว่า ครูคือผู้เรียนรู้ที่เป็นผู้ใหญ่ ต้องมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา มีลักษณะกลายเป็นผู้วิจัย โดยเริ่มจากการกำหนดปัญหา หาทางเลือกเพื่อแก้ปัญหา รวบรวมข้อมูล ศึกษาปัญหาที่กำหนด ดำเนินการแก้ปัญหา ประเมินผลการดำเนินการ ปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงแผนการดำเนินงาน

4. รูปแบบการฝึกอบรม (Training) เป็นรูปแบบที่ใช้กันมาช้านาน มีลักษณะเป็นการถ่ายทอดความรู้ (Transforming) ซึ่งมักพบปัญหาในการนำเอาทักษะการเรียนรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้ปฏิบัติจริง

5. รูปแบบการสืบเสาะค้นหา (Inquiry) มุ่งให้ครูได้ศึกษาค้นคว้าเพื่อการปรับปรุงแก้ไขปัญหาในห้องเรียนโดยวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Based Research) หรืออาจใช้วิธีวงจรคุณภาพ (Quality Circles) หรืออาจใช้วิธีการบริหารโดยรวม (Total Quality Management)

อนันต์ ศรีอำไพ (2550, หน้า 212 – 213) กำหนดกิจกรรมพัฒนาครูไว้ว่า แผนงานพัฒนาบุคลากรฝ่ายการสอนมีมากมายและแตกต่างกัน แต่มีความมุ่งหมายคล้ายกันคือ เพื่อที่จะปรับปรุงบุคลากรทั้งด้านแผนงานทางการศึกษา กิจกรรมที่จะพัฒนาบุคลากรฝ่ายสอน มีดังนี้

1. พัฒนาทักษะการสอนเป็นรายบุคคล
2. ความสามารถในการให้เนื้อหาสาระในการสอนทั้งหมด
3. สามารถใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาในชั้นเรียนได้
4. พัฒนาความสามารถในการใช้เครื่องมือต่างๆ เพื่อประเมินค่า

พัฒนาการของนักเรียน

5. สามารถควบคุมชั้นเรียนได้
6. ให้เข้าใจหน้าที่ของการศึกษาที่มีต่อสังคม
7. ร่วมมือกับบุคลากรอื่นในเรื่องการศึกษาให้การสนับสนุนในการแก้ไข

ปรับปรุง

8. สามารถทำงานร่วมกับครูคนอื่น ๆ ได้ในเรื่องการศึกษา และหาประสบการณ์การเรียนรู้ต่างๆ อย่างต่อเนื่อง
9. ช่วยระบบโรงเรียนในการพัฒนาจุดมุ่งหมายต่างๆ ของการเรียนการสอน
10. ร่วมมือในการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับคณะบุคลากรในหน่วยงาน

จากข้อมูลทั้งหมดที่เกี่ยวกับวิธีการพัฒนาครูที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยสรุปได้ว่าวิธีการพัฒนาครูนั้นจะต้องทำให้ครูเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนและวิธีการปฏิบัติงานได้จริง การจะใช้วิธีการใดในการพัฒนาครูคนใดหรือกลุ่มใดนั้น จะต้องศึกษาหาสาเหตุความต้องการจำเป็นก่อน เพราะวิธีการพัฒนาพัฒนามีมากมาย ควรเลือกใช้วิธีที่เหมาะสมกับปัญหาที่เกิดขึ้น และเหมาะสมกับขนาดกลุ่มครูที่ต้องการพัฒนาจะทำให้การพัฒนาครูบรรลุผลตามที่ตั้งไว้ วิธีการพัฒนาครูที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอไว้ 3 วิธี คือ การศึกษาดูงาน การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน

1.5 แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การพัฒนาครูในด้านการจัดการเรียนรู้ ทำได้หลากหลายวิธี ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ 3 แนวทาง ได้แก่

1.5.1 การศึกษาดูงาน

การศึกษาดูงานหรือทัศนศึกษา เป็นรูปแบบในการพัฒนาบุคลากรอย่างหนึ่งที่น่าสนใจ เนื่องจากเป็นการพบปะ แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผู้มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยตรง ซึ่งสามารถทำให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง โดยผู้บริหารได้มี การจัดทำแผนงาน/โครงการในการศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาให้บุคลากรฝ่ายสนับสนุนทราบอย่างทั่วถึง ดังนี้

ธัญญา ผลอนันต์ (2546, หน้า 31) ได้กล่าวถึงการทัศนศึกษาไว้ว่า การทัศนศึกษาเป็นการนำเอา ผู้เข้ารับการอบรมไปศึกษาดูงานยังสถานที่อื่นข้างนอกสถานที่ เพื่อให้เห็นสถานการณ์ของการปฏิบัติงานจริงในเรื่องที่อบรม เมื่อไปดูมาแล้วให้เขียนรายงาน หรือจัดให้มีการอภิปรายสรุปผลเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศและสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้น

พีชรี ฐปะวิเชตร์ (2549, หน้า 20) ได้กล่าวถึงการศึกษาดูงาน ว่าเป็น การไปศึกษาดูงานยังสถาบันการศึกษาหรือยังสถานประกอบการบางแห่งที่พิจารณาแล้ว ว่าจะเป็นประโยชน์ต่อบุคคลหรือผู้ไปศึกษาดูงาน ทั้งในแง่ความคิด มุมมอง และการ ก่อให้เกิดวิสัยทัศน์ใหม่ๆ การไปศึกษาดูงานสามารถดูได้ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

ชูชัย สมิทธิไกร (2549, หน้า 68) กล่าวสรุปไว้ว่าการศึกษาดูงานเป็น การศึกษานอกสถานที่เพื่อเรียนรู้และแสวงหาประสบการณ์ใหม่ๆ ที่คาดหวังว่าจะสามารถ นำมาประยุกต์ใช้ในหน่วยงานหรืองานในหน้าที่ของแต่ละบุคคลได้ ทั้งยังเป็นการเปลี่ยน บรรยากาศอันซ้ำซากจำเจของงานประจำที่ทำอยู่ไปสู่การพบเห็นสิ่งใหม่ ซึ่งสร้างเสริม แนวคิดใหม่และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ทั้งยังเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการ ทำงานได้อีกทางหนึ่ง

ธารพรพร สัตยารักษ์ (2548, หน้า 69-74) กล่าวว่า การศึกษาดูงาน อาจทำได้ตั้งแต่สถานที่ไม่ห่างไกลมากไปกลับได้ในวันเดียว เช่น การดูงานการเรียนการสอนต่างสถาบัน การเยี่ยมชมสถานประกอบการในสถานที่ใกล้เคียง หรือภายในประเทศไป จนถึงเดินทางไปต่างประเทศหรือในส่วนต่างๆ ของโลก

อนันต์ ศรีอำไพ (2550, หน้า 217 - 219) ได้สรุปเกี่ยวกับการศึกษาดู งานไว้ว่า เทคนิควิธีการศึกษาดูงานที่ได้ผลคุ้มค่าและนำไปสู่การพัฒนาอย่างแท้จริง คง ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น ต้องมีเป้าหมายที่แน่นอน มีการวางแผนและศึกษารายละเอียดต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งประโยชน์ที่จะได้รับ มีการติดต่อประสานงานล่วงหน้าอย่างรัดกุม และมั่นใจว่าจะได้รับความร่วมมือและอำนวยความสะดวกจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง วางแผนเวลาให้เหมาะสมและเพียงพอที่จะช่วยให้ได้รับ ประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ และที่สำคัญยิ่งอีกอย่างหนึ่งก็คือ งบประมาณค่าใช้จ่ายต้องมีเพียงพอและควรจะคุ้มค่างับสิ่งที่จะได้รับจากการศึกษาดูงาน ครั้งนั้นๆ

กล่าวโดยสรุปการศึกษาดูงานหมายถึง การพาบุคลากรไปศึกษาดูงานใน หน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ที่ปฏิบัติงานดีเด่นด้านใดด้านหนึ่ง เพื่อให้บุคลากรเกิดวิสัยทัศน์ แนวคิดที่จะนำมาปรับปรุงและพัฒนางานนอกจากนี้การไปดูงานยังช่วยให้บุคลากรเกิด ความสามัคคีมีความรู้สึกที่ดีต่อกันเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจและลดปัญหาความ ขัดแย้งในองค์กรนั้นได้ด้วย การศึกษาดูงานเป็นวิธีการนำครูไปยังสถานที่อื่นเพื่อศึกษา

สภาพจริงด้วยตนเองการศึกษาดูงานไม่จำกัดอยู่เฉพาะการไปดูการสอน แต่หมายถึง กิจกรรมอื่นใดที่เอื้อต่อการพัฒนาความรู้ความสามารถของครูด้วย

1.5.2 การอบรมเชิงปฏิบัติการ

การอบรมเชิงปฏิบัติการเป็นการพัฒนาบุคลากรที่ช่วยให้ผู้ที่ประสบ ปัญหาหรือมีความสนใจเรื่องใกล้เคียงกันเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุม มีโอกาสแสดง ความคิดเห็นและลงมือปฏิบัติจริงซึ่งผลจากการอบรมเชิงปฏิบัติการสามารถนำไปใช้ในการ ดำเนินงานหรือจัดทำแนวทางการปฏิบัติงานได้

1.5.2.1 ความหมายของการอบรมเชิงปฏิบัติการ ได้มีนักวิชาการและ นักการศึกษาให้ความหมายของการอบรมเชิงปฏิบัติการ ไว้ดังนี้

น้อย ศิริโชติ (2548, หน้า 95) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การอบรม เชิงปฏิบัติการเป็นการประชุมที่ประกอบด้วย บุคคลหลายฝ่ายที่มีปัญหาและความสนใจ ตรงกัน ร่วมปรึกษากับผู้ชำนาญการหรือผู้เชี่ยวชาญในด้านที่เหมาะสม เพื่อที่จะหาความรู้ และหนทางที่จะแก้ปัญหาที่ประสบอยู่โดยการศึกษาเป็นกลุ่ม มักจะจัดรวมกันและใช้เวลา ในการฝึกอบรมหลายวัน

มานิต ศุภทศกุล (2549, หน้า 54 - 57) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การอบรมเชิงปฏิบัติการเป็นการอบรมเพื่อปฏิบัติภารกิจร่วมกันในระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งสมาชิกจะมีการอบรมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และลงมือปฏิบัติหรือทำภารกิจใดภารกิจ หนึ่งร่วมกันไปด้วย เมื่อเสร็จสิ้นการประชุมปฏิบัติการจึงต้องมีผลลัพธ์หรือผลงานจากการ ปฏิบัติงานร่วมกัน หรือมีการนำผลงานจากการอบรมเชิงปฏิบัติการไปปรับปรุงหรือพัฒนา ให้แล้วเสร็จภายหลังจากการอบรมเสร็จสิ้นไปแล้ว เช่น การอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนา หลักสูตร การอบรมเชิงปฏิบัติการจัดทำข้อสอบมาตรฐาน การอบรมเชิงปฏิบัติการจัดทำ ร่างแผนพัฒนา ฯ เป็นต้น

นิเวทย์ บุญโยธา (2550, หน้า 14) กล่าวถึงการอบรมเชิง ปฏิบัติการ ว่าเป็นการอบรมเป็นกลุ่ม (ประมาณ 10 - 25 คน) จากผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆ เพื่อให้ผู้รับการอบรมได้พัฒนาความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานให้ก้าวหน้าต่อไป จากผลการฝึกปฏิบัติ หรือการสร้างผลผลิตผลขึ้นมา รวมทั้งเพื่อแก้ปัญหาหรือขยาย ความรู้ด้วยการศึกษาวิจัย

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การอบรมเชิงปฏิบัติการ หมายถึง การ จัดรวมกลุ่มบุคลากรเพื่อรับการอบรมพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้น

ผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยความสมัครใจ และเชิญวิทยากร มาถ่ายทอดความรู้ แบ่งปัน ประสบการณ์และฝึกปฏิบัติจริงเพื่อให้บุคลากรมีความรู้และเพิ่มทักษะในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่ถูกต้อง การเขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล โดยมีการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นซึ่งกัน และกันในระหว่างทำการฝึกอบรม

1.5.1.2 ประโยชน์ของการอบรมเชิงปฏิบัติการ

มะลิวัลย์ หมิ่นไธสง (2550, หน้า 23) สรุปว่าการอบรมเชิงปฏิบัติการมีประโยชน์ทั้งต่อหน่วยงานและบุคคลผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานของตนเองและองค์กรได้รับการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย

มานิต ศุทธสกุล (2549, หน้า 62 - 64) กล่าวไว้ว่า

1. ควรเปิดโอกาสแก่ผู้ร่วมอบรม ให้เตรียมตัวเพื่อทำงานที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในวิชาชีพหรืออาชีพของเขา
2. ให้โอกาสในการประเมินค่าของวิชาชีพหรืออาชีพและทำการวิจัยที่จำเป็น
3. เปิดโอกาสในการเสนอปัญหาในหลายลักษณะ
4. ให้โอกาสเสนอสิ่งสำคัญและเรื่องราวใหม่ๆ ให้โอกาสแก่บุคคลทุกคนที่มีส่วนร่วมอย่างเต็มที่
5. ให้โอกาสสำหรับศึกษาและวิจัยอย่างมีใจจดจ่อในขอบเขตของความสนใจทางด้านวิชาชีพหรืออาชีพ
6. เปิดโอกาสให้ได้รับรู้เรื่องราวที่ถูกต้องจากผู้ชำนาญการพิเศษ
7. ให้มีการพัฒนาบุคลิกภาพแต่ละบุคคลโดย การอภิปรายแบบยูติธรรม และมีการมีส่วนร่วม ร่วมมือกันอย่างแท้จริง
8. ปลอ่ยให้กลุ่มกำหนดจุดประสงค์ที่จะกระทำ

สรุปได้ว่า ประโยชน์ของการอบรมเชิงปฏิบัติการมีคุณประโยชน์ต่อหน่วยงานคือช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรในหน่วยงาน ช่วยลดภาระหน้าที่ของผู้บริหาร เสริมความมั่นคงให้กับหน่วยงาน มีความยืดหยุ่นในหน่วยงาน และเกิดมิตรภาพ ประหยัดงบประมาณ และมีผลงานเป็นที่ยอมรับ

1.5.1.3 รูปแบบของการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ทวีป อภิลิทธิ (2551, หน้า 28) ได้จัดรูปแบบในการอบรมที่เรียกว่า Training Design and Evaluation Model ไว้ดังนี้ รูปแบบการอบรมนั้นจะเริ่มจาก

1. วิเคราะห์ความต้องการขององค์กร หรือหน่วยงานที่ต้องการจัดการอบรมให้กับบุคลากร ในหน่วยงานของตนก่อน เพื่อให้ทราบปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
2. กำหนดวัตถุประสงค์ของการการอบรมแต่ละครั้งให้ชัดเจน เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของการการประชุม
3. สร้างหลักสูตรและใสเนื้อหาการการอบรมเข้าไปให้สอดคล้องกันกับวัตถุประสงค์และความต้องการ
4. เลือกเทคนิคที่จะนำไปใช้ในการการอบรมให้สอดคล้องกับหลักสูตรและเนื้อหาที่มีอยู่ พยายามแปลงเนื้อหาวิชาให้เป็นกิจกรรมเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมและเกิดการเรียนรู้จากกิจกรรมที่ทำไปนั้นพร้อมๆ กัน โดยพยายามหลีกเลี่ยงการบรรยายให้น้อยลง
5. เตรียมออกแบบ และจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินซึ่งมีการประเมินอยู่ 3 ลักษณะ คือ
  - 5.1 ประเมินผลก่อนจะเริ่มการการอบรมเป็นการประเมินความรู้ ทักษะหรือเจตคติในเรื่องต่างๆ ว่าก่อนที่เข้ารับการการอบรมตามหลักสูตรนั้น ผู้จะเข้ารับการอบรมมีความรู้ในเรื่องนั้นมากน้อยเพียงใด เพื่อเก็บไว้เปรียบเทียบกับผลการประเมินที่จะได้รับหลังจากการอบรมจบสิ้นลง
  - 5.2 ประเมินผลขณะการอบรม ซึ่งแบ่งเป็น
    - 5.2.1 ประเมินผลด้านการจัดการ เช่น ที่พัก อาหาร การบริการความสะอาดความสะดวกสบาย
    - 5.2.2 การประเมินผลด้านความสัมพันธ์ในการประชุมผู้ประเมินจะต้องประเมินโดยยึดวัตถุประสงค์ ของรายวิชาที่กำหนดไว้เป็นหลัก
    - 5.2.3 การประเมินผลวิทยากรผู้ให้การอบรมจะเป็นการเก็บข้อมูลวิทยากรในแต่ละรายวิชาไว้เพื่อให้วิทยากรที่ยอมรับผลการประเมินจะได้นำไปปรับปรุงวิธีการให้ความรู้ในครั้งต่อไป ให้ดียิ่งขึ้น และเพื่อเป็นข้อมูลในการเลือกเชิญวิทยากรที่มีความรู้ในครั้งต่อไป
6. ขั้นตอนดำเนินการอบรมซึ่งแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นเตรียมการ

6.1 โครงการจัดการอบรมซึ่งประกอบด้วยหลักการ และเหตุผลวัตถุประสงค์ขั้นตอนในการดำเนินการ ระยะเวลาที่จะอบรม ผู้รับผิดชอบ บประมาณที่จะใช้วิธีการประเมินผล และผลคาดว่าจะได้รับ

6.2 เสนอโครงการเพื่อขออนุมัติ หรือขอความเห็นชอบจาก ผู้มีอำนาจตัดสินใจ

6.3 จัดอบรมคณะผู้ดำเนินการประชุมหลังจากโครงการได้รับความเห็นชอบแล้ว เพื่อให้ทราบว่า จะทำอะไร เมื่อไหร่และใครเป็นผู้รับผิดชอบในเรื่องใดบ้าง เช่น การติดต่อสถานที่ เรื่องธุรการ การออกหนังสือเชิญผู้เข้ารับการอบรม หนังสือเชิญวิทยากร และผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ

ขั้นตอนที่ 2 การอบรมตามตารางเริ่มแต่งตั้งประธาน เปิดการอบรมวิทยากรให้ความรู้ตามกำหนดที่เตรียมไว้จนจบกระบวนการการอบรม

7. การประเมินผล เพื่อนำผลจากการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่บกพร่อง ทั้งนี้เพื่อจัดการอบรมในครั้งต่อไปให้ดีขึ้น

จากกระบวนการการอบรมที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า กระบวนการการประชุมประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นวางแผนการการอบรม โดยการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ วิเคราะห์ความจำเป็นของการอบรมในหน่วยงาน กำหนด วัตถุประสงค์และเป้าหมาย กำหนดวิธีการหรือกิจกรรมในการอบรม กำหนดระยะเวลา และกำหนดแนวทางการประเมินในการประชุม
2. ขั้นดำเนินการการอบรม โดยการจัดเตรียมด้านสถานที่ เอกสาร ประกอบการอบรมวิทยากร วัสดุอุปกรณ์ และการดำเนินการการอบรมตาม ระยะเวลาที่กำหนดพร้อมบันทึกข้อมูลต่างๆ เช่น พฤติกรรมของผู้เข้ารับการประชุม ผลการปฏิบัติงานในขณะที่อบรม
3. ขั้นประเมินผล โดยดำเนินการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ ข้อมูลจากการบันทึกและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการอบรม และสะท้อนผลการ พัฒนาเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานในครั้งต่อไป พร้อมทั้งจัดทำรายงานผลการประเมินให้ ผู้เกี่ยวข้องทราบ

จากประโยชน์ของการอบรมเชิงปฏิบัติการที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การอบรมเชิงปฏิบัติการมีความสำคัญต่อการพัฒนาองค์กร การอบรมช่วยให้บุคลากรได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะและเจตคติในการปฏิบัติงานทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายขององค์กร และบุคลากรมีความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน จะเห็นได้ว่าการฝึกอบรมเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้บุคลากรได้เรียนรู้และเข้าใจ หลักวิทยาการต่างๆ ตลอดจนวิธีการปฏิบัติได้ถูกต้อง และพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการปฏิบัติหน้าที่การที่รับผิดชอบ เพื่อยกระดับคุณภาพและปริมาณของผลงานให้มากขึ้นพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.5.3 การนิเทศภายใน

1.5.3.1 ความหมายของการนิเทศภายใน

การนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่ผู้นิเทศในสถานศึกษาประกอบด้วยผู้บริหาร รองผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูชำนาญการ ครูผู้ร่วมนิเทศ ครูแกนนำ ดำเนินการโดยใช้ภาวะผู้นำทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ ประสานงานและใช้ศักยภาพการทำงานอย่างเต็มที่ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนางานของสถานศึกษานั้นๆ โดยให้เป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานการศึกษา โดยมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการนิเทศภายใน ดังนี้

สุทธิพร วิจิตรพันธุ์ (2549, หน้า 20) กล่าวว่า การนิเทศเป็นกระบวนการสังเกตการสอนของครูและนักเรียนในห้องเป็นสำคัญ มีหลักการเหตุผลและแบบปฏิบัติที่ออกแบบเอาไว้เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพ โดยผู้นิเทศและครูจะมีความสัมพันธ์โดยตรงซึ่งกันและกัน มีการเชื่อถือซึ่งกันและกัน ช่วยกันสร้างจุดมุ่งหมายและจุดประสงค์ร่วมกัน มีการวางแผนร่วมกัน และส่งเสริมการพัฒนาทักษะของครูให้สามารถวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนและปรับปรุงการเรียนการสอนด้วยตนเอง

อัญชลี ธรรมะวิธิกุล (2552, หน้า ออนไลน์) กล่าวว่า การนิเทศหมายถึง กระบวนการสำหรับการสังเกตการสอนในชั้นเรียนที่มีการดำเนินการอย่างมีระเบียบ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพ การจัดการเรียนการสอนของครู โดยครูและ ผู้นิเทศจะร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดในการวางแผนการสอน การสังเกตการสอน และการประเมินการจัดการเรียนการสอน เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขร่วมกันและขณะเดียวกันก็ส่งเสริมให้ครูสามารถนิเทศตนเองได้ในที่สุด และในการดำเนินงานนั้นครู และผู้นิเทศจะร่วมกันสร้าง

ความสัมพันธ์ ความเชื่อมั่น ความจริงใจ และความไว้วางใจซึ่งกันและกัน นอกจากนี้การนิเทศภายใน ยังมีลักษณะเป็นประชาธิปไตยและเป็นการนิเทศที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง แต่ขณะเดียวกันก็จะประสานผลประโยชน์ของครู และสถานศึกษาเข้าด้วยกัน ซึ่งหมายความว่าขณะที่การนิเทศมุ่งจะพัฒนาวิชาชีพของครูเป็นรายบุคคลนั้น การนิเทศจะสอดคล้องกับเป้าหมายและความต้องการของสถานศึกษาด้วย

1.5.3.2 จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายใน

จุดมุ่งหมายที่สำคัญยิ่งของการนิเทศติดตาม คือกระบวนการที่ช่วยพัฒนาและปรับปรุงการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น เพื่อที่ช่วยให้นักเรียนได้มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ที่สูงขึ้น ดังนั้นการนิเทศติดตาม จึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญ สำหรับส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพการสอนของครู จุดมุ่งหมายของการนิเทศนั้น

อัญชลี ธรรมะวิธิกุล (2552, หน้า ออนไลน์) ได้วิเคราะห์ออกมาเป็นจุดมุ่งหมายที่เฉพาะดังต่อไปนี้

1. เป็นการให้ข้อมูลป้อนกลับที่มีความเด่นชัด เฉพาะเจาะจง (Objective Feedback) อย่างทันทีที่เกี่ยวกับพฤติกรรมในการสอนต่อตัวครู การนิเทศติดตาม เปรียบเสมือนกับการที่ผู้นิเทศได้ถือกระจกอยู่ข้างหลังห้องเรียน ซึ่งจะช่วยทำให้ครูได้เห็นภาพที่แท้จริงว่าเขาทำอะไร ทำอย่างไรบ้าง ในขณะที่เขาสอน พฤติกรรมของครูที่ได้กระทำลงไป อาจแตกต่างกันออกไปจากสิ่งที่เขาคิดว่ากำลังกระทำอยู่ เช่น ครูจำนวนมากมีความเชื่อว่า เขาทำได้ดีมากเกี่ยวกับการส่งเสริมให้นักเรียนได้ แสดงออกทางความคิดเห็น จนกระทั่งเขาได้ดูตัวของเขาเองสอนในวิดีโอทัศน์ จึงได้พบว่าตัวเองได้ยึดครองบทเรียน และพูดตลอดเวลา มากกว่าส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงออกทางความคิดเห็น เพราะฉะนั้นการที่ครูได้รับข้อมูลป้อนกลับที่จำเพาะเจาะจงอยู่เสมอตลอดเวลา จะเป็นแรงกระตุ้นให้ครูรู้จักปรับปรุงวิธีการสอนของตนเองได้เป็นอย่างดี

2. เป็นการวินิจฉัยและแก้ไขของกระบวนการสอน ผู้นิเทศใช้เทคนิคของการประชุมปรึกษาหารือ และข้อมูลหลักฐานที่ได้จากการสังเกตการสอน เพื่อที่จะระบุลงไปว่า พฤติกรรมในการสอนนั้น มีความคลาดเคลื่อนเป็นอย่างไร ระหว่างสิ่งที่ครูได้สอนและจุดมุ่งหมายของบทเรียนและวัตถุประสงค์ ของการสอนที่ได้ตั้งเอาไว้

3. เป็นวิธีการที่ให้ความช่วยเหลือครูและได้พัฒนาทักษะในการใช้ยุทธศาสตร์การสอน

4. ช่วยให้คุณได้พัฒนาทัศนคติ ในทางดีงามและเต็มใจอย่างยิ่งที่จะค้นคว้าศึกษาอย่างต่อเนื่อง ในเรื่องของการพัฒนาวิชาชีพในการสอน ประการนี้เป็นจุดมุ่งหมายที่สำคัญมากประการหนึ่งของการนิเทศ ซึ่งเป็นสิ่งที่จะช่วยให้คุณได้รู้แจ้งเห็นจริงว่าการฝึกอบรมในการเป็นครูนั้นมีได้ยุดี หลังจากที่ได้รับประกาศนียบัตรเพียงเท่านั้น ครูจะต้องมีทัศนคติต่อตัวเองว่า เป็นนักวิชาชีพซึ่งหมายถึงการเรียนรู้เพิ่มเติมสิ่งใหม่ๆ เทคนิคและความรู้ใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา และตลอดชีวิตของวิชาชีพในการสอน

5. เป็นการช่วยให้ผู้นิเทศติดตาม ได้พัฒนาตัวเองเพื่อเป็นต้นแบบให้กับครู และช่วยให้ผู้นิเทศคลินิกได้พัฒนาตนเองทั้งทางด้านทัศนคติและทักษะของการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมให้เป็นนักวิชาชีพที่สมบูรณ์แบบยิ่งๆ ขึ้นไป

1.5.3.3 ลักษณะของการนิเทศภายในมีดังนี้

คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ในคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา. กระทรวงศึกษาธิการ (2550, หน้า 51) กล่าวไว้ ดังนี้

1. การปรับปรุงการเรียนการสอนการปรับปรุงการเรียนการสอนนั้นครูจะต้องเรียนรู้อย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับการจัดเรียนการสอนในด้านต่างๆ เช่นด้านทักษะการสอน พฤติกรรมการสอน และการวางแผนการสอน

2. หน้าที่สำคัญของผู้นิเทศ หน้าที่ประการสำคัญเบื้องต้นของผู้นิเทศก็คือการช่วยสอนแนะนำ และส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเอง เพื่อให้เกิดทักษะดังกล่าวในข้อที่ 1 และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือทักษะต่อไปนี้

2.1 ทักษะของการวิเคราะห์ความซับซ้อนของกระบวนการสอน และพฤติกรรมการสอน

2.2 ทักษะของการใช้เหตุและผลของการวิเคราะห์สังเคราะห์ และประเมินผลของพฤติกรรมการสอนของกระบวนการสอนที่ขึ้นอยู่กับข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์ ซึ่งมีความเที่ยงตรงที่จะนำมาวิเคราะห์ได้

2.3 ทักษะและความสามารถในการแปลความหมายของหลักสูตรและนำมาใช้ทดลองในชั้นเรียน

2.4 ทักษะในการวัดผลสำเร็จ ในการเรียนของนักเรียน

2.5 ทักษะในด้านพฤติกรรมการสอน

3. พฤติกรรมของผู้นิเทศ พฤติกรรมของผู้นิเทศจะมีคุณธรรมอยู่ที่พฤติกรรมการสอนของครูโดยเฉพาะ เช่นครูสอนอะไร และสอนอย่างไร

จุดมุ่งหมายที่สำคัญที่สุดคือ การช่วยปรับปรุงการสอนของคุณ ไม่ใช่เปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพของคุณ

4. ความสนใจของผู้นิเทศ ผู้นิเทศจะต้องให้ความสนใจและมุ่งหวังถึงเรื่องการวางแผนและการวิเคราะห์ข้อมูลของพฤติกรรมการสอน โดยใช้การพิสูจน์สมมุติฐานของจุดมุ่งหมายในการสอนของคุณที่ได้ตั้งเอาไว้ว่า บรรลุไปถึงแค่ไหนและมีประสิทธิภาพอย่างไร โดยใช้หลักฐานของข้อมูลของพฤติกรรมในการสอนเป็นหลักในการวิเคราะห์

5. ความมุ่งหวังของผู้นิเทศ ผู้นิเทศจะต้องให้ความสนใจและมุ่งหวังเกี่ยวกับ การวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนที่เฉพาะเจาะจงที่แยกออกเป็นทักษะเฉพาะที่เด่นชัดตัวอย่าง เช่น ทักษะในการตั้งคำถาม ทักษะในการให้นักเรียนอภิปรายปัญหาต่างๆ

6. การนำเข้าสู่การวิเคราะห์ ผู้นิเทศจะต้องใช้การวิเคราะห์จุดเด่นของการสอนของคุณ และย้ำถึงความสำเร็จในพฤติกรรมการสอนของคุณ จะมีผลทำให้คุณมีขวัญกำลังใจดีขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้คุณปรับปรุงการสอนของตัวเองให้ดีขึ้น วิธีการนี้มีผลดีกว่าวิเคราะห์วิจารณ์พฤติกรรมการสอนของคุณที่ไม่ได้รับผลสำเร็จ หรือมีคุณค่าต่ำ

7. การวิเคราะห์พฤติกรรมการสอน การวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนของคุณนั้น จะต้องขึ้นอยู่กับข้อมูลที่เที่ยงตรง ที่ได้รวบรวมมาจากการสังเกตการสอนมากกว่าการที่ผู้นิเทศ ใช้ความคิดเห็นส่วนตัว ค่านิยมของตนเองประสบการณ์ส่วนตัวของตนเองเป็นหลักในการตัดสินใจแนะนำหรือวิเคราะห์

8. ลักษณะของกระบวนการในการนิเทศ การนิเทศนั้นจะต้องเป็นไปในลักษณะการเคลื่อนไหว และเปลี่ยนแปลง (Dynamic Process) ซึ่งจะเป็นไปในลักษณะของการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ซึ่งผู้นิเทศและครูเป็นผู้ร่วมวิชาชีพเดียวกัน (Colleagues) ที่มีคุณค่าเท่าเทียมกัน ซึ่งทั้งสองฝ่ายก็ต่างมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน และเชื่อถือในลักษณะของวิชาชีพ

9. ความรับผิดชอบและควมมีอิสระภาพของคุณ ครูจะต้องมีอิสระเสรีภาพ และความรับผิดชอบที่จะเสนอแนะปัญหา รวมทั้งการวิเคราะห์และปรับปรุงพฤติกรรมการสอนของเขา รวมทั้งมีสิทธิและความอิสระที่จะพัฒนาแบบฉบับ และลีลาของพฤติกรรมการสอนที่เป็นแบบฉบับประจำตัวของเขา (Personal Teaching Style)

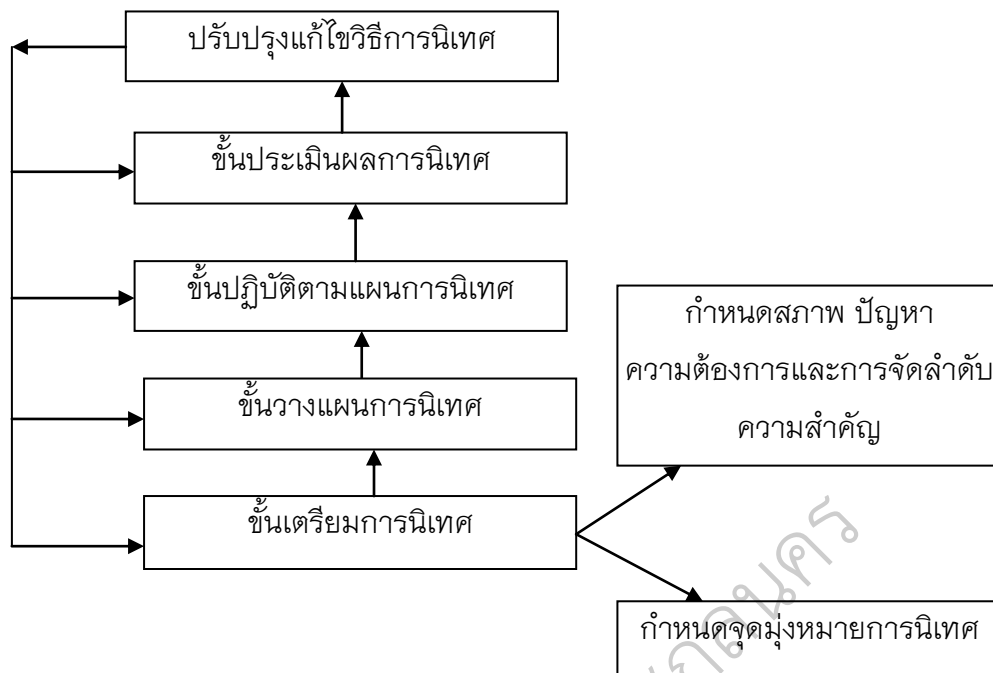
10. ความรับผิดชอบและความมีอิสรภาพของผู้นิเทศ ผู้นิเทศเช่นเดียวกันก็จะมีอิสระเสรีภาพและความรับผิดชอบที่จะวิเคราะห์ และวัดผลประสิทธิภาพในพฤติกรรมการนิเทศของตัวเอง ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับการที่ครูวิเคราะห์ และวัดผลพฤติกรรมการสอนของตัวเอง

1.5.3.4 กิจกรรมการนิเทศภายใน

กิจกรรมการนิเทศภายในในสถานศึกษาที่เป็นไปได้ ตามสภาพของสถานศึกษาแต่ละแห่งที่จะดำเนินการได้ ดังนี้ (วีระ ประเสริฐศิลป์ 2551, หน้า 41)

1. การให้ความรู้ เช่น แนะนำ ประชุมปรึกษาหารือ จัดอบรมปฐมนิเทศ ใช้เอกสารให้ความรู้ การหาวิทยากรมาให้ความรู้ในบางครั้ง หรือการส่งเข้ารับการอบรมตามที่หน่วยงาน ต้นสังกัดจัด หรือหน่วยงานอื่นๆ จัด
2. การสาธิตให้ดู
3. การประสานงานให้ร่วมกันทำงาน
4. การพาไปศึกษาดูงาน
5. การบริการทางด้านวิชาการ
6. การวิจัยในชั้นเรียน
7. การไปฝึกงาน
8. การจัดกิจกรรมกระตุ้นให้ปฏิบัติงานเข้มแข็งขึ้น
9. การทำให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน

การดำเนินงานนิเทศภายในในสถานศึกษา ต้องดำเนินการอย่างมีระบบระเบียบและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษาต่อไป สรุปได้ดังภาพประกอบ 2 ดังนี้

ภาพประกอบ 2 ขั้นตอนกระบวนการนิเทศภายใน

ที่มา: วีระ ประเสริฐศิลป์, 2551, หน้า 42

1.5.3.5 การนิเทศภายในโดยใช้การมีส่วนร่วม

นงลักษณ์ สิ้นสืบผล (2551, หน้า 72) กล่าวไว้ว่าการนิเทศ

จำเป็นต้องมีการมีส่วนร่วม โดยปฏิบัติได้ ดังนี้

หลักการนิเทศเพื่อให้สถานศึกษาพัฒนาโดยใช้กระบวนการที่ทุกคนมีส่วนร่วมคิดร่วมกันรับผิดชอบ มีเป้าหมายให้สถานศึกษาพึ่งพาตนเองทางด้านวิชาการได้อย่างมีระบบ และมีประสิทธิภาพ เพื่อปรับปรุงคุณภาพด้านการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และพัฒนาศักยภาพของสถานศึกษาโดยองค์รวมให้เป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตร ใช้หลักการต่อไปนี้

1. การให้การนิเทศจากภายนอกประสานกับการนิเทศภายใน ซึ่งเป็นการประสานสัมพันธ์ระหว่างผู้เกี่ยวข้องจากภายนอกกับบุคลากรหลักของสถานศึกษา การทำงานอย่างประสานสัมพันธ์กัน จะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการนิเทศมากยิ่งขึ้น

2. การใช้วิธีการเชิงระบบในการนิเทศ ซึ่งมีขั้นตอนโดยทั่วไป ดังนี้

- 2.1 กำหนดปัญหา เป็นการสำรวจปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงานของสถานศึกษา
- 2.2 กำหนดเป้าหมาย เป็นการนำข้อมูลที่รวบรวมจากผลการปฏิบัติงานของ สถานศึกษา มากำหนดเป้าหมายในการปรับปรุงหรือพัฒนาตามที่สถานศึกษาต้องการ
- 2.3 เสนอทางเลือก ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศจากภายนอก ผู้บริหาร ครู ในสถานศึกษาร่วมกันหาแนวทางที่เหมาะสมที่สุด
- 2.4 ทดลองใช้ ทดสอบดำเนินการปฏิบัติงาน
- 2.5 ประเมินผลและปรับปรุงเป็นการนำแนวทางที่เหมาะสมที่สุดมาใช้ปฏิบัติงาน

2.6 การนำไปใช้ จากการประเมินผลการดำเนินงานหากพบว่าวิธีการที่ใช้แก้ปัญหาได้ผลดีก็ขยายผลการใช้ไปยังสถานศึกษาอื่น

การใช้วิธีการร่วมพัฒนาในการนิเทศ มีแนวคิดดังต่อไปนี้

1. ครูในสถานศึกษาต้องการความช่วยเหลือจากการนิเทศของผู้เกี่ยวข้องจากภายนอกที่มีความรู้ความชำนาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
2. ผู้นิเทศและครูในสถานศึกษามีเป้าหมายตรงกัน พร้อมทั้งจะร่วมมือกันในการแก้ปัญหานั้นๆ
3. ผู้บริหารและครูในสถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อต่อยอดความรู้ที่แต่ละคนมีอยู่ให้สมบูรณ์ แล้วนำไปใช้พัฒนางานเป็นการเรียนรู้ร่วมกันของสมาชิกโดยอาศัยความรู้และความคิดของสมาชิกในกลุ่มมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อพัฒนาความรู้และความสามารถของทีม ความรู้ของทีมจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีการรวมพลังของสมาชิกในทีมให้ได้มีโอกาสเรียนรู้สิ่งต่างๆ ร่วมกัน โดยแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกันอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องจนเกิดเป็นความคิดร่วมกันพัฒนาของกลุ่มและนำความรู้เหล่านั้นมาใช้ทำงาน

1.5.3.6 ประโยชน์ของการนิเทศภายในโรงเรียน

โกวิท ประวาลพุกษ์ (2548, หน้า 68) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการนิเทศไว้ ดังนี้

1. การนิเทศเป็นการพัฒนาและส่งเสริมการบริหารและงานวิชาการของสถานศึกษา
2. การนิเทศเป็นการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. การนิเทศเป็นสำรวจ วิเคราะห์ วิจัยและประเมินผลเพื่อปรับปรุงคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา
4. การนิเทศเป็นการพัฒนาและสื่อการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐาน และเอกสารทางวิชาการให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการ และความจำเป็นของสถานศึกษาและครูอาจารย์
5. การนิเทศเป็นการพัฒนาบุคลากรโดยเฉพาะครูอาจารย์ให้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์อันจำเป็นที่จะนำไปใช้ในการเรียนการสอน การจัดการศึกษาทั้งให้สามารถแก้ปัญหาเหล่านั้นได้

1.5.4 การนิเทศติดตามผล

การนิเทศติดตามเป็นขั้นตอนหนึ่งและเป็นขั้นตอนสำคัญในการบริหารงาน การนิเทศจะช่วยแก้ไขปรับปรุงส่วนที่บกพร่องให้มีการพัฒนา ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องใกล้ชิดกับครู นักเรียนจึงย่อมทราบปัญหาต่างๆ ได้ดีกว่าคณาภายนอก เพราะฉะนั้นการนิเทศภายในโรงเรียนจะสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของบุคลากรในโรงเรียนได้อย่างดี

อัญชลี ธรรมะวิธิกุล [ออนไลน์] ได้ให้ความหมายของการนิเทศติดตามไว้ดังนี้

คำว่า การนิเทศ (Supervision) แปลว่า การให้ความช่วยเหลือแนะนำหรือปรับปรุง ดังนั้น การนิเทศการศึกษาก็น่าจะหมายถึงการให้ความช่วยเหลือแนะนำหรือปรับปรุงเกี่ยวกับการศึกษาโดยเฉพาะในโรงเรียน ได้มีผู้ให้ความหมายคำว่า การนิเทศการศึกษาไว้แตกต่างกันดังนี้

Spears ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะทำให้เกิดการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครู โดยการทำงานร่วมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการนี้ เป็นกระบวนการกระตุ้นความเจริญก้าวหน้าของครู และมุ่งหวังที่จะช่วยเหลือครู เพื่อช่วยให้ครูได้ช่วยตนเองได้

Good ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า เป็นความพยายามของผู้ทำหน้าที่นิเทศที่จะช่วยในการให้คำแนะนำแก่ครู หรือผู้อื่นที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาให้สามารถปรับปรุงการสอนของตนให้ดีขึ้น ช่วยให้เกิดความเจริญงอกงามในด้านอาชีพ ช่วยพัฒนาความสามารถของครู

Harris ได้กล่าวถึงความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า หมายถึงสิ่งทีบุคคลากรในโรงเรียนกระทำต่อบุคคลหรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะคงไว้ หรือเปลี่ยนแปลงปรับปรุงการดำเนินการเรียนการสอนในโรงเรียน มุ่งให้เกิดประสิทธิภาพในด้านการสอนเป็นสำคัญ

Marks and Stoops ได้กล่าวถึงการนิเทศการศึกษาว่า คุณค่าของการนิเทศการศึกษาอยู่ที่การพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และส่งผลสะท้อนไปถึงการพัฒนานักเรียนด้วย

Elsbree. (1967, p. 139) ที่ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่า การนิเทศการศึกษาคือกระบวนการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

สันต์ ธรรมบำรุง (2522, หน้า 38) ได้ให้ความหมายว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึงการช่วยเหลือ การแนะนำการชี้แจง การบริการ การปรับปรุงที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ในการที่จะส่งเสริมให้ครูปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น

ชาญชัย อาจิณสมอาจารย์ (2540, หน้า 45) ได้ให้คำจำกัดความว่า การนิเทศการศึกษา คือกระบวนการสร้างสรรค์ ที่ไม่หยุดนิ่งในการให้คำแนะนำ และการชี้ช่องทางในลักษณะที่เป็นกันเองแก่ครูและนักเรียน เพื่อการปรับปรุงตัวของเขาเองและสภาพการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาที่พึงประสงค์

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการนิเทศติดตามเป็นการจัดการบริหาร การศึกษาด้านหนึ่งเพื่อการชี้แนะให้ความช่วยเหลือความร่วมมือระหว่างครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องโดยมุ่งปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนซึ่งส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนโดยยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานการศึกษาในครั้งนี้โดยยึดหลักกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อการพัฒนาครูซึ่งมีหลายวิธี เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาเอกสารคู่มือ การจัดทำแผนการสอนและการสังเกต การสอนการเยี่ยมชั้นเรียน การสาธิตการสอน การให้คำปรึกษาหารือเป็นกลุ่ม และเป็นรายบุคคลการสนทนาทางวิชาการ การพาไปศึกษานอกสถานที่ การสัมมนา การจัดนิทรรศการการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ เป็นต้น

2. การจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดการเรียนรู้โดยเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ จะช่วยพัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ทั้งด้านความรู้ ทักษะและเจตคติ (ลักษณะนิสัย) และทั้งด้าน IQ (Intelligence Quotient) และด้าน EQ (Emotional Quotient) ซึ่งจะนำไปสู่ความเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข

2.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจึงมีความสำคัญในการจัดประสบการณ์ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และถือว่าไม่ใช่เรื่องใหม่แต่เป็นการพัฒนาแนวความคิด ในการจัดการเรียนรู้ แบบนักเรียนเป็นสำคัญ จะช่วยฝึกฝนให้ผู้เรียนเป็นผู้คิดเอง ทำเอง แก้ปัญหาเอง เป็นไปตาม “Learning by Doing” และจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเยาวชนไทย การจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Chilled – Centered) หรือเดิมที่แปลความหมายว่า “การจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” ได้มีผู้ให้ความหมายไว้แตกต่างกันหลายทัศนะ ดังนี้

วัฒนาพร กระจับทุกข์ (2548, หน้า 45, อ้างถึงใน ฐาปกรณ์ วิแสง 2548, หน้า 29) ให้ความหมายการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่มุ่งจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตที่เหมาะสมกับความสามารถ ความสนใจของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอน จนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

สุรพล เอี่ยมอุทัย (2552, บทนำ) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญก็คือการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน โดยครูผู้สอนหรือผู้จัดการเรียนรู้ พยายามหารูปแบบวิธีการที่เหมาะสมกับผู้เรียนที่จะให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุด การสอนแบบต่างๆ โดยครูผู้สอนอธิบายหรือป้อนความรู้ให้ฝ่ายเดียว คงเป็นแบบอย่างหรือแนวทางที่ค่อนข้างเก่าและล้าสมัยไปแล้ว ผู้เรียนไม่มีโอกาสได้คิดสร้างความรู้ใหม่ๆ เลยครูผู้สอนมีความรู้แค่ไหนก็ถ่ายทอดให้แค่นั้น ส่วนผู้เรียนจะได้แค่ไหนก็สุดแล้วแต่ความสามารถของแต่ละคน การเรียนการสอนก็รู้สึกเบื่อหน่ายทั้งครูผู้สอนและผู้เรียน เพราะมีขั้นตอนแบบเดิมๆ เก่าๆ ภายในห้องสี่เหลี่ยมเดิมๆ แต่ในปัจจุบันนี้หมดยุคสมัยดังกล่าวแล้ว ครูพันธุ์ใหม่และนักเรียนพันธุ์ใหม่ ต้องร่วมกัน

เรียนรู้พร้อมกัน คิดสร้างสรรค์สิ่งแปลกๆ ใหม่ร่วมกัน ร่วมคิดร่วมเรียนรู้ในสิ่งใหม่ๆ แต่ก่อนอื่นจะต้องมาเรียนรู้กันก่อนว่า การออกแบบและการวางแผนการจัดการเรียนรู้แบบใหม่ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ มีกระบวนการขั้นตอนอย่างไร จะได้นำวิธีการหลักการและแนวคิดไปประยุกต์ใช้และพัฒนาให้เกิดประโยชน์กับตัวครูผู้สอน และตัวผู้เรียนต่อไป

จารุวรรณ รัตภาสกร (2552, บทนำ) กล่าวว่ากระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดการศึกษาที่ยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด โดยกระบวนการจัดการศึกษาจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2552, หน้า 58 – 59) ให้ความหมายว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดกิจกรรมโดยวิธีต่างๆ อย่างหลากหลายที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงเกิดการพัฒนาตนเองและสังคม คุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมของประเทศชาติต่อไป

บุญสม เลิศพิเชฐ (2553, บทนำ) ได้กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่จะส่งผลต่ออนาคตของผู้เรียนในภายภาคหน้า การจัดการเรียนการสอนต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนทั้งภาพรวม หมายถึง การพัฒนาให้ผู้เรียนเติบโตและมีความพร้อมในทุกๆ ด้านทั้งทาง ด้านร่างกายอารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542, หน้า 6) แต่ในสภาพปัจจุบัน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนเน้นการให้ความรู้ด้านทฤษฎีมากเกินไป ไม่ได้ให้ความรู้ด้านทักษะตลอดจนการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนอีกทั้งการสอนยังคงเน้นการเล่าบอกตามตำราโดยยังขาดเรื่องการเสริมสร้างพัฒนาบุคลิกภาพและการปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีให้แก่ผู้เรียน จึงมีความจำเป็นที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล มีปัจจัยสำคัญหลายประการ ประกอบด้วยหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน ครูและบุคลากรทางการศึกษา และกระบวนการบริหารจัดการ

Ausubel. (2006, p. 65 – 67) ให้ความหมายการเรียนรู้ที่มีความหมาย (Meaningful learning) ว่าเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับมาจากการที่ผู้สอนอธิบายสิ่งที่จะต้องเรียนรู้ให้ทราบและผู้เรียนรับฟังด้วยความเข้าใจโดยผู้เรียนเห็นความสัมพันธ์ของ

สิ่งที่เรียนรู้กับโครงสร้างพุทธิปัญญาที่ได้เก็บไว้ในความทรงจำและจะสามารถนำมาใช้ใน
อนาคตของออบุเบลได้ชี้ให้เห็นว่าทฤษฎีนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะอธิบายเกี่ยวกับพุทธิปัญญา
จากความหมายที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็น
สำคัญเป็นกระบวนการหนึ่งในการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน
ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติของตนเองได้อย่างมีความสุขสามารถนำความรู้ที่ได้
ในชีวิตประจำวัน โดยใช้ทักษะการจัดการที่มีประสิทธิภาพทั้งของครูผู้สอน และผู้เรียนโดย
คำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดกิจกรรม

2.2 หลักการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

หลักการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ว่า ความจำเป็นในการจัด
กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางปัจจุบันการศึกษาเป็นสิ่งที่มีความ
จำเป็นและสำคัญที่สุดของมนุษย์ เพราะการศึกษามีบทบาทต่อการพัฒนา ความมั่นคง
ความเจริญก้าวหน้าของประเทศเป็นอันมาก การพัฒนาคุณภาพของมนุษย์และการสร้าง
พลังในการพัฒนาประเทศ ดังนั้นการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบันจึงมีความสำคัญเป็นอย่าง
มากที่จะต้องพัฒนามนุษย์ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทุกๆ ด้าน ได้แก่ร่างกายจิตใจสติปัญญา
สังคม และมีคุณธรรม มีความรู้ จริยธรรมและมีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตได้อย่างมี
ความสุข การจัดการศึกษาในปัจจุบันจึงต้องเป็นการศึกษาที่ต่อเนื่องตลอดชีวิตการจัด
การศึกษาให้ผู้เรียนมี ความรู้คู่คุณธรรม ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึง
ประสงค์มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และมีวิสัยทัศน์ที่ตึกกว้างไกล ดังนั้น
การจัดการศึกษาจึงมีความจำเป็นและเป็นหน้าที่ที่สำคัญของโรงเรียนที่ต้องจัดการศึกษามี
การส่งเสริม และสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยจัดการศึกษาที่เน้น
นักเรียนเป็นศูนย์กลาง และมาตรฐานด้านปัจจัยกำหนดให้ครูมีความสามารถในการเรียน
การสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

หลักการที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
นั่นคือครูผู้สอนต้องรู้จักการจัดประสบการณ์โดยมีกระบวนการที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการ
เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รู้จักคิดค้นสร้างและลงมือปฏิบัติจริงเพื่อได้ค้นหาคำตอบด้วยตนเอง
สรุปความคิด ความรู้ด้วยตนเอง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้มีความสุข และนำความรู้ไป
ใช้ได้เกิดประโยชน์สูงสุด

หลักการที่สำคัญของการจัดการเรียนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางดังนี้
(เลิศชาย ปานมูข, 2552, หน้า 65 – 66)

1. เป็นกระบวนการที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน และรู้จักรับผิดชอบด้วยตนเอง
2. มีการเรียนรู้ หรือศึกษาการเรียนรู้ได้จากแหล่งต่างๆ มากมายไม่ใช่ศึกษาหาความรู้จากแหล่งเดียว หรือเพียงในห้องเรียนเท่านั้น
3. เป็นการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ค้นพบด้วยตนเอง
4. เป็นกระบวนการที่มีส่วนช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีที่สุด
5. เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญต่อการเรียนของผู้เรียน
6. ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับชีวิตจริงของแต่ละบุคคล

สมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรณ (2551, หน้า 1 – 2) กล่าวว่า แนวโน้มการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม กล่าวคือ เปลี่ยนจากการเรียนการสอนที่ยึดครูผู้สอนเป็นศูนย์กลางและการใช้การทดสอบโดยใช้แบบทดสอบเพื่อประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งโดยทั่วไปมักใช้แบบทดสอบแบบเลือกตอบเปลี่ยนมาเป็นการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการใช้การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) มากขึ้นทั้งนี้เพื่อให้การเรียนมีความหมายสำหรับผู้เรียนให้มากที่สุด หลักที่สำคัญของการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ (2549, หน้า: 31-32) หลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็น คนดี คนเก่ง คนมีความสุขโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ลักษณะ คือ

1. การเรียนรู้อย่างมีความสุข เรียนรู้อย่างสุขสันต์ด้วยกันทุกคน กล่าวคือเป็นสภาพการจัดการเรียนการสอนในบรรยากาศที่ผ่อนคลาย มีอิสระ ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล มีหลากหลายในวิธีการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีประสบการณ์แห่งความสำเร็จ และได้พัฒนาตนเองตรงตามศักยภาพ เช่นบทเรียนต้องอยู่ใกล้ตัว มีความหมาย มีประโยชน์ มีกิจกรรมการเรียนการสอนหลากหลาย สื่อการเรียนน่าสนใจ การประเมินผลมุ่งเน้นตามศักยภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ปฏิกริยาระหว่างครูกับผู้เรียนแสดงออกอย่างนุ่มนวลและเป็นมิตร มีเมตตา อบอุ่น เข้าใจและยอมรับกันและกัน ให้กำลังใจและเกื้อกูล

2. การเรียนรู้แบบองค์รวม การบูรณาการสาระและกระบวนการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้สื่อต่างๆ อย่างสัมพันธ์ เชื่อมโยงต่อเนื่องกลมกลืนกัน ทั้งในเรื่องใกล้ตัวในท้องถิ่นสิ่งแวดล้อมที่อยู่อาศัย ทั้งในเรื่องท้องถิ่น ในเรื่องสากล การเปลี่ยนแปลง และแนวโน้มต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมโลก ซึ่งมีผลทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนรู้ อย่างชัดเจนลึกซึ้งครอบคลุมมีความหมายต่อการนำไปใช้ในการดำรงชีวิต และแก้ปัญหา สภาพสังคม

3. การเรียนรู้จากการคิดและปฏิบัติจริง เรียนโดยใช้สมองและสองมือ การคิดเป็นความสามารถทางสมองในการประมวลความรู้และประสบการณ์ต่างๆ อย่างเหมาะสม สอดคล้องกันเมื่อได้คิดแล้วก็ต้องนำไปปฏิบัติจริง จึงจะเกิดการเรียนรู้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ การจัดการเรียนให้ได้ฝึกคิดและปฏิบัติจริงนี้ ต้องฝึกจากประสบการณ์ตรงจากแหล่งความรู้ สื่อ เหตุการณ์ และสิ่งแวดล้อมรอบตัวต่างๆ ด้วยการฝึกสังเกตคิดอย่างรอบคอบ ปฏิบัติอย่างจริงจัง และสรุปเป็นองค์ความรู้แก่ตน

4. การเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น เรียนร่วมกัน อยู่ร่วมกัน เป็นกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิสัมพันธ์ โดยมีการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนความรู้ วัฒนธรรม อารมณ์ และสังคมร่วมกันทำให้มีการแลกเปลี่ยน ความรู้ ความคิด เกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เป็นการปลูกฝังคุณธรรมที่ดีงาม การทำงานร่วมกัน ทำให้พัฒนาทั้งทักษะทางสังคม และทักษะการทำงานที่ดีด้วย

5. การเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง เรียนอย่างใคร่ครวญ ทบทวนตนเองรอบด้าน เป็นการรับรู้ลีลาการเรียนรู้และความถนัดตนเองเน้นการเรียนรู้กระบวนการ ว่าการเรียนรู้แต่ละครั้งเกิดขึ้นอย่างไร เรียนรู้ด้วยวิธีการอะไร มีขั้นตอนตั้งแต่เริ่มจนจบอย่างไร โดยเปิดโอกาสและสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้ศึกษา วิเคราะห์ ประเมินจุดดีจุดด้อย และปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ของตนเองเพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยน วิธีการเรียนรู้ให้เหมาะสม พร้อมที่จะนำไปใช้ในการเรียนครั้งต่อไป

จากหลักการต่างๆ ดังที่กล่าวจะนำไปสู่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมและเป็นผู้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองอย่างมีความสุข โดยครูผู้สอนต้องลดบทบาทและปรับเปลี่ยนกระบวนการของตนจากการเป็นผู้บอกความรู้ให้แก่ผู้เรียนมาเป็นผู้สนับสนุนผู้ชี้แนะ ที่ปรึกษาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนมากที่สุดตามศักยภาพของแต่ละบุคคล จัดประสบการณ์ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ค้นพบคำตอบด้วยตนเอง โดยมีครูและนักเรียนร่วมกันบอกแหล่งความรู้

2.3 ลักษณะการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีลักษณะ ดังนี้ (สมใจ ฤทธิสนธิ 2549, หน้า 58 - 59)

1. การเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น (Active Learning) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้กระทำหรือปฏิบัติด้วยตนเองด้วยความกระตือรือร้น เช่น ได้คิดได้ค้นคว้า ทดลองรายงานทำโครงการสัมมนาแก้ปัญหา ฯลฯ ได้ใช้ประสาทสัมผัสต่างๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างแท้จริงผู้สอนทำหน้าที่เตรียมการจัดบรรยากาศการเรียนรู้จัดสื่อสิ่งเร้าเสริมแรงให้คำปรึกษาและสรุปสาระการเรียนรู้ร่วมกัน
2. การสร้างองค์ความรู้ (Construct) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ค้นพบสาระสำคัญหรือองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเองอันเกิดจากการได้ศึกษาค้นคว้าทดลอง แลกเปลี่ยนเรียนรู้และปฏิบัติจริงทำให้ผู้เรียนรักการอ่านรักการวิจัยเกิดทักษะในการแสวงหาความรู้เห็นความสำคัญของการเรียนรู้ซึ่งนำไปสู่การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ (Learning Man) ที่พึงประสงค์
3. แหล่งเรียนรู้ (Resource) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่หลากหลายทั้งบุคคลและเครื่องมือทั้งในและนอกห้องเรียน ผู้เรียนได้สัมผัสและสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นมนุษย์ (เช่น ชุมชน ครอบครัวองค์กรต่างๆ) ธรรมชาติและเทคโนโลยีตามหลักการที่ว่า “ การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลาและทุกสถานที่ ”
4. การคิด (Thinking) เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมกระบวนการคิด ผู้เรียนได้ฝึกวิธีคิดในหลายลักษณะ เช่น คิดคล่อง คิดหลากหลาย คิดละเอียด คิดชัดเจน คิดถูก คิดกว้าง คิดลึกซึ้ง คิดไกล คิดอย่างมีเหตุผล เป็นต้น
5. ความสุข (Happiness) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้เรียนอย่างมีความสุข เป็นความสุขที่เกิดจากประการที่หนึ่ง ผู้เรียนได้เรียนในสิ่งที่ตนเองสนใจสาระการเรียนรู้ชวนให้สนใจใฝ่ค้นคว้าศึกษาท้าทาย ให้แสดงความสามารถและให้ใช้ศักยภาพของตนอย่างเต็มที่ประการที่สองปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนมีลักษณะเป็นกัลยาณมิตรมีการช่วยเหลือ เกื้อกูลซึ่งกันและกัน มีกิจกรรมที่ทำร่วมกันให้ผู้เรียนรู้สึกมีความสุขและสนุกกับการเรียน
6. การมีส่วนร่วม (Participation) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดงาน วางเป้าหมายร่วมกัน และมีโอกาสเลือกทำงานหรือศึกษาค้นคว้าในเรื่องที่ตรงกับความถนัด ความสามารถของตนเอง ทำให้ผู้เรียนเรียนด้วยความ

กระตือรือร้น มองเห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียนและสามารถประยุกต์นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงได้

7. ความเป็นเอกัตตบุคคล (Individualization) เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนในความเป็นเอกัตบุคคล ผู้สอนยอมรับในความสามารถ ความคิดเห็นความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพมากกว่าเปรียบเทียบแข่งขันระหว่างกันโดยมีความเชื่อมั่นในตัวผู้เรียนทุกคนว่ามีความสามารถในการเรียนรู้ได้และมีวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

8. ลักษณะนิสัยที่ดี (Good Habit) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะนิสัยที่ดีงาม เช่น ความรับผิดชอบ ความเมตตากรุณา ความมีน้ำใจ ความขยัน ความมีระเบียบวินัย ความเสียสละ ฯลฯ และลักษณะนิสัยในการทำงานอย่างเป็นกระบวนการ การทำงานร่วมกับผู้อื่นการยอมรับผู้อื่น และการเห็นคุณค่าของงาน เป็นต้น
ลักษณะการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. มีดังนี้ (อาภรณ์ ใจเที่ยง (2556, ออนไลน์)

1. Active Learning เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้กระทำหรือปฏิบัติด้วยตนเองด้วยความกระตือรือร้น เช่น ได้คิด ค้นคว้า ทดลองรายงาน ทำโครงการ สัมภาษณ์ แก้ปัญหา ฯลฯ ได้ใช้ประสาทสัมผัสต่างๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างแท้จริง ผู้สอนทำหน้าที่เตรียมการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ จัดสื่อสิ่งเร้าเสริมแรงให้คำปรึกษาและสรุปสาระการเรียนรู้ร่วมกัน

2. Construct เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ค้นพบสาระสำคัญหรือองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง อันเกิดจากการได้ศึกษาค้นคว้าทดลอง แลกเปลี่ยนเรียนรู้และลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน รวมทั้งทำให้ผู้เรียนรักการอ่าน รักการศึกษาค้นคว้าเกิดทักษะในการแสวงหาความรู้ เห็นความสำคัญของการเรียนรู้ ซึ่งนำไปสู่การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ (Learning Man) ที่พึงประสงค์

3. Resource เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่หลากหลายทั้งบุคคลและเครื่องมือทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ผู้เรียนได้สัมผัสและสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นมนุษย์ (เช่น ชุมชน ครอบครัว องค์กรต่างๆ) ธรรมชาติและเทคโนโลยี ตามหลักการที่ว่า “การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลาและทุกสถานการณ์”

4. Thinking เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมกระบวนการคิด ผู้เรียนได้ฝึกวิธีคิดในหลายลักษณะ เช่น คิดคล่อง คิดหลากหลาย คิดละเอียด คิดชัดเจน คิดถูก ทางคิดกว้าง คิดลึกซึ้ง คิดไกล คิดอย่างมีเหตุผล เป็นต้น การฝึกให้ผู้เรียนได้คิดอยู่เสมอในลักษณะต่างๆ จะทำให้ผู้เรียนเป็นคนคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น คิดอย่างรอบคอบมีเหตุผล มีวิจารณญาณ ในการคิด มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่จะเลือกรับและปฏิเสธ ข้อมูล ข่าวสารต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนสามารถแสดงความคิดเห็นออกได้อย่างชัดเจนและมี เหตุผลอันเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตประจำวัน

5. Happiness เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเรียนอย่างมีความสุข ซึ่งเป็นความสุขที่เกิดจาก 1) ผู้เรียนได้เรียนในสิ่งที่ตนชอบหรือสนใจ ทำให้เกิดแรงจูงใจในการใฝ่รู้ ทำทหายอยากค้นคว้า อยากแสดงความสามารถและให้ใช้ศักยภาพของตนอย่างเต็มที่ 2) การมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน มีลักษณะเป็นกัลยาณมิตร มีการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน มีกิจกรรมร่วมด้วยช่วยกัน ทำให้ผู้เรียนรู้สึกมีความสุขและสนุกกับการเรียน

6. Participation เป็นกิจกรรมที่เน้นการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ตั้งแต่การวางแผนกำหนดงาน วางเป้าหมายร่วมกัน และมีโอกาสเลือกทำงานหรือศึกษาค้นคว้าในเรื่องที่ตรงกับความถนัดความสามารถ ความสนใจ ของตนเอง ทำให้ผู้เรียนเรียนด้วยความกระตือรือร้น มองเห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียนและสามารถ ประยุกต์ความรู้นำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริง

7. Individualization เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนในความเป็นเอกลักษณ์บุคคล ผู้สอนต้องยอมรับในความสามารถ ความคิดเห็น ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพมากกว่าเปรียบเทียบกับแข่งขันระหว่างกันโดยมีความเชื่อมั่นผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้ได้ และมีวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

8. Good Habit เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะนิสัยที่ดีงาม เช่น ความรับผิดชอบ ความเมตตา กรุณา ความมีน้ำใจ ความขยัน ความมีระเบียบวินัย ความเสียสละ ฯลฯ และ ลักษณะนิสัยในการทำงานอย่างเป็นกระบวนการการทำงานร่วมกับผู้อื่น การยอมรับผู้อื่น และ การเห็นคุณค่าของงาน เป็นต้น

9. Self Evaluation เป็นกิจกรรมที่เน้นการประเมินตนเอง เดิมผู้สอนเป็นผู้ประเมินฝ่ายเดียว แต่การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเองอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจตนเองได้ชัดเจนขึ้น รู้จุดเด่นจุดด้อยและพร้อมที่จะปรับปรุงหรือพัฒนาตนเองให้เหมาะสมยิ่งขึ้น การประเมินในส่วนนี้เป็นการประเมินตามสภาพจริงและอาจใช้แฟ้มสะสมผลงานช่วย

2.4 รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีนักวิชาการกล่าวไว้ดังนี้

เลิศชาย ปานमुख (2552, หน้า 68 – 70) ได้กล่าวไว้ว่าบทบาทและหน้าที่ของครูผู้สอนจะต้องสนับสนุนและจัดประสบการณ์ให้ความสำคัญต่อการเรียนการสอนแก่ผู้เรียนจึงจำเป็นต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครูต้องมีการวางแผนการจัดกิจกรรม เตรียมสื่อการสอนกำกับดูแลและกระบวนการจัดกิจกรรม ส่งเสริมการนำความรู้ไปใช้ ดังนั้นครูจึงจำเป็นต้องมีการ เตรียมการสอนเพื่อเป็นเครื่องช่วยให้ครูได้พัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้และจุดหมายของหลักสูตร แนวทางในการจัดทำแผนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง พอสรุปได้ดังนี้

1. หลักการจัดทำแผนการสอน ครูต้องตอบคำถามให้ได้ว่า สอนเพื่ออะไร สอนให้กับใคร สอนอย่างไร สอนทำไม และสอนแล้วจะเกิดผลอะไรบ้าง ดังนั้น ในแผนการสอนต้องกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดแนวการจัดกิจกรรมที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดประสงค์และวัดผลประเมินผลไว้อย่างชัดเจน

2. ขั้นตอนการเขียนแผนการสอน ครูต้องกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร จุดประสงค์รายวิชาต้องครอบคลุมทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ กำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอน เทคนิคการสอน วิธีการวัดผลและประเมินผลให้เป็นไปตามสภาพที่แท้จริงของผู้เรียนแต่ละบุคคลขึ้นตอนกระบวนการเปลี่ยนแปลง

ขั้นตอนในการเปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมีอย่างหลากหลายขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและสภาพทั่วไป เช่น พื้นที่ของสถานศึกษา ชุมชน ผู้เรียน แหล่งข้อมูลหรือแหล่งค้นคว้า เป็นต้น กระบวนการในบทนี้ขอกล่าวเป็นแนวทางหนึ่งซึ่งอาจจะปฏิบัติตามหรืออาจมีการปรับปรุงแก้ไขนอกเหนือจากนี้ได้ ดังนี้

1. การปรับแนวความคิดของครู ครูต้องมีการปรับความคิด ระบบใหม่และไม่ผูกพันกับพันธการหรือ ยึดติดกับเนื้อหาเพียงอย่างเดียว

2. นำทฤษฎีการเรียนรู้การสอนมาใช้ ครูผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาค้นคว้า เพื่อหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งความรู้ทั่วไป และนำทฤษฎีต่างๆ มาประยุกต์กับผู้เรียน

3. ปรับหลักสูตร มีการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับผู้เรียนชุมชน และให้เป็นไปตามสภาพที่แท้จริงของแต่ละบุคคล

ตัวบ่งชี้การเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

วัฒนาพร ระวังทุกข์ (2550, หน้า 8-10) ตัวบ่งชี้การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สรุปได้ดังนี้

1. พฤติกรรมของครูผู้สอน

1.1 การเขียนแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้

1.2 นำแผนการสอนไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ได้

1.3 จัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียน เรียนรู้ได้อย่างมี

ความสุข

1.4 การใช้สื่อ และแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจของ

ผู้เรียน

2. พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.1 ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ตรง สัมพันธ์กับธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อม

2.2 ได้ฝึกปฏิบัติจนค้นพบความถนัด และวิธีการของตน

2.3 ได้รับการเสริมแรงให้ค้นหาคำตอบ แก้ปัญหาทั้งด้วย

ตนเอง และร่วมด้วยช่วยกัน ได้ประเมินตนเอง และสนใจใฝ่หาความรู้

อุไรวรรณ มานาค (2553, หน้า 28, อ้างอิงจาก สำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2541) กล่าวถึงตัวบ่งชี้การเรียนรู้การสอนที่เน้นนักเรียน

เป็นสำคัญว่าเป็นศูนย์พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน สำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาแห่งชาติ ได้พัฒนาตัวบ่งชี้การเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญขึ้นโดยกำหนด

ตัวบ่งชี้การเรียนรู้ของผู้เรียน 9 ข้อ และตัวบ่งชี้การสอนของครู 10 ข้อ เป็นเครื่อง

ตรวจสอบว่า เมื่อใดก็ตามที่เกิดการเรียนรู้หรือการสอนตามตัวบ่งชี้เหล่านี้ เมื่อนั้นเกิดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญแล้ว ดังนี้

1. ตัวบ่งชี้การเรียนรู้ของผู้เรียน

- 1.1 ประสบการณ์ตรง สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม
- 1.2 ทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้จากกลุ่ม
- 1.3 ฝึกคิดสร้างสรรค์ แสดงออกมีเหตุผล
- 1.4 ฝึกค้นรวบรวมข้อมูลหาคำตอบแก้ปัญหาและสร้างความรู้

ด้วยตนเอง

- 1.5 เลือกทำกิจกรรมตามความถนัดความสนใจอย่างมี

ความสุข

- 1.6 ฝึกตนให้มีวินัยมีความรับผิดชอบในการทำงาน
- 1.7 ฝึกประเมินและปรับปรุงตนเอง และยอมรับผู้อื่น สนใจใฝ่รู้

อย่างต่อเนื่อง

- 1.8 ผู้เรียนฝึกคิดอย่างหลากหลายและสร้างสรรค์จินตนาการ

ตลอดจนได้แสดงออกอย่างชัดเจนและมีเหตุผล

- 1.9 ผู้เรียนได้รับการเสริมแรงให้ค้นหาคำตอบเพื่อแก้ปัญหา

ด้วยตนเองและร่วมด้วยช่วยกัน

2. ตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ประกอบด้วย

- 2.1 เตรียมทั้งเนื้อหาและวิธีการ
- 2.2 จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้
- 2.3 ใส่ใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล และแสดงความเมตตาต่อเด็ก
- 2.4 จัดกิจกรรมให้นักเรียนคิด ฝึกทำ และฝึกปรับปรุงตนเอง
- 2.5 จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่มพร้อมทั้งสังเกต

ส่วนดีและส่วนปรับปรุงส่วนด้อยของผู้เรียน

- 2.6 ใช้สื่อการเรียนรู้เพื่อฝึกการคิดการแก้ปัญหาและการ

ค้นพบความรู้

- 2.7 จัดกิจกรรมและสถานการณ์เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้

แสดงออกและคิดอย่างสร้างสรรค์

2.8 การใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเชื่อมประสบการณ์

จากชีวิตจริง

2.9 การฝึกกิจกรรมรายาทและวินัยตามวิถีวัฒนธรรมลาว

2.10 การสังเกตและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่าง

ต่อเนื่อง

สรุปได้ว่าตัวบ่งชี้ดังกล่าวเป็นเครื่องมือช่วยให้ครูผู้สอนและนักเรียนได้ทราบว่าการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญประสบผลสำเร็จได้มากน้อยเพียงใดในด้านใดที่มีปัญหาต้องปรับปรุงพัฒนาต่อไปทำให้ครูผู้สอนและนักเรียนมีแนวทางที่ชัดเจนต่อไป

2.4.1 เทคนิคการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

เทคนิควิธีการเรียนรู้รูปแบบการสอนหรือกระบวนการเรียนการสอนในหลากหลายวิธีซึ่งจำแนกได้ดังนี้ (อัมภา เครือศรี 2551, บทนำ)

1. เทคนิคการจัดการกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตัวเอง ได้แก่ การเรียนรู้แบบสืบค้น แบบค้นพบ แบบแก้ปัญหา แบบสร้างแผนผังความคิด แบบใช้กรณีศึกษา แบบตั้งคำถาม แบบใช้การตัดสินใจการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ ตำราเรียนและแบบฝึกหัดการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนศูนย์การเรียนรู้ชุดการสอนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน บทเรียนสำเร็จรูป แบบการเรียนรู้ด้วยตนเองคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ วิธีการเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้

2. เทคนิคการจัดการกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานร่วมกับคนอื่น ประกอบด้วย การได้วาที การอภิปราย การระดมพลังสมอง กลุ่มแก้ปัญหา กลุ่มติว การประชุมต่างๆ การแสดงบทบาทสมมติ กลุ่มสืบค้นผู้คิด การฝึกปฏิบัติ ปรินาคความคิด ร่วมมือ แข่งขันหรือกลุ่มสืบค้น กลุ่มเรียนรู้ ร่วมกัน ร่วมกันคิด กลุ่มร่วมมือ เป็นต้น

3. เทคนิคการจัดการกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เกม กรณีตัวอย่าง สถานการณ์จำลองละคร เกม กรณีตัวอย่างประสบการณ์จำลอง ละคร บทบาท สมมุติ การเรียนการสอนแบบเว้นเล่าเรื่องและการเรียนการสอนแบบแก้ปัญหา

วิสัยภรณ์ บุญโยทยาน (2552, หน้า 31 อ้างอิงจาก, คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ 2543, หน้า 36 - 37) กล่าวว่าเทคนิคและวิธีการการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีหลากหลายวิธี ซึ่งจำแนกได้ ดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอนทางอ้อม ได้แก่ การเรียนรู้แบบ สืบค้น แบบค้นพบ แบบแก้ปัญหา แบบสร้างสรรค์แผนความคิด แบบใช้กรณี แบบตั้งคำถามและแบบการใช้การตัดลึนใจ
  2. เทคนิคการศึกษาเป็นรายบุคคล ได้แก่ การเรียนรู้แบบศูนย์ การเรียน การเรียนรู้ด้วยตนเอง แบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน
  3. เทคนิคการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อเทคโนโลยีต่างๆ ประกอบการเรียนการสอน เช่น การใช้สิ่งพิมพ์ ตำราเรียน และแบบฝึกหัด การใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชน ศูนย์การเรียน ชุดการสอน คอมพิวเตอร์ช่วยสอนและบทเรียนสำเร็จรูป
  4. เทคนิคการเรียนการสอนแบบเน้นปฏิสัมพันธ์ ประกอบด้วย การโต้วาทิ การอภิปราย การระดมสมอง กลุ่มแก้ปัญหา กลุ่มติวการแสดงต่างๆ การแสดงบทบาทสมมติ การสืบค้นคู่คิดการปฏิบัติ เป็นต้น
  5. เทคนิคการเรียนการสอนแบบเน้นประสบการณ์ เช่น การจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เช่น สถานการณ์จำลอง การแสดงละคร เกม
  6. เทคนิคการเรียนแบบร่วมมือ ได้แก่ ปริศนาความคิด ร่วมมือแข่งขัน กลุ่มเรียนรู้ ร่วมกันคิด กลุ่มร่วมมือ
  7. เทคนิคการเรียนแบบบูรณาการ เช่น การเรียนการสอนแบบใช้เส้นเล่าเรื่อง (Story Line) และการเรียนการสอนแบบแก้ปัญหา (Problem Solving)
- วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2550, หน้า 15 – 41) กล่าวถึงเทคนิควิธีการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีอยู่มาหลายวิธี ซึ่งครูสามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน จุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาหรือสาระการเรียนรู้ต่างๆ สรุปได้ดังนี้

1. การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning)

องค์ประกอบของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม มี 4 ประการ คือ

- 1.1 ประสบการณ์ (Experience) เป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนพยายามกระตุ้นให้ผู้เรียนนำประสบการณ์เดิมของตนออกมาใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้และแบ่งปันประสบการณ์ของตนกับเพื่อนๆ ที่อาจมีประสบการณ์คล้ายหรือแตกต่างกัน
- 1.2 การสะท้อนความคิดและการอภิปราย (Reflect and Discussion) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น และความรู้สึกของตนเอง แลกเปลี่ยนกับสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งครูผู้สอนเป็นผู้กำหนดประเด็นวิเคราะห์วิจารณ์ผู้เรียนจะ

ได้เรียนรู้ถึงความคิดความรู้สึกของคนอื่นที่แตกต่างไปจากตนเอง ซึ่งจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่กว้างขวางขึ้น และผลของการสะท้อนความคิดเห็นหรือการอภิปรายจะทำให้ได้ข้อสรุปที่หลากหลายและผู้เรียนได้เรียนรู้การทำงานเป็นทีม

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, หน้า 12) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยเฉพาะครูที่ทำหน้าที่ทำการสอนให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติ มีความรู้ ความสามารถ และมีความรับผิดชอบครูต้องได้รับการเปลี่ยนแปลงจินตนาการ วิธีการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการเรียนการสอนให้ยึดเอานักเรียนเป็นสำคัญ มีการใช้สื่อเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนช่วยเสริมในการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า เทคนิค คือ กลวิธีต่างๆ ที่ใช้เสริมกระบวนการ ขั้นตอน วิธีการ หรือการกระทำใดๆ เพื่อช่วยให้ กระบวนการ ขั้นตอน วิธีการ หรือการกระทำนั้นๆ มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้น เทคนิค การสอน จึงหมายถึง กลวิธีต่างๆ ที่ใช้เสริมกระบวนการสอน ขั้นตอนการสอน วิธีการสอน หรือการดำเนิน การทางการสอนใดๆ เพื่อช่วยให้การสอนมีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น ในการบรรยาย ผู้สอนอาจ ใช้เทคนิคต่างๆ ที่สามารถช่วยให้การบรรยายมีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การยกตัวอย่าง การใช้สื่อ การใช้คำถาม เป็นต้น

2.5 วิธีการเรียนจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สาระสำคัญของวิธีการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น เป็นการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการเรียนรู้ โดยเน้นประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้รับ พร้อมทั้งคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ปลูกฝังให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีนิสัยรักการเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังนั้นวิธีการจัดการเรียนรู้จึงดำเนินการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ มีการประกันคุณภาพภายใน ผลสัมฤทธิ์อยู่ในกระบวนการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา วิธีการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ เป็นพื้นฐานในการวิจัย และพิจารณาเลือกใช้รูปแบบหรือวิธีการจัดการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม เทคนิคและวิธีการศึกษาค้นคว้า มีดังนี้ (ทวน พิณรุฬพันธ์ 2549, หน้า 43 - 44)

1. การวิเคราะห์นักเรียน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม ช่วยให้ครูผู้สอนมีข้อมูลที่สำคัญในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม หลักการวิเคราะห์นักเรียนควรคำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญ 3 องค์ประกอบ คือ

- 1.1 ธรรมชาติของนักเรียน
- 1.2 ประสบการณ์และพื้นฐานความรู้เดิม
- 1.3 วิธีการเรียนรู้ของนักเรียน
2. การใช้จิตวิทยาในการเรียนรู้ และการบูรณาการคุณธรรม ค่านิยมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
3. การวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเชื่อมโยงกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา
4. การออกแบบการเรียนรู้ตามสภาพจริงให้สอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตรและเชื่อมโยงบูรณาการระหว่างกลุ่มวิชาโดยใช้ผลการเรียนรู้เป็นหลักและใช้กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้ เพื่อมุ่งพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน
5. การออกแบบการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงโดยใช้เครื่องมือวัดที่หลากหลายเพื่อสะท้อนภาพให้เห็นได้ชัดเจนและแน่นอนว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้านต่างๆอย่างไรทำให้ได้ข้อมูลของนักเรียนรอบด้านที่สอดคล้องกับความเป็นจริง เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจนักเรียนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพตามบทบาทของครู และนักเรียน

ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้นี้ ครูควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนแสดงความสามารถในลักษณะต่างๆ และเปิดโอกาสให้มีความหลากหลาย เพื่อตอบสนองความสามารถเฉพาะที่ผู้เรียนแต่ละคนมีแตกต่างกัน ตามที่กล่าวไว้ในทฤษฎีพหุปัญญา(multiple intelligence) ของ การ์ดเนอร์ (Howard Gardner, อ้างถึงใน ทิศนา ขัมมณี และคณะ. 2548, หน้า 64) ที่ว่า มนุษย์มีความสามารถในด้านต่างๆ 8 ด้าน ได้แก่

1. ความสามารถด้านภาษาเป็นความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อแสดงความคิดเห็น แสดงความรู้สื่อสารการใช้ภาษาเพื่ออธิบายเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย เข้าใจชัดเจนสามารถใช้ภาษาในการโน้มน้าวจิตใจของผู้อื่น
2. ความสามารถด้านตรรกศาสตร์และคณิตศาสตร์ เป็นความสามารถในการใช้ตัวเลข ปริมาณ การคิดคาดการณ์ในการจำแนก จัดหมวดหมู่ คิดคำนวณ และตั้งสมมุติฐาน มีความไวต่อการเห็นความสัมพันธ์ตามแบบแผนทางตรรกวิทยาในการคิดที่เป็นเหตุเป็นผล

3. ความสามารถด้านภาพมิติสัมพันธ์เป็นความสามารถด้านการสร้างแบบจำลอง 3 มิติของสิ่งแวดล้อมต่างๆ ในจินตนาการของตนเองสามารถคิดและปรับปรุงการใช้พื้นที่ได้ดีมีความไวต่อสี เส้น รูปร่าง เนื้อที่และมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งเหล่านั้น และสามารถแสดงออกเป็นรูปร่าง/รูปทรงในสิ่งที่เห็นได้

4. ความสามารถด้านร่างกายและการเคลื่อนไหวเป็นความสามารถในการใช้ร่างกายทั้งหมดหรือบางส่วน แสดงถึงความรู้สึกนึกคิด มีทักษะทางกายที่แข็งแรง รวดเร็วคล่องแคล่ว ยืดหยุ่น มีความไวทางประสาทสัมผัส

5. ความสามารถด้านดนตรี เป็นความสามารถในเรื่องของจังหวะทำนอง เพลงมีความสามารถในการแต่งเพลง เรียนรู้จังหวะดนตรีได้จำดนตรีได้ง่ายและไม่ลืม

6. ความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นความสามารถในการเรียนรู้และเข้าใจถึงอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดตลอดจนเจตนาของผู้อื่น เป็นผู้ที่ชอบสังเกตน้ำเสียง ใบหน้ากริยาท่าทางและการสร้างสัมพันธ์กับบุคคลอื่นให้ความสำคัญกับบุคคลอื่นมีความสามารถในการเป็นผู้นำสามารถสื่อสารเพื่อลดความขัดแย้งได้

7. ความสามารถในการเข้าใจตนเอง เป็นความสามารถในการรู้จักและเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดของตนเองได้ดีฝึกฝนควบคุมตนเองได้ทั้งกายและจิต ติดตามสิ่งที่ตนเองสนใจและแสวงหาผลสำเร็จได้

8. ความสามารถในด้านความเข้าใจสภาพธรรมชาติเป็นความสามารถในการรู้จักธรรมชาติ และเข้าใจลักษณะต่างๆ ของสิ่งแวดล้อม รักรธรรมชาติ ชอบศึกษาชีวิตพืช สัตว์ และรักสงบ

นอกจากการใช้เทคนิคการออกคำสั่งให้ผู้เรียนแสดงการทำงานในลักษณะต่างๆ แล้ว ครูอาจใช้วิธีการสอนบางวิธีที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความรู้ในสถานการณ์อื่นๆ ได้เช่นกัน เช่น วิธีสอนโดยให้จัดนิทรรศการ และการสอนโดยใช้โครงงาน โดยครูเป็นผู้กำกับควบคุมให้ผู้เรียนทุกคนได้ร่วมกันวางแผน ดำเนินการตามแผน และร่วมกันสรุปผลงาน ผู้เรียนแต่ละคนจะได้เลือกและแสดงความสามารถที่ตนเองถนัด เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย จึงสามารถกล่าวขยายความได้ว่า การเรียนรู้ผ่านการให้จัดนิทรรศการและการสอนโดยใช้โครงงาน ซึ่งสามารถทำอย่างต่อเนื่องกันได้ โดยมีประเด็นดังนี้

1. ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ตนเองสนใจ
2. ผู้เรียนได้เรียนรู้หรือหาคำตอบด้วยตนเอง โดยการคิดและปฏิบัติจริง

3. วิธีการหาคำตอบมีความหลากหลายจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

4. นำข้อมูลหรือข้อความรู้จากการศึกษามาสรุปเป็นคำตอบหรือข้อ

ค้นพบของตนเอง

5. มีระยะเวลาในการศึกษาหรือแสวงหาคำตอบพอสมควร

6. คำตอบหรือข้อค้นพบเชื่อมโยงต่อการพัฒนาความรู้ต่อไป

วิธีการการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัย

ความร่วมมือจากหลายฝ่ายตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดให้

สถานศึกษาต้องประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกัน

พัฒนานักเรียนอย่างเต็มศักยภาพ ดังนั้นสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องร่วมมือกัน

ส่งเสริมและสนับสนุนครูผู้สอน จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมสื่อการเรียนการสอนและ

เอื้ออำนวยอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และในส่วนของครูและนักเรียน

ที่อยู่ในกระบวนการเรียนรู้โดยตรงควรต้องมีบทบาท

บทบาทของครู

การจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจะประสบผลสำเร็จตาม

จุดมุ่งหมายนักเรียนเกิดทักษะในการเรียนรู้ ครูมีบทบาทในการดำเนินกิจกรรมการเรียน

การสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โดยมีกระบวนการดำเนินการ ดังนี้ (คณะอนุกรรมการ

ปฏิรูปการเรียนรู้, 2543, หน้า 36 – 37)

1. พัฒนาตนเองอยู่เสมอ โดยการวิจัย ให้มีความรู้ความสามารถ

ในการจัดการเรียนรู้

2. ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. การจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการวิจัย เพื่อการพัฒนาและ

ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตน

4. สร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยยึด

หลักว่าทุกสถานที่ทุกแห่งเป็นแหล่งเรียนรู้และทุกสิ่งทุกอย่างที่พบล้วนแล้วแต่เป็นสื่อการเรียนรู้

5. ให้อิสระแก่นักเรียนในการแสวงหาความรู้ ความคิด ด้วยการใช้

ลงมือปฏิบัติจริง

6. ให้คำปรึกษา แนะนำ เสริมสร้างแรง และเป็นตัวแบบที่ดีเพื่อให้

นักเรียนเกิดการเรียนรู้ยอมรับและพัฒนาตนเองไปสู่การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, หน้า 8) ได้กล่าวถึงการเรียนเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญว่า ให้โรงเรียนนำใช้การบริหารการเรียนการสอนที่หลากหลาย โดยเฉพาะวิธีเทคนิคการสอนรูปแบบใหม่ๆ การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง วิธีสอนในแต่ละวิธีก็มีทั้งจุดเด่น จุดด้อยและข้อจำกัดที่แตกต่างกัน ดังนั้น การเลือกวิธีสอนจึงควรคำนึงถึงเนื้อหาวิชาที่สอน สิ่งแวดล้อมในการจัดการเรียนรู้ สื่ออุปกรณ์และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนด้วย

ทิตินา แชมมณี (2548, หน้า 69) บทบาทในฐานะผู้จัดการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพ ครูมีบทบาทที่สำคัญมีดังนี้

1. การเตรียมการสอน ครูควรเตรียมการสอนดังนี้

1.1 วิเคราะห์ข้อมูลของผู้เรียน เพื่อจัดกลุ่มผู้เรียนตามความรู้ความสามารถ และเพื่อกำหนดเรื่องหรือเนื้อหาสาระในการเรียนรู้

1.2 วิเคราะห์หลักสูตรเพื่อเชื่อมโยงกับผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเฉพาะการกำหนดเรื่องหรือเนื้อหาสาระในการเรียนรู้ตลอดจนวัตถุประสงค์สำคัญ ที่จะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นสากล

1.3 เตรียมแหล่งเรียนรู้ เตรียมห้องเรียน

1.4 วางแผนการสอน ควรเขียนให้ครอบคลุมองค์ประกอบ

ดังต่อไปนี้

(1) กำหนดเรื่อง

(2) กำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน

(3) กำหนดเนื้อหา ครูควรมีรายละเอียดพอที่จะเติมเต็ม

ผู้เรียนได้ตลอดจนมีความรู้ในเนื้อหาของศาสตร์นั้นๆ

(4) กำหนดกิจกรรมเน้นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้คิดและลง

มือปฏิบัติ ได้ศึกษาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายนำข้อมูลหรือความรู้ที่นำมาสังเคราะห์เป็นความรู้หรือเป็นข้อสรุปของตนเองผลงานที่เกิดจากการเรียนรู้ของผู้เรียนอาจมีความหลากหลายตามความสามารถ ถึงแม้จะเรียนรู้จากแผนการเรียนรู้เดียวกัน

(5) กำหนดวิธีการประเมินที่สอดคล้องกับจุดประสงค์

(6) กำหนดสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือประเมิน

2. การสอน ครูควรคำนึงถึงองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้

2.1 สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้

2.2 กระตุ้นให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรม

2.3 จัดกิจกรรมหรือดูแลให้กิจกรรมดำเนินไปตามแผน

และต้องคอยสังเกต บันทึกพฤติกรรมที่ปรากฏของผู้เรียนแต่ละคน หรือแต่ละกลุ่มเพื่อ
สามารถปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้มีความเหมาะสม

2.4 ให้การเสริมแรง หรือให้ข้อมูลย้อนกลับ ให้ข้อสังเกต

2.5 การประเมินผลการเรียนเป็นการเก็บรวบรวม

ผลงานและประเมินผลงานของผู้เรียนประเมินผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้

จากที่กล่าวมาข้างต้นมีลักษณะเป็นหลักการที่ครูสามารถนำมา
ขยายความเพิ่มเติมในเชิงปฏิบัติเพื่อเป็นแนวทางและใช้เป็นข้อสังเกตในการปฏิบัติงานและ
ประเมินการปฏิบัติงานของตนเองที่ผ่านมา ว่าครูได้แสดงบทบาทการจัดการเรียนการสอน
ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากน้อยเพียงใด มีส่วนใดที่ยังไม่ได้ทำหรือต้องปรับปรุงแก้ไขบ้าง ได้
ดังนี้

1. การเตรียมการจัดการเรียนรู้ ครูควรมีบทบาทดังต่อไปนี้

1.1 วิเคราะห์หลักสูตร

1.2 ปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

หรือสอดคล้องกับท้องถิ่นหรือบูรณาการเนื้อหาสาระระหว่างกลุ่มประสบการณ์ หรือ
รายวิชา

1.3 เตรียมแหล่งเรียนรู้ เอกสาร สื่อประกอบการเรียนรู้

1.4 มีข้อมูลผู้เรียนที่จะนำไปเป็นพื้นฐานในการจัดการ

เรียนรู้

2. การจัดการเรียนรู้ควรให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการดำเนิน

กิจกรรมต่างๆ ดังนี้

2.1 เลือกเรื่องที่จะเรียน

2.2 วางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2.3 เรียนโดยการแลกเปลี่ยนความรู้

2.4 เรียนด้วยกระบวนการกลุ่ม

2.5 เรียนจากห้องสมุด

- โรงเรียน
- 2.6 เรียนจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งในและนอก
- 2.7 เรียนโดยบูรณาการ สาระทักษะ และคุณธรรม
3. ผลการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน สิ่งที่คุณเรียนได้รับมีดังนี้
- 3.1 มีผลงานการเรียนรู้ที่หลากหลาย แม้เรียนจากแผนการเรียนรู้อยู่ด้วยกัน
- 3.2 มีผลงานเชิงสร้างสรรค์
- 3.3 มีผลงานที่ภาคภูมิใจ
- 3.4 สรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง
- 3.5 มีความสัมพันธ์ที่ดีกับกลุ่ม
- 3.6 ตัดสินใจ ลงความเห็น เลือกปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม
- กับเรื่องและสถานการณ์
- 3.7 มีความมั่นใจและกล้าแสดงออก
4. การประเมินผล ครูจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้
- 4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ ประเมินตามสภาพจริง
- 4.2 วิธีการและเครื่องมือสอดคล้องกัน
- 4.3 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน
- 4.4 นำผลการประเมินไปพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง
- จากข้อมูลที่ได้กล่าวมาจะเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นสิ่งที่ท้าทาย และดูเหมือนว่าครูจะมีภาระงานมากขึ้น ผู้ที่จะประสบความสำเร็จในการทำงานนี้ได้จะต้องมีความตั้งใจ ความพยายาม ความอดทน และต้องทำงานตลอดเวลา แต่ถ้าจะพิจารณาอย่างถ่องแท้ แล้ว ก็ไม่ใช่ภาระงานที่นอกเหนือขอบเขตของความเป็นครูที่มีหน้าที่โดยตรงในการพัฒนาบุคคล ครูที่ปฏิบัติหน้าที่เต็มที่ตามแนวทางที่ถูกต้องย่อมจะได้รับผลงานของความเหน็ดเหนื่อยอย่างคุ้มค่าในเบื้องต้น
- จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า บทบาทของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะบรรลุจุดมุ่งหมายหรือประสบผลสำเร็จ นักเรียนต้องมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ ให้คำปรึกษา เป็นกันเอง มีการใช้สื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบทเรียน
- บทบาทของนักเรียน

ในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจะประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายนักเรียนเกิดทักษะในการเรียนรู้ นักเรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในกระบวนการเรียนการสอน ดังนั้นบทบาทของนักเรียนควรดำเนินการ ดังนี้ (คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ 2543, หน้า 36 – 37)

1. มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการวิจัย คิด วิเคราะห์ ลงมือปฏิบัติและสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง

2. มีอิสระในการเรียนรู้ในสิ่งที่ตนสนใจ และได้รับการส่งเสริมให้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

3. แสดงออกถึงการเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้(3 ส)ซึ่งประกอบด้วย

3.1 สติปัญญาความรู้ความคิดความสนใจกระตือรือร้นและตั้งใจเรียน

3.2 การสืบเสาะการค้นคว้าข้อมูลหรือความรู้การนำเสนอการถ่ายทอดความรู้ที่ได้ให้ผู้อื่นเข้าใจ

3.3 การสร้างสรรค์บูรณาการและประยุกต์ความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตจริง หรือสถานการณ์ใหม่ตามความเหมาะสม

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, หน้า 18) ได้กล่าวถึงปัญญาศึกษาซึ่งเป็นหัวใจหลักของการศึกษาของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งกล่าวไว้ในจุดมุ่งหมายของปัญญาศึกษา ดังนี้

1. มีความรู้ และทักษะพื้นฐานทางด้านภาษาลาว คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ สังคมศึกษา ภาษาต่างประเทศ และเทคโนโลยีสารสนเทศ

2. มีความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น และมีความรู้รอบตัว

3. มีความรู้อันเป็นสากล รู้ทัน ปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ ข สังคมสภาพแวดล้อม และความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สามารถปรับแนวคิด การแสดงออกและปรับวิธีการทำงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์

4. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ อธิบาย วิจัยรณคิดเป็นระบบและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

5. มีความสามารถในการแก้ปัญหาในการเรียนและการดำรงชีวิตประจำวัน

6. มีความรู้เกี่ยวกับวิชาเฉพาะสาขาใดสาขาหนึ่งตามความสามารถของตนเอง มีทักษะชีวิต และลักษณะทางสังคม

7. มีความสามารถในการนำใช้ความรู้ในการดำรงชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การศึกษาต่อ การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และการอยู่ร่วมกันในสังคม

8. สามารถดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพในสังคม ที่นับวันมีการแข่งขันที่สูงและในยุคที่มีความทันสมัยทางเทคโนโลยีและการเชื่อมโยงเข้ากับภาคพื้นสากล

สรุปได้ว่าวิธีการจัดการเรียนรู้ครูต้องวิเคราะห์ให้นักเรียนรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับธรรมชาติของนักเรียนประสบการณ์และพื้นฐานเดิมของนักเรียนรู้จักการใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ออกแบบการเรียนรู้ตามสภาพจริง โดยใช้เครื่องมือวัดที่หลากหลายเพื่อสะท้อนให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้

จากการกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญควรคำนึงถึงผู้เรียน มุ่งให้ได้คิด ลงมือปฏิบัติ สรุปผล รวบรวมความรู้ความสามารถ ที่เกิดขึ้นด้วยตนเองให้มากที่สุด จากการเรียนรู้ที่หลากหลายแหล่งความรู้โดยอาศัยกระบวนการปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข และพัฒนาการทุกๆ ด้าน ซึ่งผู้บริหารวิทยาลัยจะต้องเข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามหลักการเรียนรู้ ให้เป็นไปตามหลักการปฏิบัติมากที่สุด

ศูนย์การจัดการความรู้ ได้สรุปวิธีการวัดและประเมินผลไว้อย่างย่อๆ ว่าการประเมินผลเป็นการประเมินเพื่อต้องการทราบว่า ผู้เรียน มีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งบูรณาการกันในตัวผู้เรียนแล้วแสดงออกมาให้ ปรากฏในชีวิตประจำวันตามสภาพที่แท้จริง (Authentic performance) มากน้อยเพียงใด ผลการประเมินตามสภาพจริงของผู้เรียนจะพัฒนา มากน้อยเพียงไร ขึ้นอยู่กับกิจกรรมการเรียนการสอนและการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Learning) ซึ่งตามแนวทางการจัดการศึกษา หมวด 4 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 ระบุว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ” ในการจัดกิจกรรมการเรียน

การสอนที่ถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด ตามมาตรา 22 ผู้สอนจะต้องปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ โดยออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ (Child Center) ซึ่งอาจจะ มีหลักการดังนี้ (คณะกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ 2543, หน้า 36 – 37) ได้กล่าวไว้ว่า

1. ผู้เรียนมีโอกาสสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Construct)
2. ให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข (Happiness)
3. ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันมากที่สุดเท่าที่จะทำได้

(Interaction)

4. ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการควบคุมคุณภาพ/ความรู้ที่สรุป

ได้

5. ให้ผู้เรียนมีบทบาทและส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้มากที่สุด

(Participation)

6. ให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

(Application)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนจะต้องออกแบบการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงหลักการข้างต้น และเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้นวัตกรรม (วิธีการ, สื่อ, เครื่องมือ) ที่เหมาะสมกับจุดประสงค์ เนื้อหา สาระ รวมทั้งกำหนดวิธีการจัด ประเมินผลผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 มาตรา 26 กำหนดว่า “ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจาก พัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรม การเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่กันไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละ ระดับและรูปแบบการศึกษาให้สถานศึกษาใช้วิธีการหลากหลายในการจัดสรรโอกาสเข้า ศึกษาต่อ และนำผลการประเมินผู้เรียนตามวรรคหนึ่งมาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย ” ซึ่งการประเมินผลตามแนวทางตาม พระราชบัญญัติจะต้องประเมินด้วยวิธีการและ เครื่องมือที่หลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลตามสภาพจริงของผู้เรียน นั่นคือต้องประเมินตาม สภาพจริง (Authentic Assessment) เป็นการประเมินความรู้ความสามารถ หรือผลการ เรียนรู้ที่แท้จริงของผู้เรียน ซึ่งผ่านกระบวนการเรียนรู้ตามสภาพจริงในสถานการณ์ที่เป็น ชีวิตจริงซึ่งมีลักษณะดังนี้ (คณะกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ 2543, หน้า 49 – 50)

1. เน้นให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรม เพื่อสะท้อนถึงความรู้ความสามารถที่แท้จริง เช่น ครูให้นักเรียนเขียนเรียงความ
  2. มุ่งหาจุดเด่นของผู้เรียนมากกว่าหาจุดด้อย เพื่อส่งเสริมความรู้ความสามารถของผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ
  3. ประเมินเฉพาะทักษะพื้นฐาน (Skill Assessment) แต่เน้นการประเมินทักษะการคิดที่ซับซ้อนของผู้เรียน (Complex Thinking Skill) ในการทำงาน เช่น ให้นักเรียนสร้างงานที่แสดงถึงความคิดที่ซับซ้อน
  4. เน้นการประเมินที่สอดคล้องกับความเป็นจริงในชีวิตประจำวัน
  5. ใช้รูปแบบการประเมินหลายวิธี เช่น การสังเกต การตรวจผลงาน การสัมภาษณ์ และการเก็บสะสมผลงาน เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลของผู้เรียนที่แท้จริงทุกแง่มุม
  6. เน้นการร่วมมือในการประเมินระหว่างผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง และผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลจากหลากหลายแหล่งที่สามารถยืนยันถึงความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน
  7. เน้นให้ผู้เรียนรู้จักพัฒนาตนเอง มากกว่านำไปเปรียบเทียบกับผู้อื่น
  8. การประเมินผลจะสัมพันธ์กลมกลืนไปกับการเรียนการสอน โดยไม่แยกออกจากกัน ครูสามารถประเมินผู้เรียนได้ทุกขณะที่นักเรียนกำลังทำกิจกรรม กล่าวสรุปจะเห็นได้ว่าการประเมินที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เป็นการประเมินที่เน้นการเรียนรู้ที่แท้จริงของนักเรียน (Authentic Performance) เพราะตั้งอยู่บนพื้นฐานสถานการณ์ในชีวิตจริง โดยเน้นการปฏิบัติเป็นสำคัญ และต้องมีความสัมพันธ์กับการเรียนการสอน เน้นการพัฒนาที่ปรากฏให้เห็นใช้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการประเมินหลายฝ่ายและเกิดขึ้นในทุกขณะที่เป็นไปได้ซึ่งการประเมินผลจะต้องใช้เครื่องมือประเมินอย่างหลากหลาย และเครื่องมือประเมินชนิดหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับการประเมินสภาพจริงได้แก่ การใช้ แฟ้มสะสมงานแฟ้มผลงานดีเด่น
- การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีนักวิชาการกล่าวไว้ ดังนี้

เลิศชาย ปานมุข (2552, หน้า 68 – 70) ได้กล่าวไว้ว่าบทบาทและหน้าที่ของครูผู้สอนจะต้องสนับสนุนและจัดประสบการณ์ให้ความสำคัญต่อการเรียนการสอนแก่ผู้เรียนจึงจำเป็นต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ครูต้องมีการวางแผนการจัดกิจกรรม เตรียมสื่อการสอนกำกับดูแลและกระบวนการจัดกิจกรรม ส่งเสริมการนำความรู้ไปใช้ ดังนั้นครูจึงจำเป็นต้องมีการ เตรียมการสอนเพื่อเป็นเครื่องช่วยให้ครูได้พัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้และจุดหมายของหลักสูตร แนวทางในการจัดทำแผนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง พอสรุปได้ดังนี้

1. หลักการจัดทำแผนการสอน ครูต้องตอบคำถามให้ได้ว่า สอนเพื่ออะไร สอนให้กับใคร สอนอย่างไร สอนทำไม และสอนแล้วจะเกิดผลอะไรบ้าง ดังนั้น ในแผนการสอนต้องกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดแนวการจัดกิจกรรมที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดประสงค์และวัดผลประเมินผลไว้อย่างชัดเจน

2. ขั้นตอนการเขียนแผนการสอน ครูต้องกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร จุดประสงค์รายวิชาต้องครอบคลุมทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ กำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอน เทคนิคการสอน วิธีการวัดผลและประเมินผลให้เป็นไปตามสภาพที่แท้จริงของผู้เรียนแต่ละบุคคลขั้นตอนกระบวนการเปลี่ยนแปลง

ขั้นตอนในการเปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมีอย่างหลากหลายขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและสภาพทั่วไป เช่น พื้นที่ของสถานศึกษา ชุมชน ผู้เรียน แหล่งข้อมูลหรือแหล่งค้นคว้า เป็นต้น กระบวนการในบทนี้ขอกล่าวเป็นแนวทางหนึ่งซึ่งอาจจะปฏิบัติตามหรืออาจมีการปรับปรุงแก้ไขนอกเหนือจากนี้ก็ ได้ ดังนี้ 1) การปรับแนวความคิดของครู ครูต้องมีการปรับความคิด ระบบใหม่และไม่ผูกพันกับพันธการหรือ ยึดติดกับเนื้อหาเพียงอย่างเดียว 2) นำทฤษฎีการเรียนการสอนมาใช้ ครูผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาค้นคว้า เพื่อหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งความรู้ทั่วไป และนำทฤษฎีต่างๆ มาประยุกต์กับผู้เรียน และ 3) ปรับหลักสูตร มีการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับผู้เรียน ชุมชน และให้เป็นไปตามสภาพที่แท้จริงของแต่ละบุคคล

กมลวรรณ ทิพยเนตร (2549, หน้า 23) ได้สรุปการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหมายถึง แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนใช้กระบวนการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เป็นการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมีส่วนร่วมใน

การทำกิจกรรมอย่างกระฉับกระเฉง เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย เป็นวิธีการที่ให้
อำนาจแก่ผู้เรียน ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต

กิตติพงษ์ ธรรมโธสง (2551, หน้า 15) ได้สรุปการจัดกิจกรรมการเรียน
การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง แนวทางหรือวิธีการที่ผู้สอน จัดให้แก่ผู้เรียนโดย
จะต้องคำนึงถึงผู้เรียนเป็นหลักว่า ผู้เรียนมีความต้องการ หรือมีความพึงพอใจรวม ทั้ง
ผู้เรียนจะต้องมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ผู้สอนจะต้องเปลี่ยนหน้าที่จากการเป็น
ผู้ป้อนข้อมูล มาเป็นผู้คอยเตรียมและกระตุ้นให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองให้มาก
ที่สุด ส่วนผู้เรียนจะต้อง เปลี่ยนบทบาทจากที่เคยเป็นผู้รับ อย่างเดียวมาเป็นผู้สร้างความรู้
ด้วยตนเองโดยอาศัยประสบการณ์เดิม หรือความรู้เดิมรวมทั้งกระบวนการสร้างความรู้ที่
ผู้สอนหรือครูเตรียมไว้นำมาใช้ให้เกิด ประโยชน์อย่างสูงสุดต่อการเรียน

กิ่งแก้ว มิตรวิจารณ์ (2551, หน้า 20) ได้สรุปการจัดการเรียนรู้โดยเน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญหรือการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่
ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถของปัญญา วิธีการเรียนรู้ โดยบูรณาการคุณธรรม
ค่านิยมอันพึงประสงค์ ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง ได้พัฒนากระบวนการคิด
วิเคราะห์ ศึกษา ค้นคว้า ทดลองและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองตามถนัด ความสนใจด้วย
วิธีการ กระบวนการ และแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงทั้งในและ
นอกห้องเรียน มีการวัดผล ประเมินผลตามสภาพจริงทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตาม
มาตรฐานหลักสูตรที่กำหนด

สรุปได้ว่าครูจำเป็นต้องมีการ เตรียมการสอนเพื่อเป็นเครื่องช่วยให้ครูได้
พัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ โดยนำไปสู่
จุดประสงค์การเรียนรู้และจุดหมายของหลักสูตร แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการ
สอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.5.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ

บุรชัย ศิริมหาสาคร (2549, หน้า 16) ได้กล่าวถึงประเภทของการ
สอนแบบบูรณาการ ไว้ดังนี้

1. การบูรณาการแบบบูรณาการ (Interdisciplinary) การสอนแบบ
บูรณาการตามรูปแบบนี้จะกำหนดหัวเรื่อง (Theme) ขึ้นมาก่อนแล้วนำเนื้อหาจากวิชาต่างๆ
มาเชื่อมโยงให้สัมพันธ์สอดคล้องกับเรื่องที่กำหนด การบูรณาการแบบสหวิทยาการ
สามารถจัดทำได้ ดังนี้ เป็นเรื่องที่ผู้เรียนสนใจและมีโอกาสได้เลือกเรียน เป็นเรื่องที่

สามารถโยงความสัมพันธ์ได้หลายวิชาหรือหลายกลุ่มประสบการณ์ เป็นเรื่องที่นักเรียนมีประสบการณ์เดิมอยู่แล้วสอดคล้องกับชีวิตจริงและมีความหมายต่อผู้เรียน เป็นเรื่องที่มีแหล่งความรู้ให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าอย่างหลากหลายเชื่อมโยงระหว่างภูมิปัญญาท้องถิ่นกับความรู้ที่เป็นสากล เป็นเรื่องที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน ส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนรอบด้าน การตั้งชื่อเรื่องต้องทันสมัยและน่าสนใจ กระตุ้นให้ผู้เรียนอยากรู้ อยากเรียนตัวอย่างการตั้งชื่อเรื่อง “บ้านแสนสุข” “โรคภัยที่ใกล้ตัว” “นักสืบชุมชนค้นหาคนดี” “ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม” การเชื่อมโยงสาระวิชากับหัวเรื่อง เมื่อครูกำหนดหัวเรื่องได้แล้ว การนำเนื้อหาวิชามาโยงความสัมพันธ์ให้เกิดความสมดุลหรือให้เกิดความสมบูรณ์ของเรื่องนั้น ครูต้องวิเคราะห์หลักสูตรจากคำอธิบายหลักสูตรในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ซึ่งในคำอธิบายหลักสูตรจะประกอบด้วย 3 ส่วนคือ เนื้อหา กิจกรรมและจุดประสงค์การเรียนรู้ และวิเคราะห์ว่าเนื้อหาวิชาส่วนใดบ้างที่สัมพันธ์จุดประสงค์การเรียนรู้ หรือหลอมจุดประสงค์การเรียนรู้ของเรื่องนั้นเข้าด้วยกันจึงออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป

2. การบูรณาการแบบพหุวิทยาการ (Multi Disciplinary) การบูรณาการแบบพหุวิทยาการ เป็นการนำเรื่องหรือเนื้อหาต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ไปบูรณาการสอดแทรกไว้ในวิชาแกนหลักตัวอย่าง เช่น ครูต้องการสอนเนื้อหาเรื่อง “การอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม” โดยนำไปบูรณาการสอดแทรกในวิชาภาษาไทย ซึ่งเป็นวิชาแกนหลัก โดยแทรกอยู่ในทักษะทางภาษาทั้ง 4 ทักษะได้แก่ ทักษะการฟัง : ฟังเรื่องเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม ทักษะการพูด : ฝึกพูดเล่าเรื่องการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม ทักษะการอ่าน : อ่านบทความเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม ทักษะการเขียน : แต่งเรียงความ เรื่องการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2546, หน้า 184 – 191) ให้แนวคิดการแบ่งประเภทการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เป็น 3 รูปแบบ ดังนี้ คือ

แบบที่ 1 จำแนกตามจำนวนผู้สอนมี 3 ลักษณะ คือ

1.1 การบูรณาการแบบผู้สอนคนเดียว ผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่างๆ กับหัวเรื่องที่เกี่ยวข้องกันกับชีวิตจริงหรือสาระที่กำหนดขึ้นมาเชื่อมโยงสาระและกระบวนการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะและกระบวนการเรียนรู้ไปแสวงหาความรู้ความจริงจากหัวข้อเรื่องที่กำหนด

1.2 การบูรณาการแบบคู่ขนาน มีผู้สอนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมกันจัดการเรียนการสอนโดยอาจยึดหัวข้อเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้วบูรณาการเชื่อมโยงแบบคู่ขนานกันไปภายใต้เรื่องเดียวกัน

1.3 การบูรณาการแบบสอนเป็นทีม ผู้สอนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมกันคิดหัวข้อเรื่องหรือโครงการมาโดยใช้เวลาเรียนต่อเนื่องกัน อาจรวมจำนวนชั่วโมงของสาระการเรียนรู้ต่างๆแบบมีเป้าหมายเดียวกัน

แบบที่ 2 จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

2.1 การบูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงแนวคิด ทักษะและความคิดรวบยอดของสาระการเรียนรู้สาระใดสาระหนึ่งนั่นเอง

2.2 การบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่นำเอาสาระการเรียนรู้จากหลายกลุ่มสาระมาเชื่อมโยงกันเพื่อจัดการเรียนรู้ภายใต้หัวข้อเรื่องเดียวกัน

แบบที่ 3 จำแนกตามประเภทของการบูรณาการ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

3.1 การบูรณาการแบบสหวิทยาการ เป็นลักษณะการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ การนำเอาสาระการเรียนรู้จากหลายกลุ่มสาระมาเชื่อมโยงร้อยรัดให้เป็นเนื้อเดียวกันเพื่อจัดการเรียนรู้ภายใต้หัวข้อเรื่องเดียวกัน

3.2 การบูรณาการแบบพหุวิทยาการ เป็นลักษณะการบูรณาการที่ผู้สอนนำเอาเรื่องหรือสาระการเรียนรู้ที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ไปสอดแทรกในสาระการเรียนรู้หรือวิชาที่ตัวเองรับผิดชอบสอน

ทิศนา แคมมณี และคณะ (2548, หน้า 188 – 192) แบ่งประเภทการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เป็น 2 รูปแบบ คือ

1. การบูรณาการภายในวิชา (Interdisciplinary) หมายถึง การนำเนื้อหาสาระในวิชาเดียวกัน หรือกลุ่มประสบการณ์เดียวกันมาสัมพันธ์กันผู้สอนสามารถนำสาระทุกเรื่องมาสัมพันธ์กันเป็นเรื่องเดียวได้

2. การบูรณาการระหว่างวิชา (Interdisciplinary หรือ multidisciplinary) หมายถึง การนำเนื้อหาสาระของสองวิชา หรือหลายๆ วิชามาสัมพันธ์ให้เป็นเรื่องเดียวกัน

ภายใต้หัวข้อเรื่อง “theme” ที่เลือกในส่วนบูรณาการระหว่างวิชา สามารถจัดได้หลายลักษณะด้วยกัน และนำเสนอ 4 รูปแบบ ดังนี้

แบบสอดแทรก (Infusion) คือลักษณะการจัดการเรียนรู้จะสอดแทรกเนื้อหาหรือทักษะกระบวนการของกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ เข้าใจในการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระของตน โดยมีผู้สอน 1 คน

แบบคู่ขนาน (Parallel) คือลักษณะการจัดการเรียนรู้จะมีครู 2 คนขึ้นไป 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ขึ้นไปวางแผนร่วมกันตามหัวเรื่อง/มโนทัศน์ (concept) /ปัญหา (problem) เดียวกันและเชื่อมโยงเนื้อหาสาระ กระบวนการและคุณธรรม แล้วต่างคนต่างสอนเนื้อหาตามกลุ่มสาระของตนเองโดยมีเป้าหมายร่วมกัน

แบบพหุวิทยาการ (Multidisciplinary) แบ่งเป็น 4 ลักษณะดังนี้คือ

แบบสอนคนเดียว คือจะจัดการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่างๆ กับหัวเรื่อง/มโนทัศน์/ปัญหาที่สอดคล้องกับชีวิตจริงหรือสาระที่กำหนดขึ้นมา

แบบแยกกันสอน คือการจัดการเรียนรู้จะคล้ายแบบคู่ขนานโดยเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่างๆ ตามหัวเรื่อง/มโนทัศน์/ปัญหา แล้วต่างคนต่างสอนเนื้อหาตามกลุ่มสาระของตัวเองแต่มอบหมายให้ทำโครงการเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่างๆ ร่วมกันหรือบางเรื่องจัดสอนด้วยกัน

แบบสอนร่วมกันหรือแบบคณะ คือ การจัดการเรียนรู้จะร่วมกันวางแผน ปรึกษาหารือ กำหนดหัวเรื่องความคิดรวบยอดหรือปัญหาร่วมกันสร้างหน่วยการเรียนรู้บูรณาการร่วมกันและสอนเป็นทีมหรือแยกกันสอนในบางเรื่อง

แบบข้ามวิชา (Transdisciplinary) คือลักษณะการจัดการเรียนรู้เป็นการบูรณาการที่สูงขึ้น สลัดความเป็น “วิชา” ของแต่ละศาสตร์ออกไปเป็นการเรียนโดยมีเค้าโครงหรือโจทย์ประเด็นปัญหาที่วางไว้ให้ผู้เรียนเรียนรู้หรือแสวงหาแนวทางการแก้ปัญหาโดยผ่านกิจกรรมและการศึกษาค้นคว้าที่หลากหลาย

กรมวิชาการ (2549, หน้า 3 - 4) ได้แบ่งประเภทการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการออกเป็น 2 แบบ คือ

1. การบูรณาการภายในวิชา เป็นการเชื่อมโยงการสอนระหว่างเนื้อหาวิชาในกลุ่มประสบการณ์หรือรายวิชาเดียวกันเข้าด้วยกัน
2. การบูรณาการระหว่างวิชา มี 4 รูปแบบ ดังนี้

การสอนบูรณาการแบบสอดแทรก เป็นการสอนในลักษณะที่ผู้สอน
ในวิชาหนึ่งสอดแทรกเนื้อหาวิชาอื่นๆ ในการสอนของตน

การสอนบูรณาการแบบคู่ขนาน เป็นการสอนโดยผู้สอนตั้งแต่ 2 คน
ขึ้นไปร่วมวางแผนการสอนร่วมกันโดยมุ่งสอนหัวเรื่อง ความคิดรวบยอด หรือปัญหา
เดียวกันแต่สอนต่างวิชากันหรือต่างคนต่างสอน

การสอนบูรณาการแบบสหวิทยาการ เป็นการสอนบูรณาการแบบ
คู่ขนานแต่มีการมอบหมายงานหรือโครงการร่วมกัน

การสอนแบบบูรณาการแบบข้ามวิชาหรือสอนเป็นคณะ เป็นการสอน
ที่ผู้สอนวิชาต่างๆ ร่วมกันสอนเป็นคณะหรือเป็นที่วางแผนปรึกษาร่วมกัน โดยกำหนดหัว
เรื่อง ความคิดรวบยอด ปัญหาร่วมกันแล้วร่วมกันสอนผู้เรียนเป็นกลุ่มเดียว

ที่กล่าวมา สรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ หมายถึง กระบวนการ
การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนตามความสนใจ ความสามารถ และความ
ต้องการ โดยการเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ในศาสตร์สาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ทั้งนี้
เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงพฤติกรรมของผู้เรียน ทั้งทางด้านสติปัญญา
(Cognitive) ทักษะ (Skill) และจิตใจ (Affective) สามารถนำความรู้และทักษะที่ได้ไปแก้ไข
ปัญหาด้วยตนเอง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน

2.5.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ

2.5.2.1 ความหมายของโครงการ

วีรัตน์ บัวขาว (2549 หน้า 9) กล่าวว่า โครงการ หมายถึง งานวิจัย
เล็กๆ สำหรับผู้เรียนเป็นผู้สนใจ สงสัย หาคำตอบ โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์
จากแหล่งความรู้และสรุปความรู้ด้วยตนเอง

พันธ์ ทองชุมนุม (2548, หน้า 260) กล่าวว่า การสอนแบบโครงการ
เป็นการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเริ่มจาก
การที่ผู้เรียนเป็นผู้กำหนดโครงการตามความสนใจและลงมือปฏิบัติเองทุกขั้นตอนด้วย
วิธีการทางวิทยาศาสตร์เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้และสามารถนำไปใช้ชีวิตจาก
ความหมายของโครงการที่กล่าวมา

สรุปได้ว่า โครงการ หมายถึง กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษา
ค้นคว้าและลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเองตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจ โดย

ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และกระบวนการคิดวิเคราะห์ โดยมีครูคอยกระตุ้น แนะนำ และให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด

2.5.2.2 ลักษณะสำคัญของโครงการ

มาลัย สิงหะ (2549, หน้า 6) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของโครงการ ดังนี้โครงการเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรียนใดเรื่องหนึ่งตามความ อารมณ์อยากเรียนของนักเรียนเอง โดยใช้กระบวนการและวิธีการทางวิทยาศาสตร์ผู้เรียน จะเป็นผู้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ เพื่อค้นหาคำตอบด้วยตนเอง มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ จากประสบการณ์ตรงกับแหล่งความรู้เบื้องต้น ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งความรู้ ที่นักเรียนได้มาไม่จำเป็นต้องตรงกับตำรา แต่ครูจะต้องสนับสนุนให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้า เพิ่มเติม

จากลักษณะของโครงการที่กล่าวมา สรุปได้ว่าลักษณะสำคัญของ โครงการเป็นเรื่องที่ผู้เรียนสนใจสงสัยต้องการหาคำตอบเป็นเรียนรู้แบบบูรณาการที่ผู้เรียน ต้องศึกษาอย่างลุ่มลึกด้วยวิธีการและจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย สามารถสรุปด้วย ตนเองและผู้เรียนนำข้อค้นพบไปให้ในชีวิตประจำวันได้กับเรื่องที่กำหนดในการเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ของสาระการเรียนรู้จากวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ต่างๆ ครูต้องคำนึงถึง ความสมบูรณ์ของเรื่องที่สุดคล้องกับท้องถิ่น

2.5.2.3 ประเภทของโครงการ

เนตรนพิชญ์ จำปาทองเทศ (2550, หน้า 30-31) ได้แบ่งโครงการตาม หลักวิชาการมี 4 ประเภท ดังนี้

1. โครงการประเภทสำรวจ ตัวอย่างโครงการ เช่น หาพืชสมุนไพรที่มี คุณสมบัติกำจัดยุง

2. โครงการประเภททดลอง ตัวอย่างโครงการ เช่น นำสมุนไพรในข้อ 1 มาทดลองหาประสิทธิภาพ

3. โครงการประเภทสังเคราะห์ ตัวอย่างโครงการ เช่น นำผลการ ทดลองในข้อ 2 มาประติษฐ์เป็นยากันยุง

4. โครงการประเภททฤษฎี หลักการ หรือแนวคิด ตัวอย่างโครงการ เช่น ทบทวนผลสรุปของการทดลองจากข้อ 3 เพื่อยืนยันแนวคิดหรือเปลี่ยนแปลงแนวคิด

วิโรจน์ ศรีโกศา และคนอื่นๆ (2551, หน้า 1-13) กล่าวว่า โครงการแบ่ง ออกเป็น 4 ประเภท ตามการปฏิบัติดังนี้

1. โครงการประเภททดลอง เป็นโครงการที่ต้องทำการทดลอง เพื่อศึกษาผลของตัวแปรหนึ่งมีผลต่อตัวแปรหนึ่งที่ต้องศึกษา โดยควบคุมตัวแปรอื่นๆ ที่อาจมีผลต่อตัวแปรที่ต้องการไว้โดยทั่วๆ ไป มีขั้นตอนการดำเนินการประกอบด้วย การกำหนดปัญหา การตั้งวัตถุประสงค์หรือสมมติฐานการออกแบบการทดลอง การรวบรวมข้อมูล การกำหนดการทดลอง การแปรผลและการสรุปผลการทดลอง ตัวอย่างเช่น การปลูกพืชผักสวนครัวโดยไม่ใช้ดิน ใช้เคมีสูตรใหม่ ยากันยุงจากสมุนไพรเป็นต้น

2. โครงการประเภททฤษฎี หลักการหรือแนวคิดเป็นโครงการที่ผู้ทำโครงการได้นำเสนอแนวคิดหรือทฤษฎีใหม่ๆ ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปแบบสูตร หรือสมการ หรือคำอธิบายก็ได้โดยผู้เสนอได้ตั้งข้อดทลงหรือกติกาค้นขึ้นมาเองแล้วนำเสนอทฤษฎี หลักการแนวคิดหรือจินตนาการที่เสนอนี้ อาจจะใหม่ยังไม่มีผู้ใดคิดมาก่อนหรืออาจขัดแย้งกับทฤษฎีเดิมหรือเป็นการขยายทฤษฎีหรือแนวคิดเดิมก็ได้ การทำโครงการประเภทนี้มีจุดสำคัญอยู่ที่โครงการต้องมีความรู้พื้นฐานในเรื่องนั้นๆ เป็นอย่างดีโดยทั่วไปโครงการประเภทนี้มักจะเป็นโครงการคณิตศาสตร์หรือวิทยาศาสตร์ เช่น ความมหัศจรรย์ของเลข 9 คณิตคิดลัด เกษตรผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ ทฤษฎีของจำนวน เป็นต้น

3. โครงการประเภทสำรวจรวบรวมข้อมูล เป็นโครงการที่ผู้เรียนเพียงต้องการสำรวจและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จากแหล่งความรู้ต่างๆ แล้วนำข้อมูลนั้นมาจำแนกตามหมวดหมู่แล้วนำมาเสนอเป็นรูปแบบต่างๆ อย่างเป็นระบบเพื่อให้เห็นลักษณะหรือความสัมพันธ์ในเรื่องที่ต้องการศึกษาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ตัวอย่างเช่น การสำรวจมลภาวะในชุมชนลักษณะนามในภาษาถิ่น การใช้ภาษาแสดงในภาษาถิ่น การสำรวจทรัพยากรด้านทัศนศิลป์ ดนตรี นาฏศิลป์ในท้องถิ่นหรือบริเวณที่ต้องการศึกษา

4. โครงการประเภทพัฒนาหรือประดิษฐ์ โครงการประเภทนี้เป็นโครงการเกี่ยวกับการประยุกต์ทฤษฎีหรือหลักการทางวิทยาศาสตร์ หรือด้านอื่นๆ มาประดิษฐ์ของเล่นเครื่องมือเครื่องใช้ หรืออุปกรณ์ เพื่อประโยชน์ใช้สอยต่างๆ ซึ่งอาจเป็นการประดิษฐ์สิ่งใหม่หรือปรับปรุง

จากประเภทของโครงการที่กล่าวมา สรุปได้ว่า สามารถแบ่งโครงการได้ 4 ประเภท คือ โครงการประเภทสำรวจ โครงการประเภททดลอง โครงการประเภทสิ่งประดิษฐ์ และโครงการประเภททฤษฎี

2.5.2.4 ขั้นตอนการทำงานทำโครงการ

วิโรจน์ ศรีโสภณ และคนอื่นๆ (2551, หน้า 11 – 14) กล่าวว่าการทำงาน
โครงการเป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องและมีการดำเนินงานหลายขั้นตอนตั้งแต่ต้นจนถึงสุดท้าย
สามารถสรุปลำดับได้ 5 ขั้นตอนดังนี้ การคิดและเลือกหัวข้อเรื่อง การวางแผน
การดำเนินงาน การเขียนรายงาน และการนำเสนอ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นการเรียนรู้โดย
ใช้โครงการเป็นการเสริมสร้างศักยภาพการเรียนรู้ของแต่ละคนให้ได้รับการพัฒนาได้เต็ม
ขีดความสามารถที่มีอยู่อย่างแท้จริง ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้เรียนรู้วิธีการ
เรียนรู้ สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง รวมทั้งปลูกฝังนิสัยรักการเรียนรู้ อันจะ
นำไปสู่การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ได้ในที่สุด

2.5.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้บทบาทสมมติ

มีนักวิชาการได้ให้คำจำกัดความการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้
บทบาทสมมติ ไว้ดังนี้

ทิตนา แคมมณี (2550, หน้า 358) กล่าวถึงวิธีสอนโดยใช้การแสดง
บทบาทสมมติ คือ กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตาม
วัตถุประสงค์ที่กำหนดโดยการให้ผู้เรียนสวมบทบาทในสถานการณ์ซึ่งมีความใกล้เคียงกับ
ความเป็นจริง และแสดงออกมาตามความรู้สึกนึกคิดของตน และนำเอาการแสดงออกของ
ผู้แสดงทั้งทางด้านความรู้ ความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมที่สังเกตพบว่าเป็นข้อมูลใน
การอภิปรายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

สุพิน บุญชูวงศ์ (2544, หน้า 67) กล่าวว่าวิธีสอนที่ใช้บทบาทที่สมมติขึ้น
จากความเป็นจริงมาเป็นเครื่องมือในการสอนโดยที่ครูสร้างสถานการณ์สมมติและบทบาท
ขึ้นมาให้นักเรียนได้แสดงออกตามที่ตนคิดว่าควรจะเป็นมีการนำการแสดงออกทั้งทางด้าน
ความรู้ ความคิด และพฤติกรรมของผู้แสดงมาใช้เป็นพื้นฐานในการให้ความรู้และสร้างความ
เข้าใจให้แก่ผู้เรียนในเรื่องความรู้สึกและพฤติกรรมและปัญหาต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550, หน้า 160) อธิบายถึงวิธีสอนโดยใช้บทบาท
สมมติ หมายถึง วิธีสอนที่ผู้สอนสร้างสถานการณ์และบทบาทสมมติขึ้นจากความเป็นจริง
มาให้ผู้เรียนได้แสดงออกตามที่ผู้เรียนคิดว่าควรจะเป็น ผู้สอนจะใช้การแสดงออกทั้ง
ทางด้านความรู้ ความคิด และพฤติกรรมของผู้แสดงมาเป็นพื้นฐานในการให้ความรู้และ
สร้างความเข้าใจแก่ผู้เรียนอันจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาสาระของบทเรียนอย่างลึกซึ้งและ
รู้จักปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและการแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

การใช้บทบาทสมมติ เป็นกิจกรรมที่มีการกำหนดสถานการณ์สมมติและบทบาทของผู้เรียนในสถานการณ์นั้นแล้วให้ผู้เรียนสวมบทบาทและแสดงบทบาทนั้นตามความรู้สึก ประสบการณ์เจตคติของผู้เรียนที่มีต่อบทบาทนั้น วิธีการนี้จะช่วยให้ได้มีโอกาสศึกษาวิเคราะห์ถึงความรู้สึกและพฤติกรรมของตนเองอย่างลึกซึ้ง อีกทั้งยังสามารถช่วยให้เข้าใจพฤติกรรม ความรู้สึก อารมณ์ และเหตุผลของบุคคลที่สวมบทบาทนั้นในชีวิตจริงด้วย องค์ประกอบสำคัญของการใช้บทบาทสมมติ คือ (ทิสนา เขมมณี และคณะ 2548, หน้า 191 – 194)

1. สถานการณ์ (Setting หรือ Scenario) ซึ่งกิจกรรมนั้นจะเกิดขึ้น
2. ชุดของบทบาทหรือรายละเอียดของแต่ละบทบาท
3. ปัญหาหรืองานของแต่ละบทบาท
4. กติกาควบคุมการเล่น

วัตถุประสงค์ของการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ

1. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในความรู้สึกของผู้อื่น
2. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในพฤติกรรมของผู้อื่น
3. เพื่อให้ผู้เรียนมีการปรับหรือเปลี่ยนเจตคติ พฤติกรรมและการ

ปฏิบัติตนในสังคมอย่างเหมาะสม

4. เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ความรู้ในการเผชิญสถานการณ์ต่างๆ

ฝึกการแก้ไขปัญหาและการตัดสินใจ

5. เพื่อให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนมีโอกาสแสดงออกและได้

เรียนอย่างสนุกสนาน

6. เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนมีความใกล้เคียงกับสภาพความเป็น

จริงมากขึ้นขั้นตอนในการเรียนโดยใช้บทบาทสมมติ

- 6.1 การเตรียมกลุ่มผู้เรียน นำเสนอปัญหา ทำความเข้าใจ

สถานการณ์ อธิบายการเล่นบทบาทสมมติ

- 6.2 การเลือกผู้เล่น วิเคราะห์บทบาท คัดเลือกผู้สวมบทบาท

ต่างๆ

- 6.3 กำหนดขั้นตอนการเล่น บอกลำดับกิจกรรม ทบทวนบทบาท

ต่างๆ

6.4 การเตรียมผู้สังเกตการณ์ กำหนดประเด็นที่สังเกต มอบหมายหน้าที่การสังเกตแก่ผู้สังเกตการณ์

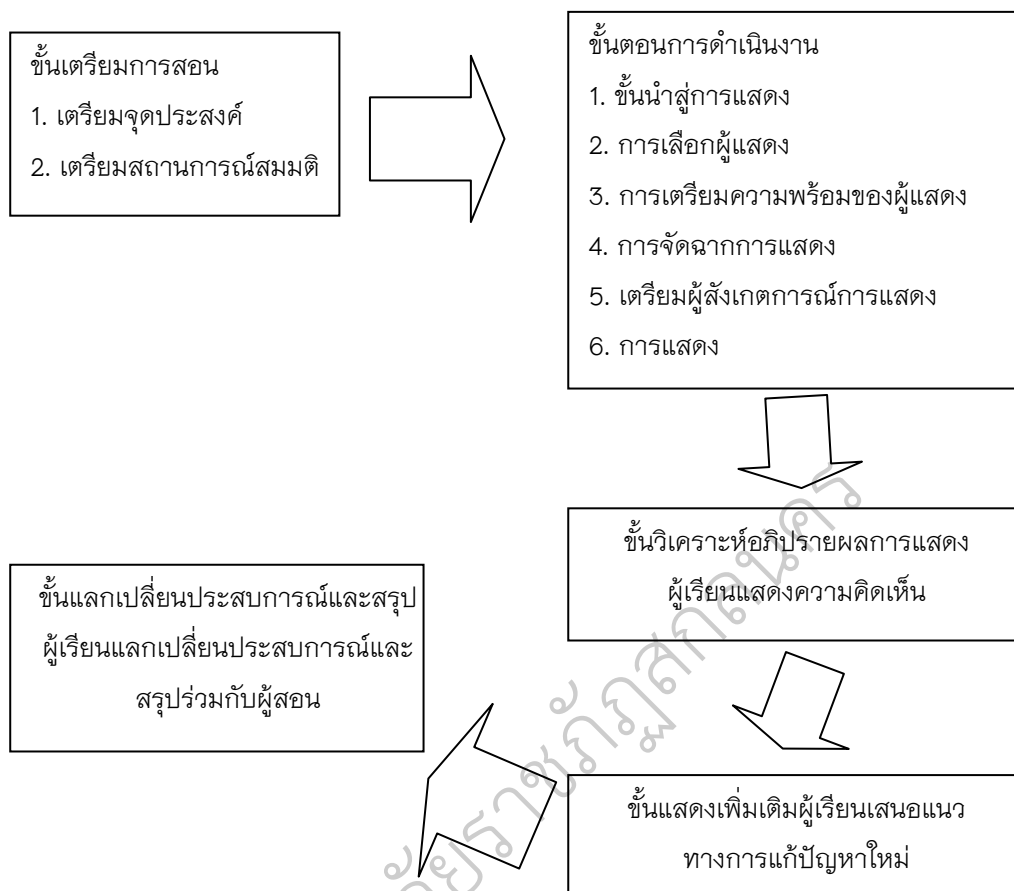
6.5 การเล่นบทบาทสมมุติ เริ่มเล่น ดำเนินการให้การเล่นเป็นไปอย่างราบรื่น หยุดพักการเล่นบทบาทสมมุติ

6.6 วิเคราะห์และอภิปราย ทบทวนกิจกรรมของบทบาทสมมุติ (เหตุการณ์, สภาพความเป็นจริง) อภิปรายในประเด็นที่สำคัญ กำหนดแนวการเล่นครั้งต่อไป เล่นบทบาทสมมุติ เสนอแนะแนวทางปฏิบัติ

ข้อควรจำกัด

1. การสอนโดยใช้บทบาทสมมุติจำเป็นต้องใช้เวลาที่พอสมควรจึงต้องวางแผนการใช้เวลาอย่างรัดกุม
2. การสอนโดยใช้บทบาทสมมุติช่วยพัฒนาความเข้าใจความคิด ความรู้สึกของผู้เข้าร่วมทั้งเป็นวิธีการที่ช่วยฝึกทักษะการแก้ปัญหาต่างๆ วิธีการนี้จึงเหมาะที่จะใช้สอนเกี่ยวกับความเข้าใจระหว่างบุคคลและทักษะทางสังคมต่างๆ
3. จุดสำคัญของการสอนโดยใช้บทบาทสมมุติอยู่ที่วิเคราะห์และอภิปรายผลการแสดงจึงควรจัดเวลาให้กับขั้นนี้ให้มากกว่าขั้นการแสดงบทบาทสมมุติ
4. ขณะที่ผู้เรียนกำลังแสดงบทบาทสมมุติอยู่ ครูควรสังเกตพฤติกรรมทั้งของผู้แสดงและผู้ชม เพื่อจะได้นำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์และอภิปรายผลการแสดง
5. ครูควรเน้นความคิดรวบยอดของบทบาทและชี้ให้เห็นว่าบทบาทหนึ่งๆ สามารถแสดงได้หลายแนวทาง
6. ครูควรยอมรับพฤติกรรมการเล่นบทบาทของผู้เรียน โดยไม่ต้องแสดงปฏิกิริยาหรือประเมินพฤติกรรมนั้นๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสศึกษาสถานการณ์นั้นๆ ได้หลายด้านหลายความคิด ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบบทบาทสมมติ

ที่มา : ทิศนา แคมมณี, 2550, หน้า 98

สรุปได้ว่าการสอนแบบใช้บทบาทสมมติเป็นรูปแบบการเรียนการสอนอย่างหนึ่งที่ช่วยสะท้อนความรู้สึก นึกคิดต่างๆ ที่อยู่ในใจของผู้เรียนออกมา ทำให้สิ่งที่ซ่อนเร้นอยู่เปิดเผยออกมา และนำมาซึ่งการศึกษาทำความเข้าใจกันได้ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง เกิดการเข้าใจในตนเอง ในขณะเดียวกันการที่ผู้เรียนสวมบทบาทของผู้อื่น ก็สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในความคิดค่านิยม และพฤติกรรมของผู้อื่นได้เช่นเดียวกันนำมาซึ่งการปรับเปลี่ยนเจตคติค่านิยม และพฤติกรรมของตน ให้เป็นไปในทางที่เหมาะสม

2.5.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกระบวนการเผชิญสถานการณ์

วิธีการสอนโดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ คือวิธีการสอนที่มีการเชื่อมโยงการกระทำกับความคิดวิเคราะห์เข้าด้วยกัน โดยให้ผู้เรียนได้เผชิญสถานการณ์ลักษณะต่างๆ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของประสบการณ์ที่จะเกิดขึ้นในชีวิตจริง ฝึกให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในคำครูได้นำความรู้ข้อมูล ข่าวสาร มาสรุปประเด็นเพื่อประเมินค่าว่าสิ่งใดถูกต้องดีงามเกิดประโยชน์สิ่งใดบกพร่องไม่ถูกต้องไม่ตรงในการตัดสินใจเป็นวิธีสอนที่รวมวิธีการสอนหลายๆ วิธีเข้าด้วยกัน การนำคุณธรรมต่างๆ หลักธรรมต่างๆ มาใช้เป็นเกณฑ์การปฏิบัติการนำข้อมูลข่าวสาร ข้อเท็จจริง ความรู้สึกและประสบการณ์ของนักเรียนมาใช้ในการตัดสินใจเชื่อมโยงสู่สภาพความเป็นจริง สรุปร่วมกับพฤติ (ทีศนา แซมมณี 2552, หน้า 24)

จุดประสงค์ของวิธีสอนแบบใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์

1. เพื่อให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ด้วยการเผชิญสถานการณ์ต่างๆ ที่หลากหลายซึ่งเป็นการจริง
2. เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักเลือกตัดสินใจได้ถูกต้อง
3. เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักใช้เกณฑ์ต่างๆ มาใช้ในการตัดสินใจเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ
4. เพื่อฝึกให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในตนเอง
5. เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และมีทักษะในการแก้ปัญหาซึ่งจะเกิดขึ้นในการดำรงชีวิต

ขั้นตอนกระบวนการเผชิญสถานการณ์

ขั้นที่หนึ่ง การสร้างศรัทธา ขั้นนี้เป็นกิจกรรมที่สร้างความสนใจและความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้น นักเรียนสนใจและเชื่อมั่นว่าบทเรียนนี้จะเกิดขึ้นจริงในชีวิตของเขา เชื่อมั่นว่าจะช่วยพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ เชื่อมั่นในตัวครูและเชื่อมั่นว่าบทเรียนนี้จะช่วยให้เขามีประสบการณ์ที่มีคุณค่า กิจกรรมขั้นนี้ดำเนินถึง บุคลิกภาพของครู ท่าทางยิ้มแย้มแจ่มใส การสร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนและในกลุ่มนักเรียนด้วยกัน การจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนที่สอดคล้องกับบทเรียน การเสนอสิ่งเร้าและจูงใจโดยใช้สื่อการเรียนการสอน ทั้งที่เป็นสื่อโสตทัศนและสื่อหนังสือพิมพ์ การเร้าให้นักเรียนเสนอประสบการณ์ของตนเอง การตอบสนองผลการแสดงออกของนักเรียนด้วยการวิจารณ์อย่างมีเหตุผล การยอมรับ การชมเชยและการให้รางวัล

ขั้นที่สอง ศึกษาสังคม (ฝึกทักษะการรวบรวมข้อมูล ข่าวสาร ข้อเท็จจริงความรู้และหลักการ) กิจกรรมนี้เป็นขั้นตอนที่เสนอสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวันของนักเรียนเพื่อนำไปสู่การฝึกนิสัยและทักษะการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร กิจกรรมขั้นนี้ใช้หลักทฤษฎี 5 คือ 1) ฝึกการฟังการดู การอ่านอยู่เสมอ รวมไปถึงการรู้แหล่งข่าวสารและสามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งข่าวสารนั้นได้ 2) สามารถจับประเด็นและจดจำสาระสำคัญของข่าวสารนั้นได้แม่นยำ 3) นำความรู้หรือหลักการที่ได้จากข่าวสารนั้นมาพูด อภิปรายกัน 4) มีความตั้งใจคิดพิจารณา ทบทวนความรู้และข่าวสารที่ได้จนเกิดความกระจ่างชัด 5) เข้าใจและสรุปความรู้จากข่าวสารได้ชัดเจนทั้งในเนื้อหาและเหตุผล

ขั้นที่สาม ระดมเผชิญสถานการณ์ (ฝึกทักษะการประเมินค่า) ขั้นตอนนี้เป็นการนำเอาข้อมูลข่าวสารที่ได้สรุปประเด็นแล้วมาฝึกคิดประเมินค่าว่าประเด็นไหนถูกต้อง ดีงาม เหมาะสม และเกิดประโยชน์สูงสุดแท้จริงประเด็นใดบกพร่อง ผิดพลาดไม่ถูกต้อง หากนำไปใช้จะเกิดผลร้ายเกณฑ์ที่ครูสามารถนำมาฝึกให้นักเรียนคิดประเมินค่าได้แก่ วิธีการและประโยชน์ที่จะเกิดจากประเด็นข่าวสาร และการกระทำนั้นๆ ได้แก่ เกณฑ์เกี่ยวกับเวลา เกณฑ์เกี่ยวกับผู้กระทำและผู้รับประโยชน์ ความเด่นชัดของประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติ ความสมบูรณ์ของประโยชน์ที่เกิดขึ้น

ขั้นที่สี่ วิเคราะห์ความคิดเห็น (ฝึกทักษะการเลือกและการตัดสินใจ) เมื่อนักเรียนได้ฝึกประเมินค่าแล้ว ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่เราให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ทางเลือกต่างๆ ก่อนตัดสินใจซึ่งมีความสำคัญมากนักเรียนจะต้องเรียนรู้

ขั้นตอนที่ห้า ปรับพฤติกรรม (ฝึกการปฏิบัติ) ขั้นตอนนี้ให้นักเรียนนำเอาทางเลือกที่ตัดสินใจเลือกไว้แล้วมาเสนอแนวทางปฏิบัติโดยอาศัยหลักสัปปริสธรรม 7 คือ ปฏิบัติให้ตรงกับหลักการความมุ่งหมายเหมาะกับตนเองมีความพอดี เหมาะกับเวลา บุคคล และชุมชน

ขั้นตอนที่หก สรุปและประเมิน ขั้นตอนนี้เป็นการนำเอาสาระและ กิจกรรมของบทเรียนนับแต่เริ่มต้นมาสรุปย่อ ชำทวนและตรวจสอบ โดยวิธีที่นักเรียนประเมินตนเองเพื่อนักเรียนประเมินซึ่งกันและกันและการที่ครูประเมินนักเรียนและวัดผล การเรียนการสอนข้อดี

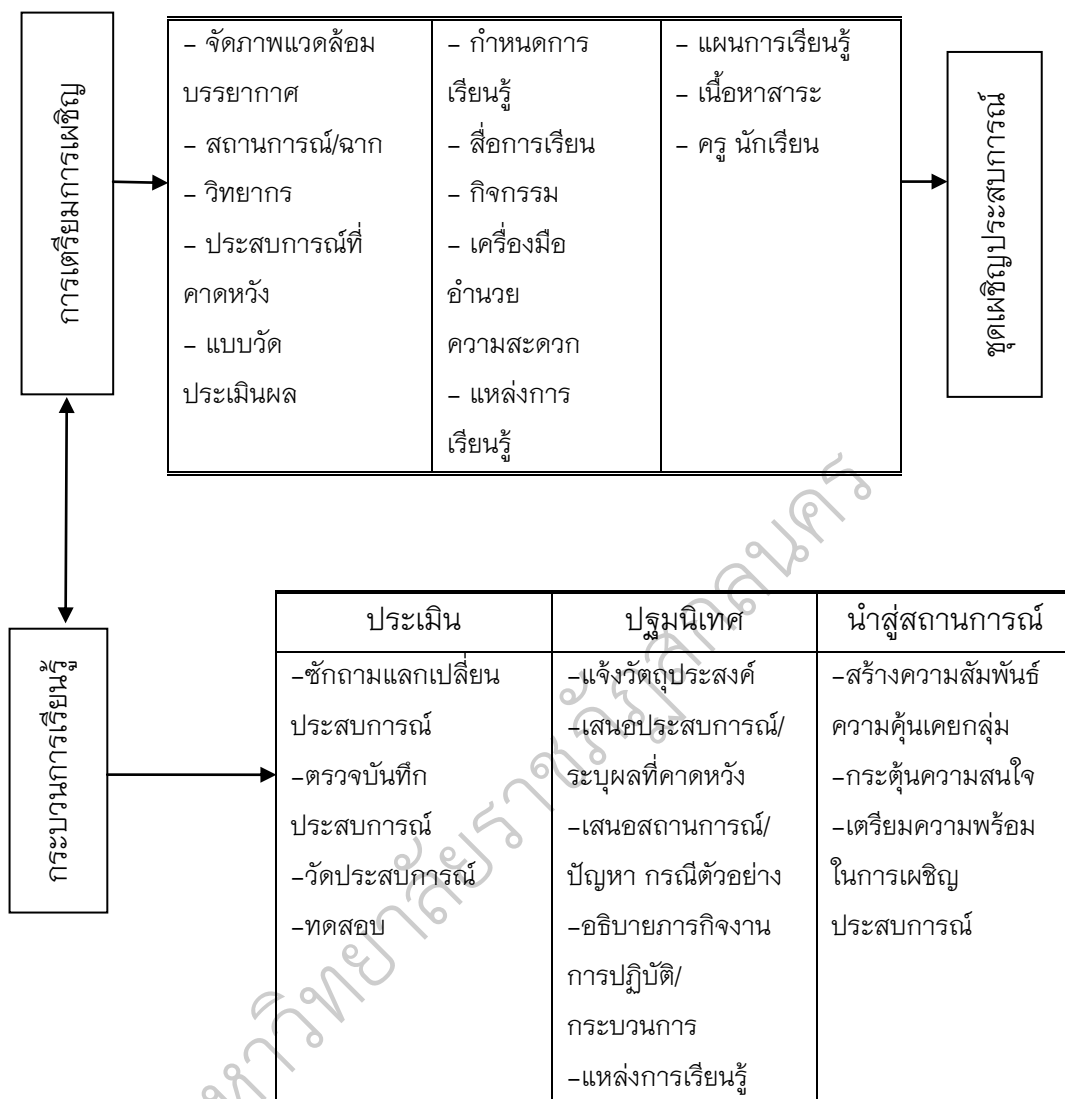
1. นักเรียนได้มีโอกาสเผชิญสถานการณ์จริง ในรูปแบบต่างๆ ซึ่งถือว่าเป็นประสบการณ์ที่มีคุณค่าต่อการดำรงชีวิต

2. นักเรียนได้มีความเชื่อมั่นในตัวเองและมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตได้
3. เด็กได้ฝึกคิดและประเมินว่าสิ่งใดดีงาม ถูกต้อง ไม่ถูกไม่ควร สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตได้
4. ได้ฝึกเลือกทางเลือกที่จะตัดสินใจตัดสินใจด้วยตนเอง
5. นักเรียนได้ประเมินตนเอง และเพื่อน ได้ประเมินซึ่งกันและกัน
6. ทำให้นักเรียนมีนิสัยแสวงหาความรู้ข้อมูลข่าวสาร
7. นักเรียนได้มีโอกาสคิดในประเด็นอื่นๆ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน

ข้อจำกัด

1. นักเรียนจะต้องมีความรู้ ทักษะเข้าใจหลักธรรม คุณธรรมต่างๆ
- ตัวอย่าง
2. การตัดสินใจที่ประสานประโยชน์และเห็นแก่ส่วนรวมอาจทำได้ยาก เพราะแบบอย่างมีลักษณะตรงกันข้าม
  3. วิธีสอนที่ใช้ได้ดีถ้ามีแหล่งความรู้ที่สมบูรณ์ พร้อมจะให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าได้

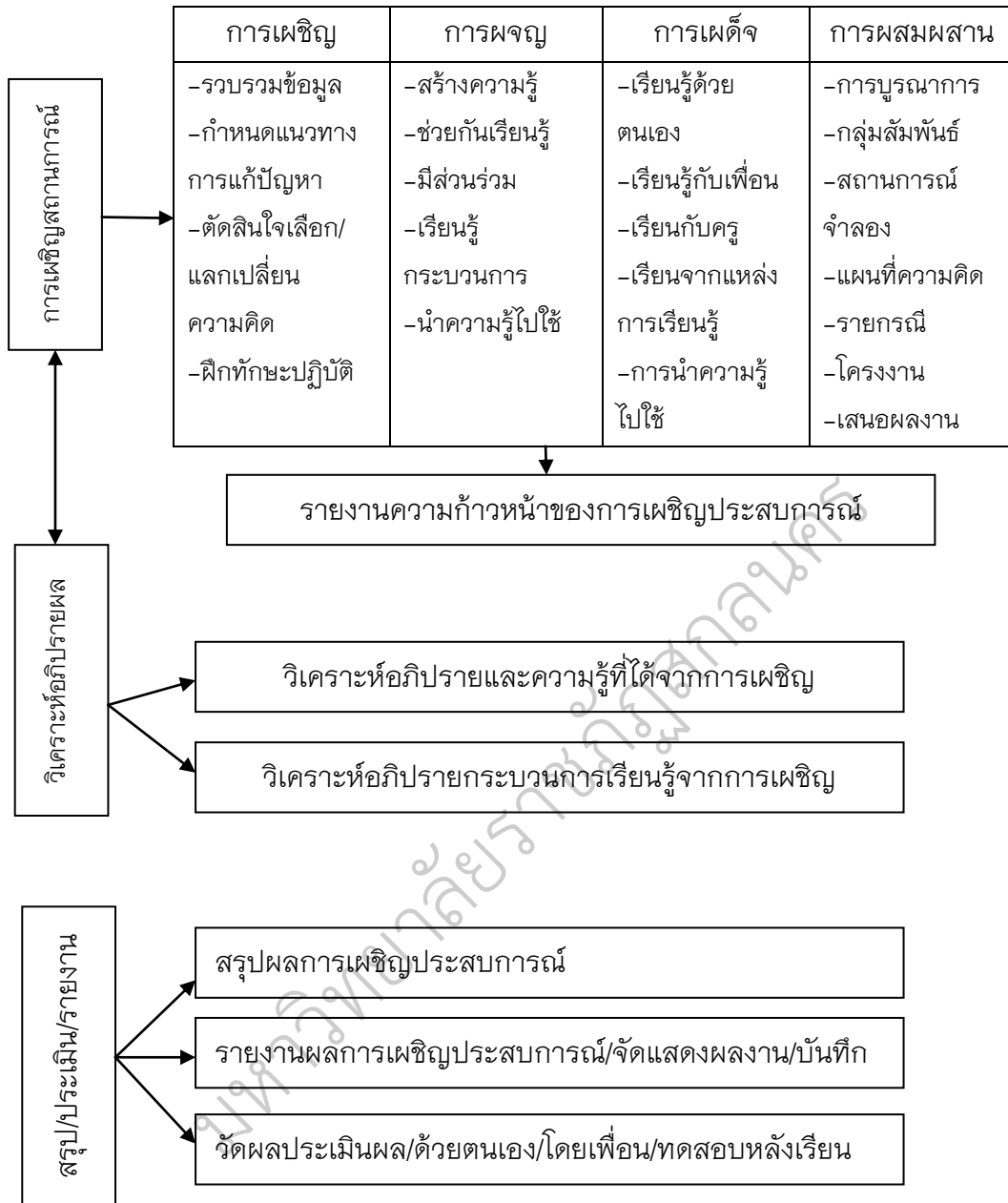
ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์ ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 กระบวนการการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์กลุ่มเรียนรู้

สังคม ศาสนา วัฒนธรรม

ที่มา : ทิศนา แคมมณีและคณะ 2552, หน้า 66 - 67

ภาพประกอบ 4 กระบวนการการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์กลุ่มเรียนรู้
สังคม ศาสนา วัฒนธรรม (ต่อ)

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการสอนแบบใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงการกระทำกับการคิดวิเคราะห์เข้าด้วยกัน โดยผู้สอนสร้างหรือนำสถานการณ์ด้านต่างๆ มาให้ ผู้เรียนได้เผชิญสถานการณ์แบบต่างๆ ซึ่งอาจเป็นประสบการณ์ส่วนหนึ่งที่จะเกิดขึ้นในชีวิตจริงของผู้เรียน เป็นการฝึกให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในการนำความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร มาสรุปประเด็น เพื่อประเมินค่าว่าสิ่งใดถูกต้อง ดึงมาเกิดประโยชน์ ควรหรือไม่ควรแก่การปฏิบัติ และสามารถนำความรู้ ประสบการณ์ไปใช้ปฏิบัติได้จริง เมื่อมีการเผชิญสถานการณ์และเจอปัญหาวิธีการจัดการเรียนรู้เป็นการประยุกต์มาจากหลักพุทธธรรมและพุทธวิธี เพื่อนำไปใช้ให้เหมาะกับการเวลา ลักษณะเนื้อหาสาระและวัยของผู้เรียน

2.5.5 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้บทเรียนสำเร็จรูป

การลำดับประสบการณ์ที่วางไว้สำหรับผู้เรียนเพื่อนำไปสู่ความรู้/ความสามารถโดยอาศัยหลักความสัมพันธ์ของสิ่งเร้ากับการตอบสนองซึ่งได้พิสูจน์แล้วว่า มีประสิทธิภาพแนวคิดบทเรียนสำเร็จรูปอยู่บนพื้นฐานจิตวิทยาการศึกษาและจิตวิทยาการเรียนรู้โดยมีหลักการและทฤษฎีการเรียนรู้เข้ามาเกี่ยวข้องได้แก่ S-R Theory และ Reinforcement ของ Skinner Learning Theory ของ Thorndike องค์ประกอบของบทเรียนสำเร็จรูปแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ (ทิศนา แหมมณีและคณะ 2552, หน้า 88) แบบเส้นตรง แบบแตกกิ่ง และแบบผสม

ขั้นตอนและวิธีการ

1. ขั้นเตรียม (สำหรับครู) บทเรียนสำเร็จรูปจะต้องได้รับการออกและจากผู้เชี่ยวชาญก่อนและต้องมีการทดลองตามหลักการวิจัยจึงจะนำเสนอให้นักเรียนได้เรียนตามกิจกรรมที่กำหนดในบทเรียนนั้น ฉะนั้นขั้นตอนของการออกแบบและผลิตบทเรียนสำเร็จรูปสามารถดำเนินการได้ตามลำดับดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตร เพื่อต้องการทราบว่าต้องสอนอะไร
พิจารณาเนื้อหาควรมีขอบข่ายแค่ไหน ระดับใด ประเภทใด เวลาที่ใช้สอนแค่ไหน คู่มือครู และอาจจะมีการสัมภาษณ์จากผู้รู้ซึ่งช่วยให้เกิดแนวคิดในการผลิต

1.2 กำหนดเนื้อหา วิชา และระดับชั้น โดยพิจารณาว่าเนื้อหาที่จะนำมาผลิตเป็นบทเรียนสำเร็จรูป เป็นวิชาอะไร ใช้สอนระดับไหน มีสาระมากน้อยเพียงใดมีการเปลี่ยนแปลงย่อยหรือไม่

1.3 กำหนดวัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดให้ทราบว่าเมื่อเรียนจบแล้วผู้เรียนจะรู้อะไร มีความสามารถแค่ไหน

1.4 วางขอบเขตของงาน โดยวางเค้าโครงเรื่อง ลำดับเรื่องราว ก่อนหลังเพื่อป้องกันการหลงลืมเรื่องราวบางตอน

1.5 วิเคราะห์เนื้อหา เป็นขั้นตอนที่สำคัญเพราะเป็นการแตกเนื้อหาออกเป็นเนื้อหาย่อยๆ และเรียงลำดับจากง่ายไปสู่ยากโดยการวิเคราะห์ภารกิจ (Task Analysis) เป็นแนวทางให้ผู้ออกแบบหรือผลิตบทเรียนสำเร็จรูปทราบว่าเริ่มต้นจากที่ใด และจะไปทางไหนจึงจะบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

1.6 สร้างแบบทดสอบ โดยออกแบบเนื้อหาที่จะใช้ทดสอบผู้เรียน ทั้งก่อนและหลังเรียนในบทเรียนนั้น แบบทดสอบนี้จะเป็นเครื่องมือบอกให้ทราบว่าเนื้อหาตอนใดมีประสิทธิภาพหรือไม่ซึ่งแบบทดสอบนี้จะต้องวัดให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่วางไว้และต้องสร้างแบบทดสอบ มีการหาค่าความเชื่อมั่น

1.7 เขียนบทเรียนสำเร็จรูปหรือบทเรียนโปรแกรม ผู้ออกแบบจะต้องทราบขั้นตอนการเขียนเป็นอย่างดี ก่อนจะเขียนต้องทำความเข้าใจกับขั้นตอนการเขียนนั้นโดยยึดโครงสร้างและขอบเขตของงานเป็นพื้นฐาน

2. ชั้นสอน (สำหรับนักเรียน)

2.1 ครูแนะนำบทเรียนสำเร็จรูปให้นักเรียนเข้าใจขั้นตอนการเรียน

2.2 แจกบทเรียนสำเร็จรูปให้นักเรียนศึกษาด้วยตนเองตาม

กิจกรรมที่บทเรียนกำหนดไว้

3. ชั้นสรุป

3.1 นักเรียนจะจะทราบคำตอบของตนเองตามบทเรียน

3.2 ครูสรุปความสำคัญเพิ่มเติมสำหรับนักเรียนที่ต้องการทราบ

3.3 ครูตรวจสอบและประเมินผลงานของนักเรียน

ข้อดี

1. ส่งเสริมนักเรียนได้พัฒนาการเรียนรู้โดยตนเองเป็นศูนย์กลาง

2. นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

3. สามารถลดเวลาการสอนของครู

4. ช่วยแก้ปัญหาการเรียนซ้ำของนักเรียน

ข้อจำกัด

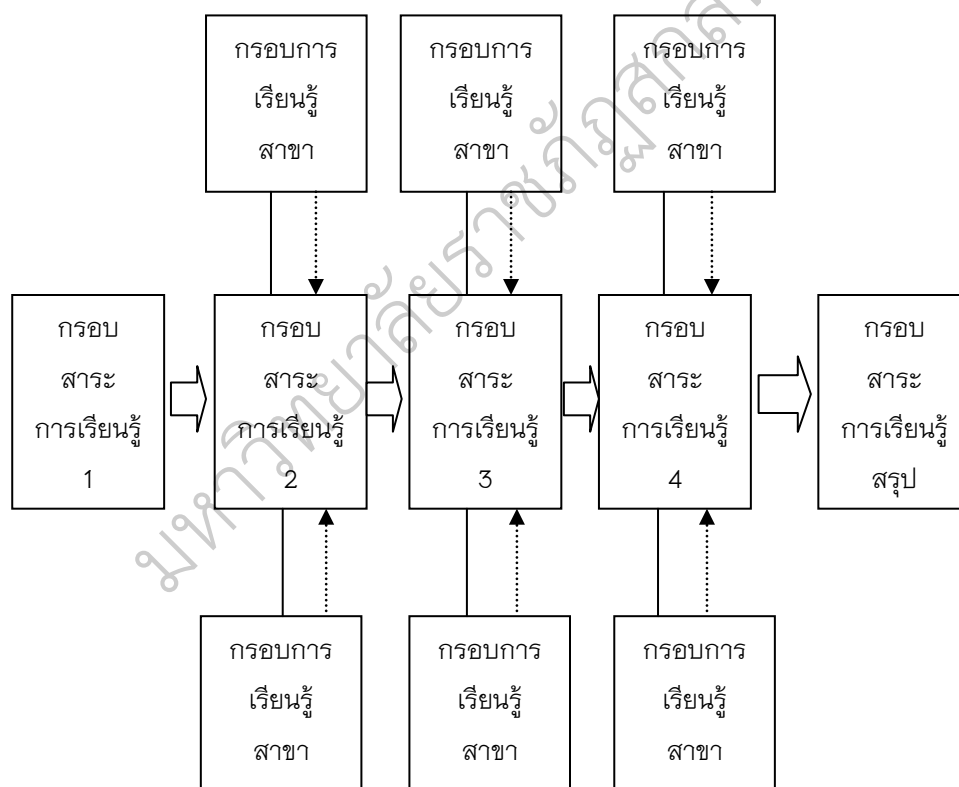
1. ชาติผู้เชี่ยวชาญในการออกแบบบทเรียนสำเร็จรูป
2. ผู้เรียนที่อ่านหนังสือไม่ออกจะเป็นอุปสรรคต่อการเรียน

บทเรียนสำเร็จรูป

ชนิดของบทเรียนสำเร็จรูป

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2548, หน้า 74) ได้กล่าวถึงชนิดของบทเรียนสำเร็จรูปว่าในปัจจุบันบทเรียนสำเร็จรูปที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ มี 3 ชนิดได้แก่

1. บทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง (Linear Programme)
2. บทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขา (Branching Programme)
3. บทเรียนสำเร็จรูปแบบไม่แยกกรอบ

ภาพประกอบ 5 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบใช้บทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขา

ที่มา : สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ, 2548, หน้า 74

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการสอนแบบจัดการเรียนรู้บทเรียนสำเร็จรูปไว้ล่วงหน้าที่จะให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองเรียนรู้ได้เร็วหรือช้าตามความสามารถของแต่ละบุคคล โดยบทเรียนดังกล่าวจะเป็นบทเรียนที่นำเนื้อหาสาระที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้มาแบ่งเป็นหน่วยย่อยหลายๆ กรอบ (frames) เพื่อให้ง่ายต่อการเรียนรู้ในแต่ละกรอบจะมีเนื้อหาคำอธิบายและคำถามที่เรียงเรียงไว้ต่อเนื่องกันโดยเริ่มจากง่ายไปยากเพื่อมุ่งให้เกิดการเรียนรู้ตามลำดับโดยบทเรียนสำเร็จรูปที่สมบูรณ์จะมีแบบทดสอบความก้าวหน้าของการเรียนโดยผู้เรียนสามารถทำการทดสอบก่อนและหลังเรียนเพื่อตรวจสอบการเรียนรู้ของตนเองได้ทันที

2.5.6 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center)

ทิตนา แคมมณี (2552, หน้า 76) กล่าวว่า ศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center) เป็นการจัดระบบห้องเรียนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กิจกรรมการเรียนรู้อาศัยเนื้อหาวิชาที่จัดออกเป็นหน่วยๆ แต่ละหน่วยจะมีกิจกรรม วัสดุอุปกรณ์ และเนื้อหาวิชาแตกต่างกันผู้เรียนจะเรียนรู้โดยการประกอบกิจกรรมจากหน่วยต่างๆ ตามที่กำหนดภายใต้การดูแลของครูศูนย์การเรียนรู้ เป็นกิจกรรมที่อยู่บนพื้นฐานหลักการเรียนและทฤษฎี การใช้สื่อประสม (Multi – media Instruction) กระบวนการกลุ่ม (Group Process) กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Difference)

ประเภทของศูนย์การเรียนรู้

1. การจัดศูนย์การเรียนรู้ในห้องเรียนเป็นการจัดมุมวิชาต่างๆ ภายในห้องเรียนแต่ละมุมจะประกอบด้วยวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ของนักเรียน

2. การจัดศูนย์การเรียนรู้แบบเอกเทศ เป็นการจัดห้องเรียนโดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มกิจกรรม แต่ละกลุ่มกิจกรรมจะมีเนื้อหาที่แบ่งไว้เป็นหน่วยๆ ทุกกลุ่มนักเรียนจะเรียนเนื้อหาแต่ละหน่วยจนครบ การเรียนลักษณะนี้เป็นศูนย์การเรียนรู้อย่างแท้จริงขั้นตอนการจัดศูนย์การเรียนรู้ภายในหน่วยการเรียนรู้จะต้องมีการออกแบบกิจกรรมอย่างมีระบบโดยกำหนดจุดมุ่งหมายและเนื้อหาไว้อย่างชัดเจน แบ่งเนื้อหาออกเป็นหน่วยย่อย ในแต่ละหน่วยย่อยจะมีความสมบูรณ์เฉพาะตัวเป็นอิสระต่อกัน ทำให้ผู้เรียนสามารถที่จะเริ่มเรียนจากหน่วยใดก่อนก็ได้ แต่ละเนื้อหาควรจัดประมาณ 4-6 หน่วย แต่ละหน่วยย่อยควรมีก่อนนักเรียนศึกษาจำนวนไม่เกิน 10 คน การจัดตารางสอนควรยืดหยุ่นและจัดเป็นแบบ

หน่วยเวลา (Modular Scheduling) โดยแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะใช้เวลาประมาณหน่วยละ 20-30 นาที

วิธีการเรียนโดยศูนย์การเรียนรู้

1. **ขั้นเตรียม (สำหรับครู)** ศึกษาแนวการสอนและรายละเอียดในศูนย์การเรียนรู้ทุกศูนย์ตลอดจนศึกษาบัตรเฉลยเป็นการล่วงหน้า สํารวจและตรวจสอบสื่อการเรียนรู้ว่ามีความสมบูรณ์หรือไม่อ่อนอยู่ลละกันไปแต่ละกลุ่ม จัดห้องเรียนให้เหมาะสมตามแผนผัง แบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม โดยมีนักเรียนเก่งปานกลางและอ่อนอยู่ลละกันไปแต่ละกลุ่ม เตรียมกระดาษสำหรับให้นักเรียนเขียนคำตอบทุกศูนย์

2. **ขั้นสอน (สำหรับนักเรียน)** ให้นักเรียนที่ได้รับการแบ่งกลุ่มแล้วเข้าประจำศูนย์การเรียนรู้ตามลำดับ ให้หัวหน้ากลุ่มอ่านบัตรคำสั่ง และให้สมาชิกกลุ่มทำความเข้าใจกับคำสั่งนั้น ให้หัวหน้ากลุ่มเก็บบัตรเฉลยไว้ก่อนและให้สมาชิกกลุ่มปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนที่กำหนดไว้ในบัตรคำสั่งเมื่อสมาชิกกลุ่มทำกิจกรรมเสร็จแล้วให้หัวหน้ากลุ่มอ่านคำสั่งเฉลยให้สมาชิกกลุ่มทราบได้ แต่ละกลุ่มเมื่อเรียนจากศูนย์การเรียนรู้เสร็จแล้วตามเวลาที่กำหนดให้ย้ายกลุ่มไปเรียนในศูนย์ทุกกลุ่มจึงถือว่าสิ้นสุดการเรียนรู้ ถ้ากลุ่มใดปฏิบัติกิจกรรมในศูนย์เสร็จก่อนเวลาที่กำหนด ให้ย้ายไปเล่นเกมศูนย์สำรองในขณะเดียวกัน ถ้าศูนย์ใดว่างก็ให้เข้าไปเรียนได้ทันที แต่ถ้าเสร็จพร้อมกัน 2 ศูนย์ก็ให้เปลี่ยนกันได้ทันที

3. **ขั้นสรุป** การตรวจคำตอบของนักเรียนกระทำเมื่อนักเรียนนำกระดาษคำตอบมาส่งให้ครูตรวจความถูกต้องของนักเรียนทุกกลุ่มทันที จะได้นำข้อผิดพลาดคลาดเคลื่อนหรือส่วนใดที่นักเรียนยังไม่เข้าใจมาอธิบายเพิ่มเติม หลังจากที่นักเรียนทุกกลุ่มเข้าเรียนครบทุกศูนย์แล้วเพื่อให้นักเรียนได้รับแนวคิดที่ถูกต้องตามเนื้อหาข้อดี

1. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้โดยพัฒนาไปตามขั้นตอนของกระบวนการเรียน

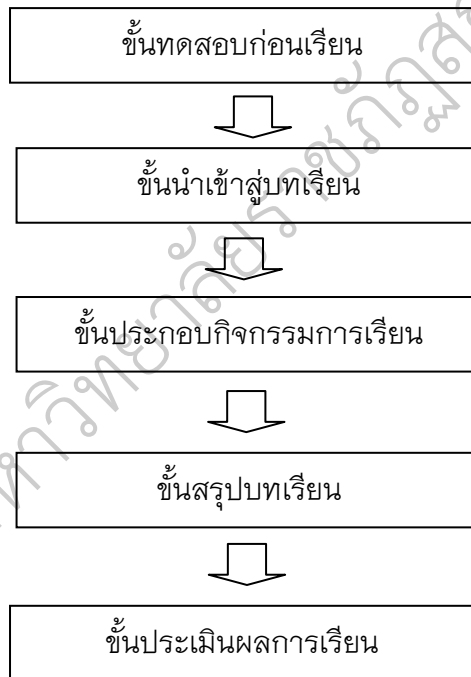
2. ส่งเสริมให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้โดยตัวของนักเรียนเป็นศูนย์กลาง

3. นักเรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

4. นักเรียนได้มีโอกาสนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

ข้อจำกัด

1. บัตรคำสั่งอาจจะเป็นบัตรเดียว หรือมีจำนวนบัตรเท่ากับจำนวนคนในกลุ่มบัตรคำสั่งจะบอกถึงวิธีการในการศึกษาเนื้อหาตามลำดับขั้นตอน
2. สื่อประกอบการเรียนภายในห้องจะต้องสอดคล้องกับเนื้อหา
ของหน่วยเรียน เช่น รูปภาพ วีดิทัศน์ บทเรียนคอมพิวเตอร์ บัตรคำ โปสเตอร์แถบ
บันทึกเสียงสไลด์ เป็นต้น
3. แบบทดสอบสำหรับทดสอบเนื้อหาประจำหน่วย
4. วัสดุอุปกรณ์สำหรับผู้เรียน เช่น โสตทัศนูปกรณ์ กระดาษ
ดินสอ ปากกาตามจำนวนนักเรียน
5. ขณะที่นักเรียนทำกิจกรรมการเรียนแต่ละหน่วยในศูนย์การ
เรียนครูจะทำหน้าที่คอยดูแลและให้คำแนะนำช่วยเหลือตามโปรแกรมการเรียนนั้นๆ ด้วย

ภาพประกอบ 6 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบศูนย์การเรียน

ที่มา : ทิศนา แคมมณี, 2550, หน้า 75

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนเป็นกระบวนการที่ผู้สอนจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้

ด้วยตนเองตามความต้องการ ความสนใจและความสามารถจากศูนย์การเรียนรู้ที่ผู้สอนได้จัดเตรียมเนื้อหาสาระ กิจกรรมและสื่อการสอนแบบประสม โดยผู้เรียนจะหมุนเวียนกันเข้าศึกษาหาความรู้จากศูนย์ต่างๆ ที่จัดเตรียมไว้อย่างหลากหลายจนครบทุกศูนย์ ภายใต้การดูแลของผู้สอนซึ่งผู้สอนจะทำหน้าที่เป็นผู้จัดเตรียมศูนย์การเรียนรู้ให้คำแนะนำ อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ พร้อมทั้งประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วย

2.5.7 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชุดการสอน (Package Instructional)

วิธีการสอนแบบใช้ชุดการสอน คือกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้รับการออกแบบและจัดเป็นระบบอันประกอบด้วยจุดมุ่งหมายเนื้อหาและวัสดุอุปกรณ์ โดยกิจกรรมต่างๆ ดังกล่าวได้รับการรวบรวมไว้เป็นระเบียบในกล่อง เพื่อเตรียมไว้ให้ผู้เรียนได้ศึกษาจากประสบการณ์ทั้งหมดชุดการสอนเป็นกิจกรรมที่อยู่บนพื้นฐานหลักการและทฤษฎี การใช้สื่อประสม (Multi Media Instruction) คือ การใช้สื่อหลายรูปแบบเพื่อตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลในการรับรู้และการเรียนรู้ตามศักยภาพของผู้เรียน การใช้วิธีวิเคราะห์ระบบ (System Analysis) คือ เป็นการพิจารณาองค์ประกอบความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับกิจกรรมและปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนโดยมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

ประเภทของชุดการสอนชุดการสอนแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. ชุดการสอนรายบุคคล สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self Instructional Package) ประกอบด้วยบทเรียนสำเร็จรูป แบบประเมินผลและวัสดุอุปกรณ์การเรียน
2. ชุดการสอนสำหรับการเรียนเป็นกลุ่มย่อย ซึ่งจะจัดประสบการณ์ต่างๆ ไว้ให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมเป็นกลุ่มตามคำสั่งที่ปรากฏอยู่ในบัตร โดยจัดเป็นลักษณะศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center)
3. ชุดการสอนประกอบการบรรยายของครู (Instructional Package) เป็นกิจกรรมที่ได้รับการออกแบบอย่างมีระบบโดยจัดไว้ในกล่องสำหรับช่วยครูสอน ผู้เรียนสามารถพัฒนาประสบการณ์พร้อมๆ กันตามเวลาที่กำหนด

ชุดการสอนรายบุคคล

1. ครูแนะนำภาพรวมของชุดการสอน เพื่อแนวทางให้นักเรียนได้เข้าใจ เช่น ลักษณะส่วนประกอบ แนะนำการใช้บัตรคำสั่ง เป็นต้น

2. ให้นักเรียนศึกษาด้วยตนเองจากบัตรคำสั่ง และดำเนินตาม
กิจกรรมของบัตร คำสั่งจนครบกระบวนการ

ชุดการสอนสำหรับการเรียนเป็นกลุ่มย่อย

1. ครูแนะนำชุดการสอนเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้เรียนเข้าใจวิธีใช้
2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มย่อยตามจำนวนชุดการสอน
3. ให้นักเรียนปฏิบัติตามบัตรคำสั่งที่อยู่ในชุดการสอนโดยเริ่มต้น
พร้อมเพียงกันภายในชุดการสอนจะกำหนดคำสั่ง กิจกรรม ประเมิน ภายในกรอบของเวลา
4. เมื่อนักเรียนกลุ่มใดปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้วให้สลับกับกลุ่มอื่นๆ
และปฏิบัติตามคำสั่งในการสอนชุดใหม่ที่กำหนดในกรณีที่ยังสลับกลุ่มไม่ได้ก็ควรจะทำปฏิบัติ
กิจกรรมในชุดการสอนสำรองโดยมากจะเป็นกิจกรรมเดิม

ชุดการสอนประกอบการบรรยายของครู

1. ครูจะต้องทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้กับบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา
และบัตรกิจกรรม
2. ครูต้องเตรียมการใช้วัสดุ อุปกรณ์ในการนำเสนอหรือสาธิตและฝึก
ให้เกิดทักษะก่อนการนำไปใช้จริง
3. ครูต้องประเมินการใช้ชุดการสอนเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการ
ปรับปรุงในโอกาสต่อไป

ข้อดี

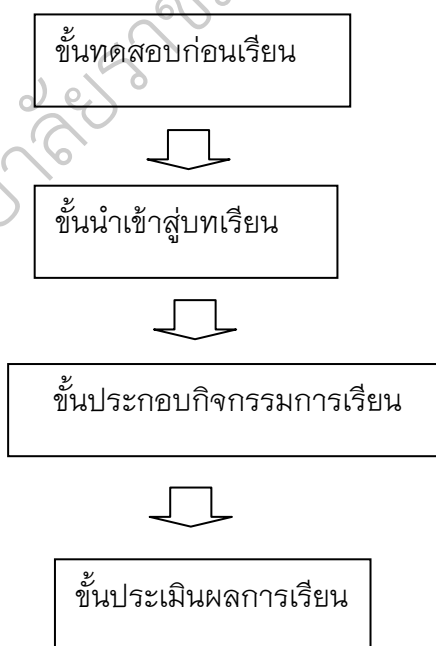
1. ช่วยแก้ปัญหาการเรียนซ้ำของนักเรียน เพราะเรียนรู้จาก
ประสบการณ์หลากหลาย
2. ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่นทำใหู้จักสิทธิและ
หน้าที่ของตนมากยิ่งขึ้น
3. ช่วยให้ครูมีความสะดวกในการสอนและมีความมั่นใจในเนื้อหา
กิจกรรมที่เป็นมาตรฐานเพราะได้ผ่านการออกแบบอย่างมีระบบ

ข้อจำกัด การออกแบบ และการผลิตชุดการสอนต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญ
ทางด้านเนื้อหา ด้านเทคโนโลยีการศึกษาและด้านศิลปะทำงานร่วมกัน

ขั้นตอนและกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบใช้ชุดการสอน มีดังนี้

(ทีศนา แหมมณี, 2552, หน้า 95)

1. ขั้นทดสอบก่อนเรียนให้ผู้เรียนได้ทดสอบก่อนเรียน เพื่อพิจารณา
พื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียนอาจใช้เวลาประมาณ 10 – 15 นาที และควรเฉลยผลการทดสอบ
ให้ผู้เรียนแต่ละคนทราบพื้นฐานความรู้ของตน
2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความ
กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้
3. ขั้นประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนจะต้องชี้แจงหรืออธิบายให้
ผู้เรียนเข้าใจอย่างละเอียดทุกขั้นตอนก่อนลงมือทำกิจกรรม
4. ขั้นสรุปบทเรียน ผู้สอนนำสรุปบทเรียนซึ่งอาจทำได้โดยการถาม
หรือให้ผู้เรียนสรุปความเข้าใจหรือสาระที่ได้จากการเรียนรู้ เพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนมี
ความคิดรวบยอดตามหลักการที่กำหนด
5. ประเมินผลการเรียน โดยการทำข้อทดสอบหลังเรียนเพื่อประเมินดู
ว่าผู้เรียนบรรลุตามจุดประสงค์หรือไม่ เพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนใน
กรณีที่ยังไม่ผ่านจุดประสงค์ที่กำหนดข้อใดข้อหนึ่ง ดังภาพประกอบ 7

ภาพประกอบ 7 ขั้นตอนและกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบใช้ชุดการสอน
ที่มา: ทิศนา แคมมณี, 2552, หน้า 95

การนำระบบสื่อประสม ที่สอดคล้องกับเนื้อหาและประสบการณ์ของแต่ละหน่วย มาช่วยให้การเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ชุดการสอนนิยมจัดไว้ในกล่องหรือซองเป็นหมวดหมู่ ภายในชุดการสอนจะประกอบด้วย คู่มือการใช้ชุดการสอน สื่อการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาและประสบการณ์ เพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์กว้างขวางขึ้น

จากการที่ได้กล่าวมา สรุปว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประเภทต่างๆ ล้วนมีข้อดีข้อเสีย และข้อจำกัดที่แตกต่างกันไป แต่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หากให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเองโดยมีครูคอยกำกับ ดูแลและอธิบายที่ผู้เรียนเกิดความสงสัยซักถามก็จะทำให้กิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เป็นการวิจัยประเภทหนึ่งซึ่งใช้กระบวนการปฏิบัติอย่างมีระบบเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน โดยผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการปฏิบัติและวิเคราะห์วิจารณ์ผลการปฏิบัติ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าการวิจัยเชิงปฏิบัติการมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.1 ความหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการมีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

สำราญ กำจัดภัย และคณะ. (2547, หน้า 10) ได้สรุปเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการว่าเป็นการวิจัยประเภทหนึ่งผู้ทำวิจัยคือผู้ปฏิบัติงานในองค์กรหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กรนั้น ซึ่งอาจมีคนเดียว หรือหลายคน หรือทุกคนในองค์กร ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาองค์กรให้ดีขึ้น โดยนำเอาวิธีการ แนวทางหรือกิจกรรมต่างๆ ที่ผ่านมา การพิจารณาตรวจสอบเบื้องต้นแล้วว่าเหมาะสมไปทดลองปฏิบัติการตามแผนที่วางไว้ มีการติดตาม ตรวจสอบและประเมินกระบวนการปฏิบัติงาน และผลลัพธ์ย่อยๆ ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในแต่ละขั้นตอนของการทำงาน รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคต่างๆ สะท้อนผลการประเมินที่ได้ให้กับองค์กรเป็นระยะ เพื่อให้เป็นข้อมูลสำหรับการวางแผน

ปรับปรุงแก้ไขในส่วนยังเป็นปัญหา จากนั้นดำเนินการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาต่อไป จนกระทั่งปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์กรนั้นได้รับการคลี่คลายหรือเป้าหมายของการพัฒนานั้น บรรลุผลตามต้องการ

วีระ วีระชาติ. (2548, หน้า 64) กล่าวสรุปว่า เป็นการดำเนินการ เพื่อแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ เป็นปัญหาเฉพาะเรื่องและต้องดำเนินการอย่างรีบด่วน ผลจากการวิจัยจะทำให้เกิดการพัฒนากิจการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

องอาจ นัยพัฒน์. (2551, หน้า 289) กล่าวว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการ หมายถึง การวิจัยที่ดำเนินการโดยคณะวิจัย และบุคคลที่ปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ รับผิดชอบในหน่วยงานองค์กรหรือชุมชนโดยมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อนำข้อสรุปผลของการ วิจัยที่ค้นพบหรือสร้างสรรค์ขึ้นไปใช้ปรับปรุงแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาคุณภาพของการ ปฏิบัติงานใดๆ ในหน่วยงาน องค์กร หรือชุมชนได้อย่างทันต่อเหตุการณ์สอดคล้องกับ ภาพลักษณ์และเจือใจของปัญหาที่ต้องปรับปรุงแก้ไข และกลมกลืนกับโครงสร้างการ บริหารงานและบริบททางกายภาพ สังคมและวัฒนธรรมที่แวดล้อมหน่วยงาน องค์กร หรือ ชุมชนเหล่านั้น

ดังนั้นจากการกล่าวมาทั้งหมดสรุปได้ว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการ หมายถึง กระบวนการศึกษาหาความรู้ร่วมกันอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน เพื่อให้เข้าใจต่อ ปัญหาหรือข้อสงสัยที่กำลังเผชิญอยู่ และให้ได้แนวทางปฏิบัติหรือวิธีแก้ไขปรับปรุงที่จะทำ ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ให้ได้แนวทางปฏิบัติหรือวิธีแก้ไขปรับปรุงที่จะทำ ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในหน่วยงาน

3.2 ลักษณะสำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

สุวิมล ว่องวานิช. (2547, หน้า 11) ได้กล่าวถึง ลักษณะของการวิจัยเชิง ปฏิบัติการดังนี้ ผู้วิจัย คือ ผู้ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงาน สิ่งที่ถูกวิจัย คือ ปฏิบัติ การทางการ ศึกษาวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ การพัฒนากิจการเรียนการสอน การค้นหาแนวทางการ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น การพัฒนาวิชาชีพ วิธีการวิจัย คือ กระบวนการค้นหาข้อความรู้ที่มี ขั้นตอนหลักสำคัญ คือ การมีส่วนร่วมและการปฏิบัติ

ลักษณะสำคัญ

1. การสะท้อนกลับผลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของตนเองและผลที่ เกิดขึ้น

2. การเปิดโอกาสให้มีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน/เพื่อนร่วมงานมีส่วนร่วมในการวิพากษ์วิจารณ์การปฏิบัติงานและผลที่ได้รับ
3. กระบวนการที่มีการดำเนินงานเป็นวงจรต่อเนื่องและทำเป็นส่วนหนึ่งการปฏิบัติงาน
4. ผลที่ได้จากการวิจัยนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานสรุปได้ว่า จากความเห็นของนักวิชาการที่กล่าวไว้ข้างต้น ลักษณะของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เป็นระเบียบวิธีที่มีหลักเกณฑ์ในการหาทางแก้ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการพัฒนาวิชาชีพผลทำให้การปฏิบัติงานเปลี่ยนแปลงไป เป็นการนำผลการวิจัยไปแก้ปัญหาอย่างรีบด่วนโดยผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงาน

3.3 หลักการสำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

ผ่องพรรณ ตรัยมงคลกุล (2543, หน้า 68) ได้อธิบายความสำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการว่า มีลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ

1. เป็นการวิจัยที่เรียกว่า Self – Reflective Inquiry คือ ไม่ได้มุ่งพัฒนาความรู้ใหม่แต่จุดเน้นอยู่ที่การมองสะท้อนกลับสภาพการณ์หรือปัญหาที่เผชิญอยู่
2. เป็นการดำเนินการวิจัย โดยผู้ที่มีส่วนร่วมภายในหน่วยงานหรือองค์กรนั้นโดยเป็นการวิจัยร่วมกันของบุคคลผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
3. เป็นการวิจัย เพื่อหวังผลในการปรับปรุง พัฒนาวิธีการปฏิบัติในหน่วยงานหรือองค์กรนั้นๆ เพื่อการพัฒนาตามแนวทางใดแนวทางหนึ่ง

แมคเคอร์แมน (ประวิต เอราวรรณ์. 2545 : 9-10 ; อ้างอิงมาจาก McKernan. 2001) ได้กล่าวว่าการวิจัยปฏิบัติการมีหลักการสำคัญอยู่ 16 ประการ ดังนี้

1. เพิ่มพูนความเข้าใจในปัญหาต่างๆ
2. มุ่งปรับปรุงการปฏิบัติตนและการปฏิบัติงานบุคคล
3. เน้นที่ปัญหาเร่งด่วนของผู้ปฏิบัติงาน
4. ให้ความสำคัญต่อความร่วมมือกันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
5. ดำเนินการวิจัยภายใต้สถานการณ์ที่กำลังเป็นปัญหา
6. ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมอย่างเป็นธรรมชาติ
7. เน้นการศึกษาเฉพาะกรณีหรือศึกษาเพียงอย่างเดียว
8. ไม่มีการควบคุมหรือจัดกระทำต่อตัวแปร

9. ปัญหา วัตถุประสงค์ และระเบียบวิธี มีลักษณะเป็นกระบวนการ สืบเสาะหาความรู้ ความจริง

10. มีการประเมินหรือส่งส่งสะท้อนผลที่เกิดขึ้นเพื่อทบทวน

11. ระเบียบวิธีวิจัยมีลักษณะเป็นนวัตกรรม สามารถคิดขึ้นมาใหม่ให้ เหมาะสมกับปัญหาได้

12. กระบวนการศึกษามีความเป็นระบบหรือเป็นวิทยาศาสตร์

13. มีการแลกเปลี่ยนผลวิจัยและมีการนำไปใช้จริง

14. การบรรยายข้อมูล หรือการอภิปรายร่วมกันอย่างเป็นธรรมชาติ

15. คิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล ซึ่งต้องมาจากการทำความเข้าใจ การตีความหมายและการคิดอย่างอิสระ

16. เป็นการวิจัยที่ปลดปล่อยความคิดอย่างอิสระ และเป็นการเสริมสร้างพลังร่วมในการทำงาน (Empowerment) ให้ผู้เกี่ยวข้อง

สมบัติ บุญประโดม. (2548, หน้า 28) ได้สรุปหลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการณ์ไว้ดังนี้

1. การวิจัยเชิงปฏิบัติการณ์เป็นความพยายามที่จะปรับปรุงการศึกษา โดยการเปลี่ยนแปลงการศึกษาและการเรียนรู้ลำดับขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงนั้น

2. การวิจัยปฏิบัติการณ์เป็นการทำงานกลุ่ม (Participatory) และให้การปรึกษาหรือร่วมมือทำงาน (Collaboration) ให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยฝึกการปฏิบัติตามทางที่กำหนด ดังนั้นผู้เข้าร่วมโครงการจะต้องได้รับการฝึกอบรมด้านกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ (Group Dynamics)

3. การวิจัยปฏิบัติการณ์ใช้สะท้อนการปฏิบัติ (Reflection) โดยประเมินตรวจสอบในทุกขั้นตอน เพื่อปรับปรุงการฝึกหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย

4. การวิจัยเชิงปฏิบัติการณ์เป็นกระบวนการเรียนรู้อย่างมีระบบ (Systematic Learning Process) โดยบุคคลเกี่ยวข้องนำความคิดเชิงนามธรรมมาสร้างเป็นข้อสมมติฐานทดลองฝึกปฏิบัติและประเมินผลการปฏิบัติ ซึ่งเป็นการทดสอบว่าสมมติฐานของแนวคิดนั้นถูกหรือผิด

5. การวิจัยเชิงปฏิบัติการณ์เริ่มต้นจากจุดเล็กๆ อาจเริ่มต้นจากบุคคลที่พยายามดำเนินการให้มีการเปลี่ยนแปลง หรือปรับปรุงบางสิ่งบางอย่างทางการศึกษาให้

ดีขึ้น โดยขณะที่ปฏิบัติต้องปรึกษาหารือ รับฟังข้อคิดเห็นและอาศัยการร่วมปฏิบัติจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

6. การวิจัยเชิงปฏิบัติการสร้างความรู้ใหม่ที่ให้แนวทางการปฏิบัติเชิงรูปธรรม จากการบันทึกพัฒนาการของกิจกรรมที่เปลี่ยนแปลง ทำให้เห็นกระบวนการเข้าสู่ปัญหา การแก้ปัญหา การปรับปรุง และได้ผลสรุปที่สมเหตุสมผลในขณะเดียวกันสามารถนำปรากฏการณ์ที่ศึกษามาประมวลเป็นข้อเสนอเชิงทฤษฎีได้

ดังนั้นจากที่ได้กล่าวมาสรุปได้ว่า หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการคือ ความต้องการที่จะปรับปรุงงานที่ปฏิบัติอยู่ให้ดีขึ้น เพื่อเป็นการประเมินตนเองของผู้ปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องเป็นการวิจัยซึ่งผู้ปฏิบัติเป็นผู้ประสบปัญหาเองโดยใช้กระบวนการศึกษามีความเป็นระบบหรือวิทยาศาสตร์ คิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลซึ่งต้องมาจากการทำความเข้าใจ การตีความหมาย การคิดอย่างอิสระก่อนนำมาสรุปและนำไปใช้กับหน่วยงาน

3.4 ขั้นตอนและกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

ขั้นตอนกระบวนการทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการของ เคมมิสและแมกแทกการ์ท (Kemmis & McTaggart, 1988, p 1 – 15, อ้างถึงใน องอาจ นัยพัฒน์, 2551, หน้า 301 – 303) ได้จำแนกและให้รายละเอียดเกี่ยวกับการทำกิจกรรมเชิงปฏิบัติการ 4 ขั้นตอนดังนี้

1. การวางแผน (Planning) เป็นการกำหนดแนวทางการปฏิบัติการไว้ก่อนล่วงหน้า โดยอาศัยการคาดคะเนแนวโน้มของผลลัพธ์ที่คาดหวังว่าอาจเกิดขึ้นจากการลงมือปฏิบัติการตามแผนที่วางไว้ กอปรกับการระลึกถึงเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีตที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาที่ต้องการแก้ไขตามประสบการณ์ทางตรงและทางอ้อมของผู้วางแผน ภายใต้การตระหนักและไตร่ตรองถึงปัจจัยสนับสนุนหรือขัดขวางความสำเร็จในการแก้ไขปัญหา รวมทั้งสภาพการณ์อันเป็นเงื่อนไขอื่นๆ ที่แวดล้อมปัญหาอยู่ในเวลานั้น โดยทั่วไปการวางแผนจะต้องคำนึงถึงหลักการในเรื่องความยืดหยุ่น ทั้งนี้เพื่อจะได้สามารถปรับเปลี่ยนให้กลมกลืนกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งอาจไม่เป็นไปตามเงื่อนไขหรือยากต่อการควบคุมให้เป็นในทางที่พึงปรารถนาได้ กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการจะต้องประกอบด้วยกิจกรรมที่ส่งผลต่อการแก้ไขปัญหาได้ในระดับหนึ่งเป็นอย่างดี และจะต้องเป็นกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกลมกลืนกับบริบททางด้านสังคมวัฒนธรรมการเมือง และอื่นๆ ที่เป็นอยู่ในสภาพการณ์เวลานั้น

2. การปฏิบัติการ (Action) เป็นการลงมือดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้อย่างระมัดระวัง และควบคุมการปฏิบัติการให้เป็นไปตามที่ระบุไว้ในแผน อย่างไรก็ตาม ในความเป็นจริงการปฏิบัติการตามแผนที่กำหนดไว้มีโอกาสเกิดการพลิกผันหรือแปรเปลี่ยนไปตามเงื่อนไขและข้อจำกัดในสถานการณ์เวลานั้นได้ ด้วยเหตุนี้แผนปฏิบัติการที่ดีจะต้องมีลักษณะเป็นเพียงแผนทดลองหรือแผนชั่วคราว ซึ่งเปิดช่องทางให้ผู้ปฏิบัติการสามารถเปลี่ยนได้ตามเงื่อนไขปัจจัยที่เป็นอยู่ในขณะนั้น ดังที่กล่าวมาแล้ว การปฏิบัติการที่ดีจะต้องดำเนินไปอย่างต่อเนื่องเป็นพลวัตภายใต้การใช้ดุลยพินิจตัดสินใจ สิ่งใดควรกระทำตามแผนที่วางไว้ สิ่งใดควรปรับเปลี่ยนให้เข้ากับปัจจัยเงื่อนไขในขณะนั้นแล้วจึงดำเนินกิจกรรมอื่นต่อไป ผู้ปฏิบัติการอาจใช้ประสบการณ์ที่ผ่านมาช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการกระทำของตนได้บางส่วน แต่ประสบการณ์เหล่านั้น ก็เป็นเพียงสมมติฐานชั่วคราว (Working Hypothesis) ซึ่งอาจไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในเวลานั้นก็ได้

3. การสังเกตการณ์ (Observation) เป็นการรวบรวมข้อมูลหลักฐานด้านกระบวนการและผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานที่ได้ลงมือกระทำลงไป (ทั้งที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจ) ตลอดจนการสังเกตการณ์ปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยขัดขวางการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ และประเด็นปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างลงมือปฏิบัติการตามแผนว่ามีสภาพลักษณะเป็นอย่างไร โดยการสังเกตการณ์ที่ดีจะต้องมีการวางแผนไว้ก่อนล่วงหน้าอย่างคร่าวๆ โดยจะต้องมีขอบเขตไม่แคบ(จำกัด)หรือกว้างมากจนเกินไป เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางสำหรับการสะท้อนกลับกระบวนการและผลการปฏิบัติที่จะเกิดขึ้นตามมา นอกจากนี้ จะต้องตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงใดๆ ที่มองเห็นได้ด้วยตาและสัมผัสได้ด้วยกายหรือใจ และจะต้องมีความยืดหยุ่นต่อการเก็บรายละเอียดของสรรพสิ่งต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ในหลายแง่มุมและหลายรูปแบบ ดังนั้น นักวิจัยเชิงปฏิบัติการจะต้องมีความไว (Sensitivity) กล่าวคือ มีความพร้อมและตื่นตัวอยู่เสมอต่อการ “รับรู้และเข้าใจ” การเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่างๆ ทั้งที่อาจจะเกิดขึ้นและไม่อาจเกิดขึ้นตามแผนที่ได้วางไว้ โดยผ่านทาง การสังเกตการณ์

4. การสะท้อนกลับ (Reflection) เป็นการทวนระลึกถึงการกระทำตามทีบันทึกข้อมูลไว้จากการสังเกตอย่างครุ่นคิดไตร่ตรองในเชิงวิพากษ์กระบวนการและผลการปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ ตลอดจนการใคร่ครวญเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยขัดขวางการพัฒนา รวมทั้งประเด็นปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นว่าเป็นไปตามที่ประสงค์

หรือไม่ กลยุทธ์อย่างหนึ่งที่ช่วยให้กระบวนการสะท้อนกลับขึ้นอย่างได้ผล ได้แก่ การอภิปรายซักถามในลักษณะวิพากษ์วิจารณ์หรือประเมินผลการปฏิบัติงานระหว่างบุคคลที่มีส่วนร่วมในการวิจัยภายใต้การยึดมั่นต่อเป้าหมายของกลุ่มเป็นหลัก การสะท้อนกลับโดยอาศัยกระบวนการกลุ่มดังกล่าวนี้จะนำไปสู่การรื้อถอน (Deconstruction) แนวคิดความเชื่อและการปฏิบัติงานอย่างเดิมไปสู่การฟื้นฟูหรือปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานตามแนวทางดั้งเดิมเปลี่ยนไปเป็นการปฏิบัติงานตามวิธีการใหม่ ซึ่งใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการทบทวนและปรับปรุงวางแผนปฏิบัติการในวงจรกระบวนการวิจัยในรอบหรือเกลียวต่อไป

กล่าวโดยสรุปแล้ว กระบวนการวิจัยปฏิบัติการเป็นการวิจัยแบบต่อเนื่องเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะเรื่องในการปฏิบัติงาน กล่าวคือ เมื่อแก้ปัญหาหนึ่งได้ อาจเกิดปัญหาอื่นหรืออาจส่งผลกระทบต่อและก่อให้เกิดปัญหาใหม่ ผู้วิจัยต้องเริ่มทำวิจัยปฏิบัติการตามกระบวนการทั้ง 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติการ (Action) การสังเกตการณ์ (Observation) และการสะท้อนกลับ (Reflection) เพื่อให้งานนั้นเกิดการพัฒนาและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. บริบทโรงเรียนมัธยมสมบูรณ์โพธิ์สนิม

4.1 ข้อมูลทั่วไป

โรงเรียนมัธยมสมบูรณ์โพธิ์สนิม ตั้งอยู่บ้านโพธิ์สนิม เขตชอก เมืองโกสอน พมวิหารน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นหมู่บ้านเก่าแก่ที่มีองค์พระธาตุอิงฮัง เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านเมือง มีเนื้อที่ทั้งหมด 4.5 เฮกตาร์ โดยก่อตั้งเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2519 เปิดทำการเรียนการสอนตั้งแต่ ชั้นอนุบาล – ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 7) คำขวัญของโรงเรียน คือ คุณสมบัติดี สอนดี เรียนดี มีวินัย ร่วมใจพัฒนา สามัคคีรอบด้าน ต่อต้านยาเสพติด

4.2 ข้อมูลด้านการบริหารและจำนวนบุคลากร

โรงเรียนมัธยมสมบูรณ์โพธิ์สนิม มีผู้อำนวยการจำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการ จำนวน 3 คน และครูทั้งหมดจำนวน 34 คน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 745 คน มีห้องเรียนทั้งหมด 31 ห้อง อาคารผู้บริหาร 1 หลัง อาคารสโมสร 1 หลัง ห้องสมุด ห้องวิชาการอย่างละ 1 ห้อง โดยมีคณะผู้บริหารตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ดังนี้

ตาราง 1 จำนวนผู้บริหารโรงเรียนมัธยมสมบูรณ์พนาลัย สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ
และกีฬาเมืองโกลสอนพนมวิทาน แขวงสะหวันนะเขต

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	วุฒิการศึกษา	สาขา/วิชาเอก	ปีที่ดำรงตำแหน่ง
1.	นายโสพา แก้วมะณี	ป.	-	2519-2520
2.	นายจำปา อินทิราด	ป. พิเศษ	การสอน	2521-2531
3.	นายปิงมา แก้วมะณีวง	ครูชั้นกลาง	ภูมิศาสตร์	2532-2533
4.	นายหนูคำ อูปะไซ	ครูชั้นกลาง	การสอน	2533-2540
5.	นายบุญทง อินทิตาวง	ครูชั้นสูง	ฝรั่งเศส	2534-2539
6.	นายพงสะหวัด แก้วไชยะมุงคูน	ครูชั้นสูง	วิทยาศาสตร์	2540-2552
7.	นายคำพอ แสงจันโท	ปริญญาตรี	เคมีศาสตร์	2553-ปัจจุบัน

ที่มา : รายงานผลการปฏิบัติงาน โรงเรียนมัธยมสมบูรณ์พนาลัย, 2555, หน้า 8

ตาราง 2 จำนวนนักเรียนและครูโรงเรียนมัธยมสมบูรณ์พนาลัย สังกัดสำนักงาน
ศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกลสอนพนมวิทาน แขวงสะหวันนะเขต
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ระดับชั้น	จำนวน ห้องเรียน	จำนวนนักเรียน		รวม	ครูประจำชั้น
		ชาย	หญิง		
อนุบาล 1/1	1	11	15	26	นางจันทะรังสี ยนวนงลัก
อนุบาล 1/2	1	9	14	23	นายจันทอง อินทิสอน
อนุบาล 2/1	1	16	15	31	นางดวงตา ไชยะวง
อนุบาล 2/2	1	10	18	28	นางอันโซลี แก้ววีระวง
รวมอนุบาล	4	46	62	108	4

ตาราง 2 (ต่อ)

ระดับชั้น	จำนวน ห้องเรียน	จำนวนนักเรียน		รวม	ครูประจำชั้น
		ชาย	หญิง		
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1	1	12	14	26	นายบุญก่าย แก้ววิไลสอน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/2	1	14	10	24	นางววงพะจัน ดวงเกสอน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1	1	12	15	27	นายพุดทอง เพ็ญพิโท
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2	1	9	13	22	นางแก้ววงวัน อินทิราด
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1	1	10	12	22	นางพุดเงิน พงวิจิต
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2	1	11	12	23	นางอัมพอน แก้วบัวสี
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1	1	8	14	22	นางแสงเดือน แพนสุลิว
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/2	1	14	10	24	นางบุญยง เมกสะหวัน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1	1	13	11	24	นายสมหมาย วอระบุตร
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2	1	12	13	25	นางพอนทิบ วงดาววัน
รวมชั้นประถมศึกษา	10	115	124	239	10
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1	1	11	13	24	นางรัตสะหมัย แก้วชมพู
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2	1	12	15	27	นางโกลี กิดติราด
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3	1	11	13	24	นางดวงดี สุลินชมพู
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1	1	10	14	24	นางมีนาไซ อินทิจัก
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2	1	10	14	24	นายสมลี แก้วปะทุม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3	1	11	11	22	นางตุนแก้ว แก้วปะทุม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1	1	15	16	33	นางคำหมิง เหมือนบุญสา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2	1	15	14	29	นางสุกโสพา ชานน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3	1	12	14	26	นายคำไผ่ ยดทะนาย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1	1	13	12	25	นายแก้วอุดอน หมอกสะหวัน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2	1	12	12	24	นายทดสะกัน สุวันนะสาน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/1	1	10	10	20	นายบุญทะวี สอนพักดี
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/2	1	12	8	20	นางคำแพง ท่ามะวง

ตาราง 2 (ต่อ)

ระดับชั้น	จำนวน ห้องเรียน	จำนวนนักเรียน		รวม	ครูประจำชั้น
		ชาย	หญิง		
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/3	1	11	8	19	นางจันทนุณ สมยง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1	1	9	12	21	นางลีลา แก้ววีระวง นางคำมา สุลินชมพู่
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/2	1	10	9	19	นางวิไลวัน ยมวงลัก นางแสงเดือน ทนทะเลลาด
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/3	1	9	10	19	นางบุณเกื้อ ป້องสมมะลี นางสีพันดอน แก้วมะนิสอน
รวมชั้นมัธยม	17	193	205	398	20
รวมทั้งสิ้น	31	354	391	745	34

ที่มา : รายงานผลการปฏิบัติงาน โรงเรียนมัธยมสมบูรณโพนลิม, 2555, หน้า 8

ตาราง 3 จำนวนผู้บริหาร ครู โรงเรียนมัธยมสมบูรณโพนลิม ปีการศึกษา 2555

ตำแหน่ง	จำนวน
ผู้อำนวยการ	1
รองผู้อำนวยการ	3
รวม	4
ครูกลุ่มสาระภาษาลาา/วรรณคดี	8
ครูกลุ่มสาระคณิตศาสตร์	10
ครูกลุ่มสาระภูมิศาสตร์/ประวัติศาสตร์	8
ครูกลุ่มสาระเคมี/ชีววิทยา/ฟิสิกส์	8
รวม	34
รวมทั้งสิ้น	38

ที่มา : รายงานผลการปฏิบัติงาน โรงเรียนมัธยมสมบูรณโพนลิม, 2555, หน้า 11

4.3 สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน

โรงเรียนมัธยมสมบุญโพธิ์นิม ได้ดำเนินการเรียนการสอนมาตั้งแต่ พ.ศ. 2519 เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ที่ผลิตบุคลากรออกมารับใช้สังคมมาเป็นเวลานาน ซึ่งเปิดทำการเรียนการสอนตั้งแต่ ระดับอนุบาล จนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ด้วยเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่จึงมีสภาพและปัญหาด้านการเรียนการสอนที่ได้จากการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ ดังนี้ (โรงเรียนมัธยมสมบุญโพธิ์นิม รายงานผลการปฏิบัติงาน พ.ศ. 2555)

1. ครูผู้สอนครูยังยึดหลักการสอนแบบเดิม คือแบบบรรยายเนื้อหาความรู้ มากกว่าปลูกฝังให้เกิดทักษะกระบวนการคิด
2. ผู้เรียนผู้เรียนยังไม่มีความรู้เนื้อหาที่เรียนเนื่องจากไม่ได้แสวงหาความรู้ด้วยตัวเอง
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูยังยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง ในการจัดการเรียนการสอนผู้เรียนมักเป็นผู้รับฟัง และจดจำความรู้เฉพาะในเนื้อหาไม่ได้รับการฝึกปฏิบัติกิจกรรมที่นำไปสู่การคิดวิเคราะห์ด้วยวิธีการที่หลากหลาย และพบว่าครูยังขาดความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การทำความเข้าใจ การเขียนแผน และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

กิตติ พันธ์วิชัย (2544, หน้า 445 - 464) กล่าวว่า iva การฝึกอบรมหมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมที่ตรงกับความเป็นจริงของปัญหา เพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และเปลี่ยนเจตคติของบุคลากร โดยการนำประสบการณ์ทั้งหมดที่ได้รับจากการอบรม ไปใช้แก้ปัญหาของงานที่ทำอยู่ให้บรรลุความสำเร็จตามความต้องการขององค์การ

ยุทธจักร คงคำ (2548, หน้า 17) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านกระทิง อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาดูงานการพัฒนาบุคลากรเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้ศึกษา การดำเนินงานหรือปฏิบัติงานของหน่วยงานหรือองค์กรที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกัน เช่นการศึกษาดูงานโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับการยกย่องว่าดีเด่นในการจัดอาคารสถานที่ การจัดการเรียนการสอนหรืออื่นๆ ตามที่กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ การศึกษาดู

งานหรือการเยี่ยมโรงเรียน สามารถทำได้ทั้งในวงแคบ หรือการดูงานในโรงเรียนซึ่งสังกัดกลุ่มเดียวกันในอำเภอและจังหวัดเดียวกัน จนกระทั่งดูงานในโรงเรียนที่อยู่คนละจังหวัดก็ได้

ภานูมาศ แก้วนอก (2550, หน้า 87-88) ได้ศึกษาการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบโครงการ โรงเรียนบ้านแฝก กิ่งอำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา โดยมีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาครูโรงเรียนบ้านแฝก ตำบลสามเมือง กิ่งอำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมาให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการ มีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบโครงการได้ โดยใช้กลยุทธ์การศึกษา ใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการ การมอบหมายงาน และการนิเทศภายใน พบว่า การพัฒนาในวงรอบที่ 1 กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบโครงการได้เป็นอย่างดี ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามขั้นตอนได้ฝึกปฏิบัติจริงแต่มีปัญหาอยู่บ้างในขั้นตอนการเขียนรายงานโครงการ ในวงรอบที่ 2 ใช้กลยุทธ์ในการนิเทศภายใน เพื่อให้คำแนะนำ คำชี้แนะครูและนักเรียนให้สามารถเขียนรายงานโครงการได้ถูกต้อง จากผลการศึกษาทั้ง 2 วงรอบ กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าสามารถจัดการเรียนรู้ แบบโครงการได้เป็นที่น่าพอใจทุกขั้นตอนสามารถเลือกโครงการได้เหมาะสมกับเนื้อหา สามารถใช้สื่อประกอบการสอนได้อย่างเหมาะสมและลดบทบาทของตัวเองจากการบรรยายมาเป็น ให้ผู้เรียนได้แสดงออกตามกิจกรรมต่างๆ มากยิ่งขึ้นถึงแม้ในระยะแรกอาจใช้เวลาค่อนข้างมากอยู่บ้างแต่ก็สามารถปรับเปลี่ยนได้เร็วขึ้นจากการที่ได้ฝึกปฏิบัติบ่อยๆ ครูปรับวิธีการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

กิ่งแก้ว มิตรวิจารณ์ (2551, หน้า 90 - 91) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรโครงการโรงเรียนสองภาษา ด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาบุคลากรโครงการโรงเรียนสองภาษาโรงเรียนมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร ให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ โดยใช้กลยุทธ์ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายในพบว่า การประชุมเชิงปฏิบัติการบรรลุผลตามเป้าหมายการพัฒนา กล่าวคือผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าทุกคนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดการเรียนเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญได้อย่างถูกต้องและเพิ่มมากขึ้น

จึงมอบหมายงานให้ปฏิบัติโดยการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในกลุ่มสาระที่รับผิดชอบสอนร่วมกับครูชาวต่างประเทศ คนละ 1 รายวิชา ซึ่งผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าแต่ละคนได้ดำเนินการตามขั้นตอนตั้งแต่การศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร คำอธิบายรายวิชา ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (จุดประสงค์การเรียนรู้) กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ แหล่งเรียนรู้ วิธีการ เครื่องมือ และเกณฑ์การวัดผลประเมินผลใช้เวลาในการเขียนแผนการจัดการจัดการเรียนรู้ การนิเทศภายใน พบว่า ภายหลังจากดำเนินการนิเทศภายใน ทำให้กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าทุกคนพัฒนาพฤติกรรม การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับดี มีการนำกิจกรรมในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับระดับชั้น และวัยของผู้เรียน ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข สรุปว่า ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าทุกคนมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสามารถจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสมตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดขึ้นแต่ยังต้องปรับปรุงเกี่ยวกับสื่อที่ใช้ประกอบการสอน และวิธีการวัดผลประเมินผลให้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ณรงค์ศักดิ์ ไชยชมพู (2550, หน้า 21) ได้ทำการศึกษาความต้องการในการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า การนิเทศภายในมีความสำคัญสำหรับครูทุกคน เนื่องจากการนิเทศภายในเป็นการจัดกิจกรรมที่มีลักษณะการทำงานร่วมกันของผู้บริหาร ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศในโรงเรียนเดียวกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมด้านต่างๆ ให้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สุรเดช พลอาษา (2551, หน้า 101 – 107) ได้ศึกษา การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านบึงโดนรัฐราษฎร์อนุสรณ์ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้กลยุทธ์ การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน จากการศึกษาพบว่า กลยุทธ์การอบรมเชิงปฏิบัติการ ผลการดำเนินการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญกลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญและการเขียนแผนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และมีทักษะการเขียนแผนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ จากปัญหาที่พบกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าได้มีการประชุมวางแผน เพื่อ

พัฒนาในวงรอบที่ 2 กลยุทธ์ในการพัฒนา คือ เชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญจากภายนอก และการนิเทศภายใน ผลจากการดำเนินการบริหารจัดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และให้คำปรึกษา ชี้แนะ โดยผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และการนิเทศภายใน โดยครูวิชาการ โรงเรียนและผู้อำนวยการโรงเรียน ช่วยให้ กลุ่มเป้าหมาย สามารถเขียนแผนการสอน และ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญได้

คุณ จันทระประทักษิ (2552, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนโซพิลย์พิทยาคม อำเภอโซพิลย์ จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัย พบว่า การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายคือ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะและมีประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์ แบบประเมิน และแบบสังเกต การตรวจสอบข้อมูลใช้เทคนิคการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation Technique) และนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษพบว่า การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวงรอบที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศ ทำให้ครูส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในการวิเคราะห์หลักสูตร การใช้เทคนิครูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการจัดทำแผนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสามารถจัดทำแผนการเรียนรู้ได้ตามองค์ประกอบของแผนการเรียนรู้ แต่ครูบางส่วนยังไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ตามแผนการเรียนรู้ ขาดความมั่นใจในจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จึงดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์การนิเทศ มีกิจกรรมการสังเกตการณ์สอน การให้การแนะนำและการประเมินอย่างใกล้ชิดครูสามารถจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับดี เป็นที่น่าพอใจ มีการใช้กิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมใน การกำหนดกติกาในห้องเรียน มีส่วนร่วมกิจกรรมกลุ่มกับเพื่อน กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก รู้จักวิธีแสวงหาความรู้ด้วยตนเองเพิ่มขึ้น

อนุดตรีย์ ศรีลาศักดิ์ (2553, บทคัดย่อ) ได้ทำการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนเพชรวิทยาคาร อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาบุคลากรโรงเรียนเพชรวิทยาคาร อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ให้มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ โดยใช้กลยุทธ์การประชุม

เชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายในเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ และแบบประเมินพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวงรอบที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน ทำให้บุคลากรที่ได้รับการพัฒนามีความรู้ความเข้าใจ มีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และสามารถนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ แต่ การดำเนินการพัฒนาบุคลากรในครั้งนี้พบปัญหาคือ ระยะเวลาในการดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการน้อยเกินไป ทำให้การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละทุกองค์ประกอบ ใช้ระยะเวลาในการปฏิบัติอย่างเร่งด่วน จึงขาดความชัดเจนในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้บุคลากรปฏิบัติการเขียนแผนไม่ชัดเจนในแต่ละองค์ประกอบ จึงมีการดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์การนิเทศภายในทำให้ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าที่ยังขาดทักษะและประสบการณ์ในด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยกำหนดตารางการนิเทศภายใน ในช่วงเวลาที่ว่างตรงกันระหว่างผู้ศึกษาค้นคว้าและผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า ส่งผลให้ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจ สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ดีขึ้น มีองค์ประกอบครบถ้วนสมบูรณ์ สามารถนำมาจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียน และผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน กล้าคิด กล้าแสดงออก กล้าตอบคำถาม สามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้

สมบัติ เปริน (2553, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนพรเจริญวิทยา อำเภอพรเจริญ จังหวัดหนองคาย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถเขียนแผนการสอน และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพกลยุทธ์ในการพัฒนา คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศภายใน ผลการศึกษา พบว่า การดำเนินการในวงรอบที่ 1 กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ ผลการดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และสามารถเขียนแผนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญได้ โดยเห็นได้จากผลการประเมินแบบฝึกการเขียนแผนการสอน โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก กลยุทธ์การนิเทศภายใน ผลการนิเทศภายใน เพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ พบว่า ครูผู้สอน

สามารถนำแผนการสอนไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้จากปัญหาที่พบกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าได้มีการประชุมวางแผน เพื่อพัฒนาในวงรอบที่ 2 กลยุทธ์ในการพัฒนา คือ เชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ และการนิเทศภายใน ผลจากการดำเนินการบริหารจัดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ให้คำปรึกษา และชี้แนะช่วยให้กลุ่มเป้าหมาย สามารถเขียนแผนการสอนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

อำนาจ สนมเมือง.(2554, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญโรงเรียนบ้านห้วยหินลับ อำเภอน้ำหนาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2. โดยใช้วิธีการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) กลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนาประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ ได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการการนิเทศการสอน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ แบบประเมิน และแบบทดสอบผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ดำเนินการโดยใช้กลยุทธ์พัฒนา 2 กลยุทธ์ คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศการสอน ทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ คณะแนวของผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการมีคะแนนสูงกว่าคะแนนก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการแสดงว่าครูมีการพัฒนาขึ้น ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันในระหว่างการประชุมเชิงปฏิบัติการสามารถทำใบงานและกิจกรรมตามที่วิทยากรได้ให้ความรู้ มีความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรม ครูมีความสามารถในการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูมีแผนการจัดการเรียนรู้ มีการสร้างสื่อเพื่อใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง มีเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงมีการนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนของตนเอง มีการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้สอนในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีมีคุณธรรม เป็นคนเก่งและมีความสุขตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Mathues (2003, p 1208–A) ได้ศึกษาประสิทธิผลการสอนและการดำเนินการอภิปรายที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ วิธีการศึกษา สุ่มเลือกนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนหนึ่งแล้วจัดให้เข้าอยู่ในชั้นเรียนหนึ่งในสองชั้นเรียน

วิทยาศาสตร์ จำนวน 22 คน และประยุกต์ใช้กลยุทธ์การอภิปรายที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ส่วนชั้นเรียนที่สองมีนักเรียนจำนวน 19 คน เรียนมนิทัศน์วิทยาศาสตร์เดียวกัน จากครูที่ใช้วิธีการสอนแบบเดิมตามที่ แคชเดน (Cazden) ได้อภิปรายไว้เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบก่อนและหลังการทดลอง เพื่อทดสอบสมมุติฐานที่ว่า การมีส่วนร่วมในการอภิปรายที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญจะทำให้เกิดผลความแตกต่างในความสามารถของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จะเข้าใจมนิทัศน์วิทยาศาสตร์ ผลการทดสอบกลุ่มตัวอย่างอิสระพบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างคะแนนความสามารถเฉลี่ยของทั้ง 2 กลุ่มของผู้ถูกทดลองซึ่งวัดด้วยแบบทดสอบความสามารถทางจิตใจฉบับมาตรฐานนั้น คะแนนทดสอบเฉลี่ยก่อนการทดลองของกลุ่มที่สอนแบบเดิมสูงกว่าคะแนนทดสอบเฉลี่ยก่อนการทดลองของกลุ่มที่สอนวิธีการอภิปรายที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญอย่างมีนัยสำคัญ ผลการดำเนินการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมพบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองของกลุ่มที่อภิปรายที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญสูงกว่าคะแนนทดสอบเฉลี่ยหลังการทดลองของกลุ่มที่สอนแบบเดิมอย่างมีนัยสำคัญ สรุปได้ว่าระเบียบวิธีการอภิปรายที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจมนิทัศน์วิทยาศาสตร์

Kepp (2004, p 2847-A) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงในภาระงานและการปฏิบัติการสอนของครูก่อนประจำการและความสัมพันธ์อย่างมีศักยภาพระหว่างทั้งสองด้านนี้ในการตอบสนองของความขาดแคลนครูตามที่รับรู้ มีความกดดันที่จะลดหรือกำจัดองค์ประกอบการสอนของนักศึกษาครู แต่นักศึกษาครูและครูผู้มิประสบการณืรายงานว่าการฝึกสอนเป็นประสบการณ์ในการเรียนรู้ที่ประมาณค่ามิได้ เมื่อใช้ขั้นตอนของทฤษฎีภาระงานและความต่อเนื่องของการพัฒนาการฝึกสอน การศึกษาครั้งนี้ จึงมุ่งเน้นศึกษาครูก่อนประจำการ (ประถมศึกษา) ที่สอนหลายวิชาในระหว่างหาประสบการณ์การฝึกสอนเป็นเวลาตลอดหนึ่งปี จำนวน 42 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับขั้นตอนของภาระงานก่อน ระหว่าง และหลังการฝึกสอนของการพัฒนาความสามารถของนักศึกษาครูเป็นเวลา 3 คาบ 3 ครั้ง ผลการศึกษาพบว่าได้ข้อมูลเชิงปริมาณเกี่ยวกับการพัฒนาการฝึกสอน ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยคำถามปลายเปิดในแบบสอบถามและการสัมภาษณ์กับที่สุ่มเลือกมาก่อนและหลังประสบการณ์การฝึกสอนเดี่ยว ตลอดประสบการณ์การฝึกสอนภาระงานทั้ง 3 ด้าน คือ ตนเอง งาน และผลกระทบลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งมีผลกระทบมากขึ้นตลอดเวลา ข้อมูลการสัมภาษณ์ใช้แบบแผนการพัฒนาต่างกัน ซึ่งมีภาระงานมาก

ขึ้นเกี่ยวกับตนเองก่อนการฝึกสอนเดี่ยวรองลงมาคือ ภาระงานตนเองลดลงและมีภาระงานที่มีผลกระทบมากขึ้นหลังการฝึกสอนเดี่ยว

Rees (2008, p 7676-B) ได้ศึกษาการให้คำปรึกษาโดยใช้วิธีการเน้นเด็กเป็นสำคัญในมหาวิทยาลัย Southwest พบว่า ความแตกต่างระหว่างผู้ให้คำปรึกษาที่ใช้วิธีการเน้นเด็กเป็นสำคัญกับการให้คำปรึกษาที่ไม่ได้เน้นเด็กเป็นสำคัญเพื่อให้บริการกับผู้รับบริการวัยผู้ใหญ่ การบำบัดรักษาด้วยวิธีการเน้นเด็กเป็นสำคัญนั้นเป็นวิธีการสร้างความสัมพันธ์และการบำบัดรักษาเพื่อนำมาใช้กับเด็กได้ วัตถุประสงค์ของงานวิจัยในครั้งนี้คือเพื่อศึกษาการให้คำปรึกษากับผู้มารับบริการโดยการใช้วิธีการบำบัดรักษาด้วยวิธีที่เน้นเด็กเป็นสำคัญจะมีผลลัพธ์ของการรักษาที่ดีกว่าการบำบัดรักษาที่ไม่ได้ใช้วิธีการที่เน้นเด็กเป็นสำคัญให้กับผู้มารับบริการวัยผู้ใหญ่อย่างไร งานวิจัยนี้พยายามที่จะศึกษาว่าผู้ที่มารับบริการด้วยวิธีการที่เน้นเด็กเป็นสำคัญจะมีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องความทุกข์ เช่น ความรู้สึกด้อยต่ำ ความกระวนกระวาย ความสัมพันธ์อื่นๆ ได้ดีกว่าผู้รับบริการที่ไม่ได้รับการบำบัดรักษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ วิธีการวิจัย จะมีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการทำแบบทดสอบ pre-test และ post-test ค่าสถิติที่ใช้ในการวิจัยคือค่า ANOVA กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือผู้รับบริการวัยผู้ใหญ่จำนวน 60 คนที่ต้องการรับบริการให้คำปรึกษาที่มหาวิทยาลัยใน Southwest และถูกแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ 30 คนไม่ได้รับการให้คำปรึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ และอีก 30 ได้รับการให้คำปรึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ จากนั้นทำการประเมินทั้งสองกลุ่ม ผลจากการวิจัย ไม่แสดงค่าสถิติใดๆ อย่างมีนัยสำคัญ แต่ในทางการแพทย์พบว่าการให้คำปรึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญสามารถลดอาการของผู้ป่วยได้ดีกว่าผู้รับบริการที่ไม่ได้รับการให้คำปรึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

Lembo (2010, unpagged) ได้ศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในยุคของการปฏิรูปการศึกษาของสหรัฐอเมริกา (No Child Left Behind : NCLB) กรณีศึกษาของโรงเรียนแห่งหนึ่ง เนื่องจากผู้ให้การศึกษาพยายามต่อสู้เพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลกลางและหน่วยงานภาครัฐของสหรัฐอเมริกาออกคำสั่งในเรื่อง “ปิดช่องว่างความสำเร็จ” โดยปรับปรุงหลายๆ หลักสูตรของโรงเรียนเพื่อช่วยเหลือนักเรียนให้ประสบความสำเร็จในการเรียนมีหลายงานวิจัยที่ได้ศึกษาผลกระทบของหลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่ง แต่มีน้อยงานวิจัยที่พยายามจะเข้าใจถึงความสัมพันธ์ของหลายรูปแบบการศึกษาแบบใหม่ กรณีศึกษานี้ได้ทำการศึกษาที่โรงเรียนแห่งหนึ่งที่น่ารูปแบบการศึกษาที่เป็นความร่วมมือของรัฐบาลและโรงเรียนในท้องถิ่นและการปฏิรูปการศึกษาของรัฐบาล ทั้งสองรูปแบบนี้มี

เป้าหมายเดียวกันและมีการสำรวจที่จะทำให้เป็นรูปแบบการสอนได้อย่างไร เพราะมีเป้าหมายเหมือนกัน รูปแบบมีการสนับสนุนส่งเสริมหรือเป็นอุปสรรคต่อกันอย่างไรผลจากการวิจัยพบว่าการรวมตัวกันของรูปแบบใหม่เป็นการริเริ่มนำไปสู่หลักสูตรที่ไม่ต่อเนื่อง ถึงแม้จะให้ครูได้มีอำนาจในการตัดสินใจในการสอนก็ตาม แต่ก็มี การควบคุมจากภายนอก ต้องการให้นักเรียนมีระดับของคะแนนที่เพิ่มมากขึ้น และในที่สุดมีการเรียกร้องว่ารูปแบบ การเรียนรู้สร้างความตึงเครียดของนักเรียนและมีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนด้วย ผลการวิจัยอาจวิเคราะห์ได้ว่าบางที่ต่อการจัดตั้งโรงเรียนแบบความร่วมมือขององค์กรใน ท้องถิ่นเองและการไม่มีความร่วมมือขององค์กร วิธีการใดที่จะเปลี่ยนโรงเรียนในยุคของ การปฏิรูปการศึกษาของสหรัฐอเมริกาได้

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งได้นำเสนอมาตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ จะประสบความสำเร็จต้องมีแนวทางในการพัฒนา ได้แก่ การศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบ การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับบุคลากร และที่สำคัญ การนิเทศติดตามและต้องได้รับความร่วมมือจากผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน ตลอดจนสถานศึกษา ต้องมีความพร้อมในด้านหลักสูตร งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ โดย บุคลากรทุกฝ่ายต้องมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้ปกครองรวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องต่างๆ ได้รับการส่งเสริมให้มีความรู้และ ประสบการณ์ใน การจัดการเรียนรู้นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาควรเอาใจใส่ดูแลการ จัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในด้านนโยบายและการวางแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดระบบสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การ จัดระบบการนิเทศและช่วยเหลือ และการกำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ อย่างจริงจังและต่อเนื่อง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้เพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปนลิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬา เมืองโกสอนพมวิทาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งการศึกษาครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย
2. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้รูปแบบของการวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นการทำงานระหว่างผู้วิจัยกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปนลิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬา เมืองโกสอนพมวิทาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมายและวิธีการได้มา ดังนี้

1.1 กลุ่มผู้วิจัย	จำนวน 35 คน ประกอบด้วย
1.1.1 ผู้วิจัย	จำนวน 1 คน
1.1.2 ผู้ร่วมวิจัย ได้แก่ ครูระดับชั้นอนุบาล - ครูชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	

จำนวน 34 คน

1.2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 45 คน ประกอบด้วย

1.2.1	ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1	จำนวน 3 คน
1.2.2	ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2	จำนวน 3 คน
1.2.3	ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3	จำนวน 3 คน
1.2.4	ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1	จำนวน 3 คน
1.2.5	ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2	จำนวน 3 คน
1.2.6	ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3	จำนวน 3 คน
1.2.7	ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1	จำนวน 3 คน
1.2.8	ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2	จำนวน 3 คน
1.2.9	ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3	จำนวน 3 คน
1.2.10	ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1	จำนวน 3 คน
1.2.11	ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2	จำนวน 3 คน
1.2.12	ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/1	จำนวน 3 คน
1.2.13	ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/2	จำนวน 3 คน
1.2.14	ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1	จำนวน 3 คน
1.2.15	ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/2	จำนวน 3 คน

วิธีการได้มาของนักเรียน ได้มาจากวิธีการเลือกแบบเจาะจงโดยเป็นนักเรียนเก่ง

: ปานกลาง : อ่อน ในสัดส่วน 1 : 1 : 1

1.3. วิทยากร จำนวน 2 คน ได้แก่

1.3.1 นายสมจิต พะจันลิตติ ศึกษานิเทศก์ฝ่ายมัธยม แขวงนะหวัน
นะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

1.3.2 นายแก้วอุดอน จุนละมณี ศึกษานิเทศก์ฝ่ายมัธยม แขวงสะหวัน
นะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

1.4. ผู้นิเทศ

1.4.1 นายคำพอ แสงจันโท ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมสมบูรณ์โพธิสม
ลังก์ตสำนักงานศึกษาธิการและกีฬา เมืองโกสอนพมวิหาน แขวงสะหวันนะเขต
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

1.4.2 นายคำเพ้า นันทะลาด รองผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมสมบูรณโพนสิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬา เมืองโกสอนพมวิทาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้หลักการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) โดยใช้กระบวนการทำงานเป็นวงจร PAOR ตามกรอบแนวคิดของ Kemmis and McTaggart. 1988, หน้า 11 – 15 (อ้างถึงในองอาจ นัยพัฒน์. 2551, หน้า 301 – 303) มาเป็นแนวทางในการวิจัยในการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโพนสิม สังกัด สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอนพมวิทาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยดำเนินการ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผน (Planning)

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

1.1 จัดประชุม เพื่อจัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโพนสิม และศึกษา เอกสาร ข้อมูลโดยทั่วไปเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาของการดำเนินการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้สะดวกขึ้นและให้ได้ ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับการกำหนดแผนและแนวทางการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัยตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพ และปัญหา การดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ

1.1.2 สอบถามและสัมภาษณ์กลุ่มผู้ร่วมวิจัยเกี่ยวกับสภาพและ ปัญหาการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโพนสิม

1.2 ประชุมกลุ่มผู้ร่วมวิจัย เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ร่วมวิจัยถึง บทบาทหน้าที่ของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยในการทำงานร่วมกันตามแนวทางและกระบวนการวิจัย เชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนา ศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้น นักเรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโพนสิม โดยร่วมกันปรึกษาหารือและร่วมกัน

กำหนดแผนและหาแนวทางในการพัฒนา ซึ่งในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดแผนการดำเนินการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ดังตาราง 4

ตาราง 4 แผนการดำเนินการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนมัธยมสมบูรณ์โพธิ์สนิม สังกัด สำนักงานศึกษาธิการ และกีฬาเมืองโกสอนพมวิหาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

กิจกรรม	ระยะเวลา	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	ผู้รับผิดชอบ
1. ประชุมเพื่อหาแนวทางการพัฒนา	18 ต.ค. 56	บันทึกการประชุม	- เอกสาร - ผู้ร่วมวิจัย	- ผู้วิจัย - กลุ่มผู้ร่วมวิจัย
2. ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและหาแนวทางการพัฒนา	25 ต.ค. 56	- แบบสอบถาม - ศึกษาเอกสาร - แบบสัมภาษณ์ - แบบบันทึกการประชุม	- เอกสาร - ผู้ร่วมวิจัย	- ผู้วิจัย
2. ดำเนินการตามแผน 2.1 การศึกษาดูงาน	13 พ.ย. 56	- แบบสังเกต - แบบประเมิน	- เอกสาร - ผู้ร่วมวิจัย	- ผู้วิจัย - กลุ่มผู้ร่วมวิจัย
2.2 การอบรมเชิงปฏิบัติการ	8-9 ธ.ค. 56	-แบบทดสอบ -แบบประเมิน โครงการ	-เอกสาร -ผู้ร่วมวิจัย	-ผู้วิจัย -กลุ่มผู้ร่วมวิจัย
2.3 การนิเทศภายใน (วงรอบที่ 1)	8-29 ม.ค. 56	- แบบสังเกต - แบบประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้	-เอกสาร -ผู้ร่วมวิจัย	-ผู้วิจัย -กลุ่มผู้ร่วมวิจัย

ตาราง 4 (ต่อ)

กิจกรรม	ระยะเวลา	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	ผู้รับผิดชอบ
2.4 การ นิเทศติดตาม	1 – 28 ก.พ. 57	- แบบสังเกต - แบบประเมิน แผนการจัดการ เรียนรู้	- เอกสาร - ผู้ร่วมวิจัย	- ผู้วิจัย - กลุ่มผู้ร่วม วิจัย
3. การประชุม กลุ่มผู้ร่วมวิจัย หลังการดำเนิน การพัฒนาครบ วงรอบที่ 2	20 มี.ค. - 31 พ.ค. 57	- แบบสอบถาม - บันทึกการ ประชุม	- เอกสาร - ผู้ร่วมวิจัย	- ผู้วิจัย

2. ขั้นตอนการปฏิบัติการ (Action)

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยดำเนินการตามแนวทางการพัฒนา 3 แนวทาง ดังนี้

2.1 การศึกษาดูงาน โดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันพิจารณากำหนด
โรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่ โรงเรียนมุกดาวิทยานุกูล
สำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 22 ในวันที่ 13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2556

2.2 การอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยดำเนินการในวันที่ 8 – 9
ธันวาคม 2556 ณ ห้องประชุมโรงเรียนมัธยมสมบูรณไพณสิน โดยมีหัวข้อที่วิทยากรให้
ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.3 การนิเทศภายใน ในวงรอบที่ 1 โดยได้ดำเนินงานจัดกิจกรรม
ระหว่างวันที่ 8 มกราคม 2557 ถึง 29 มกราคม 2557 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ประชุม
ปรึกษาหารือ และพิจารณาร่วมกันจึงมีข้อตกลงร่วมกันโดยมีผู้อำนวยการโรงเรียน และ
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการโรงเรียนมัธยมสมบูรณไพณสิน เป็นผู้นิเทศภายใน และประชุม
กลุ่มผู้ร่วมวิจัยหลังการดำเนินการพัฒนาครบวงรอบที่ 2 ในวันที่ 20 มีนาคม 2557 ถึง
วันที่ 31 พฤษภาคม 2557

3. ขั้นตอนการสังเกตการณ์ (Observation)

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยดำเนินการ ดังนี้

3.1 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาสภาพ และปัญหาการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญโรงเรียนมัธยมสมบูรณ์โพธิ์สนิม โดยการศึกษาเอกสาร การสอบถาม และการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง

3.2 การดำเนินการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ตามแผนที่วางไว้ ประกอบด้วย การศึกษาดูงาน ข้อมูลได้จากแบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ การอบรมเชิงปฏิบัติการ รวบรวมข้อมูลได้จาก แบบทดสอบ แบบสังเกต การนิเทศภายใน รวบรวมข้อมูลได้จากแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ แบบสังเกต การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญเพื่อให้ได้ข้อมูล

3.3 รวบรวมข้อมูลและจัดเก็บข้อมูลที่ได้จากแบบสังเกต จากการดำเนินการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ตามแผนที่วางไว้มาจัดให้เป็นระบบเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์และนำข้อมูลที่ได้ไปสะท้อนผลการทำงานในชั้นสะท้อนกลับเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการที่จะนำไปปรับปรุงในวงรอบที่ 2

4. ขั้นตอนการสะท้อนกลับ (Reflection)

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้นิเทศร่วมดำเนินการ ดังนี้

4.1 ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลในชั้นสังเกต มาทำความเข้าใจร่วมกันโดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาจุดเด่น จุดด้อยของการทำงาน สภาพปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงานโดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ร่วมกันวิพากษ์วิจารณ์ถึงผลการปฏิบัติตามแผนการที่ได้กำหนดไว้

4.2 กลุ่มผู้ร่วมวิจัยร่วมกันหาข้อสรุปแนวทางการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นปรับปรุงจุดด้อยที่เกิดขึ้นและเสริมส่วนที่เป็นจุดเด่นของการปฏิบัติงานเพื่อให้การพัฒนา ศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ เพื่อเกิดประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จตามแผนที่วางไว้และนำไปปรับปรุงแก้ไขในวงรอบที่ 2

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องในการเก็บรวบรวมข้อมูลจำแนกตามลักษณะการใช้งานแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ได้แก่ เอกสารการอบรมเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วยเอกสารให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมี 7 เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกปฏิบัติในการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนกลับ

1.2.1 แบบสอบถาม สภาพ ปัญหาการพัฒนา ศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการศึกษาสภาพและปัญหาการพัฒนา แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสบการณ์การทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับและได้กำหนดน้ำหนักคะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง สภาพ/ปัญหามากที่สุด
- 4 หมายถึง สภาพ/ปัญหามาก
- 3 หมายถึง สภาพ/ปัญหาปานกลาง
- 2 หมายถึง สภาพ/ปัญหาน้อย
- 1 หมายถึง สภาพ/ปัญหาน้อยที่สุด

1.2.2 แบบทดสอบ ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มผู้เข้าหามาการวิจัยทั้งในช่วงก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการซึ่งแบบทดสอบนี้ใช้วัดความรู้ ความเข้าใจ และการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2.3 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มผู้ร่วมวิจัยเพื่อสัมภาษณ์ข้อมูลสภาพ และปัญหาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2.4 แบบสังเกต มีวัตถุประสงค์ ใช้บันทึกพฤติกรรมการดำเนินการ พัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ในระหว่างการประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศ และการศึกษาดูงาน

1.2.5 แบบบันทึกการประชุม มีวัตถุประสงค์ เพื่อใช้ในการบันทึกผล การดำเนินงานการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญระหว่างประชุมของ กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มผู้ร่วมวิจัยเพื่อสะท้อนผลการดำเนินเพื่อพัฒนากระบวนการพัฒนาศักยภาพครู

2 วิธีการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติการ ได้แก่

2.1.1 เอกสารการอบรมเชิงปฏิบัติการการวิจัยปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพและปัญหาของครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญเข้าสู่ที่ประชุมกลุ่มผู้ร่วมวิจัยเพื่อกำหนดขอบข่ายของการอบรมเชิงปฏิบัติการ

2. ศึกษากรอบแนวคิดของการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญที่จะดำเนินการพัฒนาครูและร่วมกันกำหนดหัวข้อที่จะใช้ในการอบรมเชิงปฏิบัติการ

3. ขอคำแนะนำจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และจากผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับเอกสารที่จะใช้ในการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของครูและตรงตามกรอบแนวคิดของการพัฒนาในด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เชี่ยวชาญมีรายชื่อดังนี้

3.1 รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ กรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพไหล กรรมการบริหารสาขาการบริหารหลักสูตรหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3.3 นายคำพูน ตูไพบูน หัวหน้าแผนกศึกษาธิการและกีฬา
แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

3.4 นางหลิงทอง แสงดาววัน รองคณะหัวหน้าแผนกศึกษาธิการ
และกีฬาแขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

3.5 นายคุณคำ รัตชะพน หัวหน้าแขนงจัดตั้งสำนักศึกษาธิการ
และกีฬาแขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนกลับ

2.2.1 แบบสอบถาม ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามครู
เกี่ยวกับสภาพและปัญหา โดยผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

2.2.1.1 ศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการ
จัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ

2.2.1.2 กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

2.2.1.3 สร้างแบบสอบถาม นำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.2.1.4 นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่านตรวจสอบความ
จริงเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของคำถาม (IOC) และเลือกข้อที่มีตั้งแต่ 0.5
ขึ้นไป

2.2.1.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.2.1.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุง
แก้ไขแล้วนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

2.2.1.7 แก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะคณะกรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
ต่อไป

2.2.2 แบบทดสอบ ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเป็นแบบทดสอบความ
รู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้วิจัยกำหนด
ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบ ดังนี้

2.2.2.1 ศึกษา ค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ
เรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อนำมาสร้างแบบทดสอบ

2.2.2.2 สร้างแบบทดสอบ เพื่อใช้ในการทดสอบกลุ่มเป้าหมายเพื่อทดสอบความรู้เข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญระหว่างเข้าร่วมอบรม
เชิงปฏิบัติการ

2.2.2.3 นำแบบทดสอบเรื่องการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และปรับปรุงแก้ไข

2.2.2.4 นำแบบทดสอบเรื่องการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมเพื่อพิจารณาตรวจสอบเสนอแนะปรับปรุงแก้ไข และปรับปรุงแก้ไขและเพิ่มเติมประเด็นที่ยังไม่ครอบคลุม เพื่อให้ได้แบบทดสอบที่สมบูรณ์

2.2.2.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.2.2.6 นำแบบทดสอบเรื่องการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบค่าIOC ความเที่ยงตรงของเนื้อหาเป็นขั้นตอนสุดท้าย

2.2.2.7 แก้ไขปรับปรุงแบบทดสอบเรื่องการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และจัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2.2.3 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์ครู และนักเรียนหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนในการสร้างแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

2.2.3.1 ศึกษา ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาสร้างแบบสัมภาษณ์ คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างใช้ในการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายหลังจากเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โดยกำหนดข้อคำถามให้ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการวัด

2.2.3.2 นำแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมในการใช้ภาษา ความครอบคลุมของเรื่องที่ทำกรสัมภาษณ์ และปรับปรุงแก้ไข

2.2.3.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมเพื่อพิจารณาตรวจสอบ เสนอแนะปรับปรุงแก้ไข และเพิ่มเติมประเด็นที่ยังไม่ครอบคลุม เพื่อให้ได้แบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์ พบว่า แบบสัมภาษณ์ทุกรายการมีค่าดัชนีความสอดคล้อง พบว่า มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกรายการ

2.2.3.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของคณะผู้เชี่ยวชาญ

2.2.3.5 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบเป็นขั้นตอนสุดท้าย

2.2.3.6 แก้ไขปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และจัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2.2.4 แบบสังเกตที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบสังเกตการจัดกิจกรรมในการศึกษาดูงาน แบบสังเกตพฤติกรรมความร่วมมือของครู และแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูในชั้นเรียน โดยผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนในการสร้างดังนี้

2.2.4.1 ศึกษา ค้นคว้าเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาสร้างแบบบันทึกการสังเกต

2.2.4.2 สร้างแบบบันทึกการสังเกต คือ แบบบันทึกการสังเกตที่ใช้บันทึกพฤติกรรมการดำเนินการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญระหว่างกระบวนการเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศ

2.2.4.3 นำแบบบันทึกการสังเกตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมในการใช้ภาษา ความครอบคลุมของเรื่องที่ทำกรสัมภาษณ์ และปรับปรุงแก้ไข

2.2.4.4 นำแบบบันทึกการสังเกตที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมเพื่อพิจารณาตรวจสอบเสนอแนะปรับปรุงแก้ไข และเพิ่มเติมประเด็นที่ยังไม่ครอบคลุม เพื่อให้ได้แบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์ทุกรายการมีค่าดัชนีความสอดคล้อง

2.2.4.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบบันทึกการสังเกตตามข้อเสนอแนะของคณะผู้เชี่ยวชาญ

2.2.4.6 นำแบบบันทึกการสังเกตที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบเป็นขั้นตอนสุดท้าย

2.2.4.7 แก้ไขปรับปรุงแบบบันทึกการสังเกตข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และจัดพิมพ์แบบสังเกตฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2.5 แบบบันทึกการประชุม ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบบันทึกการประชุมเพื่อการสะท้อนกลับ และแบบบันทึกการประชุมในการศึกษาสภาพและปัญหา โดยผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.2.5.1 ศึกษา ค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรูปแบบขั้นตอนการดำเนินการประชุม เพื่อนำมาสร้างแบบบันทึกการประชุม

2.2.5.2 สร้างแบบบันทึกการประชุม คือ เพื่อใช้ในการบันทึกที่ระหว่างประชุมของกลุ่มเป้าหมาย และกลุ่มผู้ร่วมวิจัยเพื่อสะท้อนผลการดำเนินการเพื่อพัฒนากระบวนการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ตามแนวทางการวิจัย

2.2.5.3 นำแบบบันทึกการประชุมสร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และปรับปรุงแก้ไข

2.2.5.4 นำแบบบันทึกการประชุม ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมเพื่อพิจารณาตรวจสอบ เสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไข และเพิ่มเติมประเด็นที่ยังไม่ครอบคลุม เพื่อให้ได้แบบบันทึกการประชุมที่สมบูรณ์ทุกรายการมีค่าดัชนีความสอดคล้อง

2.2.5.5 ปรับปรุงแก้ไข แบบบันทึกการประชุม ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.2.5.6 นำแบบบันทึกการประชุม ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบเป็นขั้นตอนสุดท้าย

2.2.5.7 แก้ไขปรับปรุงแบบ บันทึกการประชุม ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และจัดพิมพ์แบบบันทึกการประชุมฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2.2.6 แบบประเมินการเขียนแผน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นแบบที่ใช้วัดและประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ประเมินการจัดกิจกรรม โดยผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.2.6.1 ศึกษา ค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรูปแบบขั้นตอนการดำเนินการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ประเมินการจัดกิจกรรม เพื่อนำมาสร้างแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ประเมินการจัดกิจกรรม

2.2.6.2 สร้างแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ประเมินการจัดกิจกรรม คือ เพื่อใช้ในการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ประเมินการจัดกิจกรรม ของกลุ่มเป้าหมาย และกลุ่มผู้ร่วมวิจัยเพื่อสะท้อนผลการดำเนินการเพื่อพัฒนากระบวนการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ตามแนวทางการวิจัย

2.2.6.3 นำแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ประเมินการจัดกิจกรรม ที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และปรับปรุงแก้ไข

2.2.6.4 นำแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ประเมินการจัดกิจกรรม ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมเพื่อพิจารณาตรวจสอบ เสนอแนะปรับปรุงแก้ไข และเพิ่มเติมประเด็นที่ยังไม่ครอบคลุม เพื่อให้ได้แบบบันทึกการประชุมที่สมบูรณ์ทุกรายการมีค่าดัชนีความสอดคล้อง

2.2.6.5 ปรับปรุงแก้ไข แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ประเมินการจัดกิจกรรม ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.2.6.6 นำแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ประเมินการจัดกิจกรรม ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบเป็นขั้นตอนสุดท้าย

2.2.6.7 แก้ไขปรับปรุงแบบ แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ประเมินการจัดกิจกรรม ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และจัดพิมพ์แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ประเมินการจัดกิจกรรม ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิจัยเชิงปฏิบัติการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผน (Planning) เป็นการศึกษาสภาพ ปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวบรวมข้อมูลได้จากแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และการศึกษาเอกสาร

2. การปฏิบัติการ (Action) เป็นขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือ ดังนี้

2.1 แบบทดสอบ

2.2 แบบบันทึกการประชุมเพื่อการสะท้อนกลับ

2.3 แบบบันทึกการประชุมในการศึกษาสภาพและปัญหา

3. การสังเกตการณ์ (Observation) เป็นขั้นตอนสังเกตการณ์ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ของครู นักเรียน โดยรวบรวมข้อมูลได้ ดังนี้

3.1 แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.2 แบบสังเกตการจัดกิจกรรมในการศึกษาดูงาน

3.2 แบบสังเกตพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมของครู

3.3 แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูในชั้นเรียน

3.4 แบบบันทึกการประชุมเพื่อการสะท้อนกลับ

3.5 แบบบันทึกการประชุมในการศึกษาสภาพและปัญหา

3.6 แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

3.7 แบบประเมินการจัดกิจกรรม

4. การสะท้อนกลับ (Reflection) เป็นขั้นตอนการประเมิน ตรวจสอบ กระบวนการซึ่งได้จากเครื่องมือในการวิจัยในชั้นปฏิบัติการและการสังเกตการณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกระทำข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม และลงรหัสพร้อมตรวจสอบความถูกต้องแล้วประมวลผลโดยใช้คอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยแยกการวิเคราะห์ข้อมูลตามลักษณะของแบบสอบถามแต่ละตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ระดับสภาพ และปัญหาการจัดการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ตามทัศนะของครูโดยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

2. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสังเกต แบบการสัมภาษณ์ แบบบันทึกการประชุมแบบบันทึกการปฏิบัติงาน แบบบันทึกการตรวจผลการ มารวบรวมและจัดเป็นหมวดหมู่ตามกรอบแนวคิดการวิจัย

3. ตรวจสอบคุณภาพ และความถูกต้องของข้อมูล โดยใช้เทคนิคการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation technique) เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ โดยผู้วิจัยเลือกใช้ ดังนี้

3.1 การตรวจสอบด้านข้อมูล (Data Triangulation) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลหนึ่งจากบุคคลหนึ่งที่เกี่ยวข้องหลายคน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความเที่ยงตรง และเชื่อถือได้

3.2 การตรวจสอบด้านวิธีการ (Methodological Triangulation) เป็นการเทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธีการ เช่น เก็บรวบรวมข้อมูลจากการจดบันทึกประจำวันเพื่อให้มีความเที่ยงตรงและมีความเชื่อถือได้

4. การตรวจสอบด้านผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย (Investigation Triangulation)

4.1 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์สังเคราะห์ และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่มให้เป็นหมวดหมู่ตามกรอบแนวความคิดและความมุ่งหมายของการวิจัย

4.2 ประมวลผล และสรุปผลการวิจัยนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบของการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติพื้นฐานคือสถิติพื้นฐานได้แก่

1. ค่าความถี่ (Frequency)
2. ค่าร้อยละ (percentage)
3. ค่าเฉลี่ย (Mean)
4. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และร้อยละ

ความก้าวหน้าซึ่งมีเกณฑ์การแปลผลดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545, หน้า 112)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง น้อยที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปนลิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ และกีฬา เมืองโกสอนพมวิททาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) แนวทางที่ใช้ในการพัฒนา ได้แก่ การศึกษาดูงาน การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน โดยผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละวงรอบตามความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปนลิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอนพมวิททาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
2. แนวทางการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปนลิม
3. ผลการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปนลิม

1. การดำเนินการพัฒนา ในวงรอบที่ 1

1.1 ขั้นการวางแผน (Planning)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาสภาพและปัญหาการสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปนลิม โดยการศึกษาวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ครูผู้ เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาและวางแผนปฏิบัติการ ซึ่งมีรายละเอียดการดำเนินการดังนี้

ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปนลิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอนพมวิททาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยใช้แบบสอบถาม

ความคิดเห็นของบุคลากรภายในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปณสิม ซึ่งเป็นผู้ร่วมวิจัย จำนวน 34 คน เพื่อสอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งแยกออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ ดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	13	38.24
หญิง	21	61.76
รวม	34	100.00
2. ประสบการณ์ในการทำงาน		
ต่ำกว่า 10 ปี	9	26.47
10 – 20 ปี	11	32.35
มากกว่า 20 ปี	14	41.18
รวม	34	100.00
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	5	14.71
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	25	73.53
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	0	0.00
อื่นๆ	4	11.76
รวม	34	100.00

จากตาราง 5 พบว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 61.76 รองลงมาคือ เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 38.24 ประสบการณ์ในการทำงาน ส่วนใหญ่มากกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.18 รองลงมา ระหว่าง 10 – 20 ปี คิดเป็นร้อยละ

32.35 และต่ำกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.47 การศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 73.53 รองลงมาคือ ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 14.71 และอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 11.76

ตอนที่ 2 ประเด็นการแสดงความคิดเห็น

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปชนิม ผลการแสดงความคิดเห็นปรากฏดังตาราง 6

ตาราง 6 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลสภาพและปัญหาการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปชนิม

รายการ	ค่าสถิติ (N=34)		แปลความ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. โรงเรียนมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาเพื่อกำหนดเป้าหมายและกลยุทธ์ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ	1.78	0.67	น้อย
2. โรงเรียนมีการชี้แจงนโยบายของสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญให้บุคลากรทราบ	2.17	0.84	น้อย
3. โรงเรียนมีการจัดทำแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนที่รองรับการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ	1.76	0.73	น้อย
4. โรงเรียนมีการกำหนดมาตรการติดตามดูแลให้งานโครงการที่รองรับการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญประสบความสำเร็จ	2.00	0.87	น้อย

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการ	ค่าสถิติ (N=34)		แปล ความ
	$\bar{X}$	S.D.	
5. โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้ มีเนื้อหาและกิจกรรมสอดคล้องกับหลักการจัดการ เรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.10	0.33	น้อย
6. โรงเรียนมีการจัดหา สื่อ วัสดุ อุปกรณ์และ เครื่องมือ เครื่องใช้ต่างๆ แหล่งการเรียนรู้ในและ นอกโรงเรียนสนับสนุนการจัดการเรียนรู้	2.44	0.73	น้อย
7. โรงเรียนมีการให้ขวัญ กำลังใจ ยกย่องชมเชย ประกาศเกียรติคุณแก่ครูที่จัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ	2.00	0.87	น้อย
8. โรงเรียนมีการส่งเข้ารับการอบรมกับหน่วยงานอื่น เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ	2.33	0.51	น้อย
9. โรงเรียนมีการสร้างความตระหนักรณรงค์ให้มี การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการจัดการเรียนรู้โดยเน้น นักเรียนเป็นสำคัญ	2.44	0.73	น้อย
10. โรงเรียนมีการจัดแหล่งเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็น สำคัญให้ครูผู้สอนและบุคลากรได้ศึกษาค้นคว้าอย่าง เพียงพอ	2.33	0.84	น้อย
11. โรงเรียนมีการสนับสนุนให้ครูและบุคลากรเป็นสมาชิก ของชมรม สมาคมหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่ส่งเสริมการ จัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ	1.76	0.73	น้อย
12. โรงเรียนมีการวางแผนการนิเทศให้สอดคล้องกับ ปัญหา และความต้องการของบุคลากรในการจัดการ เรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ	2.10	0.33	น้อย
13. โรงเรียนการสร้างเสริมขวัญและกำลังใจใน รูปแบบต่างๆ ให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา	2.44	0.73	น้อย

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการ	ค่าสถิติ (N=34)		แปล ความ
	$\bar{X}$	S.D.	
14. โรงเรียนมีการประเมินผลการนิเทศเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ	2.00	0.87	น้อย
15. โรงเรียนมีการให้คำแนะนำเพื่อให้ครูผู้สอนทำการประเมินการเรียนรู้โดยใช้การประเมินผลตามสภาพจริง	2.17	0.84	น้อย
16. โรงเรียนจัดให้มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสิ้นสุดลง	1.76	0.73	น้อย
17. โรงเรียนมีการใช้วิธีการประเมินแบบกัลยาณมิตร	2.00	0.87	น้อย
18. โรงเรียนได้มีการนำนักเรียนไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียนนอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน	2.17	0.84	น้อย
19. โรงเรียนมีการส่งเสริมครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้	1.76	0.73	น้อย
20. โรงเรียนจัดให้มีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.00	0.87	น้อย
รวม	2.08	0.70	น้อย

จากตาราง 6 พบว่า สภาพและปัญหาการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนมัธยมสมบูรณ์โพธิ์สนิม โดยรวมอยู่ในระดับน้อยมีค่าเฉลี่ยรวมที่ 2.08 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ โรงเรียนมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาเพื่อกำหนดเป้าหมายและกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนมีการชี้แจงนโยบายของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญให้บุคลากรทราบ โรงเรียนมีการจัดทำแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนที่

รองรับการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนมีการกำหนดมาตรการติดตามดูแลให้งาน/โครงการที่รองรับการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญประสบความสำเร็จ โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้มีเนื้อหาและกิจกรรมสอดคล้องกับหลักการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนมีการให้ขวัญกำลังใจ ยกย่องชมเชย ประกาศเกียรติคุณแก่ครูที่จัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนมีการส่งเข้ารับการอบรมกับหน่วยงานอื่นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ โรงเรียนมีการจัดแหล่งเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญให้ครูผู้สอนและบุคลากรได้ศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอ โรงเรียนมีการสนับสนุนให้ครูและบุคลากรเป็นสมาชิกของชมรม สมาคมหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนการสร้างเสริมขวัญและกำลังใจในรูปแบบต่างๆ ให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา โรงเรียนมีการประเมินผลการนิเทศเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนจัดให้มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสิ้นสุดลง โรงเรียนมีการใช้วิธีการประเมินแบบกัลยาณมิตร โรงเรียนได้มีการนำนักเรียนไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียนนอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน โรงเรียนมีการส่งเสริมครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โรงเรียนจัดให้มีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. การสัมภาษณ์ ผลการสัมภาษณ์ มีดังนี้

2.1 จากการศึกษาสภาพ พบว่า ครูผู้สอนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ขาดการศึกษาเอกสารคู่มือครู ขาดการอบรมพัฒนา ตลอดจนข้อมูลจากทางอินเทอร์เน็ต

2.2 ปัญหาการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ครูยังยึดติดกับการสอนแบบเดิม ขาดพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายให้กับผู้เรียนและไม่ให้ความสำคัญต่อผู้เรียน

3. ผลการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ครูในโรงเรียนมัธยมสมบูรณ์ โพนสิม โดยใช้สัมภาษณ์ฉบับที่ 1 ซึ่งมีเนื้อหากล่าวถึงสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผลการสัมภาษณ์ปรากฏ ดังนี้

3.1 สภาพการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผลการสัมภาษณ์พบว่า ส่วนมากครูจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนโดยการเขียนบนกระดานดำ แล้วให้นักเรียน

ทำแบบฝึกหัด ครูยังใช้สื่อวัตกรรมการไม่หลากหลาย นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนในห้องเรียนมีจำนวนมาก ทำให้การดูแลไม่ทั่วถึงทุกคน ดังที่ได้จากการสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“...ครูส่วนใหญ่ได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจากเอกสารที่ศึกษาค้นคว้า...”

(ไถสอน พมมะจัก, 27 ตุลาคม 2556)

“...ครูส่วนน้อยได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจากการอบรม แล้วไม่ขยายผลต่อทำให้เด็กนักเรียนเสียโอกาส...”

(สายสะหมอน ไชยะวัน, 27 ตุลาคม 2556)

“ ได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจากทางอินเทอร์เน็ต และจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากเพื่อน ”

(สุดาสะหวัน บุนจะเริน, 27 ตุลาคม 2556)

3.2 ปัญหาและอุปสรรคที่พบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ครูยังติดกับการสอนแบบเดิมไม่พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายให้กับนักเรียนและไม่ให้ความสำคัญต่อผู้เรียน ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ ดังนี้

“ ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยึดครูเป็นสำคัญ โดยครูอธิบาย เขียนบนกระดาน แล้วให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ครูยังใช้สื่อวัตกรรมการไม่หลากหลาย นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดผลส่วนใหญ่ใช้แบบทดสอบ แบบ 4 ตัวเลือก เพราะตรวจให้คะแนนง่าย....”

(ไถสอน พมมะจัก, 28 ตุลาคม 2556)

“...ครูยังยึดติดกับการสอนแบบเดิมๆ คือสอนตามหนังสือแบบเรียน นักเรียนมีมาก และครูขาดขวัญและกำลังใจ ควรจัดให้มีการส่งครูได้มีโอกาสเข้าประชุมทุกๆ คน...”

(สายสะหมอน ไชยะวัน, 28 ตุลาคม 2556)

“...นักเรียนในห้องเรียนมีจำนวนมาก ทำให้การดูแลไม่ทั่วถึงทุกคน และจัดครูสอนไม่ตรงกลุ่มสาระที่ครูมีความชำนาญการเฉพาะด้าน...”

(สุดาสะหวัน บุนจะเริน, 28 ตุลาคม 2556)

“...ครูเห็นความสำคัญของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ น้อยมาก ครูไม่เข้าใจในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ขาดการนิเทศอย่างต่อเนื่อง...”

(ลักดาลา อินทะวง, 28 ตุลาคม 2556)

3.3 ปัญหาในข้อที่ 2 ข้อใดสำคัญที่สุด พบว่า การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูขาดความรู้ในเรื่องการวัดและประเมินผล ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ ดังนี้

“...การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพราะจะทำให้เด็กมีการพัฒนาและมีส่วนร่วมในกิจกรรม...”

(สุดาสะหวัน บุนจะเริน, 28 ตุลาคม 2556)

“...นักเรียนในห้องเรียนมีจำนวนมาก ทำให้การดูแลไม่ทั่วถึงทุกคน ครูขาดความรู้ในเรื่องการวัดและประเมินผล ส่วนมากครูจะทำแบบทดสอบแบบเลือกตอบ เพราะง่ายต่อการตรวจให้คะแนน และนักเรียนในห้องมีมาก...”

(ลักดาลา อินทะวง, 28 ตุลาคม 2556)

3.4 ในกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้ศึกษาหลักสูตร เนื้อหา หรือข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน พบว่า มีความต้องการพัฒนาตนเอง ไม่เข้าใจกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ ดังนี้

“...ได้ศึกษาหลักสูตร เนื้อหา แต่ไม่เข้าใจ อยากรวบรวมการอบรมเพื่อการพัฒนาตนเอง...”

(ทะวีสุก แก้วพอนทิบ, 28 ตุลาคม 2556)

3.5 เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ครูขาดทักษะและความรู้ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยี ครูให้โอกาสออกแสดงหน้าชั้นน้อยมาก ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ ดังนี้

“...ส่วนใหญ่ยังเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่มากนัก ครูขาดทักษะและความรู้ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยี การเรียนรู้ที่ทันสมัย...”

(ไถสอน พมมะจัก, 28 ตุลาคม 2556)

“...การวัดผล ประเมินผลครูมักจะใช้แบบทดสอบแบบที่มีตัวเลือกตอบ 4 ตัวเลือก เพราะสะดวกกับการตรวจให้คะแนน...”

(สุดาสะหวัน บุนจะเริน, 28 ตุลาคม 2556)

“...นักเรียนได้แสดงออกน้อย เพราะครูให้โอกาสออกแสดงหน้าชั้นน้อยมาก ส่วนมากจะเป็นครูหยิบยื่นหรือหามาให้นักเรียนได้เรียนรู้...”

(สายสะหมอน ไชยะวัน, 28 ตุลาคม 2556)

จากการสัมภาษณ์นักเรียน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนมัธยมสมบูรณโปชนิม พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ทำตามทีครูบอกและแนะนำเป็นส่วนใหญ่ ออกรายงานหน้าชั้นเป็นบางครั้งครูแจกใบงานให้ทำทำยชั่วโมง แสดงความคิดเห็นในการเรียนน้อย ครูส่วนใหญ่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่น่าสนใจ ครูให้นักเรียนทำด้วยตนเอง โดยการแจกใบงาน แบบฝึกหัด ไม่สรุปและอธิบายเพิ่มเติม และไม่คอยตรวจผลงาน ดังตัวอย่างที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังนี้

1. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้นักเรียน พบว่าครูส่วนมากเขียนบนกระดานดำ ครูจะแจกใบงานทำยชั่วโมง ส่วนมากครูจะอธิบายในหนังสือแบบเรียน แล้วให้ทำแบบฝึกหัดทำยบท ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ ดังนี้

“...ครูจะให้ออกรายงานหน้าชั้นนานๆที ส่วนมากเขียนบนกระดานดำ ครูจะให้งานทำตามแบบฝึกหัดทำยบทตามที่ครูมอบหมาย...”

(อะพิลิต ไชพูทอง, 1 พฤศจิกายน 2556)

“...ครูจะแจกใบงานท้ายชั่วโมง แล้วนำส่งครู ถ้าหากยังทำไม่เสร็จก็ให้ทำเป็นการบ้าน...”

(สีสะหวาด เพ็ชรมงคล, 1 พฤศจิกายน 2556)

“...มีบางครั้งครูจะให้นักเรียนได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยการตอบคำถามครู...”

(พอนทิบ แก้วบุบผา, 1 พฤศจิกายน 2556)

“...ส่วนมากครูจะอธิบายในหนังสือแบบเรียน แล้วให้ทำแบบฝึกหัดท้ายบท ...”

(สายจำพอน ไชยะเลิด, 1 พฤศจิกายน 2556)

2. นักเรียนได้อภิปราย /แสดงความคิดเห็นในการเรียน พบว่า ครูไม่ได้ให้อภิปรายผล นักเรียนออกรายงานหน้าชั้นไม่บ่อยนักและครูสอนแต่ในหนังสือแบบเรียนเสร็จแล้วก็ให้ทำแบบฝึกหัดท้ายชั่วโมง ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ ดังนี้

“...ครูไม่ได้ให้อภิปรายอะไร แต่มีใบงานให้ทำทุกวัน...”

(อินทะกอน ไชยะวง, 1 พฤศจิกายน 2556)

“...ครูแบ่งกลุ่มให้ออกรายงานหน้าชั้นไม่บ่อยนัก ส่วนมากสอนตามแบบเรียนทุกวัน...”

(พอนทิบ บุนโสพา, 1 พฤศจิกายน 2556)

“...ครูสอนแต่ในหนังสือแบบเรียน เสร็จแล้วก็ให้ทำแบบฝึกหัดท้ายชั่วโมง...”

(สายจำพอน ไชยะเลิด, 1 พฤศจิกายน 2556)

3. นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ภายในและนอกห้องเรียน พบว่า ส่วนมากจะเรียนแต่ในห้องเรียนจะได้เรียนข้างนอกเฉพาะวิชาเกษตร ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ ดังนี้

“...ส่วนมากจะเรียนแต่ในห้องเรียน จะได้เรียนข้างนอกเฉพาะวิชาเกษตร และวิชาพลศึกษา...”

(สุตาสะหวัน บุนจะเริน, 1 พฤศจิกายน 2556)

“...ครูให้นักเรียนทำแต่ในห้องเรียน...”

(ลักดาลา อินทะวง, 1 พฤศจิกายน 2556)

“...ครูให้ทำงานในห้องเรียน แต่ครูไม่ตรวจงาน ไม่ติดตามผลงาน...”

(ทะวีสุก แก้วพอนทิบ, 1 พฤศจิกายน 2556)

4. นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อ จัดหา และการใช้สื่อการเรียนรู้ร่วมกับครู พบว่า ไม่ค่อยได้ผลิตสื่อ ไม่มีทักษะ ความรู้ที่จะผลิตสื่อการเรียนรู้ ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ ดังนี้

“...ไม่ค่อยได้ผลิตสื่อ เพราะส่วนมากครูจะเตรียมมา...”

(ลีสะหวาด เพ็ดมงคน, 1 พฤศจิกายน 2556)

5. ขณะที่ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง พบว่า นักเรียนส่วนมากจะจดงานบนกระดานดำเท่านั้น ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ ดังนี้

“...นักเรียนทุกคนฟังครูอธิบายในบทเรียน แล้วจดบนกระดาน และตอบคำถามครู...”

(สายจำพอน ไชยะเลิด, 1 พฤศจิกายน 2556)

จากการศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปนสิม พบว่า สภาพ ครูส่วนมากชอบเขียนเนื้อหาวิชาบนกระดานดำ บางครั้งครูมักจะแจกใบงานท้ายชั่วโมง ส่วนมากครูจะอธิบายในหนังสือแบบเรียน แล้วให้ทำแบบฝึกหัดท้ายบท ครูสอนแต่ในหนังสือแบบเรียน เสร็จแล้วก็ให้ทำแบบฝึกหัดท้ายชั่วโมงและส่วนมากจะเรียนแต่ใน

ห้องเรียนจะได้เรียนข้างนอกเฉพาะวิชาเกษตร ส่วนปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ครูขาดความรู้ในการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ขาดความรู้ในการเขียนแผนการเรียนรู้ ขาดทักษะในการผลิตสื่อการเรียนการสอนซึ่งส่งผลให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร หลังจากได้ทราบสภาพปัญหาการวิจัย ผู้วิจัยผู้ร่วมวิจัยได้ประชุมร่วมกันเพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาศักยภาพครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2 ชั้นการปฏิบัติการ

1.2.1 แนวทางการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนมัธยมสมบูรณไพณสิน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอนพมวิหาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้แก่

ในวันที่ 18 ตุลาคม 2556 ณ ห้องประชุมโรงเรียนมัธยมสมบูรณไพณสิน ระหว่างเวลา 08.00 – 16.30 น. ได้มีการอบรมชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อหาแนวทางการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้แก่ ผู้วิจัย และครูผู้สอนจำนวน 34 คน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ชี้แจงเหตุผล ที่มาของการพัฒนาครูที่สืบเนื่องมาจากผลการศึกษาสภาพละปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อร่วมกันกำหนดหาแนวทางการพัฒนาครู เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญร่วมกัน การเก็บข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ และอภิปรายผล ผู้เข้าร่วมวิจัยได้เลือกแนวทางในการพัฒนาครู เพื่อให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเลือกแนวทางการพัฒนาครู 3 แนวทาง คือ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการนิเทศภายใน ประกอบด้วย 3 แนวทาง ดังนี้

1.2.1.1 การศึกษาดูงาน

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันพิจารณากำหนดโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนมัธยมสมบูรณไพณสิน ได้แก่ โรงเรียนมุกดาวิทยานุกูล อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ใน วันที่ 13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2556 ดังตาราง 7

ตาราง 7 ตารางการศึกษาดูงาน การพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปนลิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอนพมวิหาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

วัน เดือน ปี	เวลา	รายละเอียด
13 พ.ย. 2556	08.30 -09.00น.	- เดินทางถึง โรงเรียนมุกดาวิทยานุกูล อำเภอเมืองมุกดาหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22
	09.00 – 12.30น. 13.00-16.00 น.	- ฟังการบรรยายพิเศษ จาก ผู้อำนวยการโรงเรียนมุกดาวิทยานุกูล - ชมการสาธิตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูโรงเรียนมุกดาวิทยานุกูล
	17.00 – 18.00 น	- สัมภาษณ์ สอบถาม สังเกต บันทึกข้อมูลในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ - เยี่ยมชมโรงเรียน, ฟังสรุปและมอบของที่ระลึก - เดินทางกลับ

จากการได้เดินทางไปศึกษาดูงานที่โรงเรียนมุกดาวิทยานุกูล พบว่าผู้ร่วมวิจัยมีความกระตือรือร้นในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ได้สังเกตการจัด กิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จากนั้นได้ศึกษาการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การศึกษาเอกสาร การสังเกต การสัมภาษณ์ เพื่อนำมาเป็นบทเรียนและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ เพื่อนำมาปรับใช้ในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปนลิม ต่อไป

1.2.1.2 การอบรมเชิงปฏิบัติการ

ก่อนดำเนินการอบรมเชิงปฏิบัติการ ผู้วิจัยได้ให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยทำแบบทดสอบตามแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจด้านการจัดกิจกรรมการ

เรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเขียนแผนการจัดการจัดการการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ใช้แบบทดสอบจำนวน 1 ฉบับ ข้อคำถาม 30 ข้อ เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือกโดยใช้ทดสอบก่อนการอบรม และหลังการอบรม ในวันที่ 8 -9 ธันวาคม 2556

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการอบรมเชิงปฏิบัติการ

1. การวางแผนการอบรมเชิงปฏิบัติการ

1.1 การกำหนดจำนวนผู้เข้าร่วมการอบรมได้แก่ กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน

34 คน

1.2 การเตรียมสถานที่ประชุม ณ ห้องประชุมโรงเรียนมัธยมสมบูรณ์

โพนลิม

1.3 กำหนดวิธีการอบรม การอบรมใช้วิธีการบรรยาย ศึกษาเอกสาร คู่มือ กิจกรรมฝึกปฏิบัติ อภิปรายกลุ่ม อภิปรายซักถาม และตอบปัญหา

1.4 กำหนดประธานพิธีเปิด-ปิดการอบรม ประธานในพิธีเปิด - ปิด คือนางหญิงทอง แสงดาววัน รองคณะแผนกศึกษาธิการแขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

2. การจัดสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก มีการจัดสถานที่บรรยายภาคให้เหมาะสมกับการอบรม เครื่องอำนวยความสะดวกในการอบรม ได้แก่ เครื่องเล่นซีดี เครื่องฉายโปรเจคเตอร์ เครื่องเสียง

3. การจัดเตรียมเอกสารที่ใช้ประกอบการอบรม ประกอบด้วย

3.1 เอกสาร เรื่อง การจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.2 การออกแบบการจัดการเรียนรู้

3.3 การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.4 การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

4. การเตรียมบุคลากร

4.1 การเชิญวิทยากร โดยผู้วิจัยออกหนังสือเชิญจากโรงเรียนมัธยมสมบูรณ์โพนลิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอนพมวิทาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

4.2 จัดทำหนังสือคำสั่งจากจากโรงเรียนมัธยมสมบูรณไพณสิม เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ พร้อมจัดทำคำสั่งให้ครูกลุ่มผู้ร่วมวิจัยเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้

4.3 แจ้งผู้เกี่ยวข้องในการอบรมเชิงปฏิบัติการ รับทราบ และเชิญ ประธานในพิธีเปิด - ปิด

ขั้นตอนที่ 2 การอบรมเชิงปฏิบัติการ

ตาราง 8 กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนมัธยมสมบูรณไพณสิม

วันที่ เดือน/ปี	เวลา	รายละเอียด
8 ธ.ค. 2556	08.30-09.00 น.	- ลงทะเบียน
	09.0 - 09.30 น.	- พิธีเปิดการอบรมและบรรยายพิเศษ
	09.30 -10.00 น.	- ทดสอบความรู้ก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการ
	10.00 - 12.00 น.	- ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
	13.00 -16.30 น.	- ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (ต่อ)
9 ธ.ค. 2556	08.30 -09.00 น.	- ลงทะเบียน
	09.00 - 12.00 น.	- การจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
	13.00 - 15.00 น.	- เทคนิคการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
	15.15 - 15.45 น.	- ทดสอบความรู้หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ
	15.45 - 16.00 น.	- สรุปและอภิปรายผล ตอบแบบสอบถาม
	16.00 - 16.30 น.	- มอบวุฒิบัตร พิธีปิดการฝึกอบรม

ในวันที่ 8 -9 ธันวาคม 2556 ซึ่งมีวิธีดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. เวลา 07.30 - 08.30 น. ลงทะเบียน

2. เวลา 08.45 – 09.00 น. พิธีเปิดการอบรมเชิงปฏิบัติการอย่างเป็นทางการ
  3. หลังพิธีเปิด กลุ่มผู้ร่วมวิจัย เข้ารับการทดสอบจากแบบทดสอบก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการ
  4. เวลา 09.00 – 12.00 น. นางหญิงทอง แสงดาววัน รองคณะแพนการศึกษาธิการแขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มาเป็นวิทยากรจัดกิจกรรม เรื่อง การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่
    - 4.1 ทดสอบวัดความรู้ เรื่อง การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ
    - 4.2 บรรยายให้ความรู้จัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วยสาระสำคัญ ได้แก่ 1) การออกแบบการเรียนรู้ 2) การเขียนแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล
    - 4.3 แบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติการออกแบบการเรียนรู้และการเขียนแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
    - 4.4 สุ่มกลุ่มตัวอย่างออกนำเสนอผลงาน หลังจากนั้นวิทยากรเสนอแนะเพิ่มเติม
    - 4.5 อภิปราย ชักถาม ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
  5. ชักถามและตอบปัญหา
  6. ประเมินผลหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วยแบบทดสอบวัดความรู้หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ
  7. พิธีปิดการอบรมเชิงปฏิบัติการ
- ขั้นตอนที่ 3 การประเมินผลการดำเนินการ ดังนี้
- การประเมินผลหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยผู้เข้าร่วมวิจัยจำนวน 34 คน เข้ารับการทดสอบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ เทคนิควิธีสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การออกแบบการเรียนรู้ การเขียนแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดทำสื่อและการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้

1.2.1.3 การนิเทศภายใน

การนิเทศภายในในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีเป้าหมายเพื่อให้พัฒนาศักยภาพบุคลากรโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปนสิม ให้สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างถูกต้องตามขั้นตอนและกระบวนการในการจัดการเรียนรู้ มีการผลิตสื่อ และการใช้สื่อการเรียนรู้ เพื่อได้พัฒนาตนเอง โดยได้ดำเนินงานจัดกิจกรรมการนิเทศภายใน ในวงรอบที่ 1 ระหว่างวันที่ 8 - 29 มกราคม 2556 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ประชุมปรึกษาหารือ และพิจารณา ร่วมกันจึงมีข้อตกลงร่วมกันโดยมีผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปนสิม เป็นผู้นิเทศ แนะนำ กำกับติดตามและประเมินผล เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแก่ครูผู้สอน ตามปฏิทินการนิเทศภายใน ดังตาราง 9

ตาราง 9 ปฏิทินการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปนสิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอนพมวิทาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

วัน เดือน ปี	เวลา	กิจกรรม	ผู้นิเทศ	ผู้รับการนิเทศ
8-19 มกราคม 2557	10.00 – 11.00 น. 14.00 – 15.00 น.	1. ประเมินแผนการจัดการจัดกิจกรรม การเรียนรู้และการนำไปใช้ 2. สังเกตพฤติกรรมการสอนครู 3. สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ นักเรียน	ผู้อำนวยการ โรงเรียน มัธยมสมบูรณ โปนสิม	กลุ่ม ผู้ร่วมวิจัย
20-29 มกราคม 2557	09.00 – 10.00 น. 11.00– 12.00 น.	1. ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ และการนำไปใช้ 2. สังเกตพฤติกรรมการสอนครู 3. สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ นักเรียน	ผู้อำนวยการ โรงเรียน มัธยมสมบูรณ โปนสิม	กลุ่ม ผู้ร่วมวิจัย

3.1 การนิเทศภายในการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนมัธยมสมบุญนิพนธ์ ด้านการเขียนแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถนำไปใช้ในชั้นเรียนได้
 ดังตาราง 10

ตาราง 10 ผลการประเมินการเขียนแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนมัธยมสมบุญนิพนธ์ ในวงรอบปีที่ 1

ข้อ	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ค่าสถิติ (N=34)		แปลความ
		$\bar{X}$	S.D	
1	การจัดหาเอกสารแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.63	0.79	มาก
2	การศึกษาหลักการ ทฤษฎี การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.05	0.74	มาก
3	คู่มือครูเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.00	0.47	มาก
4	การลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.21	0.42	ปานกลาง
5	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละขั้นตอนให้ต่อเนื่อง	4.00	0.88	มาก
6	การจัดเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสม	3.84	0.77	มาก
7	การสร้างเนื้อหาสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของครูผู้สอน	3.84	0.60	มาก
8	การใช้เทคนิคในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.84	0.46	มาก
9	การกำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	3.89	0.60	มาก
10	การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.63	0.79	มาก
11	การบูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้ เข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ	3.79	0.42	ปานกลาง
12	การวิเคราะห์หลักสูตร เนื้อหา จุดประสงค์	3.63	0.74	มาก
13	การจัดทำกำหนดการสอนและหน่วยการเรียนรู้	3.89	0.60	มาก
รวมเฉลี่ย		3.78	0.64	มาก

จากตาราง 10 การนิเทศภายใน เพื่อพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) โดยเรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับคือ คู่มือครูเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละขั้นตอนให้ต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.00$) รองลงมาคือ การศึกษาหลักการ ทฤษฎี การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้เทคนิคในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการวิเคราะห์หลักสูตรเนื้อหา จุดประสงค์ ($\bar{X} = 3.89$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการบูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้ เข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้ อื่นๆ ($\bar{X} = 3.21$) ตามลำดับ

1.3 ชั้นการสังเกตการณ์ (Observation)

จากการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนมัธยมสมบุญณโพนสิม โดยวิทยากรได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังปรากฏผล ดังนี้

1.3.1 การศึกษาดูงาน โดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันพิจารณากำหนดโรงเรียนต้นแบบการจัดการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนมัธยมสมบุญณโพนสิม ได้แก่ โรงเรียนมุกดาวิทยานุกูล สำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 22 ในวันที่ 13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2556 ดังรายละเอียด ดังนี้

จากการไปศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบในครั้งนี้ของคณะครูโรงเรียนมัธยมสมบุญณโพนสิม สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกลอนพมวิหาน มีความภาคภูมิใจในผลงานของโรงเรียนต้นแบบด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพราะได้รับความรู้ด้านเทคนิคการเรียนรู้ การใช้สื่อ นวัตกรรมสื่อเทคโนโลยี การเรียนรู้จากคณะครู ผู้บริหาร แหล่งเรียนรู้และหลักการบูรณาการ ทำให้คณะครูโรงเรียนมัธยมสมบุญณโพนสิม มีความรู้ เทคนิค วิธีการอันที่จะทำให้การจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนมัธยมสมบุญณโพนสิม ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ตัวอย่างคำสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครู โรงเรียนมัธยมสมบุญณโพนสิม ในการศึกษาดูงานที่โรงเรียนมุกดาวิทยานุกูล อำเภอเมืองมุกดาหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ดังนี้

“...เราได้เทคนิคการเรียนการสอนใหม่ๆ ที่ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจ สนใจ ในบทเรียนเนื้อหามากขึ้น...”

(จันทะรังสี ยันวงลัก, 18 พฤศจิกายน 2556)

“...การเรียนสามารถบูรณาการในห้องเรียนนอกห้องเรียนขึ้นอยู่กับบทเรียน และเนื้อ ทำให้นักเรียนไม่เบื่อหน่ายกับการเรียน...”

(รัตสะหทัย แก้วชมพู, 18 พฤศจิกายน 2556)

“...เป็นการดูงานที่มีประโยชน์ คุ่มค่า เพราะได้รับประโยชน์มากมาย เช่น เทคนิคการสอน การใช้สื่อการเรียน นวัตกรรม เทคโนโลยีใหม่ๆ ...”

(บุญทอง อินทิตาวง, 18 พฤศจิกายน 2556)

จากคำสัมภาษณ์ของคณะครู โรงเรียนมัธยมสมบูรณไพณสิม สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอนพมวิหาน มีความภาคภูมิใจในผลงานของ โรงเรียนต้นแบบด้านการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพราะได้รับความรู้ด้านเทคนิคการจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อ นวัตกรรมสื่อเทคโนโลยี การเรียนรู้จาก แหล่งเรียนรู้และหลักบูรณาการ ทำให้คณะครู โรงเรียนโรงเรียนมัธยมสมบูรณไพณสิม ได้มีความรู้ เทคนิค วิธีการอันที่จะทำให้ให้นักเรียนมีความรู้ ประสบการณ์มากขึ้น

1.3.2 การอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยดำเนินการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในวันที่ 8 - 9 ธันวาคม 2556 ผู้วิจัยได้ให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยทำแบบทดสอบตามแบบที่ ผู้วิจัยสร้างขึ้น เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการวัดและประเมินผลการ เรียนรู้ใช้แบบทดสอบจำนวน 1 ฉบับ ข้อคำถาม 30 ข้อ เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือกโดยใช้ทดสอบก่อนการอบรม และหลังการอบรม ดังปรากฏผล ดังตาราง 11

ตาราง 11 การเปรียบเทียบคะแนนทดสอบก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ
ด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนมัธยมสมบุญ
ไพณลิ้ม สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอนพมวิหาน

ชื่อ-สกุล	ทดสอบ ก่อน การอบรม (30 คะแนน)	ทดสอบ หลัง การอบรม (30 คะแนน)	เปรียบเทียบ คะแนน		ร้อยละ ของความ ก้าวหน้า
			เพิ่ม	ลด	
1. นางจันทะรังสี ยนวนงลัก	15	26	9	-	60.00
2. นายจันทอง อินทิสเนน	16	24	8	-	57.14
3. นางดวงตา ไชยะวง	16	28	8	-	76.92
4. นางอันโชลี แก้ววีระวง	18	28	10	-	83.33
5. นายบุญกาย แก้ววิไลสอน	19	24	5	-	45.45
6. นางวงพะจัน ดวงเกสอน	19	24	5	-	45.45
7. นายพุดทอง เพ็ชพุดไท	16	26	10	-	71.43
8. นางแก้ววงวัน อินทิราด	15	25	10	-	66.67
9. นางพูนเงิน พงวิจิต	17	26	9	-	69.23
10. นางอัมพอน แก้วบัวลี	19	26	7	-	63.64
11. นางแสงเดือน แฝนสุริยวง	20	25	5	-	50.00
12. นางบุญยง เมกสะหวัน	18	28	10	-	83.33
13. นายสมหมาย วอระบุตร	17	26	9	-	69.23
14. นางพอนทิบ วงดาววัน	15	26	9	-	60.00
15. นางรัตสะหมัย แก้วชมพู่	18	28	10	-	83.33
16. นางโอสี กิตติราด	20	25	5	-	50.00
17. นางดวงดี สุลินชมพู่	16	26	10	-	71.43
18. นางมีนาไซ อินทิจัก	15	27	12	-	80.00
19. นายสมลี แก้วปะทุม	17	24	7	-	53.85
20. นางตุนแก้ว แก้วปะทุม	16	28	8	-	76.92

ตาราง 11 (ต่อ)

ชื่อ-สกุล	ทดสอบก่อน การอบรม (30 คะแนน)	ทดสอบหลัง การอบรม (30 คะแนน)	เปรียบเทียบ คะแนน		ร้อยละ ของ ความก้าวหน้า
			เพิ่ม	ลด	
21. นางคำหมีง เหมือนนบุณสา	16	28	8	-	76.92
22. นางสุกโสพา ชานน	17	27	10	-	53.85
23. นายคำไผ่ ยดทะนาย	19	28	9	-	81.82
24. นายแก้วอุตคอน หมอกสะหวั่น	15	25	10		66.67
25. นายทตสะกัน สุวันนะसान	18	28	10		83.33
26. นายบุญทะวี สอนพักดี	19	28	9	-	81.82
27. นางคำแพง ทำมวง	16	26	10	-	71.43
28. นางจันหนูน สมยง	18	28	10	-	83.33
29. นางลีลา แก้ววีระวง	17	24	7		53.85
30. นางคำมา สุลินชมพู่	16	26	10	-	71.43
31. นางวิไลวัน ยมวงลัก	15	25	10		66.67
32. นางแสงเดือน ทนทะเลาด	17	27	10	-	53.85
33. นางบุญเกื้อ บ้องสมมะลี	17	26	9		69.23
34. นางสีพันดอน แก้วมะนีสอน	19	28	9	-	81.82
รวม	581	864	297	-	2313.37
$\bar{X}$	17.09	25.41	8.74	-	68.04
ร้อยละ	50.26	74.74	25.71	-	68.04

จากตาราง 11 พบว่า คะแนนวัดความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการที่เน้นผู้เรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมกลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีคะแนนเฉลี่ย 17.09 และหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศัภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมกลุ่มผู้ร่วมวิจัยมี

คะแนนเฉลี่ย 25.41 โดยมีค่าเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 50.26 ซึ่งแสดงว่าครุมีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยคิดเป็นร้อยละ 68.04

จากการสัมภาษณ์ความพึงพอใจในการอบรมเชิงปฏิบัติการ ดังคำสัมภาษณ์ ดังนี้

“...การอบรมครั้งนี้ทำให้มีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ..”

(บุญยง เมกสะหวั่น, 20 พฤศจิกายน 2556)

“...วิทยากรมีความรู้ ความสามารถถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจให้ผู้ร่วมประชุมได้ดีมาก...”

(คำแพง ท้ามะวง, 20 พฤศจิกายน 2556)

“...จากการอบรมเราได้รับความรู้ ความเข้าใจในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้...”

(บุญก่าย แก้ววิไลสอน, 20 พฤศจิกายน 2556)

1.3.3 การนิเทศภายใน โดยได้ดำเนินงานจัดกิจกรรมระหว่างวันที่ 8 - 29 มกราคม 2557 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ประชุมปรึกษาหารือ และพิจารณา ร่วมกันจึงมีข้อตกลงร่วมกันโดยมีผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมสมบุญ โพนสิม เป็นผู้นิเทศแนะนำ กำกับติดตามและประเมินผล เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแก่ ครูผู้สอน ดังนี้

1.3.3.1 การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้ร่วมวิจัยได้เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ดังตาราง 12 ดังนี้

ตาราง 12 แผนการนิเทศภายในการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดย
เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนมัธยมสมบูรณโปชนิม สำนักงานศึกษาธิการ
และกีฬา เมืองโกสอนพมวิทาน แขวงสะหวันนะเขต

ที่	ชื่อ-สกุล	แผนการจัดการเรียนรู้	ชั้น	การจัดการเรียนรู้แบบ
1	นางจันทะรังสี ยนวนงสัก	แผนบูรณาการ เรื่อง การฝึกทักษะของเด็ก	อบ. 1/1	การเรียนรู้ แบบบูรณาการ
2	นายจันทอง อินทิสาน	แผนบูรณาการ เรื่อง การฝึกทักษะของเด็ก	อบ. 1/2	การเรียนรู้ แบบบูรณาการ
3	นางดวงตา ไชยะวง	แผนบูรณาการ เรื่อง ภาษาลาว	อบ. 2/1	การเรียนรู้ แบบบูรณาการ
4	นางอินชีลี แก้ววีระวง	แผนบูรณาการ เรื่อง ภาษาลาว	อบ. 2/2	การเรียนรู้ แบบบูรณาการ
5	นายบุญกาย แก้ววิไลสอน	ภาษาลาว เรื่อง ไวยกรณ์ลาว	ป. 1/1	การเรียนรู้แบบ ใช้บทเรียนสำเร็จรูป
6	นางวงพะจัน ดวงเกสอน	พลศึกษา เรื่อง กายบริหาร	ป. 1/2	การเรียนรู้แบบ ศูนย์การเรียน
7	นายพูทอง เพ็ดพูไท	คณิตศาสตร์ เรื่อง จำนวนปกติ	ป. 2/1	การเรียนรู้แบบ ชุดการสอน
8	นางแก้ววงวัน อินทิวาด	ศึกษาพลเมือง เรื่อง ศีลธรรมจริยธรรม	ป. 2/2	การเรียนรู้แบบ ชุดการสอน

ตาราง 12 (ต่อ)

ที่	ชื่อ-สกุล	แผนการจัดการเรียนรู้	ชั้น	การจัดการเรียนรู้แบบ
9	นางพูนเงิน พงวิจิต	คณิตศาสตร์ เรื่อง จำนวนปกติ	ป. 3/1	การเรียนรู้แบบ กระบวนการ เผชิญสถานการณ์
10	นางอัมพอน แก้วบัวสี	สังคมศาสตร์ เรื่อง โลกอ้อมตัว	ป. 3/2	การเรียนรู้ แบบโครงการ
11	นางแสงเดือน แพนสุลิว	สังคมศาสตร์ เรื่อง ภูมิศาสตร์	ป. 4/1	การเรียนรู้ ใช้บทบาทสมมติ
12	นางบุญยง เมกสะหวัน	เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เรื่อง อุปกรณ์คอมพิวเตอร์	ป. 4/2	การเรียนรู้ แบบบูรณาการ
13	นายสมหมาย วอระบุตร	วรรณคดี เรื่อง วรรณคดีลาว	ป. 5/1	การเรียนรู้ แบบโครงการ
14	นางพนทิบ วงดาววัน	ภาษาต่างประเทศ เรื่อง การสื่อสาร	ป. 5/2	การเรียนรู้ ใช้บทบาทสมมติ
15	นางรัตสะหมัย แก้วชมพู	หัตถกรรม เรื่อง การจัดสวนพืชน้ำ	ม. 1/1	การเรียนรู้แบบ กระบวนการ เผชิญสถานการณ์
16	นางไอสี กิตติราด	วิทยาศาสตร์สังคม เรื่อง ประวัติศาสตร์ลาว	ม. 1/2	การเรียนรู้ แบบโครงการ
17	นางดวงดี สุลินชมพู	วิทยาศาสตร์สังคม เรื่อง ภูมิศาสตร์	ม. 1/3	การเรียนรู้ ใช้บทบาทสมมติ

ตาราง 12 (ต่อ)

ที่	ชื่อ-สกุล	แผนการจัดการเรียนรู้	ชั้น	การจัดการเรียนรู้แบบ
18	นางมีนาไช อินทิจัก	ภาษาต่างประเทศ เรื่อง ไวยกรณ์	ม. 2/1	การเรียนรู้แบบ กระบวนการ เผชิญสถานการณ์
19	นายสมลี แก้วปะทุม	พลศึกษา เรื่อง บานส่ง	ม. 2/2	การเรียนรู้แบบ ใช้บทเรียนสำเร็จรูป
20	นางตุนแก้ว แก้วปะทุม	วรรณคดี เรื่อง วรรณคดีลาว	ม. 2/3	การเรียนรู้แบบ ศูนย์การเรียน
21	นางคำหมิง เหมือนบุณสา	วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ เรื่อง เคมีศาสตร์	ม. 3/1	การเรียนรู้แบบ ชุดการสอน
22	นางสุกโสพา ชานน	ภาษาต่างประเทศ เรื่อง การสนทนาภาษาอังกฤษ	ม. 3/2	การเรียนรู้ แบบบูรณาการ
23	นายคำไผ่ ยดทะนาย	ฟิสิกส์ศาสตร์ เรื่อง แบบตั้งทั่วไป	ม. 3/3	การเรียนรู้ แบบโครงการ
24	นายแก้วอุตอน หมอกสะหวัน	คณิตศาสตร์ เรื่อง ระบบจำนวนจริง	ม. 4/1	การเรียนรู้แบบ ชุดการสอน
25	นายทดสะกัน สุวรรณะสาน	ภาษาต่างประเทศ เรื่อง ไวยกรณ์ภาษาอังกฤษ	ม. 4/2	การเรียนรู้แบบ กระบวนการ เผชิญสถานการณ์

ตาราง 12 (ต่อ)

ที่	ชื่อ-สกุล	แผนการจัดการเรียนรู้	ชั้น	การจัดการเรียนรู้แบบ
26	นายบุญทะวี สอนพักติ	ฟิสิกส์ศาสตร์ เรื่อง ความรู้ทั่วไป	ม. 5/1	การเรียนรู้แบบ ใช้บทเรียนสำเร็จรูป
27	นางคำแพง ท่ามะวง	ชีวศาสตร์ เรื่อง ระบบหายใจ	ม. 5/2	การเรียนรู้แบบ ศูนย์การเรียน
28	นางจันทนุณ สมยง	เคมีศาสตร์ เรื่อง อะตอม	ม. 5/3	การเรียนรู้แบบ ชุดการสอน
29	นางลีลา แก้ววีระวง	ภาษาลาว เรื่อง เอกพจน์ พหูพจน์	ม. 6/1	การเรียนรู้ แบบบูรณาการ
30	นางคำมา สุลินชมพู่	ฟิสิกส์ศาสตร์ เรื่อง แรงถ่วงดึง	ม. 6/1	การเรียนรู้แบบ กระบวนการ เผชิญสถานการณ์
31	นางวิไลวัน ยมวงลัก	วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ เรื่อง ระบบสืบพันธุ์	ม. 6/2	การเรียนรู้ แบบโครงการ
32	นางแสงเดือน ทนทะเลาด	วรรณคดี เรื่อง เจ้าฟ้ารุ่งม	ม. 6/2	การเรียนรู้แบบ ใช้บทเรียนสำเร็จรูป
33	นางบุญเกื้อ ป้องสมมะลี	ภาษาลาว เรื่อง ภาษาบาลี	ม. 6/3	การเรียนรู้ ใช้บทบาทสมมติ
34	นางสีพันดอน แก้วมะณีสอน	วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ เรื่อง ระบบละลาย	ม. 6/3	การเรียนรู้แบบ ศูนย์การเรียน

ตาราง 13 ผลการประเมินพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปชนิม
สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอนพมวิหาน ในวงรอบที่ 1

รายการประเมิน	ค่าสถิติ (N=34)		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ผู้สอนให้ผู้เรียนทำความเข้าใจในบทเรียนด้วยตนเองหรือโดยกลุ่ม	4.21	0.54	มาก
2. ผู้สอนจัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้แสดงออกและคิดอย่างสร้างสรรค์	4.05	0.52	มาก
3. ผู้สอนจัดกิจกรรมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล	4.75	0.56	มากที่สุด
4. ผู้สอนดูแลเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายบุคคล และแสดงความเมตตา ผู้เรียนอย่างทั่วถึง	3.89	0.65	มาก
5. ผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นในบทเรียน	3.89	0.32	มาก
6. ผู้เรียนได้เลือกทำกิจกรรมตามความสามารถความถนัดและความสนใจของตนเอง	3.79	0.79	มาก
7. ผู้สอนใช้สื่อการเรียนรู้เพื่อฝึกการคิดการแก้ปัญหาการให้โอกาสผู้เรียนทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม	4.63	0.76	มากที่สุด
8. การให้โอกาสผู้เรียนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เป็นผู้ดำเนินกิจกรรมเอง	3.63	0.76	มาก
9. การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.32	0.95	มาก
10. ผู้สอนจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตจริง	4.21	0.54	มาก
11. การให้โอกาสผู้เรียนฝึกระเบียบวินัยและเคารพกติกา	4.63	0.76	มากที่สุด
12. ผู้สอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสรุปบทเรียนมีการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยพิจารณาตามจุดมุ่งหมาย	3.79	0.79	ปานกลาง

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าสถิติ (N=34)		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
13. ผู้สอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.05	0.52	มาก
14. ผู้สอนใช้วิธีการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง	4.21	0.54	มาก
รวมเฉลี่ย	4.15	0.64	มาก

จากตาราง 13 ปรากฏว่า ผลการประเมินพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอน โดยภาพรวมทุกข้อของการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$) ถ้าพิจารณารายข้อพบว่า มีคะแนนสูงสุด คือ ผู้สอนจัดกิจกรรมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ($\bar{X} = 4.75$) รองลงมา คือ การให้โอกาสผู้เรียนฝึกกระเปียบวินัยและเคารพกติกา และผู้สอนใช้สื่อการเรียนรู้เพื่อฝึกการคิดการแก้ปัญหาการให้โอกาสผู้เรียนทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม ($\bar{X} = 3.63$) อันดับสุดท้ายคือ ผู้สอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสรุปบทเรียนมีการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยพิจารณาตามจุดมุ่งหมาย ผู้เรียนได้เลือกทำกิจกรรมตามความสามารถความถนัดและความสนใจของตนเอง การให้โอกาสผู้เรียนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เป็นผู้ดำเนินกิจกรรมเอง ($\bar{X} = 3.79$)

1.3.3.2 ผลการประเมินพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอน โดยผู้อำนวยการโรงเรียนของครูผู้ร่วมวิจัยแต่ละคนซึ่งได้ประเมินนักเรียนที่ตนเองได้ทำการจัดการเรียนรู้ ดังตาราง 14

ตาราง 14 ผลการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนมัธยมสมบูรณ
โพนลิม ในวงรอบที่ 1

รายการประเมิน	ค่าสถิติ (N = 34)		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D	
1. ความพร้อมก่อนเรียน			
1.1 นักเรียนมีความพร้อมที่จะเรียน	3.60	0.52	มาก
1.2 นักเรียนเตรียมอุปกรณ์การเรียนครบ	4.70	0.67	มากที่สุด
รวม	4.15	0.60	มาก
2. นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข			
2.1 นักเรียนทำกิจกรรมตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง	3.20	0.42	ปานกลาง
2.2 นักเรียนมีส่วนร่วมมีปฏิสัมพันธ์กับครู และเพื่อน	4.30	0.82	มาก
2.3 นักเรียนสนุกสนานในการเรียน	4.20	0.63	มาก
2.4 นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับคนอื่นได้อย่างมี ความสุข	3.30	0.48	ปานกลาง
2.5 นักเรียนได้รับการยอมรับจากผู้อื่นและเกิดความ ภาคภูมิใจ	4.40	0.70	มาก
รวม	3.88	0.61	มาก
3. นักเรียนแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง			
3.1 นักเรียนมีประสบการณ์ตรงสัมพันธ์กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	4.20	0.79	มาก
3.2 นักเรียนฝึกปฏิบัติจนค้นพบความถนัดและวิธีการ ของตน	4.00	0.67	มาก
3.3 นักเรียนทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม	3.60	0.84	มาก
3.4 นักเรียนฝึกคิดอย่างหลากหลายและสร้างสรรค์ จินตนาการ	3.90	0.88	มาก
3.5 นักเรียนฝึกค้นรวบรวมข้อมูล สร้างสรรค์ความรู้ ด้วยตนเอง	3.80	0.79	มาก

ตาราง 14 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าสถิติ (N = 34)		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D	
3.6 นักเรียนฝึกตนเองให้มีระเบียบวินัยและรับผิดชอบในการทำงาน	4.00	0.67	มาก
3.7 นักเรียนฝึกประเมินตนเองและยอมรับผู้อื่นตลอดจนสนใจใฝ่หาความรู้อย่างต่อเนื่อง	4.00	0.67	มาก
รวม	3.93	0.76	มาก
4.นักเรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง			
4.1 นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง	3.80	0.79	มาก
4.2 นักเรียนมีความสนใจในการเรียนโดยสร้างผลงานองค์ความรู้เอง	4.10	0.88	มาก
4.3 นักเรียนมีทักษะในการทำงาน	3.80	0.79	มาก
4.4 นักเรียนมีความสามารถนำเสนอหรืออธิบายได้ชัดเจน	3.80	0.63	มาก
4.5 นักเรียนพัฒนางานอย่างสร้างสรรค์	4.10	0.99	มาก
4.6 นักเรียนได้ศึกษาจากแหล่งความรู้ชุมชนมีประสบการณ์ตรงสัมพันธ์กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3.90	0.74	มาก
4.7 นักเรียนมีการแก้ปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอนของนักเรียนที่ครูให้ปฏิบัติจริง	3.90	0.88	มาก
4.8 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของครู	4.00	0.82	มาก
รวม	3.93	0.82	มาก
รวมเฉลี่ย	3.97	0.70	มาก

จากตาราง 14 ปรากฏว่า ผลการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) ถ้าพิจารณาหัวข้อทุกรายการประเมิน มีคะแนนสูงสุดคือ ความพร้อมก่อนเรียน ($\bar{X} = 4.15$) รองลงมาคือ นักเรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงและ

นักเรียนแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.93$) ส่วนข้อที่ได้คะแนนน้อยที่สุดคือ นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข ($\bar{X} = 3.88$)

1.4 การสะท้อนกลับ (Reflection)

การสะท้อนผลการดำเนินการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปชนิม สำนักงานศึกษาธิการและกีฬา ซึ่งผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการพบว่า ครูมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนมีพัฒนาการความหน้า ร้อยละ 68.04 ในการประเมินการเขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูระหว่างกรณีศึกษาใน การนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูในชั้นเรียนที่แต่ละคนรับผิดชอบ ปรากฏว่า การเขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.78$) และผลการประเมินพฤติกรรมการสอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$) ผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัยและผู้นิเทศได้นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์สรุปผลการปฏิบัติและหาแนวทางแก้ไขปัญหาในวงรอบที่ 2 ซึ่งมีระดับคุณภาพในระดับมากแต่การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้มีค่าต่ำกว่าที่ประชุมจึงมีมติที่จะพัฒนาต่อไป

2. การดำเนินการพัฒนา ในวงรอบที่ 2

ตอนที่ 1 ปัญหาการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปชนิม สำนักงานศึกษาธิการและกีฬา เมืองโกสอนพมวิหาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

การวางแผน

ในการวางแผนก่อนการดำเนินการปฏิบัติการในวงรอบที่ 2 ผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัยและผู้นิเทศได้ประชุมระดมสมองเพื่อปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน พบว่าจุดด้อยที่ต้องพัฒนาคือการเขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่ ครูยังขาดการจัดการหาเอกสารแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.63$) การลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.21$) และการบูรณาการ

กิจกรรมการเรียนรู้ เข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ($\bar{X} = 3.63$) การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 3.63$)

ตอนที่ 2 แนวทางพัฒนาศักยภาพครูด้านการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
โรงเรียนมัธยมสมบูรณ์โพธิ์สนิม สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอนพมวิหาน
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนมัธยมสมบูรณ์โพธิ์สนิม สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอนพมวิหาน ภายหลังการแก้ไข ปรับปรุง การเขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามคำแนะนำของผู้นิเทศและวิทยากรโดย กำหนดการนิเทศติดตาม ตามกำหนดการในตาราง 15 ดังนี้

ตาราง 15 กำหนดการนิเทศภายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
โรงเรียนมัธยมสมบูรณ์โพธิ์สนิม วงรอบที่ 2

ที่	วัน/เดือน/ปี	ผู้รับการนิเทศ	ผู้นิเทศ
1	8 ม.ค. 57	นางจันทะรังสี ยนวนงลัก	ผู้อำนวยการ/รอง ผอ.ฝ่ายวิชาการ
2	8 ม.ค. 57	นายจันทอง อินทิสเสน	ผู้อำนวยการ/รอง ผอ.ฝ่ายวิชาการ
3	8 ม.ค. 57	นางดวงตา ไชยะวง	ผู้อำนวยการ/รอง ผอ.ฝ่ายวิชาการ
4	9 ม.ค. 57	นางอันโซลี แก้ววีระวง	ผู้อำนวยการ/รอง ผอ.ฝ่ายวิชาการ
5	9 ม.ค. 57	นายบุญกาย แก้ววิไลสอน	ผู้อำนวยการ/รอง ผอ.ฝ่ายวิชาการ
6	10 ม.ค. 57	นางวประจัน ดวงเกสอน	ผู้อำนวยการ/รอง ผอ.ฝ่ายวิชาการ
7	10 ม.ค. 57	นายพุดทอง เพ็ชพูโท	ผู้อำนวยการ/รอง ผอ.ฝ่ายวิชาการ
8	13 ม.ค. 57	นางแก้ววงวัน อินทิราด	ผู้อำนวยการ/รอง ผอ.ฝ่ายวิชาการ
9	13 ม.ค. 57	นางพุดเงิน พงวิจิต	ผู้อำนวยการ/รอง ผอ.ฝ่ายวิชาการ
10	13 ม.ค. 57	นางอัมพอน แก้วบัวลี	ผู้อำนวยการ/รอง ผอ.ฝ่ายวิชาการ
11	14 ม.ค. 57	นางแสงเดือน แพนสุลิวง	ผู้อำนวยการ/รอง ผอ.ฝ่ายวิชาการ
12	14 ม.ค. 57	นางบุญยง เมกสะหวัน	ผู้อำนวยการ/รอง ผอ.ฝ่ายวิชาการ
13	15 ม.ค. 57	นายสมหมาย วอระบุด	ผู้อำนวยการ/รอง ผอ.ฝ่ายวิชาการ
14	15 ม.ค. 57	นางพอนทิบ วงดาววัน	ผู้อำนวยการ/รอง ผอ.ฝ่ายวิชาการ
15	16 ม.ค. 57	นางรัตสะหมัย แก้วชมพู่	ผู้อำนวยการ/รอง ผอ.ฝ่ายวิชาการ
16	16 ม.ค. 57	นางโอสี กิตติราด	ผู้อำนวยการ/รอง ผอ.ฝ่ายวิชาการ

ตาราง 15 (ต่อ)

ที่	วัน/เดือน/ปี	ผู้รับการนิเทศ/ชั้น	ผู้นิเทศ
17	20 ม.ค. 57	นางดวงดี สุลินชมพู่	ผู้อำนวยการ/รอง ผอ.ฝ่ายวิชาการ
18	20 ม.ค. 57	นางมีนาไซ อินทิจัก	ผู้อำนวยการ/รอง ผอ.ฝ่ายวิชาการ
19	21 ม.ค. 57	นายสมลี แก้วปะทุม	ผู้อำนวยการ/รอง ผอ.ฝ่ายวิชาการ
20	21 ม.ค. 57	นางตุนแก้ว แก้วปะทุม	ผู้อำนวยการ/รอง ผอ.ฝ่ายวิชาการ
21	22 ม.ค. 57	นางคำหมีง เหมือนบุญสา	ผู้อำนวยการ/รอง ผอ.ฝ่ายวิชาการ
22	22 ม.ค. 57	นางสุกไสพา ชานน	ผู้อำนวยการ/รอง ผอ.ฝ่ายวิชาการ
23	23 ม.ค. 57	นายคำไผ่ ยดทะนาย	ผู้อำนวยการ/รอง ผอ.ฝ่ายวิชาการ
24	23 ม.ค. 57	นายแก้วอุคดอน หมอกสะหวັນ	ผู้อำนวยการ/รอง ผอ.ฝ่ายวิชาการ
25	23 ม.ค. 57	นายทดสะกัน สุวันนะसान	ผู้อำนวยการ/รอง ผอ.ฝ่ายวิชาการ
26	24 ม.ค. 57	นายบุญทะวี สอนพักดี	ผู้อำนวยการ/รอง ผอ.ฝ่ายวิชาการ
27	24 ม.ค. 57	นางคำแพง ทำมะวง	ผู้อำนวยการ/รอง ผอ.ฝ่ายวิชาการ
28	27 ม.ค. 57	นางจันหนูน สมยง	ผู้อำนวยการ/รอง ผอ.ฝ่ายวิชาการ
29	27 ม.ค. 57	นางลีลา แก้ววีระวง	ผู้อำนวยการ/รอง ผอ.ฝ่ายวิชาการ
30	28 ม.ค. 57	นางคำมา สุลินชมพู่	ผู้อำนวยการ/รอง ผอ.ฝ่ายวิชาการ
31	28 ม.ค. 57	นางวิไลวัน ยมวงลัก	ผู้อำนวยการ/รอง ผอ.ฝ่ายวิชาการ
32	28 ม.ค. 57	นางแสงเดือน ทนทะเลาด	ผู้อำนวยการ/รอง ผอ.ฝ่ายวิชาการ
33	29 ม.ค. 57	นางบุญแก้ว ป้องสมมะลี	ผู้อำนวยการ/รอง ผอ.ฝ่ายวิชาการ
34	29 ม.ค. 57	นางสีพันดอน แก้วมะนิสอน	ผู้อำนวยการ/รอง ผอ.ฝ่ายวิชาการ

ตอนที่ 3 การติดตามและประเมินผลการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนมัธยมสมบูรณโพธิ์นิม สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอนพมวิหาน แขวงสะหวັນนะเขต

3. ผลการนิเทศติดตามผล

3.1 การประเมินกิจกรรมการเรียนรู้

จากการนิเทศติดตามผลการเขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในวงรอบที่ 2 ระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2557 ถึง 28

กุมภาพันธ์ 2557 โดยการประเมินจากการเขียนแผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ผลการประเมิน ดังตาราง 16

ตาราง 16 ผลการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
โรงเรียนมัธยมสมบูรณโปชนิม สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมือง
โกสอนพมวิหาน แขวงสะหวันนะเขต ในวงรอบที่ 2

ข้อ	การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้	ค่าสถิติ (N=34)		แปลความ
		$\bar{X}$	S.D	
1	การจัดการหาเอกสารแนวทางการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้	4.67	0.85	มากที่สุด
2	การศึกษาหลักการ ทฤษฎี การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้	4.75	0.82	มากที่สุด
3	คู่มือครูเป็นแนวทางในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้	4.62	0.88	มากที่สุด
4	การลำดับขั้นตอนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้	4.72	0.79	มากที่สุด
5	การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละขั้นตอนให้ต่อเนื่อง	4.63	0.50	มากที่สุด
6	การจัดเวลาในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสม	4.45	0.62	มาก
7	การสร้างเนื้อหาสำหรับการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของครูผู้สอน	4.67	0.85	มากที่สุด
8	การใช้เทคนิคในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้	4.74	0.80	มากที่สุด
9	การกำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	4.45	0.62	มากที่สุด
10	การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.72	0.79	มากที่สุด
11	การบูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้ เข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ	4.63	0.50	มากที่สุด
12	การวิเคราะห์หลักสูตร เนื้อหา จุดประสงค์	4.75	0.82	มากที่สุด
13	การจัดทำกำหนดการสอนและหน่วยการเรียนรู้	4.45	0.62	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.63	0.73	มากที่สุด

จากตาราง 16 ผลการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในวงรอบที่ 2 พบว่า โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาการเขียนแผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวงรอบที่ 2 มีการพัฒนาอยู่ในระดับมากที่สุด และมีผลการเขียนแผนการจัดการจัดการกิจกรรมเรียนรู้ของผู้ร่วมวิจัย การแนะนำของผู้นิเทศ ดังตารางการเปรียบเทียบผลการพัฒนาในวงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2 ดังตาราง 17

ตาราง 17 การเปรียบเทียบผลการประเมินแผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูโรงเรียนมัธยมสมบูรณไพณสิน ในวงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2

ข้อ	การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้	ค่าสถิติ (N=34)		เพิ่มขึ้น	ลดลง
		วงรอบที่ 1	วงรอบที่ 2		
1	การค้นหาเอกสารแนวทางการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้	3.63	4.67	1.04	-
2	การศึกษาหลักการ ทฤษฎี การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้	4.05	4.75	0.70	-
3	คู่มือครูเป็นแนวทางในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้	4.00	4.62	0.62	-
4	การลำดับขั้นตอนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้	3.21	4.72	1.51	-
5	การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละขั้นตอนให้ต่อเนื่อง	4.00	4.63	0.63	-
6	การจัดเวลาในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสม	3.84	4.45	0.61	-
7	การสร้างเนื้อหาสำหรับการจัดการกิจกรรม	3.84	4.67	0.83	-
8	การเรียนรู้ด้วยตนเองของครูผู้สอน	3.84	4.67	0.83	-

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อ	การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้	ค่าสถิติ (N=34)		เพิ่มขึ้น	ลดลง
		วงรอบที่ 1	วงรอบที่ 2		
9	การใช้เทคนิคในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การกำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องกับผลการ เรียนรู้ที่คาดหวัง	3.89	4.74	0.85	-
10	การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.63	4.45	0.82	-
11	การบูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้ เข้ากับ กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ	3.79	4.72	0.93	-
12	การวิเคราะห์หลักสูตร เนื้อหา จุดประสงค์	3.63	4.63	1.00	-
13	การจัดทำกำหนดการสอนและหน่วยการ เรียนรู้	3.89	4.75	0.86	-
รวมเฉลี่ย		3.78	4.63	0.86	-

จากตาราง 17 พบว่า การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนมัธยมสมบูรณไพณสิม ในวงรอบที่ 2 สูงกว่าวงรอบที่ 1 เฉลี่ย ($\bar{X} = 0.86$) โดยรวมมีการพัฒนาในวงรอบที่ 2 ทุกข้อ

การสะท้อนกลับผลการนิเทศติดตามผลการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนมัธยมสมบูรณไพณสิม ในวงรอบที่ 2

การพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนมัธยมสมบูรณไพณสิม สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอนพมวิทธาน ในวงรอบที่ 2 ซึ่งมีเป้าหมาย เพื่อให้ผู้ร่วมวิจัยสามารถดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเองได้ โดยผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการเขียนแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยเชิญ

วิทยากรผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ และประสบความสำเร็จ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาสาธิตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการนิเทศภายใน โดยผู้อำนวยการโรงเรียน รวมทั้งการสังเกตการสอน ทำให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และจากการนิเทศภายใน โดยผู้อำนวยการโรงเรียน การสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญส่วนใหญ่มีความสนใจกิจกรรมการเรียนรู้เป็นอย่างดี แต่ยังไม่ค่อยกล้าแสดงความคิดเห็นเท่าที่ควร ครูต้องคอยกระตุ้นอยู่บ่อยๆ ดังนั้นกลุ่มผู้ร่วมวิจัยควรมีการเสริมแรงแก่ผู้เรียนเช่น ยกย่อง ชมเชย ตลอดจนให้คำแนะนำในการศึกษาค้นคว้าแก่ผู้เรียนเพิ่มเติม และเพิ่มสื่อการเรียนรู้มากขึ้น โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดเตรียม หรือจัดหาด้วยซึ่งจะต้องร่วมกันปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปนลิม สำนักงานศึกษาธิการ และกีฬาเมืองโกสอนพมวิทาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ให้มีความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการนำไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ ผู้วิจัยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ประกอบด้วยวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผลการวิจัย
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปนลิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอนพมวิทาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปนลิม
3. เพื่อติดตามผลการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปนลิม

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนมัธยมสมบูรณไพณสิม ประกอบด้วย

1. กลุ่มผู้วิจัย จำนวน 35 คน ประกอบด้วย
  - 1.1 ผู้วิจัย จำนวน 1 คน
  - 1.2 ผู้ร่วมวิจัย ได้แก่ ครูระดับชั้นอนุบาล - ครูชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 34 คน

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 45 คน ประกอบด้วย
  - 2.1 ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 จำนวน 3 คน
  - 2.2 ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 จำนวน 3 คน
  - 2.3 ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 จำนวน 3 คน
  - 2.4 ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 จำนวน 3 คน
  - 2.5 ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 จำนวน 3 คน
  - 2.6 ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 จำนวน 3 คน
  - 2.7 ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 จำนวน 3 คน
  - 2.8 ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 จำนวน 3 คน
  - 2.9 ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 จำนวน 3 คน
  - 2.10 ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 จำนวน 3 คน
  - 2.11 ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 จำนวน 3 คน
  - 2.12 ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/1 จำนวน 3 คน
  - 2.13 ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/2 จำนวน 3 คน
  - 2.14 ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1 จำนวน 3 คน
  - 2.15 ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/2 จำนวน 3 คน

วิธีการได้มาของนักเรียน ได้มาจากวิธีการเลือกแบบเจาะจงโดยเป็นนักเรียน

เก่ง : ปานกลาง : อ่อน ในสัดส่วน 1 : 1 : 1

3. วิทยากร จำนวน 2 คน ได้แก่

3.1 นายสมจิต พะจันลิตติ ศึกษาพิเศษที่ฝ่ายมัธยม แขวงสะหวัน

นะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

3.2 นายแก้วอุตดอน จุนละมนตี ศึกษาพิเศษที่ฝ่ายมัธยม แขวง
สะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

4. ผู้นิเทศ จำนวน 2 คน ได้แก่

4.1 นายคำพอ แสงจันทิ ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมสมบูรณ
โพนสิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬา เมืองโกสอนพมวิหาน แขวงสะหวันนะเขต
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

4.2 นายคำเพ้า นันทะลาด รองผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมสมบูรณ
โพนสิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬา เมืองโกสอนพมวิหาน แขวงสะหวันนะเขต
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วยขั้นตอนการวิจัย 4
ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการวางแผน

1. วิเคราะห์สภาพปัญหาปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น
สำคัญโรงเรียนมัธยมสมบูรณโพนสิม อันประกอบด้วย รายงานการปฏิบัติงานของ
โรงเรียนมัธยมสมบูรณโพนสิม ในรอบปี 2555

1.1 ศึกษาวิเคราะห์เอกสาร รายงานผลรายงานการปฏิบัติงานของ
โรงเรียนมัธยมสมบูรณโพนสิม สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอนพมวิหาน

1.2 สัมภาษณ์ กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย เกี่ยวกับสภาพและปัญหา
ปัจจุบันการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียน
มัธยมสมบูรณโพนสิม สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอนพมวิหาน

2. วางแนวทางในการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนมัธยมสมบูรณโพนสิม สำนักงานศึกษาธิการและกีฬา
เมืองโกสอนพมวิหาน ได้แก่ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการนิเทศ
ภายใน

3. วางแผนปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนมัธยมสมบูรณโพนสิม สำนักงานศึกษาธิการและกีฬา

เมืองโกสอนพมวิทาน ดังนี้

- 3.1 การศึกษาดูงาน ระหว่างวันที่ 13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2556
- 3.2 การอบรมเชิงปฏิบัติการ ระหว่างวันที่ 8 - 9 ธันวาคม 2556
- 3.3 การนิเทศภายใน ในวงรอบที่ 1 ระหว่างวันที่ 8 มกราคม 2557 ถึง 29 มกราคม 2557 และนิเทศติดตามผล ในวงรอบที่ 2 ระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2557 ถึง 28 กุมภาพันธ์ 2557

ขั้นที่ 2 ขั้นการปฏิบัติตามแผน

ในการดำเนินการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนมัธยมสมบูรณโพนลิม สำนักงานศึกษาธิการและกีฬา เมืองโกสอนพมวิทาน ตามแผนปฏิบัติการที่ได้กำหนดไว้ และสังเกตการเปลี่ยนแปลงผลที่เกิดขึ้น

ขั้นที่ 3 ขั้นการสังเกต

1. ผลที่ได้จากการอบรมเชิงปฏิบัติการ
2. ผลการศึกษาดูงาน
3. ผลที่เกิดขึ้นจากการนิเทศภายใน

ขั้นที่ 4 ขั้นการสะท้อนผล

1. ประมวลผลจากการอบรมเชิงปฏิบัติการ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. ประชุมสรุปผลการดำเนินงานทั้งหมด

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนมัธยมสมบูรณโพนลิม สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอนพมวิทาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามความมุ่งหมาย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนมัธยมสมบูรณโพนลิม สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอนพมวิทาน พบว่า ครูส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูยังยึดติดกับการสอนในรูปแบบเดิมๆ คือสอนโดยการอธิบายตามหนังสือ

แบบเรียน เขียนบนกระดาน แล้วให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัด การเขียนแผนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ครูยังใช้เครื่องมือยังไม่หลากหลาย จึงไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และผู้เรียนขาดการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2. แนวทางการดำเนินงานการพัฒนาศักยภาพครูโรงเรียนมัธยมสมบูรณโพนลิม สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอนพมวิหา ในวงรอบที่ 1 ส่วนแนวทางการพัฒนาศักยภาพครูใช้แนวทางการพัฒนา 4 แนวทาง ได้แก่ 1) การศึกษาดูงาน กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันพิจารณากำหนดสถานศึกษาต้นแบบการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่ โรงเรียนมุกดาวิทยานุกูล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ในวันที่ 27 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 ในการดำเนินงานศึกษาโรงเรียนต้นแบบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัยในการสอบถามการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รูปแบบ เทคนิค การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โรงเรียนต้นแบบ 2) การอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยก่อนดำเนินการอบรมเชิงปฏิบัติการ ผู้วิจัยได้ให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยทำแบบทดสอบ ตามแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้วัดความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้แบบทดสอบจำนวน 1 ฉบับ ข้อคำถาม 30 ข้อ เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือกใช้ทดสอบก่อนการอบรม (Pre-test) และหลังการอบรม (Post-test) แบบสอบถามใช้สอบถามสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) การนิเทศภายใน เพื่อกำกับ แนะนำในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้ แบบสังเกตพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู และพฤติกรรมของนักเรียน ตลอดจนการสอบถาม แนะนำติดตามผลการนิเทศอย่างต่อเนื่อง และ 4) การนิเทศติดตาม เพื่อติดตามและประเมินผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของบุคลากร

3. ผลการติดตามผลการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ครูสามารถเขียนแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญถูกต้องตามรูปแบบ สอดคล้องกับสาระสำคัญ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และสาระการเรียนรู้ระบุพฤติกรรมที่สามารถวัดได้ ประเมินได้ ครอบคลุมพฤติกรรมทั้งด้าน พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย สร้างเสริมให้

เกิดทักษะ ความรู้ และพฤติกรรมที่กำหนดให้อย่างครบถ้วน และมีประสิทธิภาพนอกจากนี้ ครูสามารถใช้วัสดุในท้องถิ่นผลิตสื่อ และนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เหมาะสมกับวัย ความสนใจ ความสามารถผู้เรียน วิธีวัด และเครื่องมือวัดสอดคล้องกับพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง การจัด กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูผู้สอนมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออก ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู ผู้เรียนมีความสุขสนุกสนาน กล้าแสดงออกในกิจกรรมการ เรียนรู้และผู้สอนใช้สื่อการเรียนรู้เพื่อฝึกการคิดการแก้ปัญหาการให้โอกาสผู้เรียนทำกิจกรรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม ผู้สอนจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเชื่อมโยง ประสบการณ์กับชีวิตจริง

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการพัฒนาครูด้านการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปชนิม สำนักงานศึกษาธิการและกีฬา เมืองไกสอนพมวิหาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีผู้ร่วม วิจัยครั้งนี้คือ ผู้วิจัยและครูผู้ร่วมวิจัยรวมทั้งสิ้น 34 คน ซึ่งผลการวิจัยและประเด็นที่ นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพและปัญหา จากการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปชนิม สำนักงานศึกษาธิการและกีฬา เมืองไกสอนพมวิหาน พบว่า ครูส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเขียนแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัด กิจกรรมการเรียนรู้ที่ไม่หลากหลาย ครูยังขาดการอบรมพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ขาดการนิเทศภายใน ครูยังมีการใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี ทางการศึกษาค่อนข้างน้อย และการให้ขวัญกำลังใจครู การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญของครูส่วนใหญ่ นำแผนไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญน้อยมาก มีการใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษาน้อย ทำให้นักศึกษามี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ครูยังยึดติดกับการเรียนการสอนแบบเดิม ๆ คือสอนโดยการ อธิบายตามหนังสือแบบเรียน เขียนบนกระดาน แล้วให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัด ผู้เรียนมีส่วน

ร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่น้อย ซึ่งสอดคล้องกับ ภาณุมาศ แก้วนอก. (2550, หน้า 87-88) ได้ศึกษาการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญแบบโครงการ โรงเรียนบ้านแฝก กิ่งอำเภอสีดาจังหวัดนครราชสีมา โดยมีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาครูโรงเรียนบ้านแฝก ตำบลสามเมือง กิ่งอำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้กลยุทธ์การศึกษา ใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการ การมอบหมายงาน และการนิเทศภายใน พบว่า การพัฒนาในวงรอบที่ 1 กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญแบบโครงการได้เป็นอย่างดี ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามขั้นตอนได้ฝึกปฏิบัติจริงแต่มีปัญหาอยู่บ้างในขั้นตอนการเขียนรายงานโครงการ ในวงรอบที่ 2 ใช้กลยุทธ์ในการนิเทศภายใน เพื่อให้คำแนะนำ คำชี้แนะครูและนักเรียนให้สามารถเขียนรายงานโครงการได้ถูกต้อง เป็นที่น่าพอใจทุกขั้นตอนสามารถเลือกโครงการได้เหมาะสมกับเนื้อหาสามารถใช้สื่อประกอบการสอนได้อย่างเหมาะสมและลดบทบาทของตัวเองจากการบรรยายมาเป็น ให้ผู้เรียนได้แสดงออกตามกิจกรรมต่างๆ มากยิ่งขึ้น สุระเดช พลอาษา. (2551, หน้า 101 - 107) ได้ศึกษา การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านบึงโค่นรัฐราษฎร์อนุสรณ์ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้กลยุทธ์การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน จากการศึกษพบว่า กลยุทธ์การอบรมเชิงปฏิบัติการ ผลการดำเนินการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญกลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญและการเขียนแผนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และมีทักษะการเขียนแผนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โดยเห็นได้จากผลการประเมินแบบฝึกการเขียนแผนการสอน โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก กลยุทธ์การนิเทศภายใน ผลการดำเนินการนิเทศภายใน เพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ พบว่า ครูผู้สอนสามารถนำแผนการสอนไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญได้ สอดคล้องกับ กิ่งแก้ว มิตรวิจารณ์ (2551, หน้า 90 - 91) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรโครงการโรงเรียนสองภาษา ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาบุคลากรโครงการโรงเรียนสองภาษา โรงเรียนมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร ให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่อง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ โดยใช้กลยุทธ์ การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายในพบว่า การประชุมเชิงปฏิบัติการบรรลุผลตามเป้าหมายการพัฒนา กล่าวคือผู้ร่วม

ศึกษาค้นคว้าทุกคนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดการเรียนเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างถูกต้องและเพิ่มมากขึ้น จึงมอบหมายงานให้ปฏิบัติโดยการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในกลุ่มสาระที่รับผิดชอบสอนร่วมกับครูชาวต่างประเทศ คนละ 1 รายวิชา ซึ่งผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าแต่ละคนได้ดำเนินการตามขั้นตอนตั้งแต่การศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร คำอธิบายรายวิชา ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (จุดประสงค์การเรียนรู้) กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ แหล่งเรียนรู้ วิธีการ เครื่องมือ และเกณฑ์การวัดผลประเมินผลใช้เวลาในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การนิเทศภายใน พบว่า ภายหลังจากดำเนินการนิเทศภายใน ทำให้กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าทุกคนพัฒนาพฤติกรรมการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับดี มีการนำกิจกรรมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยกิจกรรมการเรียนรู้นั้นเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้เรียน ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข สรุปว่า ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าทุกคนมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. แนวทางดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปชนิม สำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอนพมวิทานใช้แนวทางการพัฒนา 4 แนวทาง ได้แก่ 1) การศึกษาดูงาน กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันพิจารณากำหนดสถานศึกษาต้นแบบการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้แก่ โรงเรียนมุกดาวิทยานุกูล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ในวันที่ 27 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 ในการดำเนินงานศึกษาโรงเรียนต้นแบบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัยในการสอบถามการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รูปแบบ เทคนิค การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โรงเรียนต้นแบบ 2) การอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยก่อนดำเนินการอบรมเชิงปฏิบัติการ ผู้วิจัยได้ให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยทำแบบทดสอบ ตามแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้วัดความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเขียนแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้แบบทดสอบจำนวน 1 ฉบับ ข้อคำถาม 30 ข้อ เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือกใช้ทดสอบก่อนการอบรม (Pre-test) และหลังการอบรม (Post-test) แบบสอบถามใช้สอบถามสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) การนิเทศภายใน เพื่อติดตามและประเมินผลการพัฒนา ในการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้น

ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้ แบบสังเกตพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู และ พฤติกรรมของนักเรียน จากการสอบถาม แนะนำติดตามผลการนิเทศอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับสมคิด บางโม (2551, หน้า 92) การประชุมเชิงปฏิบัติการเป็นการฝึกอบรมให้ ผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมได้รับการปฏิบัติจริง โดยทั่วไปจะมีการบรรยายให้ความรู้พื้นฐาน ก่อนแล้วจึงได้ลงมือปฏิบัติ อาจเป็นเป็นการฝึกใช้เครื่องมือใหม่ๆ การประชุมเพื่อเป็นการ ช่วยกันสร้างเครื่องมือ หรือสร้างอุปกรณ์ต่างๆ การปฏิบัติส่วนมากนิยมให้ปฏิบัติเป็นกลุ่ม มากกว่าเป็นรายบุคคล ส่วนการนิเทศภายในสอดคล้องกับณรงค์ศักดิ์ ไชยชมพู (2550, หน้า 21) กล่าวว่าการนิเทศภายในมีความสำคัญสำหรับครูทุกคน เนื่องจากการนิเทศ ภายในเป็นการจัดกิจกรรมที่มีลักษณะการทำงานร่วมกันของผู้บริหาร ผู้นิเทศและผู้รับการ นิเทศในโรงเรียนเดียวกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัด กิจกรรมด้านต่างๆ ให้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการศึกษาดูงานสอดคล้อง กับ ยุทธจักร คงคำ (2548 : 17) ที่ว่าการศึกษาดูงาน การพัฒนาบุคลากรเป็นการเปิด โอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้ศึกษาการดำเนินงานหรือปฏิบัติงานของหน่วยงานหรือองค์กร ที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันเช่นการศึกษาดูงานโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับการยก ย่องว่าดีเด่นในการจัดอาคารสถานที่ การจัดการเรียนการสอนหรืออื่นๆ ตามที่กำหนด วัตถุประสงค์ไว้ การศึกษาดูงานหรือการเยี่ยมโรงเรียน สามารถทำได้ทั้งในวงแคบ หรือการดูงานในโรงเรียนซึ่งสังกัดกลุ่มเดียวกันในอำเภอและจังหวัดเดียวกัน จนกระทั่ง ดูงานในโรงเรียนที่อยู่คนละจังหวัดก็ได้

3. ผลการติดตามผลการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญครูสามารถเขียน แผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญถูกต้องตามรูปแบบ สอดคล้องกับสาระสำคัญ ผล การเรียนรู้ที่คาดหวัง และสาระการเรียนรู้ระบุพฤติกรรมที่สามารถวัดได้ประเมินได้ ครอบคลุมพฤติกรรมทั้งด้าน พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย สร้างเสริมให้เกิดทักษะ ความรู้ และพฤติกรรมที่กำหนดให้อย่างครบถ้วน และมีประสิทธิภาพนอกจากนี้ครู สามารถใช้วัสดุในท้องถิ่นผลิตสื่อ และนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เหมาะสมกับวัย ความสนใจ ความสามารถผู้เรียน วิธีวัดและ เครื่องมือวัดสอดคล้องกับพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง การจัด กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูผู้สอนมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออก ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการ

จัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู ผู้เรียนมีความสนุกสนาน กล้าแสดงออกในกิจกรรมการเรียนรู้และผู้สอนใช้สื่อการเรียนรู้เพื่อฝึกการคิดการแก้ปัญหาการให้โอกาสผู้เรียนทำกิจกรรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม ผู้สอนจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตจริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิ่งแก้ว มิตรวิจารณ์. (2551, หน้า 90 – 91) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรโครงการโรงเรียนสองภาษา ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาบุคลากรโครงการโรงเรียนสองภาษา โรงเรียนมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร พบว่า ภายหลังจากดำเนินการนิเทศภายใน ทำให้กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าทุกคนพัฒนาพฤติกรรม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับดี มีการนำกิจกรรมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับระดับชั้น และวัยของผู้เรียน ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข สรุปว่า ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าทุกคนมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสมตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดขึ้นแต่ยังต้องปรับปรุงเกี่ยวกับสื่อที่ใช้ประกอบการสอน และวิธีการวัดผลประเมินผลให้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ คุณ จันทระประทักษิ. (2552, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนโซ่พิสัยพิทยาคม อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดหนองคาย การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายคือ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะและมีประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบทดสอบแบบสัมภาษณ์ แบบประเมิน และแบบสังเกต การตรวจสอบข้อมูลใช้เทคนิคการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation Technique) และนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญในวงรอบที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศ มีกิจกรรมให้ความรู้เรื่องหลักสูตรการวิเคราะห์หลักสูตร การใช้เทคนิครูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยวิทยากร กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การระดมความคิดกิจกรรม ฝึกปฏิบัติการเขียนแผนการเรียนรู้ และสาธิตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้ครูส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในการวิเคราะห์หลักสูตร การใช้เทคนิครูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และสามารถ

จัดทำแผนการเรียนรู้ได้ตามองค์ประกอบของแผนการเรียนรู้ แต่ครูบางส่วนยังไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ตามแผนการเรียนรู้ ขาดความมั่นใจในจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จึงดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์การนิเทศ มีกิจกรรมการสังเกตการสอน การให้การแนะนำและการประเมินอย่างใกล้ชิดครูสามารถจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับดี เป็นที่น่าพอใจ มีการใช้กิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดกติกาในห้องเรียน มีส่วนร่วมกิจกรรมกลุ่มกับเพื่อน กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก รู้จักวิธีแสวงหาความรู้ด้วยตนเองเพิ่มขึ้น สอดรับกับงานวิจัยของ สมบัติ เปริน. (2553, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญโรงเรียนพรเจริญวิทยา อำเภอพรเจริญ จังหวัดหนองคาย พบว่า การดำเนินการในวงรอบที่ 1 กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการผลการดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และสามารถเขียนแผนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญได้ โดยเห็นได้จากผลการประเมินแบบฝึกการเขียนแผนการสอน โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก กลยุทธ์การนิเทศภายใน ผลการนิเทศภายใน เพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ พบว่า ครูผู้สอนสามารถนำแผนการสอนไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญได้แต่ยังมีปัญหาที่มีการแสดงพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนบางข้อยังอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความรู้ ความสามารถ และความถนัดของผู้เรียนเป็นรายบุคคล การจัดกิจกรรมเสริม เพื่อส่งเสริมจุดเด่นของผู้เรียนเป็นรายบุคคล/รายกลุ่มจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ และความถนัดของผู้เรียน จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้สรุปและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง จัดกิจกรรม/สถานการณ์ให้ผู้เรียนฝึกคิด ฝึกแก้ปัญหาและตัดสินใจ และจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนค้นคว้าทดลองหาคำตอบด้วยตนเอง จากปัญหาที่พบกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าได้มีการประชุมวางแผน เพื่อพัฒนาในวงรอบที่ 2 กลยุทธ์ในการพัฒนา คือ เชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ และการนิเทศภายใน ผลจากการดำเนินการบริหารจัดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ให้คำปรึกษา และชี้แนะ ช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย สามารถเขียนแผนการสอนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญได้ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อำนาจ สนมเมือง.(2554, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญโรงเรียนบ้านห้วยหินลับ อำเภอน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยใช้

วิธีการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) กลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนาประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ ได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการกรณีศึกษาการสอน พบว่า การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ดำเนินการโดยใช้กลยุทธ์พัฒนา 2 กลยุทธ์ คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการและกรณีศึกษาการสอน ทำให้ครุมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ คะแนนของผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการมีคะแนนสูงกว่าคะแนนก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการแสดงว่าครุมีการพัฒนาขึ้น ครุมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันในระหว่างการประชุมเชิงปฏิบัติการสามารถทำใบงานและกิจกรรมตามที่วิทยากรได้ให้ความรู้ มีความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรม ครุมีความสามารถในการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ครุมีแผนการจัดการเรียนรู้ มีการสร้างสื่อเพื่อใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง มีเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงมีการนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนของตนเอง มีการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้สอนในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีมีคุณธรรม เป็นคนเก่งและมีความสุขตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การพัฒนาครุ

1.1.1 ในการพัฒนาครุ ถ้าให้เกิดผลครุผู้สอนต้องมีความเข้าใจ

กระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างแท้จริงและตระหนักในความสำคัญของการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.1.2 ควรเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ใหม่ๆ เช่น การจัดการกิจกรรมการ

เรียนรู้มีรูปแบบใหม่ๆ หรือการใช้นวัตกรรมในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ครุเป็นผู้ที่ทันการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

1.2 การจัดการเรียนรู้

1.2.1 สิ่งที่สำคัญที่สุดของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ ครูต้องวิเคราะห์นักเรียนให้ดีเพื่อนำไปสู่การออกแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของผู้เรียนต่อไป

1.2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูต้องยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน และครูต้องไม่มีอคติกับนักเรียนอย่างเด็ดขาด

1.2.3 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ก่อนให้นักเรียนครูควรต้องศึกษาสิ่งนั้นให้ชัดเจนก่อน โดยเฉพาะความรู้ที่ได้จากสื่ออินเทอร์เน็ต และสามารถให้คำแนะนำนักศึกษาในการสืบค้นได้อย่างถูกต้อง และเสนอแนะข้อมูลจากแหล่งที่นำเชื่อถือ

1.3 การนิเทศภายใน

การจัดการนิเทศอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง จะช่วยให้การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยในครั้งต่อไป

การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนมัธยมสมบูรณ์โพธิ์สนิม สำนักงานศึกษาธิการและกีฬา เมืองโกสอนพมวิทาน ผู้วิจัยให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินการในรอบที่ 2 เพื่อให้ผลดำเนินการให้มีประสิทธิภาพ ดังนี้

2.1 ควรประยุกต์ใช้การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อสามารถขยายผลไปสู่การนิเทศงานส่วนอื่นๆ ที่นอกเหนือจากกิจกรรมการจัดการเรียนรู้

2.2 ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเฉพาะครู ในโรงเรียนมัธยมสมบูรณ์โพธิ์สนิม สำนักงานศึกษาธิการและกีฬา เมืองโกสอนพมวิทาน เท่านั้น ควรเก็บข้อมูลจากโรงเรียนอื่นๆ ด้วย เพราะจะทำให้ได้สารสนเทศเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยรูปแบบของการศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิควิธีอื่นๆ ที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และผู้เรียนมีศักยภาพบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

บรรณานุกรม

- กมล สุกดิ์ประเสริฐ. (2540). การวิจัยเชิงปฏิบัติแบบมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติงาน. สำนักงาน
ประสานงานทรัพยากรมนุษย์: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กมลวรรณ ทิพย์เนตร. (2549). การพัฒนาบุคลากรการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญ โรงเรียนพณิชยการขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช
2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
_____. (2553). แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติ ปี 2549 –
2558. นครหลวงเวียงจันทน์: วิสาหกิจโรงพิมพ์ศึกษา.
- _____. (2554). 3 คุณลักษณะและ 5 รายวิชาหลักของการศึกษาสาธาณรัฐ
ประชาธิปไตยประชาชนลาว. นครหลวงเวียงจันทน์: วิสาหกิจ โรงพิมพ์ศึกษา.
- กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา แขวงสะหวันนะเขต. (2549). รายงานผลการจัด
การศึกษา 2549-2558. แขวงสะหวันนะเขต: กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา.
_____. (2553). แผนปฏิบัติการประจำปี. แขวงสะหวันนะเขต: กระทรวงศึกษาธิการ
และกีฬา.
- กรมวิชาการ. (2549). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
กรุงเทพฯ, โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กิตติพงษ์ ธรรมโธสง. (2551). การพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญแบบโครงการ โรงเรียนวัดบ้านหนองกก อำเภอประทาย จังหวัด
นครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กิตติ พัชกริชญ์. (2544). “หน่วยที่ 10 การฝึกอบรมการศึกษานอกระบบ,” ใน เอกสาร
ประกอบการสอนชุดวิชาหลักการเรียนรู้และเทคนิคการฝึกอบรม หน่วยที่
9 – 15. (พิมพ์ครั้งที่ 5). หน้า 445 – 464. นนทบุรี: มหาวิทยาลัย สุโขทัย
ธรรมมาธิราช.
- กิติมา ปรีดีลิตก. (2544). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ:
อัยการการพิมพ์.

- กิ่งแก้ว มิตรวิจารณ์. (2551). *การพัฒนาบุคลากรโครงการสองภาษา ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร*.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- โกวิท ประวาลพุกฤษ์. (2548). *การพัฒนาการศึกษาแท้ และแฟ้มพัฒนางาน*. กรุงเทพฯ: พี เค บู้ค.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน, กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลาง. การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้, คณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา. กระทรวงศึกษาธิการ (2550). *แนวคิดและทิศทางการปฏิรูปการศึกษาหลังมัธยมศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ.: กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2549). *ปฏิรูปการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- คุณ จันทระประทัภมี. (2552). *การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนโซ่พิสัยพิทยาคม อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดหนองคาย*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จารุวรรณ รัตภาสกร. (2552). *ศัพท์ทางการบริหารทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพฯ: วิสิทธ์พัฒนา.
- ชูชัย สมितिไกร. (2549). *การฝึกอบรมบุคลากรในการ*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยยุทธ ศิริสุทธิ. (2545). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรการศึกษา*.
มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณรงค์ศักดิ์ ไชยชมพู. (2550). *ความต้องการในการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณัฐจพนธ์ เขจรนนท์. (2546). *การจัดการทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.

- ณัฐวดี ธรรมโธสง. (2551). *การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการโรงเรียนบ้านสี่เหลี่ยม อำเภอลำทะเมน จังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทวีป อภิลิทธิ (2551). *การศึกษาทางไกล*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมการศาสนา.
- ทีศนา แชมมณี และคณะ. (2548). *ศาสตร์แห่งการสอน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- _____. (2550). *ศาสตร์แห่งการสอน*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- _____. (2552). *ศาสตร์แห่งการสอน*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธารพรพร สัตยารักษ์ (2548). *หลักการและมุมมองจากมืออาชีพ (HUMAN RESOURCE MANAGEMENT)*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธัญญา ผลอนันต์. (2546). *การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคลแนวทางการสร้างความพึงพอใจแก่พนักงาน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: อินโนกราฟฟิกส์.
- ธีรยุทธ์ หล่อเลิศรัตน์. (2543). *การพัฒนาบุคคล หน่วยที่ 9 ในการบริหารงานบุคคลภาครัฐ*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นงลักษณ์ ลินสีบผล. (2551). *การพัฒนาบุคคลและการฝึกอบรม*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2549). *หลักการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: บพิตรการพิมพ์.
- นวลจิตต์ เขาวงกิตพิงค์ (2551). *การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณกิจ.
- น้อย ศิริโชติ. (2548) *การประชุมปฏิบัติการเทคนิคการฝึกอบรม*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- นิเวทย์ บุญโยธา. (2550). *พัฒนาครุด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโรงเรียนบ้านฝาย อำเภอดอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- เนตรนพิชญ์ จำปาทองเทศ. (2550). *การพัฒนาครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียน อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญเลิศ บุษเนตร. (2549). *การพัฒนาบุคลากร*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุญสม เลิศพิเชษฐ์. (2553). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- บุรชัย ศิริมหาสาคร. (2549). *แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: บั๊ค พ้อยท์.
- ประวิต เอรารวรรณ. (2545) *การวิจัยปฏิบัติการการเรียนรู้ของครูและการสร้างพลังร่วมในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้าวิชาการ.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2549). *จิตวิทยาการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- พงษ์พรรณ ตริยมงคลกุล. (2543). *การวิจัยในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พันธ์ ทองชุมนุม. (2548). *มโนคติที่คาดเคลื่อนเรื่องสมดุกลของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนประจำจังหวัดเขตการศึกษา 2*. สงขลา: คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- พัชราวลัย วงศ์บุญสิน และคณะ. (2549). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เอส ดีว ปรีนติ้ง.
- ไพบุลย์ จันทร์พรหม. (2550). *การพัฒนาครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เพ็ชรี ฐปะวิเชตร์. (2549). *การสัมมนาการจัดการทรัพยากรมนุษย์*. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชา เทคนิคการจัดฝึกอบรมและการประชุม การสัมมนาการจัดการทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

- ภานุมาศ แก้วนอก. (2550). *การพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบโครงงานโรงเรียนบ้านแฝก กิ่งอำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. (2555). *แผนปฏิบัติการ 4 ปี (2553-2556)*. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- มะลิวัลย์ หมื่นโธสง. (2550). *การพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านท่าพระเนาว์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มานิต ศุภตสกุล. (2549). *หลักการและเป้าหมายของการนิเทศการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เลิฟแอนด์ลิฟเฟรส.
- มาลัย สิงหะ. (2549). *ร่วมปฏิรูปการเรียนรู้กับครูต้นแบบ การสอนแบบโครงงาน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ยงยุทธ คงคำ. (2548). *การพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านกระหิง อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ยุทธจักร คงคำ. (2548). *การพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านกระหิง อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. (2549). *ประมวลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว*. นครหลวงเวียงจันทน์: สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว.
- โรงเรียนมัธยมสมบูรณโพนลิม. (2555). *รายงานผลการปฏิบัติงาน ประจำปีการศึกษา 2555*. เอกสารหมายเลข 3: โรงเรียนมัธยมสมบูรณโพนลิม.
- โรงเรียนจุฬารัตน์ราชวิทยาลัย. (2554). *โครงการวิทยาศาสตร์ เรื่องการทำน้ำยาทำความสะอาดสะอาดจากดอกอัญชัญและมะกรูด*. กลุ่มสาระวิชาวิทยาศาสตร์ มุกดาหาร: โรงเรียนจุฬารัตน์ราชวิทยาลัย.
- เลิศชาย ปานมุข. (2552). *สรุปหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551*. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.

- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2548). *การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ: เลิฟแอนด์ลิฟเพรส.
- _____. (2550). *เทคนิคและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิก.
- วิชาการ, กรม, กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- วิรัตน์ บัวขาว. (2549). *คุณภาพของการจัดการศึกษา*. ประชาศึกษา, 46(11), 11-17.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2548). *การบริหารการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- วิโรจน์ ศรีโกศา และคนอื่นๆ. (2551). *การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานสู่การปฏิรูป การเรียน*. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- วีระ พรหมอารักษ์. (2547). *การพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านสมวิไล อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วีระ ประเสริฐศิลป์. (2551). *เอกสารสาระการเรียนรู้ เล่ม 1 ชุดวิชา ผู้บริหารมืออาชีพ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- วีระ วีระชาติ. (2548). *การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส. พรินติ้ง เฮาส์.
- วีระชัย จิวะชาติ. (2549). *การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎี และปฏิบัติ: ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- วิสัยภรณ์ บุญโยทยาน. (2552). *การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญโดยการนิเทศแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาศกสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกสกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2547). *ทฤษฎีการประเมิน*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สังกัด อุทรานันท์. (2538). *หลักสูตรและการสอน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สันต์ ธรรมบำรุง. (2522). *การนิเทศการศึกษา* กรุงเทพฯ: คณะวิชาครุศาสตร์
วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาสงครณ.
- สมาน รังสิโยกฤษฎ์. (2540). *ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล*. (พิมพ์ครั้งที่ 8).
กรุงเทพฯ: สวัสดิการสำนักงาน ก.พ.
- สมาน ทองสอน. (2545). “วิธีการพัฒนาบุคลากรสู่ครูมืออาชีพ,” *วารสารวิชาการ*. 5(7):
12-17 ; กรกฎาคม.
- สมคิด บางโม. (2551). *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- สมใจ ฤทธิสนธิ. (2549). *การสร้างแบบทดสอบ*. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- สมชัย การมาโส. (2547). *แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ:
ดอกหญ้าการพิมพ์.
- สมโชค กางรัมย์. (2549). *การพัฒนาบุคลากรในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
แบบบูรณาการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดป่าเลไลย์ อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์*.
การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมบัติ เปริน. (2553). *การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
โรงเรียนพรเจริญวิทยา อำเภอพรเจริญ จังหวัดหนองคาย*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมบัติ บุญประโคน. (2548). *การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้
ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนถนนหักพิทยาคม อำเภอนางรอง จังหวัด
บุรีรัมย์*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมโภชน์ อเนกสุข. (2548). “การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม. *วารสารวิจัยและ
วัดผลการศึกษา*. มหาวิทยาลัยบูรพา, 3(1), 18. สิงหาคม-กันยายน.
- สมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรณ. (2551). *การสร้างบทเรียนการแสวงรู้บนเว็บเชิงคิดวิเคราะห์
โดยใช้เทคนิค การเรียนรู้แบบเพื่อนคู่คิด*.: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมหวัง สอนวิเชียน. (2555). *การพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้
ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนประถมสามัคคี เมืองโกสอนพมวิทาน
แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว*. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- สุทธิพร วิจิตรพันธ์. (2549). การนิเทศแบบคลินิกเพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศสตรีวิทยาพุทธมณฑล. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์นครปฐม.
- สุพิน บุญชูวงศ์. (2544). หลักการสอน. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- สุภาวงศ์ จันทวานิช. (2547). วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรเดช พลอาษา. (2551). การพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านบึงโคตรรัฐราษฎร์อนุสรณ์ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุรพล เขียมอุทัย. (2552). สอนอย่างไรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้าการพิมพ์.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2546). วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2547). การวิจัยปฏิบัติการชั้นเรียน. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โอ.เอส. พรินติ้ง เฮาส์.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2545). รายงานวิจัย: รูปแบบเครือข่ายการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- โสภณา ตาแก้ว. (2546). แนวทางการจัดทำและพัฒนามาตรฐานการศึกษาของชาติ: โครงการมาตรฐานการศึกษาของชาติ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2549). การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: อักษรไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). นโยบายและแนวปฏิบัติการของระบบสารสนเทศเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์สภาลาดพร้าว.

- สำราญ กำจัดภัย. (2547). การพัฒนาระบบติดตามและประเมินผลการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้: กรณีศึกษาโรงเรียนพรพรรณาวุฒาจารย์ อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- หวน พิณรุฬพันธ์. (2549). การบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- องอาจ นัยพัฒน์. (2551). การออกแบบการวิจัย: วิธีการเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพและผสมผสาน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนันต์ ศรีอำไพ. (2550). การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อนุดตริย์ ศรีลาศักดิ์. (2553). การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนเพชรวิทยาคาร อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2550) หลักการสอน. กรุงเทพฯ: โอเอส พรินติ้ง เฮ้าส์.
- _____. (2552). หลักการสอน (ฉบับปรับปรุง). (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- _____. (2556). ลักษณะการสอนของครูในศตวรรษ ที่ 21. (ออนไลน์) เข้าถึงใน <http://www.slideshare.net/krubeeka/02-21-26523337>.
- อัญชลี ธรรมะวิธิกุล. (2552). เทคนิคการนิเทศการศึกษา: การนิเทศแบบคลินิก. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก ; <http://panchalee.wordpress.com/2009/06/22/clinical-supervision/>
- อุไรวรรณ มานาค. (2553). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อเสริมสร้างผลสัมฤทธิ์และความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2552). การบริหาร: ทักษะการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อำนาจ สนมเมือง. (2554). การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนบ้านห้วยหินลับ อำเภอน้ำหนาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- อำภา เจริญศรี. (2551). *การนิเทศการศึกษา: ทฤษฎีและการปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพฯ: ที.พี.พรินต์.
- Ausubel, D. P. (2006). *Educational Psychology*. Cicaco: Holt and Winston.
- Kemmis, S. and R. McTaggart. (1988). *The Action Research Planer*. Victoria: Deakin University Press.
- Kepp, Lynn Michelle. (2004).. “Student Teacher Development During the Student Teaching Experience,” *Dissertation Abstracts International*. 64(8): 2847 – A ; February.
- Lembo, Leah T. (2010). “Preserving Child Centered Education in the era of NCLB: A Case Study of One School's Efforts to Improve Student Success” *Dissertation Abstracts International*. 70(7): unpagged ; January.
- Maxwell, Wendy Jean. (2001). “Evaluating the Effectiveness of the Accelerative Integrated Method for Teaching French as a Second Language,” *Dissertation Abstracts International* 39(6) : 1473–A ; December.
- Mathues, Patricia Kelly. (2003). “The Relationship Between Participation in Student – Centered Discussions and the Academic Achievement of Fifth – Grade Science Students,” *Dissertation Abstracts International*. 64(4): 1208–A ; October.
- Rees, Brian Christopher. (2008). “Adult Client Outcomes: Differences Between Counselors With Education in Child–Centered Play Therapy Versus Counselors Without Education in Child–Centered Play Therapy,” *Dissertation Abstracts International*. 68 (11): 7676–B ; May.
- Scribner, J. P. (1999). “Professional Development: Untangling the Influence of Work Context on Teacher Learning,” *Educational Administration Quarterly*. 35, 2: 238–266.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศกนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ กรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหญ่ กรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
3. นายคำพูน ตูไพฑูณ หัวหน้าแผนกศึกษาธิการและกีฬา แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
4. นางหลังทอง แสงดาววัน รองคณะหัวหน้าแผนกศึกษาธิการและกีฬา แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
5. นายคุณคำ รัตชะพน หัวหน้าแขนงจัดตั้งสำนักศึกษาธิการและกีฬา แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๑๑๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ๖๘๐

หมู่ ๑๑ ถนนสกลนคร - อุดรธานี

อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๐ มกราคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร. สายันต์ บุญใบ

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ	จำนวน	๑	ชุด
	๒. เครื่องมือการวิจัย	จำนวน	๓	ชุด
	๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย	จำนวน	๓	ชุด

ด้วย นายคำพอ แสงจันทิ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนมัธยมสมบูรณวิพนสิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬา เมืองโกสอนพมวิหาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตรา วงศ์อนุสิทธิ์ เป็นประธานคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.อนันตทา ชาวนา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญเรื่องดังกล่าวจึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบ และประเมินเครื่องมือวิทยานิพนธ์ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ภคพล คติวัฒน์)

รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและงบประมาณ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการโครงการจัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

โครงการจัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัย

โทร./โทรสาร ๐-๔๒๓/๔-๒๓/๓๔

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๑๑๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ๖๘๐
หมู่ ๑๑ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๐ มกราคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพไหล

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ	จำนวน ๑ ชุด
	๒. เครื่องมือการวิจัย	จำนวน ๓ ชุด
	๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย	จำนวน ๓ ชุด

ด้วย นายคำพอ แสงจันทิ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนมัธยมสมบูรณไพณสิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬา เมืองโกสอนพมวิหาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตรา วงศ์อนุสิทธิ์ เป็นประธานคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.อนันตทา ซาวนา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญเรื่องดังกล่าวจึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบและประเมินเครื่องมือวิทยานิพนธ์ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ภคพล คติวัฒน์)

รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและงบประมาณ รักษาการแทน
ผู้อำนวยการโครงการจัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัย
ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

โครงการจัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัย

โทร./โทรสาร ๐-๔๒๓/๔-๒๓/๓๔

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๑๑๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ๖๘๐
หมู่ ๑๑ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๐ มกราคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายคำพูน ตูไพฑูณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ	จำนวน	๑	ชุด
	๒. เครื่องมือการวิจัย	จำนวน	๓	ชุด
	๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย	จำนวน	๓	ชุด

ด้วย นายคำพูน แสงจันทร์ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโพธิ์สามพัน ศึกษาธิการและกีฬา เมืองโกสอนพนวิหาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตรา วงศ์อนุสิทธิ เป็นประธานคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.อนันตดา ชาวนา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญเรื่องดังกล่าวจึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบ และประเมินเครื่องมือวิทยานิพนธ์ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ภคพล คติวัฒน์)

รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและงบประมาณ รักษาการแทน
ผู้อำนวยการโครงการจัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัย
ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

โครงการจัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัย

โทร./โทรสาร ๐-๔๒๓/๔-๒๓/๓๔

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๑๑๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ๖๘๐
หมู่ ๑๑ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๐ มกราคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางหลิงทอง แสงดาววัน

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ	จำนวน ๑	ชุด
	๒. เครื่องมือการวิจัย	จำนวน ๓	ชุด
	๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย	จำนวน ๓	ชุด

ด้วย นายคำพอ แสงจันทิ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโพธิ์สนิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬา เมืองโกสอนพมวิหาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตรา วงศ์อนุสิทธิ์ เป็นประธานคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.อนันตทา ซาวนา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญเรื่องดังกล่าวจึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบ และประเมินเครื่องมือวิทยานิพนธ์ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ภคพล คติวัฒน์)

รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและงบประมาณ รักษาการแทน
ผู้อำนวยการโครงการจัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัย
ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

โครงการจัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัย

โทร./โทรสาร ๐-๔๒๓/๔-๒๓/๓๔

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๑๑๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ๖๘๐

หมู่ ๑๑ ถนนสกลนคร - อุดรธานี

อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๐ มกราคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายคุณคำ ราดชะพน

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ	จำนวน	๑	ชุด
	๒. เครื่องมือการวิจัย	จำนวน	๓	ชุด
	๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย	จำนวน	๓	ชุด

ด้วย นายคำพอ แสงจันโท นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนมัธยมสมบูรณไพณสิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬา เมืองโกสอนพมวิหาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตรา วงศ์อนุสสิทธิ์ เป็นประธานคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.อนันตตา ชาวนา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญเรื่องดังกล่าวจึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบ และประเมินเครื่องมือวิทยานิพนธ์ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ภคพล คติวัฒน์)

รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและงบประมาณ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการโครงการจัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

โครงการจัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัย

โทร./โทรสาร ๐-๔๒๓/๔-๒๓/๓๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ภาคผนวก ค

เครื่องมือและผลการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ

- แบบทดสอบ
- แบบสอบถาม
- แบบสัมภาษณ์
- แบบสังเกตการศึกษาดูงาน
- แบบสัมภาษณ์ระหว่างการอบรมเชิงปฏิบัติการ
- แบบสังเกตการนิเทศภายใน
- แบบบันทึกการประชุม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

แบบทดสอบก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ

การพัฒนาศักยภาพบุคลากรในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
โรงเรียนมัธยมสมบูรณไพณสิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอนพมวิหาน
แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

1. แบบทดสอบฉบับนี้มีจำนวน 36 ข้อ
2. แบบทดสอบมี 4 ตัวเลือก โปรดเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว โดยการกาเครื่องหมาย (X) ลงในหัวข้อที่ถูกต้อง

<p>1. เพื่อให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพมาตรฐาน ท่านคิดว่าควรจะมีการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับใดบ้าง ?</p> <p>ก. ระดับสถานศึกษา ข. ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ค. ระดับชาติ ง. ถูกทุกข้อ</p>	<p>4. ข้อใดคือเป้าหมายสำคัญที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้คือข้อใด ?</p> <p>ก. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ข. สาระการเรียนรู้ ค. สาระสำคัญ ง. กระบวนการจัดการเรียนรู้</p>
<p>2. ข้อใดคือองค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตร ?</p> <p>ก. เนื้อหาของบทเรียน ข. มาตรฐานการเรียนรู้ ค. สื่อ แหล่งเรียนรู้ ง. การวัดและประเมินผล</p>	<p>5. ครูมีวิธีการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนอย่างไร ?</p> <p>ก. ตอบคำถามร่วมกับนักเรียน ข. ทำกิจกรรมร่วมกับผู้เรียน ค. ทำแบบฝึกหัดร่วมกับนักเรียน ง. อยู่กลุ่มเดียวกับนักเรียน</p>
<p>3. ข้อใด <u>ไม่ใช่</u> แนวคิดพื้นฐานของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p> <p>ก. ผู้สอนเข้าใจผู้เรียน ข. ผู้เรียนได้พัฒนาอย่างรอบด้าน ค. ผู้เรียนมีส่วนร่วม ง. ผู้สอนเป็นผู้กำหนดแนวทาง</p>	<p>6. ข้อใดเป็นแนวคิดพื้นฐานของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p> <p>ก. ผู้สอนเข้าใจผู้เรียน ข. ผู้เรียนได้พัฒนาอย่างรอบด้าน ค. ผู้เรียนมีส่วนร่วม ง. ผู้สอนเป็นผู้กำหนดแนวทาง</p>

แบบทดสอบ (ต่อ)

<p>7. ข้อใด คือ ขั้นตอนสุดท้ายของการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา</p> <p>ก. การจัดทำสาระของหลักสูตร</p> <p>ข. การจัดทำหน่วยการเรียนรู้</p> <p>ค. การจัดทำแผนการเรียนรู้</p> <p>ง. การกำหนดอัตราเวลาเรียน</p>	<p>11. ขั้นตอนใดที่นักเรียนไม่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม</p> <p>ก. การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้</p> <p>ข. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>ค. การสร้างสื่อนวัตกรรม</p> <p>ง. กระบวนการวัดผลประเมินผล</p>
<p>8. แหล่งเรียนรู้ใดสำคัญที่สุด</p> <p>ก. ครู</p> <p>ข. ภูมิปัญญาท้องถิ่น</p> <p>ค. ห้องสมุด</p> <p>ง. แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน</p>	<p>12. ลักษณะการจัดกิจกรรมที่เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p> <p>ก. นักเรียนได้ร่วมกิจกรรม</p> <p>ข. ให้ค้นคว้าในห้องสมุด</p> <p>ค. ศึกษาดูงานนอกสถานที่</p> <p>ง. ถูกทุกข้อ</p>
<p>9. ข้อใด <u>ไม่ใช่</u> ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้</p> <p>ก. ทำให้ครูสอนอย่างมั่นใจ</p> <p>ข. ช่วยให้ครูสอนได้ดีขึ้น</p> <p>ค. ช่วยสอนแทนครู</p> <p>ง. ทำให้ครูมีวิธีสอนที่ดี</p>	<p>13. ข้อใดสำคัญที่สุดในการกำหนดสื่อในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้</p> <p>ก. สาระสำคัญ</p> <p>ข. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง</p> <p>ค. สาระการเรียนรู้</p> <p>ง. กิจกรรมการเรียนรู้</p>
<p>10. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญค่านึงถึงข้อใดเป็นสิ่งแรก ?</p> <p>ก. สาระการเรียนรู้</p> <p>ข. คำอธิบายรายวิชา</p> <p>ค. การวัดและประเมินผล</p> <p>ง. กำหนดหลักฐานการแสดงผลของผู้เรียน</p>	<p>14. การประเมินผลงานนักเรียนในการทำงานกลุ่มควรประเมินแบบใด ?</p> <p>ก. แบบทดสอบปรนัยเลือกคำตอบที่ถูกต้อง</p> <p>ข. เต็มคำ หรือ ข้อความสั้นๆ</p> <p>ค. เขียนข้อความหรืออัตนัย</p> <p>ง. ประเมินในสถานการณ์จริงและสังเกต</p>

แบบทดสอบ (ต่อ)

<p>15. ข้อใดเป็นขั้นตอนแรกของการเตรียมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p> <p>ก. การออกแบบการวัดผลประเมินผล</p> <p>ข. การเตรียมสื่อและอุปกรณ์การสอน</p> <p>ค. การเตรียมตนเอง</p> <p>ง. การเตรียมกิจกรรมการเรียนรู้</p>	<p>19. ขั้นตอน “การตั้งคำถามสำคัญ” ที่เป็นคำถามสรุปความเข้าใจรวบยอดมีจุดประสงค์ในข้อใด ?</p> <p>ก. การตั้งชื่อหน่วยการเรียนรู้</p> <p>ข. การนำไปสู่การกำหนดความเข้าใจที่คงทน</p> <p>ค. การกำหนดจิตพิสัย</p> <p>ง. การวัดและประเมินผล</p>
<p>16. การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนในแผนการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญควรเป็นอย่างไร</p> <p>ก. กำหนดตามที่ครูอยากสอน</p> <p>ข. กำหนดตามเนื้อหาสาระ/จุดประสงค์</p> <p>ค. กำหนดตามการวัดผล</p> <p>ง. กำหนดตามแบบฝึกหัด</p>	<p>20. ข้อใด <i>ไม่ใช่</i> ข้อดีของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p> <p>ก. ผู้เรียนไม่มีโอกาสได้ใช้ประสบการณ์ที่เรียนมาก่อนแล้ว</p> <p>ข. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้จากเพื่อนในกลุ่ม</p> <p>ค. ผู้เรียนให้ความสนใจในบทบาทมากขึ้น</p> <p>ง. ผู้เรียนมีโอกาสพัฒนาศักยภาพของตน</p>
<p>17. การประเมินผลงานนักเรียนในการทำงานรายบุคคลควรประเมินแบบใด ?</p> <p>ก. แบบทดสอบปรนัยเลือกคำตอบที่ถูกต้อง</p> <p>ข. เต็มคำ หรือ ข้อความสั้นๆ</p> <p>ค. เขียนข้อความหรืออัตนัย</p> <p>ง. ประเมินในสถานการณ์จริงและสังเกต</p>	<p>21. การวิเคราะห์หลักสูตรควรเป็นหน้าที่ของใคร ?</p> <p>ก. ศึกษานิเทศก์แขวง</p> <p>ข. ศึกษานิเทศก์เมือง</p> <p>ค. ครูวิชาการกลุ่ม</p> <p>ง. ครูผู้สอน</p>
<p>18. การเขียนแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการมีวิชาใดบ้างที่นำมาบูรณาการ ?</p> <p>ก. สังคมศึกษา กับ ประวัติศาสตร์</p> <p>ข. สุขศึกษา กับ พลศึกษา</p> <p>ค. บูรณาการได้ทุกวิชา</p> <p>ง. บูรณาการได้ 2 วิชาใดก็ได้</p>	<p>22. ข้อใดเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการเตรียมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p> <p>ก. การเตรียมกิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>ข. การเตรียมตนเอง</p> <p>ค. การเตรียมสื่อและอุปกรณ์การสอน</p> <p>ง. การออกแบบการวัดผลประเมินผล</p>

แบบทดสอบ (ต่อ)

<p>23. ข้อใดเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดี</p> <p>ก. กิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีบทบาทเท่ากับครูผู้สอน</p> <p>ข. กิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเคลื่อนไหวร่างกายมากที่สุด</p> <p>ค. กิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสุขและมีอิสระ</p> <p>ง. กิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ค้นพบคำตอบด้วยตนเอง</p>	<p>27. สถานศึกษาร่วมกับชุมชนกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนด้านใดบ้าง ?</p> <p>ก. ด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม</p> <p>ข. ด้านคุณธรรม จริยธรรม ประเพณี</p> <p>ค. ด้านคุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม</p> <p>ง. ด้านคุณธรรม จริยธรรม ศิลปวัฒนธรรม</p>
<p>24. ข้อใดสรุปการวิเคราะห์หลักสูตรได้ถูกต้อง</p> <p>ก. มีหลักการ มีหลักฐาน ทำได้คุณภาพตรงตามมาตรฐาน **</p> <p>ข. มีหลักการ รู้จริง ทำจริง ได้คุณภาพตรงตามมาตรฐาน</p> <p>ค. รู้จริง ทำถูกต้อง ได้คุณภาพตรงตามมาตรฐาน</p> <p>ง. รู้มาก ทำจริง ได้คุณภาพตรงตามมาตรฐาน</p>	<p>28. ข้อใด<u>ไม่ใช่</u>หลักการสำคัญของการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาของชาติ</p> <p>ก. การมีส่วนร่วม</p> <p>ข. การกระจายอำนาจ</p> <p>ค. การกำกับ ติดตาม ประเมินผล</p> <p>ง. การยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ</p>
<p>25. ใครเป็นผู้ออกแบบการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาแห่งชาติ</p> <p>ก. ผู้บริหาร</p> <p>ข. ครูผู้สอน</p> <p>ค. สถานศึกษา</p> <p>ง. กรมวิชาการ</p>	<p>29. ข้อใด<u>ไม่มี</u>คำอธิบายรายวิชาตามหลักสูตรการศึกษาของชาติ ?</p> <p>ก. มาตรฐานการเรียนรู้</p> <p>ข. สื่อการเรียนรู้</p> <p>ค. ชื่อรายวิชา</p> <p>ง. จำนวนเวลา หน่วยกิต</p>

แบบทดสอบ (ต่อ)

<p>26. ข้อใดคือหลักสำคัญการปฏิรูปการเรียน</p> <p>ก. ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด</p> <p>ข. ยึดกระบวนการเรียนรู้</p> <p>ค. ยึดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>ง. ยึดหลักการบริหารจัดการ</p>	<p>30. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับสาระสำคัญ</p> <p>ก. สาระสำคัญเป็นการย่อเนื้อหาเรื่องนั้น</p> <p>ข. สาระสำคัญเป็นการบอกหลักการ</p> <p>ค. สาระสำคัญเป็นการบอกวิธีการ</p> <p>ง. สาระสำคัญเป็นการบอกการวัดผล</p>
---	---

เฉลยแบบทดสอบ

ข้อ	เฉลย	ข้อ	เฉลย
1	ง	16	ข
2	ข	17	ง
3	ง	18	ค
4	ก	19	ข
5	ข	20	ก
6	ข	21	ง
7	ง	22	ง
8	ค	23	ง
9	ค	24	ก
10	ก	25	ง
11	ค	26	ก
12	ง	27	ก
13	ง	28	ค
14	ง	29	ค
15	ข	30	ก

แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

“แบบทดสอบ”

เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
โรงเรียนมัธยมสมบูรณโพนสิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬา
เมืองโกสอนพมวิหาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว”

ชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....ตำแหน่ง.....

สถานที่ทำงาน.....

คำชี้แจง

ขอให้ท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญ ได้โปรดพิจารณาคำถามสำหรับใช้ในทดสอบความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนมัธยมสมบูรณโพนสิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอนพมวิหาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยทำเครื่องหมาย (✓) ในช่องความคิดเห็นของท่าน เพื่อให้ผู้วิจัยได้นำกลับไปปรับปรุงให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ตัวเลขในช่องประเมินมีความหมาย ดังนี้

+1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเครื่องมือ “ใช้ได้”

0 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเครื่องมือ “ไม่แน่ใจว่าใช้ได้”

-1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเครื่องมือ “ใช้ไม่ได้”

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ(IOC)			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
1. เพื่อให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพมาตรฐาน ท่านคิดว่าควรจะมีการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับใดบ้าง ?				
ก. ระดับสถานศึกษา ข. ระดับเขตพื้นที่การศึกษา				
ค. ระดับชาติ ง. ถูกทุกข้อ				

แบบประเมินแบบทดสอบ (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ(IOC)			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
<p>2. ข้อใดคือองค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตร ?</p> <p>ก. เนื้อหาของบทเรียน ข. มาตรฐานการเรียนรู้</p> <p>ค. สื่อ แหล่งเรียนรู้ ง. การวัดและประเมินผล</p>				
<p>3. ข้อใด <u>ไม่ใช่</u> แนวคิดพื้นฐานของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ</p> <p>ก. ผู้สอนเข้าใจผู้เรียน</p> <p>ข. ผู้เรียนได้พัฒนาอย่างรอบด้าน</p> <p>ค. ผู้เรียนมีส่วนร่วม</p> <p>ง. ผู้สอนเป็นผู้กำหนดแนวทาง</p>				
<p>4. ข้อใดคือเป้าหมายสำคัญที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้คือข้อใด ?</p> <p>ก. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ข. สาระการเรียนรู้</p> <p>ค. สาระสำคัญ ง. กระบวนการจัดการเรียนรู้</p>				
<p>5. ครูมีวิธีการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนอย่างไร ?</p> <p>ก. ตอบคำถามร่วมกับนักเรียน</p> <p>ข. ทำกิจกรรมร่วมกับผู้เรียน</p> <p>ค. ทำแบบฝึกหัดร่วมกับนักเรียน</p> <p>ง. อยู่กลุ่มเดียวกันกับนักเรียน</p>				
<p>6. ข้อใด <u>ไม่ใช่</u> แนวคิดพื้นฐานของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p> <p>ก. ผู้สอนเข้าใจผู้เรียน</p> <p>ข. ผู้เรียนได้พัฒนาอย่างรอบด้าน</p> <p>ค. ผู้เรียนมีส่วนร่วม</p> <p>ง. ผู้สอนเป็นผู้กำหนดแนวทาง</p>				

แบบประเมินแบบทดสอบ (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ(IOC)			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
12. ลักษณะการจัดกิจกรรมที่เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ก. นักเรียนได้ร่วมกิจกรรม ข. ให้ค้นคว้าในห้องสมุด ค. ศึกษาดูงานนอกสถานที่ ง. ถูกทุกข้อ				
13. ข้อใดสำคัญที่สุดในการกำหนดสื่อในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ก. สาระสำคัญ ข. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ค. สาระการเรียนรู้ ง. กิจกรรมการเรียนรู้				
14. การประเมินผลงานนักเรียนในการทำงานกลุ่มควรประเมินแบบใด ? ก. แบบทดสอบปรนัยเลือกคำตอบที่ถูกต้อง ข. เต็มคำ หรือ ข้อความสั้นๆ ค. เขียนข้อความหรืออัตนัย ง. ประเมินในสถานการณ์จริงและสังเกต				
15. ข้อใดเป็นขั้นตอนแรกของการเตรียมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ก. การออกแบบการวัดผลประเมินผล ข. การเตรียมสื่อและอุปกรณ์การสอน ค. การเตรียมตนเอง ง. การเตรียมกิจกรรมการเรียนรู้				

แบบประเมินแบบทดสอบ (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ(IOC)			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
16. การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนในแผนการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญควรเป็นอย่างไร ก. กำหนดตามที่ครูอยากสอน ข. กำหนดตามเนื้อหาสาระ/จุดประสงค์ ค. กำหนดตามการวัดผล ง. กำหนดตามแบบฝึกหัด				
17. การประเมินผลงานนักเรียนในการทำงานกลุ่มควรประเมินแบบใด ? ก. แบบทดสอบปรนัยเลือกคำตอบที่ถูกต้อง ข. เต็มคำ หรือ ข้อความสั้นๆ ค. เขียนข้อความหรืออัตนัย ง. ประเมินในสถานการณ์จริงและสังเกต				
18. การเขียนแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการมีวิชาใดบ้างที่นำมาบูรณาการ ? ก. สังคมศึกษา กับ ประวัติศาสตร์ ข. สุขศึกษา กับ พลศึกษา ค. บูรณาการได้ทุกวิชา ง. บูรณาการได้ 2 วิชาใดก็ได้				
19. ขั้นตอน “การตั้งคำถามสำคัญ” ที่เป็นคำถามสรุปความเข้าใจรวบยอดมีจุดประสงค์ในข้อใด ? ก. การตั้งชื่อหน่วยการเรียนรู้ ข. การนำไปสู่การกำหนดความเข้าใจที่คงทน ค. การกำหนดจิตพิสัย ง. การวัดและประเมินผล				

แบบประเมินแบบทดสอบ (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ(IOC)			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
<p>20. ข้อใด <u>ไม่ใช่</u> ข้อดีของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ</p> <p>ก. ผู้เรียนไม่มีโอกาสได้ใช้ประสบการณ์ที่เรียนมาก่อนแล้ว</p> <p>ข. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้จากเพื่อนในกลุ่ม</p> <p>ค. ผู้เรียนให้ความสนใจในบทบาทมากขึ้น</p> <p>ง. ผู้เรียนมีโอกาสพัฒนาศักยภาพของตน</p>				
<p>21. การวิเคราะห์หลักสูตรควรเป็นหน้าที่ของใคร ?</p> <p>ก. ศึกษานิเทศก์แขวง ข. ศึกษานิเทศก์เมือง</p> <p>ค. ครูวิชาการกลุ่ม ง. ครูผู้สอน</p>				
<p>22. ข้อใดเป็นขั้นตอนแรกของการเตรียมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p> <p>ก. การเตรียมกิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>ข. การเตรียมตนเอง</p> <p>ค. การเตรียมสื่อและอุปกรณ์การสอน</p> <p>ง. การออกแบบการวัดผลประเมินผล</p>				
<p>23. ข้อใดเป็นกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่ดี</p> <p>ก. กิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีบทบาทเท่ากับครูผู้สอน</p> <p>ข. กิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเคลื่อนไหวร่างกายมากที่สุด</p> <p>ค. กิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสุขและมีอิสระ</p> <p>ง. กิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ค้นพบคำตอบด้วยตนเอง</p>				

แบบประเมินแบบทดสอบ (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ(IOC)			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
28. ข้อใด ไม่ใช่ หลักการสำคัญของการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาของชาติ ก. การมีส่วนร่วม ข. การกระจายอำนาจ ค. การกำกับ ติดตาม ประเมินผล ง. การยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ				
29. ข้อใด ไม่มี คำอธิบายรายวิชาตามหลักสูตรการศึกษาของชาติ ? ก. มาตรฐานการเรียนรู้ ข. สื่อการเรียนรู้ ค. ชื่อรายวิชา ง. จำนวนเวลา หน่วยกิต				
30. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับสาระสำคัญ ก. สาระสำคัญเป็นการย่อเนื้อหาเรื่องนั้น ข. สาระสำคัญเป็นการบอกหลักการ ค. สาระสำคัญเป็นการบอกวิธีการ ง. สาระสำคัญเป็นการบอกการวัดผล				

ตาราง 18 แบบสรุปการพิจารณาความสอดคล้องแบบทดสอบการพัฒนาศักยภาพ
ครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนมัธยมสมบูรณ์
โพนลิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกลสอนพมวิทาน
แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของกรรมการ					รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของกรรมการ					รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
26	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

แบบสอบถาม

แบบสอบถามสภาพ และปัญหาของการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 ในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปชนิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ
 และกีฬาเมืองโกลสอนพมวิทาน แขวงสะหวันนะเขต
 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามจะมี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพ ปัญหาการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. การตอบแบบสอบถามนี้ จะไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านหรือหน่วยงานของท่านแต่อย่างใด เนื่องจากผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยภาพรวมและจะเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคลของท่านไว้เป็นความลับ

3. ขอความกรุณาให้ท่านตอบคำถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง

ตอนที่ 1

สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย $\checkmark$ ลงในช่อง ( ) หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

( ) ชาย ( ) หญิง

2. ประสบการณ์ในการทำงาน

( ) ต่ำกว่า 10 ปี

( ) 10 – 20 ปี

( ) มากกว่า 20 ปี

3. วุฒิการศึกษาสูงสุด

( ) ต่ำกว่าปริญญาตรี ( ) ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

( ) ปริญญาโทหรือสูงกว่า ( ) อื่นๆ (ระบุ).....

ตอนที่ 2

สภาพ ปัญหาแบบสอบถามสภาพ และปัญหาของการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญโรงเรียนมัธยมสมบูรณ์โพธิ์พนม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอน พมวิทาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

คำชี้แจง

โปรดอ่านข้อความแต่ละรายการแล้วพิจารณาว่า การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนท่านมีการปฏิบัติจริงในระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการรับรู้การปฏิบัติตามความเป็นจริง และระบุปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

ถ้าการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนท่านมีการปฏิบัติในรายการนั้น เป็นประจำ ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง มากที่สุด

ถ้าการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนท่านมีการปฏิบัติในรายการนั้น บ่อยครั้ง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง มาก

ถ้าการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนท่านมีการปฏิบัติในรายการนั้น บางครั้ง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ปานกลาง

ถ้าการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนท่านมีการปฏิบัติในรายการนั้น นานๆครั้ง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง น้อย

ถ้าการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนท่านไม่เคยปฏิบัติ ในรายการนั้น ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง น้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถาม

รายการดำเนินงาน	ระดับการรับรู้การปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0. การประชุมคณะกรรมการฝ่ายบริหาร					

แบบสอบถาม

รายการ	ระดับการรับรู้การปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. โรงเรียนมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาเพื่อกำหนดเป้าหมายและกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ					
2. โรงเรียนมีการชี้แจงนโยบายของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญให้บุคลากรทราบ					
3. โรงเรียนมีการจัดทำแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนที่รองรับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ					
4. โรงเรียนมีการกำหนดมาตรการติดตามดูแลให้งาน/โครงการที่รองรับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญประสบความสำเร็จ					
5. โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้มีเนื้อหาและกิจกรรมสอดคล้องกับหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
6. โรงเรียนมีการจัดหา สื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือ เครื่องใช้ต่างๆ แหล่งการเรียนรู้ในและนอกโรงเรียนสนับสนุนการจัดการเรียนรู้					
7. โรงเรียนมีการให้ขวัญ กำลังใจ ยกย่องชมเชย ประกาศเกียรติคุณแก่ครูที่จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
8. โรงเรียนมีการส่งเข้ารับการอบรมกับหน่วยงานอื่นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ					

แบบสอบถาม (ต่อ)

รายการดำเนินงานบริหารงาน	ระดับการรับรู้การปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9. โรงเรียนมีการสร้างความตระหนักรณรงค์ให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ					
10. โรงเรียนมีการจัดแหล่งเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญให้ครูผู้สอนและบุคลากรได้ศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอ					
11. โรงเรียนมีการสนับสนุนให้ครูและบุคลากรเป็นสมาชิกของชมรม สมาคมหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ					
12. โรงเรียนมีการวางแผนการนิเทศให้สอดคล้องกับปัญหา และความต้องการของบุคลากรในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ					
13. โรงเรียนการสร้างเสริมขวัญและกำลังใจในรูปแบบต่างๆ ให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา					
14. โรงเรียนมีการประเมินผลการนิเทศเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ					
15. โรงเรียนมีการให้คำแนะนำเพื่อให้ครูผู้สอนทำการประเมินการเรียนรู้โดยใช้การประเมินผลตามสภาพจริง					
16. โรงเรียนจัดให้มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสิ้นสุดลง					

แบบสอบถาม (ต่อ)

รายการดำเนินงานบริหารงาน	ระดับการรับรู้การปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
17. โรงเรียนมีการใช้วิธีการประเมินแบบ กัลยาณมิตร					
18. โรงเรียนได้มีการนำนักเรียนไปจัดกิจกรรมการ เรียนรู้นอกห้องเรียนนอกเหนือจากการจัดการเรียน การสอนในชั้นเรียน					
19. โรงเรียนมีการส่งเสริมครูผู้สอนจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้					
20. โรงเรียนจัดให้มีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					

สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

“แบบสอบถามสภาพ และปัญหา”

เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
โรงเรียนมัธยมสมบูรณไพณสิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬา
เมืองโกสอนพมิหิหวน แขวงสะหวັນนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว”

ชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....ตำแหน่ง.....
สถานที่ทำงาน.....

คำชี้แจง

ขอให้ท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญ ได้โปรดพิจารณาคำถามสำหรับใช้ในการสอบถาม
การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนมัธยม
สมบูรณไพณสิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอนพมิหิหวน แขวงสะหวັນนะ
เขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยทำเครื่องหมาย (✓) ในช่องความคิดเห็น
ของท่าน เพื่อที่ผู้วิจัยจะได้นำกลับไปปรับปรุงให้เกิดความสมบูรณยิ่งขึ้น

ตัวเลขในช่องประเมินมีความหมาย ดังนี้

- +1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเครื่องมือ “ใช้ได้”
- 0 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเครื่องมือ “ไม่แน่ใจว่าใช้ได้”
- 1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเครื่องมือ “ใช้ไม่ได้”

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ(IOC)			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
<u>ตอนที่ 1</u> สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม				

แบบประเมินแบบสอบถาม

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ(IOC)			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
<u>ตอนที่ 1</u> สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม				
1. โรงเรียนมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาเพื่อกำหนดเป้าหมายและกลยุทธ์ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ				
2. โรงเรียนมีการชี้แจงนโยบายของสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญให้บุคลากรทราบ				
3. โรงเรียนมีการจัดทำแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนที่รองรับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ				
4. โรงเรียนมีการกำหนดมาตรการติดตามดูแลให้งาน/โครงการที่รองรับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญประสบความสำเร็จ				
5. โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้มีเนื้อหาและกิจกรรมสอดคล้องกับหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ				
6. โรงเรียนมีการจัดหา สื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ แหล่งการเรียนรู้ในและนอกโรงเรียน สนับสนุนการจัดการเรียนรู้				
7. โรงเรียนมีการให้ขวัญ กำลังใจ ยกย่องชมเชย ประกาศเกียรติคุณแก่ครูที่จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ				

แบบประเมินแบบสอบถาม (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ(IOC)			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
8. โรงเรียนมีการส่งเข้ารับการอบรมกับหน่วยงานอื่น เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ				
9. โรงเรียนมีการสร้างความตระหนักรณรงค์ให้มีการ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการจัดการเรียนรู้ที่เน้น นักเรียนเป็นสำคัญ				
10. โรงเรียนมีการจัดแหล่งเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ให้ครูผู้สอนและบุคลากรได้ศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอ				
11. โรงเรียนมีการสนับสนุนให้ครูและบุคลากรเป็นสมาชิก ของชมรม สมาคมหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่ส่งเสริมการ จัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ				
12. โรงเรียนมีการวางแผนการนิเทศให้สอดคล้องกับ ปัญหา และความต้องการของบุคลากรในการจัดการ เรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ				
13. โรงเรียนการสร้างเสริมขวัญและกำลังใจในรูปแบบ ต่างๆ ให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา				
14. โรงเรียนมีการประเมินผลการนิเทศเพื่อปรับปรุงการ จัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ				
15. โรงเรียนมีการให้คำแนะนำเพื่อให้ครูผู้สอนทำการ ประเมินการเรียนรู้โดยใช้การประเมินผลตามสภาพจริง				
16. โรงเรียนจัดให้มีการวัดและประเมินผลตามสภาพ จริงหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญสิ้นสุดลง				

แบบประเมินแบบสอบถาม (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ(IOC)			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
17. โรงเรียนมีการใช้วิธีการประเมินแบบ กัลยาณมิตร				
18. โรงเรียนได้มีการนำนักเรียนไปจัดกิจกรรมการ เรียนรู้นอกห้องเรียนนอกเหนือจากการจัดการเรียน การสอนในชั้นเรียน				
19. โรงเรียนมีการส่งเสริมครูผู้สอนจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้				
20. โรงเรียนจัดให้มีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ				

ตาราง 19 แบบสรุปการพิจารณาความสอดคล้องแบบสอบถามการพัฒนาศักยภาพ
ครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนมัธยมสมบูรณ
โพธิสมัง สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอนพมวิหาน
แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของกรรมการ					รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของกรรมการ					รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพ และปัญหาสำหรับครูในการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนมัธยมสมบูรณิพนลิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอนพมวิหาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ชุดนี้ใช้สัมภาษณ์ครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพ ปัญหา การดำเนินการในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งมี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1

ข้อมูลเบื้องต้น

ชื่อ.....นามสกุล.....

เพศ.....อายุ.....ปี

ประสบการณ์ในการทำงาน.....ปี

ตำแหน่ง (.....) ผู้บริหาร

(.....) ครูผู้สอน

ตอนที่ 2

1. ท่านมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของโรงเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างไร ?

.....

.....

.....

.....

2. สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนของท่านเป็นอย่างไร ?

.....

.....

.....

.....

3. ปัญหาการดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ดำเนินการอย่างไร ?

.....

.....

.....

4. สภาพการดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ดำเนินการอย่างไร ?

.....

.....

.....

5. แนวทางจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามแนวคิดที่ท่านต้องการเป็นอย่างไร ?

.....

.....

.....

6. สภาพการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากน้อยเพียงใด อย่างไร ?

.....

.....

.....

7. ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือไม่อย่างไร ?

.....

.....

8. ครูผู้สอนมีสื่อที่หลากหลายสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และ
เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนหรือไม่ ?

.....
.....
.....

9. ท่านคิดว่าการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความ
เหมาะสมและเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนมากน้อยเพียงใดเพราะเหตุใด

.....
.....
.....

10. แนวทางในการพัฒนาครูการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียน
ของท่านมีวิธีการดำเนินงานอย่างไร ?

.....
.....
.....

11. ท่านต้องการพัฒนาศักยภาพครูในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญในโรงเรียนของท่าน

.....
.....
.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย
แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพ และปัญหา
เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
โรงเรียนมัธยมสมบูรณโปชนิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬา
เมืองโกสอนพมิทาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว”

ชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....ตำแหน่ง.....
สถานที่ทำงาน.....

คำชี้แจง

ขอให้ท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญ ได้โปรดพิจารณาคำถามสำหรับใช้ในการศึกษาสภาพ
ปัญหา การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปชนิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬา
เมืองโกสอนพมิทาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยทำ
เครื่องหมาย (✓) ในช่องความคิดเห็นของท่าน เพื่อให้ผู้วิจัยจะได้นำกลับไปปรับปรุงให้
เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ตัวเลขในช่องประเมินมีความหมาย ดังนี้

- +1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเครื่องมือ “ใช้ได้”
- 0 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเครื่องมือ “ไม่แน่ใจว่าใช้ได้”
- 1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเครื่องมือ “ใช้ไม่ได้”

แบบประเมินแบบสัมภาษณ์

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ(IOC)			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
1. ท่านมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของโรงเรียนใน การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างไร	.....	.....	.....	
2. สภาพการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนของท่านเป็นอย่างไร ?	.....	.....	.....	

แบบประเมินแบบสัมภาษณ์ (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ(IOC)			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
3. ปัญหาการดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ดำเนินการอย่างไร	.....	.....	.....	
4. สภาพการดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ดำเนินการอย่างไร ?	.....	.....	.....	
5. แนวทางจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวคิดที่ท่านต้องการเป็นอย่างไร ?	.....	.....	.....	
6. สภาพการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากนักน้อยเพียงใด อย่างไร ?	.....	.....	.....	
7. ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือไม่ อย่างไร ?	.....	.....	.....	
8. ครูผู้สอนมีสื่อที่หลากหลายสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนหรือไม่ ?	.....	.....	.....	
9. ท่านคิดว่าการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความเหมาะสมและเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนมากน้อยเพียงใดเพราะเหตุใด	.....	.....	.....	
10. แนวทางในการพัฒนาครูการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนของท่านมีวิธีการดำเนินงานอย่างไร ?	.....	.....	.....	
11. ท่านต้องการพัฒนาศักยภาพครูในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนของท่าน	.....	.....	.....	

ตาราง 20 แบบสรุปการพิจารณาความสอดคล้องแบบสัมภาษณ์การพัฒนาศักยภาพ
ครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนมัธยมสมบูรณ์
โพธิ์พนม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอพนมวิหาน
แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของกรรมการ					รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

แบบสังเกตการศึกษาดูงาน

การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
โรงเรียนมัธยมสมบูรณโปชนิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬา
เมืองโกสอนพมวิทาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

คำชี้แจง

แบบสังเกตฉบับนี้ใช้สังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่
โรงเรียนต้นแบบ โดยการกาเครื่องหมาย (/) ในช่องระดับคะแนนที่ตรงกับสภาพการปฏิบัติ
ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โดยการตรวจสอบและประเมินค่า
เป็นระดับคะแนนและเป็นค่าระดับการปฏิบัติ มี 3 ระดับ คือ

- 3 หมายถึง มีคุณภาพระดับมาก
- 2 หมายถึง มีคุณภาพระดับปานกลาง
- 1 หมายถึง มีคุณภาพในระดับต้องปรับปรุง

ข้อที่	รายการสังเกต	ระดับคุณภาพ		
		3	2	1
1	ครูมีการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับผู้เรียน			
2	ครูจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีเทคนิคในการจัดการเรียนรู้			
3	ครูมีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง			
4	ครูมีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ เรียนรู้ และทำงานร่วมกัน			
5	ครูมีการมีส่วนร่วมในการใช้สื่อการเรียนรู้			
6	ครูมีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้แสดงออก และคิดอย่างสร้างสรรค์			
7	ครูมีการจัดกิจกรรมโดยใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดอย่างสม่ำเสมอ			
8	ครูมีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความคิด ช่วยเหลือพึ่งพากัน โดยกระบวนการกลุ่ม			

แบบสังเกต (ต่อ)

ข้อที่	รายการสังเกต	ระดับคุณภาพ		
		3	2	1
9	ครูจัดกิจกรรมโดยมีการเสริมแรงและจูงใจในการเรียน			
10	ครูมีแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน			
11	นักเรียนกล้าแสดงออก กล้าซักถามแสดงความคิดเห็น			
12	บรรยากาศในห้องเรียนเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้			
13	ครูมีการจัดกิจกรรมโดยมีการบูรณาการกิจกรรม			
14	ครูจัดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ			
15	ข้อเสนอแนะอื่นๆ			

สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

“แบบสังเกตการศึกษาดูงาน”

เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
โรงเรียนมัธยมสมบูรณโปนลิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬา
เมืองโกลซอนพมวิทาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว”

ชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....ตำแหน่ง.....

สถานที่ทำงาน.....

คำชี้แจง

ขอให้ท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญ ได้โปรดพิจารณาคำถามสำหรับใช้ในการศึกษาดูงาน
การจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปนลิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬา เมืองโกลซอน
พมวิทาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยทำเครื่องหมาย
(✓) ในช่องความคิดเห็นของท่าน เพื่อที่ผู้วิจัยจะได้นำกลับไปปรับปรุงให้เกิดความ
สมบูรณยิ่งขึ้น

ตัวเลขในช่องประเมินมีความหมาย ดังนี้

- +1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเครื่องมือ “ใช้ได้”
- 0 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเครื่องมือ “ไม่แน่ใจว่าใช้ได้”
- 1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเครื่องมือ “ใช้ไม่ได้”

แบบประเมินแบบสังเกต ฉบับที่ 3

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ(IOC)			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
1. ครูมีการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับผู้เรียน				
2. ครูจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีเทคนิคในการจัดการเรียนรู้	.....	.....	.....	
3. ครูมีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง				
4. ครูมีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ เรียนรู้ และทำงานร่วมกัน	.....	.....	.....	
5. ครูมีการมีส่วนร่วมในการใช้สื่อการเรียนรู้				
6. ครูมีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้แสดงออก และคิดอย่างสร้างสรรค์	.....	.....	.....	
7. ครูมีการจัดกิจกรรมโดยใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดอย่างสม่ำเสมอ	.....	.....	.....	
8. ครูมีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความคิด ช่วยเหลือพึ่งพากัน โดยกระบวนการกลุ่ม	.....	.....	.....	
9. ครูจัดกิจกรรมโดยมีการเสริมแรงและจูงใจในการเรียน				
10. ครูมีแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน				
11. นักเรียนกล้าแสดงออก กล้าซักถามแสดงความคิดเห็น				
12. บรรยากาศในห้องเรียนเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้				
13. ครูมีการจัดกิจกรรมโดยมีการบูรณาการกิจกรรม				
14. ครูจัดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ				
15. ข้อเสนอแนะอื่นๆ				

ตาราง 21 แบบสรุปการพิจารณาความสอดคล้องแบบสังเกตการพัฒนาศักยภาพครู
ในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนมัธยมสมบูรณ
โพธิสมัง สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอนพมวิทาน
แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของกรรมการ					รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

แบบสัมภาษณ์ระหว่างการอบรมเชิงปฏิบัติการ
การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
โรงเรียนมัธยมสมบูรณโปชนิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬา
เมืองโกสอนพมวิทาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้ใช้สัมภาษณ์ครูผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1. ท่านได้รับประโยชน์อะไรบ้างจากการเข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้

.....

.....

.....

2. ท่านจะนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ไปพัฒนาการเรียนการสอนอย่างไร

.....

.....

.....

3. หลังจากที่ได้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในครั้งนี้ท่านมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

4. ท่านได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิควิธีสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจากการอบรมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

5. หลังจากที่ได้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในครั้งนี้ท่านมีความมั่นใจในการที่จะนำความรู้ไปปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

6. หลังจากที่ได้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในครั้งนี้ท่านมีความมั่นใจในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

7. ปัญหา และอุปสรรคในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรได้รับการแก้ไข มีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

8. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย
 แบบสัมภาษณ์ระหว่างการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ
 เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 โรงเรียนมัธยมสมบูรณโปชนิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬา
 เมืองโกสอนพมิหาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว”

ชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....ตำแหน่ง.....
 สถานที่ทำงาน.....

คำชี้แจง

ขอให้ท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญ ได้โปรดพิจารณาคำถามสำหรับระหว่างการจัดอบรม
 เชิงปฏิบัติการการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปชนิม
 สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬา เมืองโกสอนพมิหาน แขวงสะหวันนะเขต
 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยทำเครื่องหมาย (✓) ในช่องความคิดเห็นของ
 ท่าน เพื่อให้ผู้วิจัยจะได้นำกลับไปปรับปรุงให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ตัวเลขในช่องประเมินมีความหมาย ดังนี้

- +1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเครื่องมือ “ใช้ได้”
- 0 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเครื่องมือ “ไม่แน่ใจว่าใช้ได้”
- 1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเครื่องมือ “ใช้ไม่ได้”

แบบประเมินแบบสัมภาษณ์

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ(IOC)			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
1. ท่านได้รับประโยชน์อะไรบ้างจากการเข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้	.....	.....	.....	
2. ท่านจะนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ไปพัฒนาการเรียนการสอนอย่างไร	.....	.....	.....	
3. หลังจากที่ได้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในครั้งนี้ท่านมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหรือไม่อย่างไร	.....	.....	.....	
4. ท่านได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิควิธีสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจากการอบรมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้หรือไม่ อย่างไร	.....	.....	.....	
5. หลังจากที่ได้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในครั้งนี้ท่านมีความมั่นใจในการที่จะนำความรู้ไปปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ หรือไม่ อย่างไร	.....	.....	.....	
6. หลังจากที่ได้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในครั้งนี้ท่านมีความมั่นใจในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ หรือไม่ อย่างไร	.....	.....	.....	
7. ปัญหา และอุปสรรคในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญควรได้รับการแก้ไข มีอะไรบ้าง	.....	.....	.....	
8. ข้อเสนอแนะอื่นๆ	.....	.....	.....	

ตาราง 22 แบบสรุปการพิจารณาความสอดคล้องแบบสัมภาษณ์ระหว่างการอบรม
การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใน
โรงเรียนมัธยมสมบูรณไพณิมสังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬา
เมืองโกสอนพมวิหาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตย
ประชาชนลาว

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของกรรมการ					รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

แบบนิเทศภายใน

การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
โรงเรียนมัธยมสมบูรณไพณสิน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬา
เมืองโกสอนพมวิหาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

คำชี้แจง

แบบสังเกตชุดนี้ใช้สังเกตครูผู้สอนขณะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในการ
การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ชื่อครูผู้สอน.....วิชาที่สอน.....ชั้น.....
ชื่อผู้นิเทศ.....ครั้งที่.....เรื่อง.....
วันที่.....เวลา.....วิชา.....

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ในช่องที่ตรงกับคุณภาพของงาน

รายการประเมิน	ผลการประเมิน			
	4 ดีมาก	3 ดี	2 ปานกลาง	1 ปรับปรุง
1. การเตรียมการจัดการเรียนรู้ (เตรียมการสอน)				
1.1 ครูมีแผนการจัดการเรียนรู้	.....	.....	.....	.....
1.2 ครูส่งแผนตามกำหนด	.....	.....	.....	.....
1.3 สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด การเรียนรู้	.....	.....	.....	.....
1.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีสื่อการเรียนการสอน สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดการเรียนรู้	.....	.....	.....	.....
1.5 การวัดผลประเมินผลสอดคล้องกับมาตรฐานและ จุดประสงค์การเรียนรู้	.....	.....	.....	.....

แบบนิเทศภายใน (ต่อ)

รายการประเมิน	ผลการประเมิน			
	4 ดีมาก	3 ดี	2 ปานกลาง	1 ปรับปรุง
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
2.1 จัดกิจกรรมการเรียนรู้และใช้สื่อสอดคล้องเหมาะสมกับผู้เรียน	.....	.....	.....	.....
2.2 การใช้คำถามส่งเสริมให้นักเรียนคิดค้นหาความรู้รวมถึงให้กำลังใจ	.....	.....	.....	.....
2.3 ครูมีการจัดกิจกรรมจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยวิธีการ	.....	.....	.....	.....
1) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ	.....	.....	.....	.....
2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน	.....	.....	.....	.....
3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบทบาทสมมติ	.....	.....	.....	.....
4) การเรียนรู้แบบใช้ในกระบวนการเผชิญสถานการณ์	.....	.....	.....	.....
5) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบทเรียนสำเร็จรูป	.....	.....	.....	.....
6) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบศูนย์การเรียนรู้	.....	.....	.....	.....
6) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบศูนย์การเรียนรู้	.....	.....	.....	.....
7) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ชุดการสอน	.....	.....	.....	.....
2.4 ครูมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบโครงงาน	.....	.....	.....	.....
2.5 การวัดผล ประเมินผลตามสภาพจริงและตรงตามที่เตรียมไว้ในแผนจัดการเรียนรู้	.....	.....	.....	.....
2.6 การควบคุมดูแลห้องเรียน การสร้างบรรยากาศของห้องเรียนไว้เป็นกันเองและน่าเรียน	.....	.....	.....	.....
2.7 สอดแทรกวินัย คุณธรรม จริยธรรม เศรษฐกิจพอเพียงในขณะการสอนอย่างเหมาะสม	.....	.....	.....	.....

แบบนิเทศภายใน (ต่อ)

รายการประเมิน	ผลการประเมิน			
	4 ดีมาก	3 ดี	2 ปานกลาง	1 ปรับปรุง
3. บุคลิกภาพของครู				
3.1 การแต่งกายสะอาด เรียบร้อย กิริยาท่าทาง เหมาะสมกับความเป็นครู	.....	.....	.....	.....
3.2 ใช้คำพูดชัดเจน เข้าใจง่าย ถูกต้องเหมาะสม	.....	.....	.....	.....
3.3 ให้ความรู้ตามความเหมาะสมกับผู้เรียน	.....	.....	.....	.....
3.4 มีความเชื่อมั่นในตนเอง	.....	.....	.....	.....

สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

แบบนิเทศภายใน

เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

โรงเรียนมัธยมสมบูรณโปนสิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬา

เมืองโกสอนพมิหาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว”

ชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....ตำแหน่ง.....

สถานที่ทำงาน.....

คำชี้แจง

ขอให้ท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญ ได้โปรดพิจารณาคำถามสำหรับใช้ในการสังเกตการจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปนสิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอนพมิหาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยทำเครื่องหมาย (✓) ในช่องความคิดเห็นของท่าน เพื่อที่ผู้วิจัยจะได้นำกลับไปปรับปรุงให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ตัวเลขในช่องประเมินมีความหมาย ดังนี้

+1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเครื่องมือ “ใช้ได้”

0 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเครื่องมือ “ไม่แน่ใจว่าใช้ได้”

-1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเครื่องมือ “ใช้ไม่ได้”

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ(IOC)			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
1. การเตรียมการจัดการเรียนรู้ (เตรียมการสอน)				
1.1 ครูมีแผนการจัดการเรียนรู้	.....	.....	.....	.....
1.2 ครูส่งแผนตามกำหนด	.....	.....	.....	.....
1.3 สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด				
การเรียนรู้	.....	.....	.....	.....
1.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีสื่อการเรียนการสอน				
สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดการเรียนรู้	.....	.....	.....	.....
1.5 การวัดผลประเมินผลสอดคล้องกับมาตรฐานและ				
จุดประสงค์การเรียนรู้	.....	.....	.....	.....

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ(IOC)			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
2.1 จัดกิจกรรมการเรียนรู้และใช้สื่อสอดคล้องเหมาะสมกับผู้เรียน	.....	.....	.....	.....
2.2 การใช้คำถามส่งเสริมให้นักเรียนคิดค้นหาความรู้รวมถึงให้กำลังใจ	.....	.....	.....	.....
2.3 ครูจัดการกิจกรรมจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยวิธีการ				
1) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ	.....	.....	.....	.....
2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน	.....	.....	.....	.....
3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบทบาทสมมติ	.....	.....	.....	.....
4) การเรียนรู้แบบใช้ในกระบวนการเผชิญสถานการณ์	.....	.....	.....	.....
5) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบทเรียนสำเร็จรูป	.....	.....	.....	.....
6) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบศูนย์การเรียนรู้	.....	.....	.....	.....
6) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบศูนย์การเรียนรู้	.....	.....	.....	.....
7) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ชุดการสอน	.....	.....	.....	.....
2.4 ครูจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนแบบโครงงาน	.....	.....	.....	.....
2.5 การวัดผล ประเมินผลตามสภาพจริงและตรงตามที่เตรียมไว้ในแผนจัดการเรียนรู้	.....	.....	.....	.....
2.6 การควบคุมดูแลห้องเรียน การสร้างบรรยากาศของห้องเรียนไว้เป็นกันเองและน่าเรียน	.....	.....	.....	.....
2.7 สอดแทรกวินัย คุณธรรม จริยธรรม เศรษฐกิจพอเพียงในขณะที่สอนอย่างเหมาะสม	.....	.....	.....	.....

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ(IOC)			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
3. บุคลิกภาพของครู				
3.1 การแต่งกายสะอาด เรียบร้อย กิริยาท่าทาง เหมาะสมกับความเป็นครู	.....	.....	.....	.....
3.2 ใช้คำพูดชัดเจน เข้าใจง่าย ถูกต้องเหมาะสม	.....	.....	.....	.....
3.3 ให้ความรู้ตามความเหมาะสมกับผู้เรียน	.....	.....	.....	.....
3.4 มีความเชื่อมั่นในตนเอง	.....	.....	.....	.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ตาราง 23 แบบสรุปการพิจารณาความสอดคล้องแบบนิเทศภายในการพัฒนา
ศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียน
มัธยมสมบูรณิพนาลัย สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬา
เมืองโกสอนพมวิหาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตย
ประชาชนลาว

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของกรรมการ					รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
1.1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
1.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
1.3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
1.4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
1.5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2.1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2.3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2.3.1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2.3.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2.3.3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2.3.4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2.3.5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2.3.6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2.3.7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2.4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2.5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2.6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของกรรมการ					รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
2.7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

แบบนิเทศภายใน

การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
โรงเรียนมัธยมสมบูรณโปณสิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬา
เมืองโกสอนพมวิหาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

คำชี้แจง

แบบนิเทศนี้ครูผู้สอนใช้สังเกตเกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โดยผู้สังเกตจะทำเครื่องหมาย / ลงในช่องพฤติกรรมที่เกิดขึ้น

สังเกตครั้งที่.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
ชั้นเรียน.....ห้องเรียนที่.....ระยะเวลาที่สังเกต.....
ชื่อครูผู้สอน.....

พฤติกรรมของครูผู้สอน	พฤติกรรมที่เกิดขึ้น	
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
1. ด้านการเตรียมการสอน 1.1 ชี้แจงแผนการสอนตลอดภาคเรียนให้นักเรียนได้รับทราบ 1.2 ชี้แจงจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนได้ชัดเจน 1.3 มีเอกสารประกอบการสอนอย่างเพียงพอ 1.4 ชี้แจงเรื่องการวัดผลประเมินผลได้ชัดเจน		
2. ด้านการเสนอเนื้อหาในการเรียนการสอน 2.1 สนทนาซักถามเรื่องต่างๆ ไปก่อนทำการสอน 2.2 ชี้แจงจุดประสงค์ของการเรียนให้ผู้เรียนได้รับทราบ 2.3 ทบทวนบทเรียนในคาบเรียนที่ผ่านมา 2.4 สอนโดยอธิบายเนื้อหา บอกคำจำกัดความหรือ กระบวนการต่างๆ 2.5 สอนโดยใช้วิธีการบรรยายประกอบสื่อการสอน 2.6 สอนโดยให้ผู้เรียนออกมารายงาน อภิปรายหน้าชั้นเรียน 2.7 ให้ความสนใจเมื่อผู้เรียนถามคำถามหรือตอบคำถาม		

แบบสังเกต ฉบับที่ 1 (ต่อ)

พฤติกรรมของครูผู้สอน	พฤติกรรมที่เกิดขึ้น	
<p>3. ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน</p> <p>3.1 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ</p> <p>3.2 สื่อสอดคล้องกับเนื้อหาและเหมาะสมกับวัยผู้เรียน</p> <p>3.3 เป็นสื่อการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเอง/หาง่าย</p> <p>3.4 มีแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนและในชุมชน</p>		
<p>4. ด้านกำกับ ติดตาม ประเมินการเรียนรู้</p> <p>4.1 การวางแผนการประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>4.2 การส่งเสริมให้นักเรียน ครูและบุคลากรร่วมกันประเมินการเรียนรู้</p> <p>4.3 ส่งเสริมการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย</p> <p>4.4 การให้คำแนะนำเพื่อให้ครูผู้สอนทำการประเมินการเรียนรู้โดยใช้การประเมินผลตามสภาพจริง</p> <p>4.5 การใช้ข้อมูลจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้</p> <p>4.6 การใช้วิธีการประเมินแบบกัลยาณมิตร</p>		

สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

“แบบนิเทศภายใน”

เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
โรงเรียนมัธยมสมบูรณิพนาลัย สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬา
เมืองโกลสอนพมวิทาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว”

ชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....ตำแหน่ง.....

สถานที่ทำงาน.....

คำชี้แจง

ขอให้ท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญ ได้โปรดพิจารณาคำถามสำหรับใช้ในการนิเทศการจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนมัธยมสมบูรณิพนาลัย สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกลสอนพมวิทาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยทำเครื่องหมาย (✓) ในช่องความคิดเห็นของท่าน เพื่อให้ผู้วิจัยจะได้กลับไปปรับปรุงให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ตัวเลขในช่องประเมินมีความหมาย ดังนี้

- +1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเครื่องมือ “ใช้ได้”
- 0 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเครื่องมือ “ไม่แน่ใจว่าใช้ได้”
- 1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเครื่องมือ “ใช้ไม่ได้”

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ(IOC)			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
1. ด้านการเตรียมการสอน				
1.1 ชี้แจงแผนการสอนตลอดภาคเรียนให้นักเรียนได้รับทราบ				
1.2 ชี้แจงจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนได้ชัดเจน				

แบบประเมินการนิเทศ (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ(IOC)			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
1. ด้านการเตรียมการสอน (ต่อ)				
1.3 มีเอกสารประกอบการสอนอย่างเพียงพอ	.....	.....	.....	.....
1.4 ชี้แจงเรื่องการวัดผลประเมินผลได้ชัดเจน	.....	.....	.....	.....
2. ด้านการเสนอเนื้อหาในการเรียนการสอน				
2.1 สนทนาซักถามเรื่องต่างๆ ไปก่อนทำการสอน	.....	.....	.....	.....
2.2 ชี้แจงจุดประสงค์ของการเรียนให้ผู้เรียนได้รับทราบ	.....	.....	.....	.....
2.3 ทบทวนบทเรียนในคาบเรียนที่ผ่านมา	.....	.....	.....	.....
2.4 สอนโดยอธิบายเนื้อหา บอกคำจำกัดความหรือกระบวนการต่างๆ	.....	.....	.....	.....
2.5 สอนโดยใช้วิธีการบรรยายประกอบสื่อการสอน	.....	.....	.....	.....
2.6 สอนโดยให้ผู้เรียนออกมารายงาน อภิปรายหน้าชั้นเรียน	.....	.....	.....	.....
2.7 ให้ความสนใจเมื่อผู้เรียนถามคำถามหรือตอบคำถาม	.....	.....	.....	.....
3. ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน				
3.1 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ	.....	.....	.....	.....
3.2 สื่อสอดคล้องกับเนื้อหาและเหมาะสมกับวัยผู้เรียน	.....	.....	.....	.....
3.3 เป็นสื่อการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเอง/หาง่าย	.....	.....	.....	.....
3.4 มีแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนและในชุมชน	.....	.....	.....	.....
4. ด้านกำกับ ติดตาม ประเมินการเรียนรู้				
4.1 การวางแผนการประเมินผลการเรียนรู้	.....	.....	.....	.....
4.2 การส่งเสริมให้นักเรียน ครูและบุคลากรร่วมกันประเมินการเรียนรู้	.....	.....	.....	.....

แบบประเมินแบบสังเกต ฉบับที่ 1 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ(IOC)			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
4. ด้านกำกับ ติดตาม ประเมินการเรียนรู้ (ต่อ)				
4.3 ส่งเสริมการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย	.....	.....	.....	.....
4.4 การให้คำแนะนำเพื่อให้ครูผู้สอนทำการประเมินการเรียนรู้โดยใช้การประเมินผลตามสภาพจริง	.....	.....	.....	.....
4.5 การใช้ข้อมูลจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้	.....	.....	.....	.....
4.6 การใช้วิธีการประเมินแบบกัลยาณมิตร	.....	.....	.....	.....

ตาราง 24 แบบสรุปการพิจารณาความสอดคล้องแบบนิเทศการพัฒนาศักยภาพครู
ในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนมัธยมสมบูรณ
โพนลิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอนพมวิหาน
แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของกรรมการ					รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
1.1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
1.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
1.3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
1.4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2.1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2.3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2.4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2.5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2.6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2.7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4.1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 24 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของกรรมการ					รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
4.3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4.4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4.5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4.6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

แบบบันทึกการประชุม

ครั้งที่ / 2014

วัน.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ณ ห้องประชุมโรงเรียนมัธยมสมบูรณโปณลิม

สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอนพมวิหาน แขวงสะหวันนะเขต

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม.....คน

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ
1			
2			
3			
4			

ผู้ไม่มาประชุม.....คน

ผู้เข้าร่วมประชุม.....คน

เริ่มประชุมเวลา.....น.

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ทราบ

.....

.....

.....

.....

ระเบียบวาระที่ 2 เรื่องรับรองรายงานการประชุมครั้งที่แล้ว

.....

.....

.....

.....

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องสืบเนื่อง

.....
.....
.....
.....

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเสนอเพื่อทราบ

.....
.....
.....
.....

ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องเสนอเพื่อพิจารณา

.....
.....
.....
.....

ระเบียบวาระที่ 6 เรื่องอื่นๆ

.....
.....
.....
.....

เลิกประชุมเวลา.....น.

(ลงชื่อ).....ผู้บันทึกวาระการประชุม
(.....)

(ลงชื่อ).....ผู้ตรวจวาระการประชุม
(.....)

...../...../.....

แบบตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง

1. เอกสารนี้เป็นแบบตรวจสอบประเมินค่าความเที่ยงตรงของแบบบันทึกวาระการประชุมโดยผู้เชี่ยวชาญ หากค่าความสอดคล้องทั้งนี้จะมีการตรวจสอบโดยสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการ
2. ขอความกรุณาตรวจสอบเอกสารแต่ละรายการ แล้วตอบลงความเห็นโดยการทำเครื่องหมาย / ลงในช่องทางขวามือของแต่ละรายการ

ตัวเลขในช่องประเมินมีความหมายดังต่อไปนี้

+1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเครื่องมือ	ใช้ได้
0 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเครื่องมือ	ไม่แน่ใจว่าใช้ได้
-1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเครื่องมือ	ใช้ไม่ได้

องค์ประกอบของการประเมิน

ความสอดคล้อง หมายถึง รายการที่นำมาประเมินมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของเนื้อหาของการวิจัย สอดคล้องกันภายในองค์ประกอบและบริบทโรงเรียนมัธยมสมบูรณินพนาลัย สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬา เมืองโกลนพมวิทาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ประเด็นที่ต้องการวัด	ความสอดคล้อง		
	+1	0	-1
แบบบันทึกการประชุม			
ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ทราบ			
ระเบียบวาระที่ 2 เรื่องรับรองรายงานการประชุมครั้งที่แล้ว			
ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องสืบเนื่อง			
ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเสนอเพื่อทราบ			
ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องเสนอเพื่อพิจารณา			
ระเบียบวาระที่ 6 เรื่องอื่นๆ			

ตาราง 25 แบบสรุปการพิจารณาความสอดคล้องบันทึกการประชุมการพัฒนา
ศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียน
มัธยมสมบูรณ์โพธิ์สนิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬา
เมืองโกสอนพมวิหาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตย
ประชาชนลาว

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของกรรมการ					รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

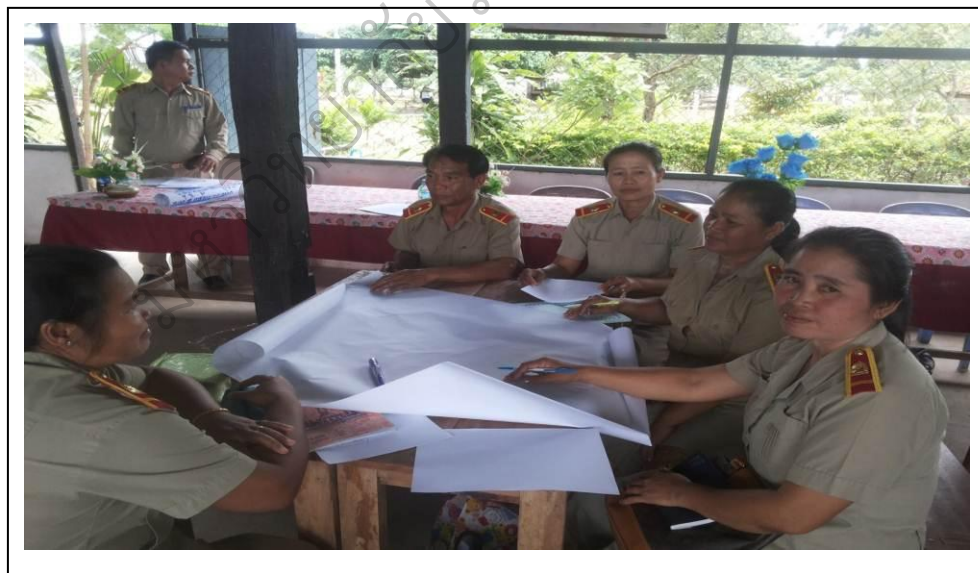
ภาคผนวก ง

ภาพประกอบที่เกี่ยวข้อง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ภาพประกอบ 8 การประชุมเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพครู

ภาพประกอบ 9 ศึกษาสภาพ และปัญหาในการจัดการเรียนรู้

ภาพประกอบ 10 การนิเทศในวงรอบที่ 1

ภาพประกอบ 11 การนิเทศในวงรอบที่ 2

ภาพประกอบ 12 การปฏิบัติการสอนในชั้นเรียน

ภาพประกอบ 13 การให้ผู้เรียนได้ลงมือฝึกปฏิบัติ ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะ

ภาพประกอบ 14 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านสื่อเทคโนโลยีของ
โรงเรียนมุกดาหารวิทยานุกูล จังหวัดมุกดาหาร

ภาพประกอบ 15 การทดลองทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
ตอนปลาย โรงเรียนมุทดาหารวิทยานุกูล จังหวัดมุกดาหาร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ภาคผนวก จ
ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ບົດທີ : 26 ລະບົບສົບພັນ (ເວລາ 3 ຊົ່ວໂມງ)

ໝວດຄວາມຍອດ : ການຮຽນຮູ້ ແລະ ທຳຄວາມເຂົ້າໃຈ ກ່ຽວກັບເພດ ເປັນສິ່ງຈຳເປັນສຳລັບທຸກຄົນ ເພື່ອສາມາດນຳໄປໃຊ້ໃຫ້ເປັນປະໂຫຍດ ໃນຊີວິດປະຈຳວັນ, ຊ່ວຍໃຫ້ເລົ່າມີຄວາມຮູ້ ກ່ຽວກັບການປະຕິບັດວິນຍົງຖືກຕ້ອງ, ທັງເກີດຜົນດີແກ່ສຸຂະພາບອີກດ້ວຍ.

ຈຸດປະສົງ	ເນື້ອໃນ	ກິດຈະກຳການຮຽນ-ການສອນ		ສຳການສອນ	ເວລາ	ປະເມີນຜົນ
		ຄູ	ນັກຮຽນ			
- ໃຫ້ນັກຮຽນສາມາດ : ອະທິບາຍສ່ວນ ປະກອບແລະໜ້າທີ່ ຂອງລະບົບສົບພັນ ເພດຍິງ-ຊາຍ.	1. ລະບົບສົບພັນເພດຊາຍ 2. ລະບົບສົບພັນເພດຍິງ	<p>ຫວນຄົນບົດຮຽນເກົ່າ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ຄຳຖາມ: ເມື່ອເລີ່ມເຂົ້າສູ່ໄວໜຸ່ມ ການ ຈະເລີ່ມເຕີບໂຕໃຫຍ່ທາງດ້ານ ຮາກກາຍ ຍິງ-ຊາຍ ແຕກຕ່າງກັນແນວໃດ ? - ຄູສະຫຼຸບ : ເມື່ອເລີ່ມເຂົ້າສູ່ໄວໜຸ່ມ ການຈະເລີ່ມເຕີບໂຕ ທາງດ້ານຮ່າງກາຍ ຍິງ-ຊາຍ ແຕກຕ່າງກັນ ທາງດ້ານຮ່າງກາຍ ແລະ ລວງສູງ . <p>ຂັ້ນສອນ :</p> <ul style="list-style-type: none"> - ຄູອາຍບັດ ໃຫ້ນັກຮຽນຜູ້ລະບັດ ສອນນັກຮຽນທີ່ເຫຼືອ ໃຫ້ເປັນຜູ້ສັງເກດ. - ຄູຕິດຮູບອະໄວຍະວະເພດຍິງ ແລະ ເພດ ຊາຍໃສ່ກະດານ. - ແນະນຳໃຫ້ນັກຮຽນປະຕິບັດກິດຈະກຳ ໂດຍໃຫ້ນັກຮຽນຜູ້ທີ່ໄດ້ບັດອອກມາຕິດໃສ່ຮູບອະໄວຍະວະ ໃຫ້ຖືກຕ້ອງ. - ຄູຕັ້ງຄຳຖາມສົນທະນາກັບນັກຮຽນ ຕາມ ຄຳຖາມລຸ່ມນີ້: <ul style="list-style-type: none"> - ລະບົບສົບພັນເພດຊາຍປະກອບມີຈັກພາກສ່ວນ ? ແຕ່ລະສ່ວນປະກອບມີຫຍັງແດ່ ? - ລະບົບສົບພັນເພດຍິງປະກອບມີຈັກພາກສ່ວນ ? ແຕ່ລະສ່ວນປະກອບມີຫຍັງແດ່ ? - ລະບົບສົບພັນເພດຊາຍ ແລະ ພາກສ່ວນໃນບົດຮຽນ. - ລະບົບສົບພັນເພດຊາຍ : <p>ລະບົບສົບພັນເພດຊາຍ ປະກອບມີ 2 ພາກສ່ວນຄື ພາກສ່ວນອາແລະ ພາກສ່ວນໂນ.</p>	- ນັກຮຽນ 2-3 ຄົນຕອບ	10'		
				<ul style="list-style-type: none"> ບັດຄຳກ່ຽວ ກັບຊໍອະໄວ ອະໄວຍະວະເພດ - ຮູບພາບ ອະໄວຍະວະ ສົບພັນເພດ ຍິງ-ຊາຍ ໃນ ປື້ມແບບຮຽນ ປະຊາກອນ ຊັ້ນມັດທະຍົມ ຕົ້ນ ໜ້າ 10 , 12 ແລະ 13 	15'	<ul style="list-style-type: none"> - ການມີສ່ວນຮ່ວມໃນກິດຈະກຳກຸ່ມ. - ການແຕ້ມຮູບ. - ການຕອບຄຳຖາມ.

<p>- ໃຫ້ນັກຮຽນສາມາດ : ບອກການມີປະຈຳເດືອນຂອງເພດຍິງໄດ້.</p>	<p>3. ການມີປະຈຳເດືອນ</p>	<p>- ພາກສ່ວນນອກປະກອບມີຖົງອັນທະ, ອົງຄະຊາດ - ພາກສ່ວນໃນປະກອບມີ : ຫນ້າສົ່ງອະສຸຈິ, ຕ່ອມລູກໝາກ, ຕ່ອມສ້າງນັກລ້ຽງອະສຸຈິ, ຫຼອດເກັບຕົວອະສຸຈິ, ຫຼອດສ້າງຕົວອະສຸຈິ ແລະ ທາງເດີນປັດສະວະ. 2. ລະບົບສົບພັນເພດຍິງ : - ລະບົບສົບພັນເພດຍິງແບ່ງອອກເປັນ 2 ພາກສ່ວນຄື ພາກສ່ວນນອກ ແລະ ພາກສ່ວນໃນ. - ພາກສ່ວນນອກ ປະກອບມີຂະ ໂມມ, ຮິມ ໃຫຍ່, ຮິມນ້ອຍ, ປຸ່ມສີຂະຫວາດ, ປາກຊອງ ຄອດ. - ພາກສ່ວນໃນ ປະກອບມີຮວາຍໄຂ່, ຫນ້າສົ່ງໄຂ່, ມິດລູກ, ຊ່ອງຄອດ, ບືກມິດລູກ...</p>	<p>- ຄົ້ນຄວ້າເປັນ ກຸ່ມ. ກຸ່ມຍິງ ຄົ້ນຄວ້າ 1 ແລະ 2. ກຸ່ມຊາຍຄົ້ນຄວ້າ 3 ແລະ 4. - ບັນທຶກຄຳຕອບ - ນຳສະເໜີຜົນການຄົ້ນຄວ້າຂອງກຸ່ມ.</p>	<p>- ບັນແບບ ຮຽນວິຊາປະຊາກອນ : ຮູບພາບ ພີ່ນ້າ 15 ແລະ ປຶ້ມແຜນສັງຄວມກິດຈະກຳທີ່ 3</p>	<p>20'</p>	<p>- ການມີສ່ວນຮ່ວມໃນກິດຈະກຳກຸ່ມ. - ການຕອບຄຳຖາມ.</p>
<p>- ໃຫ້ນັກຮຽນສາມາດ : ບອກການມີປະຈຳເດືອນຂອງເພດຍິງໄດ້.</p>	<p>3. ການມີປະຈຳເດືອນ</p>	<p>ຄູ່ຄົງຄຳຖາມ 1. ຜູ້ຍິງເລີ່ມເປັນປະຈຳເດືອນເມື່ອອາຍຸຈັກປີ ? 2. ເປັນຫຍັງຜູ້ຍິງຈຶ່ງເປັນປະຈຳເດືອນ ? (ຂະບວນການເປັນປະຈຳເດືອນ ໃນ ບັນແບບ ຮຽນວິຊາປະຊາກອນສຶກສາ... ໜ້າ 15). 3. ຜູ້ຊາຍເລີ່ມມີກິ່ນອະສຸຈິ ໃຫຼອກມາເມື່ອອາຍຸປະມານຈັກປີ ? 4. ເປັນຫຍັງຜູ້ຊາຍຈຶ່ງຝັນປຽກ ? (ເມື່ອເພດຊາຍເລີ່ມກິ່ນອະສຸຈິໄວໜຸ່ມ, ຮ່າງກາຍມີການຜະລິດອະສຸຈິເມື່ອສະໜິມໄວ້ຫຼາຍ ມັນກໍຈະລ້ຽງອອກມາຂ້າງນອກ). - ຄູ່ແບ່ງນັກຮຽນອອກເປັນກຸ່ມຕາມ ຄວາມເໝາະສົມ ເພື່ອຄົ້ນຄວ້າ ກ່ຽວກັບ ຄຳຖາມ : ຄູ່ສະຫຼຸບ ຄຳຕອບຕາມເນື້ອ ໃນບົດຮຽນ. - ການມີປະຈຳເດືອນ ສະແດງເຖິງການພັດທະນາການທາງຮ່າງກາຍຂອງເດັກຍິງວ່າ ໄດ້ເຂົ້າສູ່ໄວໜຸ່ມສາວ, ເດັກຍິງ ເມື່ອອາຍຸປະມານ 12-14 ປີ ຈະເລີ່ມມີປະຈຳເດືອນ. ບາງຄົນອາດຈະໄວຫຼືຊ້າ. ມັນຂຶ້ນກັບກຳມະພັນ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມ ເຊັ່ນ: ສຸຂະພາບຂອງຮ່າງກາຍ, ອາຫານການກິນ... ຊຶ່ງກະຕຸ້ນໃຫ້ເດັກຍິງ ເປັນສາວໄວ ຫຼື ຊ້າ. - ການມີປະຈຳເດືອນ ສະແດງເຖິງການພັດທະນາການທາງຮ່າງກາຍ</p>	<p>- ຄົ້ນຄວ້າເປັນ ກຸ່ມ. ກຸ່ມຍິງ ຄົ້ນຄວ້າ 1 ແລະ 2. ກຸ່ມຊາຍຄົ້ນຄວ້າ 3 ແລະ 4. - ບັນທຶກຄຳຕອບ - ນຳສະເໜີຜົນການຄົ້ນຄວ້າຂອງກຸ່ມ.</p>	<p>- ບັນແບບ ຮຽນວິຊາປະຊາກອນ : ຮູບພາບ ພີ່ນ້າ 15 ແລະ ປຶ້ມແຜນສັງຄວມກິດຈະກຳທີ່ 3</p>	<p>20'</p>	<p>- ການມີສ່ວນຮ່ວມໃນກິດຈະກຳກຸ່ມ. - ການຕອບຄຳຖາມ.</p>

<p>ປະຕິບັດຢ່າງຖືກຕ້ອງ ກ່ຽວກັບການອະນາໄມ ອະໄວຍະວະເພດ ຍິງ-ຊາຍ</p>	<p>4. ວິທີຮັກສາອະນາໄມອະ ໄວຍະວະເພດ</p>	<p>ຂອງເດັກຍິງວ່າ ໄດ້ເຂົ້າສູ່ໄວໜຸ່ມ ສາວແລ້ວ ແລະ ບົ່ງບອກເຖິງຄວາມ ພ້ອມທີ່ຈະຖືພາ ແລະ ເກີດລູກໄດ້.</p>	<p>- ຄົນຄວ້າ ເປັນກຸ່ມ - ຕ່າງໜ້າກຸ່ມຂັ້ນລາຍ ງານ(ເຫຼືອໃຫ້ນັກຮຽນແຕ່ ລະຄົນອອກໄປຂຽນໃສ່ ກະດານກ່ຽວກັບວິທີອະ ໄວຍະວະເພດ).</p>	<p>30'</p>	<p>- ສັງເກດ ການຕອບ ຄໍາ ຖາມ ແລະຜົນ ການ ຕອບ ຖາມ</p>
	<p>ຄູ່ເປົ້າຄາຳຖາມ ຊາຍ - ຍິງ ມີຄວາມຈຳເປັນຫຼືບໍ່ທີ່ຈະຮຽນກ່ຽວກັບລະບົບເສັ້ນພັນ ເຊິ່ງກັນແລະກັນຍ້ອນຫຍັງ? -ຕໍ່ສະພາບການປຸງແປງດັ່ງກ່າວນັກຮຽນ</p>	<p>- ຄູ່ແຕ່ມຮູບຮ່າງກາຍຂອງຍິງ - ຊາຍ ແລະ ຕັດເຄິ່ງອອກເປັນ 4 ແຜ່ນ. - ແບ່ງກຸ່ມຍິງ-ຊາຍເພື່ອຄົ້ນຄວ້າ ກ່ຽວກັບການຮັກສາອະນາໄມຄວາມ ສະອາດອະໄວຍະວະເພດຂອງຕົນ. + ຫຼັງຈາກນັ້ນຄູ່ສະຫຼຸບຮ່ວມກັນກ່ຽວກັບການອະນາໄມອະໄວຍະວະ ເພດດັ່ງກ່າວ. ວິທີຮັກສາອະນາໄມອະໄວຍະວະເພດ : ■ ຂາຍ : - ລ້າງ ດ້ວຍນ້ຳສະອາດ ພາຍຫຼັງຢ່າງທຸກຄັ້ງ. - ລ້າງໜັງຫຸ້ມປາຍອະໄວຍະວະເພດ ໃຫ້ສະອາດ. - ຫຼັງຈາກອາບນ້ຳຄວນເຊັດ ອະໄວຍະວະເພດໃຫ້ແຫ້ງ. - ຫາດ້ວຍແບ້ງ. ■ ຍິງ : - ລ້າງດ້ວຍນ້ຳສະອາດຢ່າງໜ້ອຍ 3 ວິທີ ໂດຍສະເພາະ ເວລາ ເປັນປະຈຳເດືອນ ແລະ ຫຼັງຈາກບັດສະວະ. - ເຊັດໃຫ້ແຫ້ງ ແລະ ຫາດ້ວຍແບ້ງ. - ບໍ່ຄວນສັດນ້ຳເຂົ້າຊ່ອງຄອດແຮງ ເພາະຈະເຮັດໃຫ້ຊ່ອງຄອດອັກເສບ. - ຄວນເລືອກນຸ່ງໃສ້ຊ້ອນທີ່ອ່ອນນຸ່ມ, ພໍດີ ແລະ ບໍ່ຄວນໃຊ້ຊີ້, ບໍ່ນຸ່ງ ໃສ້ຊ້ອນປຽກຊຸ່ມ - ເວລາເປັນປະຈຳ ເດືອນໃຫ້ຜັນປຸງ ຕ້າອະນາໄມ.</p>	<p>ນັກຮຽນ 3 - 4 ຄົນຕອບ</p>		<p>- ການ ຕອບຄໍາ</p>

<p>ຄວນ ປະຕິບັດຕົນແນວໃດ ?</p> <p>- ເມື່ອເວົ້າກ່ຽວກັບເລື່ອງເພດນັກຮຽນມີຄວາມຮູ້ສຶກລະອາຍຫຼື ບໍ່ ຍ້ອນຫຍັງ ?</p> <p>- ຄູ ແລະ ນັກຮຽນຮ່ວມກັນສະຫຼຸບ :</p> <p>- ຍິງ-ຊາຍ ມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຮຽນຮູ້ກ່ຽວກັບລະບົບສົບພັນເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ. ເພື່ອເປັນການຍື່ນຕົວໃຫ້ເຂົ້າກັນ ເມື່ອສະພາບຂອງຮ່າງກາຍ, ຈິດໃຈ ແລະ ສະຕິປັນຍາ ມີການປຸງແປງ . ຕົວຢ່າງ: ເວລາແມ່ຍິງ ເປັນປະຈຳເດືອນ, ອາລົມຈະຫຸດຫົວ, ມັກຮ້າຍ, ສະນັ້ນ, ນັກຮຽນ ຊາຍ ກໍ່ຄວນເຂົ້າໃຈ, ບໍ່ຄວນຈະໄປຢອກລໍ.</p> <p>- ສ່ວນເພດຊາຍມີກິດຈະການປຸງແປງຂອງຮ່າງກາຍເຊັ່ນ: ສາງ ປາກໃຫຍ່, ໜ້າມີສິວ, ມີໝວດ ອຸ. ມັນເປັນເລື່ອງທຳມະຊາດ, ບໍ່ຄວນຈະຢອກລໍ ກັນ.</p> <p>> ການເວົ້າເລື່ອງເພດນັ້ນ ຄິດວ່າບໍ່ເປັນເລື່ອງຈະອາຍ. ຍ້ອນວ່າ ນັກຮຽນອາດຈະຮັບຟັງຈາກວິທະຍາ, ຟັງສືພິມ, ຂ່າວສານຕ່າງໆ. ນັກຮຽນມີສິດຮັບຮູ້ ແລະ ຕັດສິນວິນັຍຕົນເອງ. ເພື່ອຮັກສາ ສຸຂະພາບທາງເພດຂອງຕົນເອງ.</p>	<p>ຄູ່ຜູ້ຄຳຖາມ:</p> <p>ນັກຮຽນເຄີຍໄດ້ຍິນກ່ຽວກັບພະຍາດທີ່ເກີດຂຶ້ນກັບລະບົບສົບພັນບໍ່ ?</p> <p>ຈຳບອກຊໍ່ ພະຍາດດັ່ງກ່າວມາເບິ່ງ ?</p> <p>ຄູສະຫຼຸບ :</p> <p>ພະຍາດທີ່ມັກເກີດຂຶ້ນໃນລະບົບສົບພັນ ມີ ອັກເສບມິດລູກ, ມະເຮັງ ປາກມິດລູກ, ສາລັບຜູ້ຊາຍອາດຈະເປັນອັກເສບທີ່ໄດ້ສະວະ ຫຼື ສົນໆ. ກິດຈະກຳ ຂໍຄຳປຶກສາ</p> <p>ຄູແນະນຳ ແລະ ນຳພາ ນັກຮຽນປະຕິບັດ ຕາມຂັ້ນຕອນດຳເນີນ ກິດຈະກຳເບິ່ງໃນປຶ້ມຄູ່ມືຄູປະຊາກອນຂັ້ນມັດທະຍົມຕົ້ນ ໜ້າ 8-9 ແຕ່ ຂໍ 1-7</p> <p>- ຄູ ແລະ ນັກຮຽນຮ່ວມກັນສະຫຼຸບ :</p> <p>ພະຍາດຕິດຕໍ່ທາງເພດສາຍພັນທີ່ເຄີຍພົບພໍ້ໃນປະເທດລາວມີ : ຊີພິລິດ,</p>	<p>ນັກຮຽນ 3 - 4 ຄົນຕອບ</p> <p>ປະຕິບັດຕາມ ຂັ້ນ ຕອນທີ່ຄູແນະນຳ ແລະ ນຳພາ</p>	<p>ບັດຊ້ອກການ ຂອງພະຍາດ ແລະ ບັດຂໍຄຳ ປຶກສາໃນ ປຶ້ມຄູ່ມືຄູ ໜ້າ 7-8</p> <p>20'</p> <p>ສັງເກດ ການສະ ແດງບົດ ບາດ ສົມມຸດ ແລະ ການ ຕອບ ຄຳຖາມ ການຕອບ ຄຳຖາມ</p>
<p>ອະທິບາຍພະຍາດທີ່ ມັກເກີດຂຶ້ນໃນລະບົບ ສົບພັນຊາຍ-ຍິງ ແລະ ພະຍາດຕິດຕໍ່ທາງເພດ ສຳພັນ</p>	<p>5. ພະຍາດທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນລະບົບ ສົບພັນ ແລະ ພ.ຕ.ພ</p>		

<p>- ຈຳແນກປະເພດ ພະຍາດຕິດຕໍ່ທາງເພດ ສຳພັນ - ບອກຊື່ ແລະ ອາ ການຂອງພະຍາດ ຕິດຕໍ່ທາງເພດສຳພັນ ແຕ່ລະຊະນິດໃນ ຂັ້ນຕົ້ນ. - ເຂົ້າໃຈວ່າ ພ.ຕ.ພ. ແຕ່ລະຊະນິດເກີດມາ ຈາກເຊື້ອພະຍາດທີ່ ແຕກຕ່າງກັນ.</p>	<p>- ການຈຳແນກ ແລະ ບົນບົວ ພ. ຕ. ພ ພຕພ ແລະ ໂລກເອດຕີກັນແລະ ຕ່າງກັນແນວໃດ(ໃຫ້ເບິ່ງ ເສັ້ນທາງຕິດຕໍ່, ໄລຍະຜັກຕິດ, ການບົນບົວ ແລະອື່ນໆ)</p>	<p>ໜອງໃນ, ແຜນຮູບອ່ອນ, ຜີໝາກມ່ວງ, ເລີມ, ຫູດເຂົ້າສຸກ, ຫູດຫອນໄກ່, ໄລັມ, ໂລກເອດ... - ຄູແນະນຳ ແລະ ນຳພານັກຮຽນເຮັດກິດ ຈະກຳ ຕາມຂັ້ນຕອນໃນປຶ້ມຄູ່ມືຄູປະຊາກອນຂັ້ນ ມັດທະຍົມຕອນຕົ້ນໜ້າ 12, 13, 14, 15, 16. - ຄູສະຫຼຸບກິດຈະກຳ. - ຄູອະທິບາຍເພີ່ມເຕີມ : ພະຍາດທີ່ແຕກຕ່າງກັນມີການບົນບົວທີ່ ແຕກຕ່າງກັນ, ຖ້າເຈັບເປັນຄວນໄປບົນບົວນຳໝໍ, ເພາະຖ້າບົນບົວບໍ່ຖືກ ຕ້ອງເຮັດ : ກິນຢາບໍ່ຖືກກັບປະເພດຂອງພະຍາດ ທີ່ເປັນ ຫຼື ກິນຢາຕິດຕໍ່ ກັນເປັນເວລາດົນນານຈະເຮັດໃຫ້ສ່ຽງກາຍລ້ຽງຢາ ແລະ ບາງຄັ້ງພາໃຫ້ ພະຍາດບໍ່ຫາຍຊາດໄດ້.ພະຍາດຕິດຕໍ່ທາງເພດສຳພັນແຕ່ລະຊະນິດ ເກີດມາຈາກເຊື້ອຕ່າງກັນ (ຄູອະທິບາຍໃນປຶ້ມຄູ່ມືຄູປະຊາກອນຕົ້ນ, ໜ້າ 10-12).</p>	<p>- ແບ່ງເປັນ 2 ກຸ່ມໃຫ້ຍ ຫຼື ຫຼາຍກຸ່ມຕາມຄວາມ ເໝາະສົມເພື່ອເຮັດ ກິດຈະກຳ.</p>	<p>- ປຶ້ມຄູ່ມືຄູ ປະຊາກອນ ສຶກສາ ມັດທະຍົມຕົ້ນ ໜ້າ 12-16 ຄູກຽມບັດ ໃນ ປຶ້ມຄູ່ມືຄູ ປະຊາກອນ ມ/ຕ ໜ້າ 10,11,12.</p>	<p>- ການ ເລືອກບັດ ຊື່ພະຍາດ. - ຄວາມ ເອົາໃຈໃສ່. - ການ ຕອບຄຳ ຖາມ.</p>
<p>- ບອກໄດ້ວ່າເມື່ອຕິດ ເຊື້ອ ພຕພ ຈະມີ ໂອກາດຕິດເຊື້ອ HIV ໄດ້</p>	<p>ພຕພ ແລະ ໂລກເອດຕີກັນແລະ ຕ່າງກັນແນວໃດ(ໃຫ້ເບິ່ງ ເສັ້ນທາງຕິດຕໍ່, ໄລຍະຜັກຕິດ, ການບົນບົວ ແລະອື່ນໆ)</p>	<p>- ຄູຕັ້ງຄຳຖາມ : ການຕິດ ພຕພ ສາມາດຕິດເອດໄດ້ບໍ່ ? ຄູສະຫຼຸບ ຄຳຕອບຕາມເນື້ອໃນບົດຮຽນ. - ຜູ້ອິດເຊື້ອ ພຕພ ຈະມີໂອກາດຕິດເຊື້ອ ເອດ ໄດ້ ຖ້າມີການຮວມ ເພດ ຫຼື ມີບາດແຜ ໃນອະໄວຍະວະ ເພດຍິ່ງມີໂອກາດຕິດເຊື້ອ ເອດ ຫລື HIV ໄດ້ງ່າຍ.</p>	<p>- ນັກຮຽນ 3-4 ຄົນ ຕອບຄຳຖາມ</p>	<p>5'</p>	<p>- ການ ຕອບຄຳ ຖາມ.</p>
<p>- ບອກຜົນກະທົບຕໍ່ຕົນ ເອງ ແລະ ຄອບຄົວ ເມື່ອຕິດເຊື້ອ ພຕພ</p>	<p>- ຜົນກະທົບຕໍ່ຕົນເອງ, - ຜົນກະທົບຕໍ່ຄອບຄົວ.</p>	<p>- ຄູ ອະດີມສະໝອງ : ຜູ້ຕິດ ພຕພ ຈະມີຜົນກະທົບຕໍ່ຕົນເອງ ແລະ ຄອບຄົວຄືແນວໃດ ? ຄູແຕ້ມຕາຕະລາງດັ່ງນີ້ໃສ່ກະດານ :</p>	<p>- ປຶ້ມ ແບບຮຽນ ປະຊາ ກອນ ມັດທະຍົມ ຕົ້ນ ໜ້າ 96.</p>	<p>5'</p>	<p>- ການ ຕອບຄຳ ຖາມ.</p>

<p>ຜົນກະທົບຕໍ່ຕົນເອງ</p> <p>ຜົນກະທົບຕໍ່ຄອບ</p>			
<p>- ຄູສະຫຼຸບ ຄຳຕອບຕາມເນື້ອໃນບົດຮຽນ.</p> <p>ຜົນກະທົບຕໍ່ຕົນເອງ</p> <p>ພາໃຫ້ສຸຂະພາບຂາດໂຊມ, ຮ່າງກາຍອ່ອນເພຍ, ບໍ່ສາມາດຮຽນໜັງສື ຫຼື ປະກອບວຽກງານຕ່າງໆໄດ້.</p> <p>- ຕໍ່ກັບຄອບຄົວ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ເມື່ອເຈັບປ່ວຍຈະຂາດແຮງງານ ບໍ່ສາມາດປະ ກອບອາຊີບພາໃຫ້ເສຍລາຍໄດ້, ບໍ່ສາມາດລົງທຶນຄອບຄົວ, ເປັນພາລະໃຫ້ສະມາຊິກໃນຄອບຄົວ ທາງດ້ານເງິນຄ່າ, ການເບິ່ງແຍງ ໂດຍສະເພາະ ຖ້າເປັນໜ້າກຈັງຊວຍຕົນເອງບໍ່ໄດ້. - ຄູຮຽນ ແຕ່ລະຄຳຖາມໃສ່ເຈ້ຍແຕ່ໃຫຍ່ໄວ້ອັນລະບຸມາຂອງຕ້ອງຈາກນັ້ນໃຫ້ນັກຮຽນ ແຕ່ລະຄົນອອກໄປຂຽນສ່ວນຕົວ: <ol style="list-style-type: none"> 1. ຖ້າແມ່ຍິງຖືພາ ຫາກຕິດ ພດພ. ຈະມີຜົນກະທົບຕໍ່ຕົນເອງ ແລະ ລູກແນວໃດ ? 2. ຖ້າເມຍຕິດ ພດພ ຈາກຜົວ ຫຼື ຜົວ ຕິດ ພດພ ນຳເມຍ ຈະມີບັນຫາຫຍັງເກີດຂຶ້ນໃນຄອບຄົວ ? ຍ້ອນຫຍັງ ? 3. ຖ້າບໍ່ຮ້ອງການໃຫ້ເກີດບັນຫາດັ່ງກ່າວ, ຜູ້ເປັນຜົວ ຫຼື ເມຍ ຄວນປະຕິບັດຕົນແນວໃດ ? <p>- ຄູສະຫຼຸບ ຄຳຕອບຕາມເນື້ອໃນບົດຮຽນ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ຖ້າແມ່ຕິດ ພດພ , ລູກໃນທ້ອງມີໂອກາດຕິດເຊື້ອ 2. ຖ້າເມຍຕິດ ພດພ ຈາກຜົວ ຫຼື ຜົວ ຕິດ ພດພ ນຳເມຍ <ul style="list-style-type: none"> • ເມື່ອເຈັບປ່ວຍຈະຂາດແຮງງານ ບໍ່ສາມາດປະກອບອາຊີບ ພາໃຫ້ເສຍລາຍໄດ້, ບໍ່ສາມາດລົງທຶນຄອບຄົວ, ເປັນພາລະໃຫ້ສະມາຊິກໃນຄອບຄົວ ທາງດ້ານເງິນຄ່າ, ການເບິ່ງແຍງ ໂດຍສະເພາະ ຖ້າເປັນໜ້າກ 	<p>- ນັກຮຽນ 9- 10 ຄົນ ອອກໄປຂຽນຄຳຕອບໃສ່ຕາຕະລາງ.</p> <p>- ນັກຮຽນ 5-6 ຄົນ ຕອບຄຳຖາ</p> <p>- ນັກຮຽນແຕ່ລະຄົນ ອອກໄປຂຽນຄຳຕອບໃສ່ເຈ້ຍ ໂດຍຫຼຸບວຽນໄປແຕ່ລະຄຳຖາມ .</p>	<p>5'</p> <p>5'</p> <p>5'</p>	<p>- ການ ຕອບຄຳ ຖາມ.</p> <p>ສັງເກດ ການຕອບ ຄຳຖາມ ກ່ຽວກັບ ການຂໍຄຳ ປຶກສາ</p> <p>ການຕອບ ຄຳຖາມ</p>

<p>- ຕັດສິນໃຈເລືອກ ໄປ ຂໍຄໍາປຶກສາເມື່ອມີອາ ການ ຂອງພະຍາດ.</p>	<p>ການຂໍຄໍາປຶກສາ</p>	<p>ຈົ່ງຊ່ວຍຕົນເອງບໍ່ໄດ້. - ຕັ້ງຄັບເມຍມີໂອກາດສົ່ງໄກ່ການຕິດເຊື້ອນໍ້າຜິວ; ສຸຂະພາບບໍ່ແຂງແຮງ, ສັ້ນເບື້ອງເງິນຄ່າ ຕັ້ງກັບລູກ: ສາມາດແຜ່ສູ່ລູກ , ລູກຈະບໍ່ແຂງແຮງ, ຈະເປັນເດັກພິການ.</p> <p>3. ຖ້າບໍ່ໃຫ້ເກີດບັນຫາຕໍ່ກ່າວ ຜູ້ເປັນຜົວ ຫຼື ເມຍ ຄວນຊື້ສັດສຸດ ຈະລົດຕໍ່ກັນ, ເປັນຜົວດຽວເມຍດຽວ. ໃຊ້ຖືຢາງອະນາໄມທຸກຄັ້ງເມື່ອມີ ການຮ່ວມເພດ.</p> <p>- ຄູ່ຜົງຄໍາຖາມ: ເມື່ອສິ່ງໃສວ່າ ຕົນເອງຫາກຕິດເຊື້ອພະຍາດຕິດຕໍ່ທາງ ເພດສໍາພັນ ຈະເຮັດແນວໃດ ?</p> <p>ຄູສະຫຼຸບ :</p> <p>- ເມື່ອສິ່ງໃສວ່າຕົນເອງມີອາການຂອງພະຍາດ ຄວນຕັດສິນໃຈຂໍຄໍາ ປຶກສາບໍ່ ບໍ່ແມ່, ຫຼື ເພື່ອອຸກ ສູ່ອາຈານ ຫລື ທ່ານໝໍ . ເພື່ອຮັບການ ກວດ ແລະ ປິ່ນປົວຢ່າງຖືກຕ້ອງ, ບໍ່ຄວນຊື່ຢາມາກິນເອງ. ສິ່ງສໍາຄັນ ຄວນລະມັດລະວັງຮັກສາສຸຂະພາບ ແລະ ບໍ່ໄປຮັບເຊື້ອພໍ່ເມັດ.</p> <p>ຄູສະຫຼຸບສັງລວມບົດຮຽນສັງໝົດ ໂດຍຕັ້ງຄໍາຖາມ:</p> <p>- ພະຍາດ ພຖພ ມີຫຍັງແດ່ , ອາການຂອງແຕ່ລະພະຍາດ ເປັນ ແນວໃດ ? - ຈະມີ ວິທີປ້ອງກັນ ແລະ ຮັກສາບໍ່ໃຫ້ເກີດພະຍາດດັ່ງກ່າວ ໄດ້ແນວໃດ ? <u>ວຽກບ້ານ-ເຮັດວຽກເປັນກຸ່ມ</u> 1. ນັກຮຽນ ຄິດວ່າ ສາຍເຫດຫຍັງທີ່ເຮັດ ໃຫ້ໂຈ່ວໝູ່ມື້ໃນບ້ານຂອງ ຕົນຄົນຕພພ ແລະ ໂລກເອດ? 2. ໃຫ້ນັກຮຽນບອກສະຖານບໍລິການ ໃຫ້ຄໍາປຶກສາ ແລະ ກວດເລືອດທີ່ ໄກ່ບ້ານຂອງຕົນຢ່າງໜ້ອຍ 2 ແຫ່ງ ? 3. ປະຢາກໃຫ້ຜູ້ຢັ້ງຢືນຕົວຕພແລະເອດເພີ່ມຂຶ້ນ ນັກຮຽນຄິດວ່າຈະເຮັດ ແນວໃດ?</p>	<p>- ນັກຮຽນ 6-7 ຄົນ ຕອບຄໍາຖາມ</p>	
---	----------------------	---	---------------------------------------	--

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ประวัติย่อของผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นายคำพอ แสงจันทิ
วัน เดือน ปี เกิด	5 มิถุนายน 2511
สถานที่เกิด	บ้านเปือยขาว เมืองสองคอน แขวงสะหวันนะเขต
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านโพนสิม เมืองโกสอนพมวิหาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โทร 020-22529799
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้อำนวยการโรงเรียน
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนมัธยมสมบูรณ์โพนสิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ และกีฬาเมืองโกสอนพมวิหาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2524 ประกาศนียบัตรประถมศึกษา (ป.5) โรงเรียนประถม สมบูรณ์ บ้านเปือยขาว เมืองสองคอน แขวงสะหวันนะเขต พ.ศ. 2528 โรงเรียนมัธยมสงฆ์ตอนต้นบ้านนาทะเล (ม. 3) เมืองสองคอน แขวงสะหวันนะเขต พ.ศ. 2536 ประกาศนียบัตรครูชั้นสูง (เคมีศาสตร์) วิทยาลัยครู สะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พ.ศ. 2554 ปริญญาตรี (เคมีศาสตร์) วิทยาลัยครูสะหวันนะเขต พ.ศ. 2558 ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2537 ครู โรงเรียนมัธยมสมบูรณ์โพนสิม สังกัดสำนักงาน ศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอนพมวิหาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พ.ศ. 2553 ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมสมบูรณ์โพนสิม สังกัดสำนักงานศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกสอนพมวิหาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี